Bundel van de Politieke Avond van 13 juli 2021

Agenda bijlagen

Agenda extra Politieke Avond 13 juli 2021.docx

A DIGITAAL

Volg de onderwerpen via: https://www.twitch.tv/gemeenteraadduiven

De tijden zijn richttijden. Is een onderwerp eerder klaar dan aangegeven, dan wordt meteen gestart met het volgende onderwerp.

A.1 19.30 - 20.30 - Verstedelijkingsstrategie - ronde tafel

Er wordt regionaal een strategie opgesteld waarin de afwegingen en voorwaarden staan die ten grondslag liggen aan de keuze om wel/niet te kiezen voor verstedelijking. De raad wordt hier informatief over bijgepraat.

https://www.youtube.com/watch?v=09jB4R9fKvM

Behandeladvies verstedelijkingsstrategie inc. opbrengst 13 juli.docx

20210608 Persbericht Verstedelijkingsstrategie ANFV.cleaned.docx

toelichting verstedelijkingsconcept voor BOL 20 mei.cleaned.pdf

210510_Kaart_BOL_NEW.pdf

A.2 20.35 - 22.30 - Voorjaarsnota - debattafel

In de voorjaarsnota kijken we vooruit naar de begroting 2021. Het college doet voorstellen voor nieuwe activiteiten. Voor politieke partijen is de behandeling van de voorjaarsnota bij uitstek een goed moment om nieuwe ideeën aan te dragen die goed zijn voor Duiven en wijzigingsvoorstellen in te dienen om verbeteringen aan te brengen in het huidige beleid.

0. Behandeladvies Voorjaarsnota Duiven 2021.docx

1a. Raadsvoorstel Voorjaarsnota gemeente Duiven 2021 - getekend.pdf

1b. Raadsvoorstel Voorjaarsnota gemeente Duiven 2021 - 201516652.docx

2. Concept Raadsbesluit Voorjaarsnota 2021 Gemeente Duiven.docx

3. Bijlage - Voorjaarsnota Duiven 2021 .pdf

Motie PvdA - Motie Kwijtschelden gemeentelijke schulden gedupeerden kinderopvangtoeslag-affaire.docx

Motie PvdA - Motie Onderzoek tot afschaffen hondenbelasting.docx

Motie PvdA - Motie Onderzoek tot verlagen van de OZB.docx

Motie PvdA - Motie Toeristenbelasting als doelbelasting.docx

Motie SP - Terugkeer gemeentelijke publicaties Duivenpost.docx

1 - Zetel Nooijen - Vragen Voorjaarsnota 8 juli 2021 met antwoorden.docx

2 - D66 - 21.06.29 Vragen Voorjaarsnota 2021 met antwoorden.docx

3 - VVD - Technische vragen Voorjaarsnota met antwoorden.docx

4 - Pro Duiven - Vragen voorjaarsnota 2021 met antwoorden.docx

4a - Pro Duiven - aanvullende technische vraag Pro Duiven thema avond Voorjaarsnota met antwoord.docx

5 - LA Technische vragen Lokaal Alternatief Voorjaarsnota met antwoorden.docx

5a - financieel plaatje incl correctie provincie.docx

5b - opsplitsing rente-afschrijving onderwijsinvestering.xlsx

6 - GL Technischevragen_VJN21_GroenLinks met antwoorden.docx

6a - Achtergrondinformatie: Raadsvoorstel Gebiedsgerichte aanpak Rijksweg - pdf

7 - CDA Vragen Voorjaarsnota 2021 CDA met antwoorden.docx

8 - DOED - vragen voorjaarsnota 2021 met antwoorden.docx

9 - Zetel Arends - Vragen over Voorjaarsnota 2021 met antwoorden.docx

9a - Zetel Arends - Lijst van afkortingen.docx

Pro Duiven - Aanvullende vraag VJ nota met antwoord.docx

Bijlage - Hope XXL fact sheets.pdf

A13a. College van B&W - Kennisgeving Verdeelwijze incidentele middelen Jeugdzorg 2022 en gevolgen Voorjaarsnota 2021.pdf

A13b. Bijlage - Verdeelwijze incidentele middelen jeugdzorg 2022.pdf

DVV - Brief inzake (trainings) grasvelden van DVV.docx

Gemeente Duiven

Agenda extra Politieke Avond 13 juli 2021

Digitaal

De tijden zijn richttijden. Is een onderwerp eerder klaar dan aangegeven, dan wordt meteen gestart met het volgende onderwerp.

Tijdstip: **19.30 – 20.30**

Onderwerp: **Verstedelijkingsstrategie**

Ronde tafel
Portefeuillehouder: Goossen

Voorzitter: Mathieu Maanders

Tijdstip: **20.35 – 22.30**

Onderwerp: **Voorjaarsnota**

Debattafel
Portefeuillehouder: Goossen

Voorzitter: Hans Egtberts

Onderwerp	Verstedelijkingsstrategie		
Ondertitel	Er wordt regionaal een strategie opgesteld waarin de afwegingen en voorwaarden staan die ten grondslag liggen aan de keuze om wel/niet te kiezen voor verstedelijking. De raad wordt hier informatief over bijgepraat.		
Portefeuillehouder	Spaargaren	Zaaknummer	n.v.t.
Behandelend ambtenaar	Dick Boschman – d.boschman@1stroom.nl		
Belangrijkste bespreek- en/of beslispunten	Informatieve ronde tafel over de verstedelijkingsstrategie: verheldering over het te doorlopen proces en vooraf ophalen wat er leeft over dit thema bij de gemeenteraad.		
Historie			
Termijn	Pas na de zomer zal een raadsvoorstel aan de raad worden aangeboden.		

Politieke Avond	13 juli 2021		Ronde tafel	
Voorzitter	**Griffie**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
M. Maanders	G. Bosscha	Digitale Raadzaal	Omgeving	60 min.
Behandeladvies	Om in de Groene Metropool de groei van landschap, wonen, economie en mobiliteit goed vorm te geven wordt in opdracht van de regio Arnhem-Nijmegen en Foodvalley een verstedelijkingsstrategie opgesteld. De verstedelijkingsstrategie beschrijft waarom, wat, wanneer, hoe en onder welke voorwaarden deze verstedelijking plaatsvindt. Daarbij worden ontwerpprincipes en een afwegingskader aangereikt. Dit wordt ondersteund met visualisaties die laten zien waar en hoe in de komende 20 tot 30 jaar landschap, wonen, werken en mobiliteit integraal versterkt kunnen worden. Het projectteam verstedelijkingsstrategie doet een consulterende ronde langs de gemeenteraden om een toelichting te geven over het proces en vast op te halen wat er leeft over dit thema bij de gemeenteraad in Duiven, nog voordat de formele besluitvorming over de voorgestelde strategie start na de zomer. Tijdens de ronde tafel is er gelegenheid tot het stellen van vragen aan een vertegenwoordiger van het projectteam. Via de weekmail hebben we eerder een link naar een webinar doorgestuurd over dit thema: https://www.youtube.com/watch?v=09jB4R9fKvM			
Spreekrecht publiek	Men kan meepraten aan de ronde tafel; bij de debattafels is het woord aan de politieke fracties. Aanmelden via griffie@duiven.nl. Voor meer informatie https://www.duiven.nl/meedoen			

Opbrengst 13 juli	Dhr. Lenis geeft een presentatie over de verstedelijkingsstrategie. Hij vertelt over het proces en over de concept verstedelijkingsstrategie. Ook geeft hij een weergave van de punten die voor de Liemers zijn benoemd. Nadien worden er veel vragen gesteld. Op vragen wordt als antwoord gegeven dat de strategie niet dwingend is: het is aan de lokale gemeente of ze de strategie wel/niet lokaal inpassen. Het is dus ook aan de raden zelf of ze dit opnemen in hun lokale omgevingsvisie. Na de zomer komt de verstedelijkingsstrategie voor besluitvorming naar de

	gemeenteraad. Dhr. Lenis gaat (n.a.v. een vraag van GroenLinks) nog navragen of er in de strategie ook rekening is gehouden met het 'verdrijvingseffect'/gentrificatie. Wat gebeurd er met de inwoners die mogelijk uit Presikhaaf of Malburgen weggaan als in die wijken nog meer transformatie gaat plaatsvinden? Er zijn tijdens de ronde tafel veel vragen gesteld, maar er leken nog enkele vragen te zijn. Deze kunnen schriftelijk worden gesteld via de griffie.
Raadsvergadering	Besluitvorming pas na de zomer

P E R S B E R I C H T

Groene Metropool: “Meer woningen én meer landschap”

Minister Ollongren vindt verstedelijkingsstrategie krachtige vorm van samenwerking

ARNHEM/NIJMEGEN/EDE/DEN HAAG, 8 juni 2021 – Minister Kajsa Ollongren van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) vindt de Verstedelijkingsstrategie Arnhem/Nijmegen/Foodvalley “een krachtig voorbeeld van samenwerking tussen het Rijk en de regio’s. We nemen met elkaar besluiten over de verstedelijkingsstrategie en bijbehorende uitvoeringsagenda om op die manier een bijdrage te leveren aan de woningbouwopgave: het realiseren van 100.000 woningen tot 2040. En op zó’n manier dat het meerwaarde oplevert voor álle inwoners in de regio.”

Dat schrijft de minister in de Voortgangsbrief NOVI waarin zij de Tweede Kamer informeert dit najaar een ‘verstedelijkingsakkoord’ te willen sluiten met de regio’s over de beoogde verstedelijking en de daarbij horende randvoorwaarden op het gebied van leefbaarheid, bereikbaarheid en groen.

Meer woningen én meer groene leefomgeving

De Regio’s Arnhem-Nijmegen en Foodvalley, samen ‘de Groene Metropool’, leveren met de ambitie 100.000 woningen te realiseren een belangrijke bijdrage aan de woningbouwopgave van Nederland. Tegelijkertijd willen de regio’s, waar meer dan één miljoen mensen wonen en werken, het ontspannen karakter te versterken door meer groene leefomgeving toe te voegen. Dat is – alleen al vanwege de ligging en de stikstofproblematiek van de regio’s – een bijzondere en unieke opgave: het gelijktijdig versterken van de groene leefomgeving, het bouwen van nieuwe woningen, het verbeteren van de bereikbaarheid en het laten groeien van het aantal banen.

Op 20 mei jl. werd het concept van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen/Foodvalley aan demissionair minister Ollongren gepresenteerd. De strategie biedt een routekaart waarmee de komende 20 jaar woningbouw een plek kan krijgen in de Groene Metropool en tegelijkertijd bestaande kwaliteiten (in het bijzonder de groene leefomgeving) worden versterkt. Daarvoor zijn grote investeringen nodig. Hierover maken het Rijk, de provincies, de regio’s en de gemeenten later dit jaar afspraken.

Burgemeester Carol van Eert, burgemeester van Rheden en bestuurlijk opdrachtgever van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem/Nijmegen/Foodvalley, namens de Groene Metropool: “Door de groeikracht en de groene kwaliteit van onze Groene Metropool nog beter te benutten, kunnen we het benodigde aantal woningen realiseren én landschap toevoegen. Dat geldt tegelijkertijd voor de groei van het aantal banen en het verbeteren van de bereikbaarheid, bijvoorbeeld over de internationale spoorcorridor Randstad-Arnhem-Ruhr.”

Gedeputeerde Peter Kerris van Gelderland: “De woningnood in Gelderland is groot. Niet alleen in stedelijk gebied, maar ook in de omliggende gemeenten. We moeten de schaarse ruimte zo goed mogelijk benutten. Die puzzel leggen we samen in de verstedelijkingsstrategie.”

Bouwen aan de leefomgeving, mobiliteit, economie en goede woningen
De Groene Metropool ligt op een strategische locatie tussen Randstad en Duitsland. De unieke ligging biedt kansen om nóg beter te benutten.
In de Verstedelijkingsstrategie Arnhem/Nijmegen/Foodvalley wordt ingezet op vier bouwstenen:

1. Leefomgeving – het behouden en versterken van een prettige, groene leefomgeving;
2. Mobiliteit – het ontwikkelen van locaties die goed bereikbaar (te maken) zijn, bij voorkeur met het openbaar vervoer;
3. Economie – Het versterken van de economie, want het zou mooi zijn als iedere nieuw te bouwen woning ook een baan oplevert; daarmee houdt de Groene Metropoolregio een goede woon-werkbalans, met name in de clusters Food, Health High Tech en Energy;
4. Wonen – Het bouwen van goede woningen die aansluiten op de behoefte die er is bij doelgroepen in de verschillende regiogemeenten; energieneutraal en circulair gebouwd.

Arnhem/Nijmegen/Foodvalley onderdeel Stedelijk Netwerk
Nederland staat voor een aantal urgente maatschappelijke opgaven die zowel lokaal als regionaal, nationaal en internationaal spelen, zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw. Dat vraagt om een nationaal integraal ruimtelijk beleid. De NOVI (Nationale Omgevingsvisie) zet een koers uit voor de ruimtelijke ordening in Nederland. Onderdeel van de NOVI is het Stedelijk Netwerk Nederland dat ervoor zorgt dat er zoveel mogelijk binnen bestaand stedelijk gebied wordt gebouwd (klimaatbestendig, goed bereikbaar en met behoud van open ruimtes en groen tussen steden).
De Groene Metropool is onderdeel van dit Stedelijk Netwerk Nederland. Voor de Groene Metropool is nu, in samenwerking met Rijk en regio, een plan – de verstedelijkingsstrategie – opgesteld. Deze strategie beschrijft welke voorwaarden en principes belangrijk zijn om nieuwe locaties aan te wijzen voor wonen en werken, zoals het versterken en verduurzamen van de economie, bereikbaarheid en de kwaliteit van een ontspannen leefomgeving.

De strategie maakt sinds april een consultatieronde langs 26 gemeenteraden uit de regio’s en provinciale staten van Gelderland en Utrecht.
Na de zomer vindt besluitvorming in raden en staten plaats.
Later dit jaar wordt over de inhoud ervan een akkoord met het Rijk gesloten.

EINDE BERICHT

Noot voor de redactie, niet voor publicatie:
Voor meer informatie over dit persbericht of het aanvragen van een interview met één van de regiobestuurders, kunt u contact opnemen met:

- *Regio Arnhem-Nijmegen:*
  Esmiralda van Lieshout, 06-11839802 of Esmiralda.van.lieshout@arnhem.nl
- *Regio Foodvalley:*
  Bertil Rebel, 06-22565914 of b.rebel@barneveld.nl.

De brief van de minister is hier terug te lezen.

De verstedelijkingsstrategie voor de regio Arnhem-Nijmegen en Foodvalley

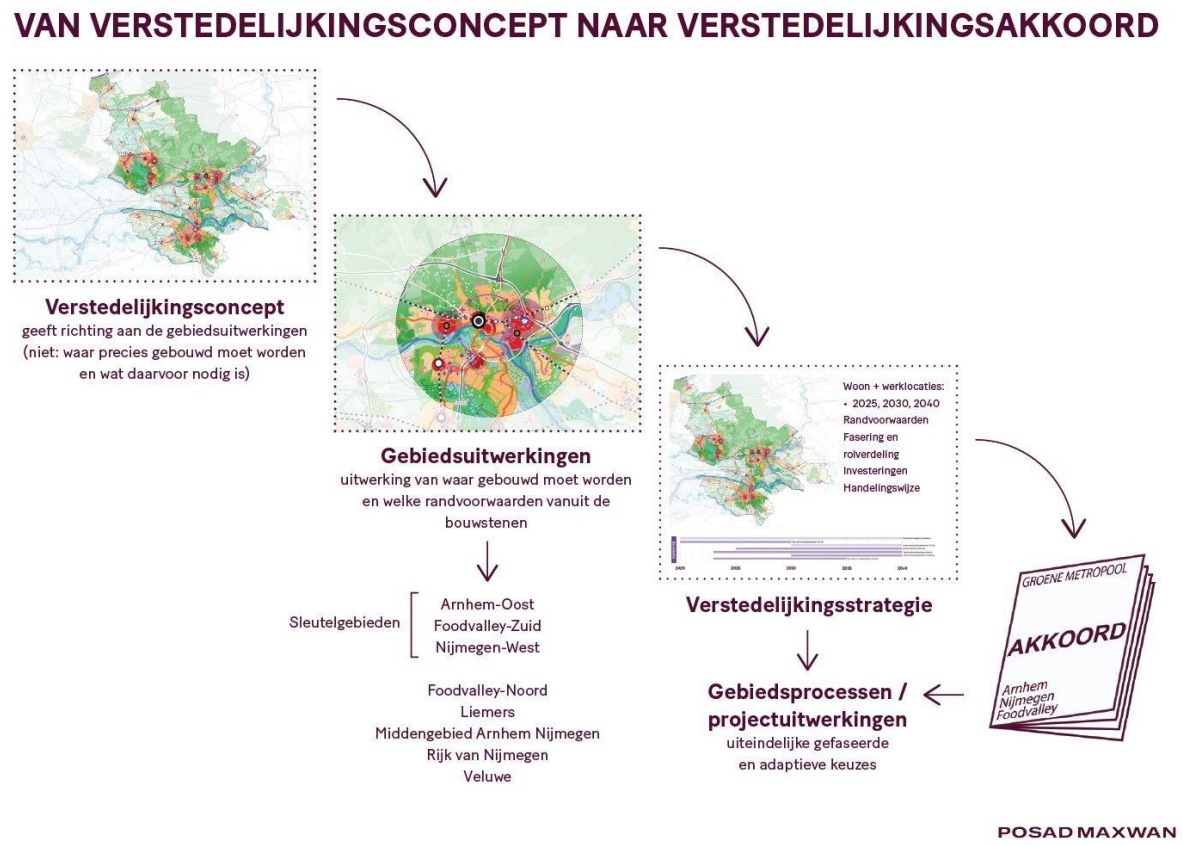
Waarom maken we een verstedelijkingsstrategie?
In de regio's Arnhem-Nijmegen en Foodvalley (die met elkaar de Groene Metropool vormen) wonen op dit moment al meer dan een miljoen inwoners. De bevolkingsprognoses geven aan dat dat aantal in de komende decennia nog flink zal groeien. Dat maakt dat er een enorme bouwopgave ligt om aan de vraag aan woningen te voldoen: als de prognoses uitkomen zijn er in de komende 20 jaar zo'n 100.000 woningen extra nodig in de regio. Dat is niet alleen een forse (bouw)opgave, dat heeft ook een ongekende impact op de regio die bekend staat om zijn groene en ontspannen karakter en (economische) dynamiek. De regio kenmerkt zich door het beste van twee werelden en ligt midden in het Stedelijk Netwerk Nederland. Een combinatie van sterke steden en vitale kernen in een aantrekkelijke groene leefomgeving. Mensen wonen en werken graag in de groene metropool. De opgave die voorligt is dan ook hoe de verwachte groei zó opgevangen kan worden, dat de kwaliteit van de regio overeind blijft en als het even kan versterkt wordt. De opgave is dan ook veel breder dan alleen de vraag om woningen.

De regio heeft zichzelf als doel gesteld om de groei van woningen en werklocaties zó vorm te geven dat het meerwaarde oplevert voor alle inwoners. Om die opgave goed in te vullen zullen regiobreed keuzes gemaakt moeten worden: waar willen we dat er niet gebouwd wordt en waar kan ontwikkeling van een woon- of werklocatie een kern of stad juist helpen om een gebied te versterken en de vitaliteit te behouden? Wat is een logisch moment om te bouwen? Welke randvoorwaarden stellen we aan locaties bijvoorbeeld als het gaat om bereikbaarheid of om de kwaliteit van het programma? En: hoe faseren we deze ontwikkelingen? Om deze vragen te kunnen beantwoorden wordt de verstedelijkingsstrategie opgesteld.

Het Verstedelijkingsconcept voor de groene metropool
Het eerste onderdeel van de verstedelijkingsstrategie is het verstedelijkingsconcept: dit is de ruimtelijke vertaling van de vastgestelde contourennotitie en het resultaat van het daaruit voortkomende ontwerpend onderzoek. Het verstedelijkingsconcept bestaat uit het perspectief voor de Groene Metropool en de ontwerpprincipes voor de bouwstenen leefomgeving, mobiliteit, economie en wonen. Samen met de verhaallijnen leiden deze ontwerpprincipes tot het gepresenteerde concept. De integraal te ontwikkelen gebieden zijn opgenomen in het concept om te laten zien hoe de ontwerpprincipes er in de praktijk uit zouden kunnen zien. De keuzes voor waar precies te bouwen en wat daarvoor nodig is, zijn in het verstedelijkingsconcept nog niet gemaakt. Het concept geeft wel nadrukkelijk richting voor de volgende stappen. "Dit is hoe het moet als we de groene metropool willen zijn."
Het concept zoals in dit stuk is weergegeven, is waar we nu staan. Het is nog niet helemaal klaar. Het onderzoek naar de bouwstenen, de onderliggende cijfers en plannen hebben geleid tot de ruimtelijke uitgangspunten en ontwerpprincipes. Die worden op dit moment omgezet in schetsen en een ruimtelijk raamwerk. Dat document kunnen we u nu nog niet toesturen omdat het in nog opbouw is. Voor het gereed maken van dit voorstel hebben we nog ongeveer twee maanden nodig.

In de komende periode maken we gebiedsuitwerkingen waarmee we testen of de principes werken en welke volgorde, fasering, investering en rolverdeling nodig zijn. Tegelijkertijd vindt een consultatieronde plaats langs de 26 gemeenten en beide provincies. Met de uitkomsten van de

consultatie en de gebiedsuitwerkingen kan het concept afgerond worden is het pakket van de verstedelijkingsstrategie compleet. Dit ziet er als volgt uit:

METHODIEK

Documenten	Verstedelijkingsconcept >	Gebiedsuitwerkingen >	Verstedelijkingsstrategie en -akkoord >	Projectuitwerkingen
Afspraken over	Ontwerpprincipes Verhaallijnen Concept Gelaagdheid en netwerk	Uitvoerings- en investeringsagenda bij de verstedelijkingsstrategie Nieuwe Woondeals	Verstedelijkingsconcept Fasering Randvoorwaarden Rolverdeling Financiering Werkwijze Verstedelijkingsakkoord over strategie: verankering afspraken	Stedenbouwkundige plannen, omgevingsplannen Uitgifteafspraken, grondaankopen, vaststellen programma's, etc.

De volgende stap na het verstedelijkingsconcept is het maken van de gebiedsuitwerkingen. In de gebiedsuitwerkingen wordt voor de deelgebieden uitgewerkt waar ruimte is voor woningen en werklocaties en welke randvoorwaarden voor de leefomgeving, mobiliteit, economie en wonen daarvoor moeten worden ingevuld.
De integraal uit te werken gebieden zijn:

- Arnhem-Oost, Foodvalley-Zuid, Nijmegen-West (sleutelgebieden);

- Foodvalley-Noord, Veluwe, Liemers, Middengebied Arnhem Nijmegen en Rijk van Nijmegen.

De resultaten van deze uitwerkingen vertalen we in een verstedelijkingsstrategie. Dit is het verder uitgewerkte verstedelijkingsconcept waarin we laten zien waar op de korte (2025), middellange (2030) en lange termijn (2040) de extra woon-en werklocaties voor de komende jaren in dit gebied een plek kunnen krijgen. De strategie geeft aan wat de randvoorwaarden zijn, hoe de fasering en rolverdeling is, welke investeringen nodig zijn en hoe in de komende jaren gewerkt gaat worden met de strategie. Over deze strategie wordt eind 2021 een verstedelijkingsakkoord gesloten. Het is vervolgens aan de gemeenten en de provincies om deze uitgangspunten over te nemen in het lokale omgevingsbeleid.

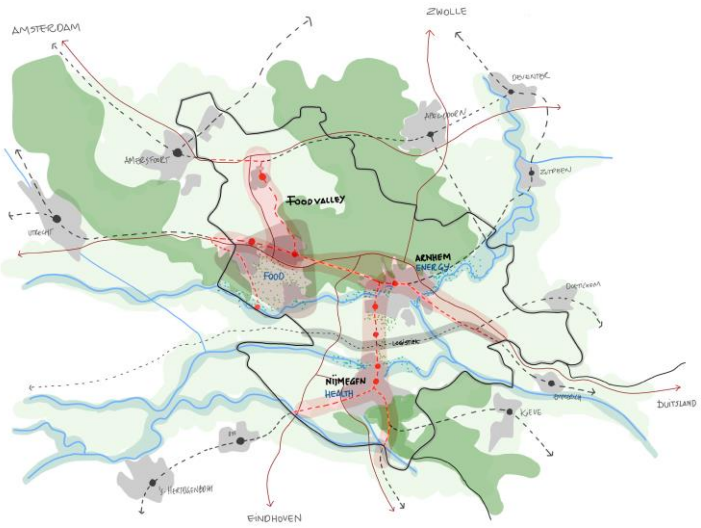
De opzet van het verstedelijkingsconcept sluit zoveel mogelijk aan op staand beleid in de regio en op de visies die tegelijkertijd met deze verstedelijkingsstrategie ontwikkeld worden. Het concept en de afspraken in de strategie helpen om in de komende dertig jaar de keuzes te maken bij het aanwijzen van nieuwe, duurzame plekken voor wonen en werken in de groene en ontspannen regio.
De uiteindelijke gefaseerde en adaptieve keuzes voor woon- en werklocaties locaties vinden plaats binnen gebiedsprocessen en projectuitwerkingen met het verstedelijkingsakkoord als leidraad.

Wat is onze werkwijze nu en straks?
In een intensieve samenwerking tussen de twee regio's, de 26 gemeenten, het Rijk ende provincies Gelderland en Utrecht is ontwerpend onderzoek uitgevoerd en is een analyse gemaakt van prognoses voor wonen en werken. Op basis van de uitkomsten is het verstedelijkingsconcept ontwikkeld. Dit concept laat zien wat het kostbare groene raamwerk van de regio is: de landschappen, de fijne uitloopgebieden en de groene dorpen en steden. De versterking (en waar nodig bescherming) daarvan staat voorop. Over die 'groene laag' heen zijn de lagen van economie en economische ontwikkeling gelegd, van de mobiliteitsstructuur zowel bestaand als gewenst en tot slot de laag van het woonprogramma.

Dit concept is opgesteld vanuit de intentie dat alle regiopartners en het Rijk met elkaar van mening zijn dat dit de manier is waarop de groene metropool tot groei kan komen. De uitwerking daarvan begint hierna. Om breed draagvlak te krijgen worden de samenwerkingspartners in het veld zoals de waterschappen, de woningcorporaties, projectontwikkelaars en economic boards voor de zomer meegenomen in het concept en worden zij gevraagd om een steunverklaring af te geven bij dit concept.

De uitgangspunten

In de contourennotitie die in september 2020 door alle colleges in de regio is vastgelegd (en die ter informatie aan de gemeenteraden is aangeboden) is te lezen hoe de opdracht van de verstedelijkingsstrategie voor de groene metropool eruitziet.

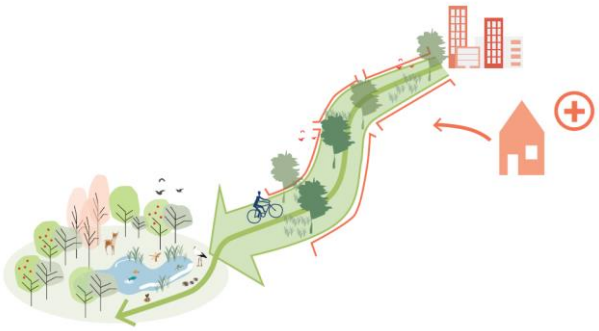

Het begint ermee dat de regio een nadrukkelijke plek wil innemen in het Stedelijk Netwerk Nederland.
De regio ligt zeer centraal tussen de Randstad en Duitsland en die unieke ligging biedt kansen die we nog beter willen benutten. We zoomen uit naar het (inter)nationale niveau, maar vervolgens zoomen we uiteraard ook weer in om de opgave binnen de regio scherper te krijgen.

De verstedelijkingsstrategie wordt opgebouwd langs vier bouwstenen: leefomgeving, mobiliteit, economie en wonen. Voor al die bouwstenen zijn ambities meegegeven. De beschreven volgorde is niet toevallig. Het behoud en versterken van de leefomgeving staat voorop. Vervolgens kijken we naar plekken die goed bereikbaar (te maken) zijn, bij voorkeur met openbaar vervoer en fiets. Het versterken van de economie is belangrijk: het zou mooi zijn als iedere nieuwe woning ook een baan oplevert want daarmee houden we een goede woon-werkbalans in de regio. En natuurlijk is er de woonopgave. Die opgave is niet alleen kwantitatief: we willen vooral ook goede woningen maken die aansluiten op de behoefte die er is bij doelgroepen in de verschillende gemeenten. Woningen die energieneutraal zijn en circulair gebouwd. Deze opgave moet ook de bestaande wijken en buurten versterken. In de afgelopen zes maanden zijn de bouwstenen verder uitgewerkt en worden ontwerpprincipes geformuleerd.

Naast het onderzoek naar de bouwstenen is ook goed gekeken naar prognoses en cijfers over ruimtebehoefte. In de planmonitor zijn de woningbouwplannen voor de periode tot 2025-2027 opgenomen. Deze locaties en aantallen liggen al vast in bestemmingsplannen, in contracten met ontwikkelende partijen of ze zijn opgenomen in gebiedsvisies. Datzelfde geldt voor de plannen die er zijn voor werklocaties. Ook daarvan is voor de komende tien jaar al veel bekend. De verstedelijkingsstrategie legt hier niet de focus op. De meerwaarde wordt vooral geboden voor de periode daarna en naar hoe de ruimtevraag voor nieuwe plannen het beste een plek kan krijgen in de regio.

'Meer landschap, meer vitale stad en kernen'

De conclusie van het onderzoek naar de bouwstenen en locaties is kort samengevat dat de groei die op ons afkomt, moet versterken wat we graag willen zijn. Dat betekent dat we dan meer landschap moeten maken én meer vitale steden, regiokernen en dorpskernen.
Hieronder is kort weergegeven wat enkele voorgestelde ontwerpprincipes zijn per bouwsteen.
Als voorbeeld om te schetsen hoe de uitwerking per bouwsteen plaatsvindt. En tevens om te laten zien hoe dat bijdraagt aan het totaalbeeld van de opgave. Voor de bouwsteen economie (en de daarbij behorende ontwerpprincipes) geldt dat daar nog een verdieping op gemaakt wordt.

Leefomgeving: meer landschap!

→ Niet bouwen in beschermde natuurgebieden. In eerste instantie niet bouwen in de natste delen van het gebied. Maar die plekken maken wel een belangrijk onderdeel uit van onze integrale ontwerpen omdat ze belangrijk zijn voor biodiversiteit en klimaatadaptatie. We zetten in op natuur- en klimaatadaptief verstedelijken.
→ We sluiten aan op de Regionale Energie Strategie (RES 1.0).
→ In onze regio is er voldoende publiek toegankelijk groen voor dagelijks gebruik en zijn er dagrecreatieve voorzieningen op nabije afstand van nieuwe woningen.
→ Onze planvorming is stikstofinclusief: we lossen het stikstofvraagstuk voor de verstedelijking zoveel mogelijk in het gebied zelf op. Waar nodig faseren we in ruimte en tijd.

Slimme en schone mobiliteit

→ Nieuwe woningen worden zoveel mogelijk geprogrammeerd bij (H)OV-trein en bus- en/of in verbinding met nabij gelegen (regionale/snel-) fietspaden. Waarbij in de eerste plaats bestaande capaciteit wordt benut en knooppuntvorming wordt gestimuleerd. Daarna wordt pas gekeken naar uitbreiding van bestaande mobiliteitsvoorzieningen en pas daarna naar de aanleg van nieuwe gebieden.
→ Nieuwe woningen worden eerst binnen bestaand stedelijk gebied gebouwd, vervolgens aan de randen van steden en dorpen, nog steeds binnen bebouwd gebied. Daarna binnen of direct aan het bestaande bebouwde gebied binnen stedelijke agglomeraties/dorpen.
→ Een locatie komt alleen in aanmerking voor een bestemmingswijziging als ook de mobiliteitsoplossing wordt opgenomen. Om mobiliteit te beperken wordt waar dat mogelijk is ingezet op het mengen van wonen en werken.

Economie: het werk van de toekomst

→ Het versterken van de agglomeratiekracht van de regio door het creëren van een sterke stedelijke dichtheid in de aantrekkelijke context van de groene leefomgeving/ het regionale landschap + excellente bereikbaarheid via OV (internationaal en regionaal)!
→ Inzet op de versterking van campussen en werklocaties en de verbindingen daartussen (ontwikkelen ecosysteem) met nadruk op de thema's Food, Health en Energy.

→ Duurzaam omgaan met nieuwe en oude bedrijventerreinen door innovatief om te gaan met de ruimtevraag voor bedrijventerreinen (waar kan het beter en intensiever) en het anders categoriseren van werkmilieus.

Wonen: meer vitale stad en vitale kernen

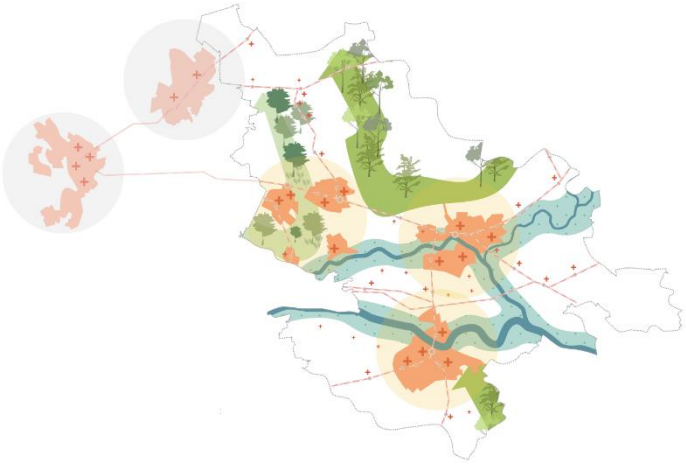
→ We werken vanuit een Groen raamwerk: ontwikkel groen (in en rond het stedelijk gebied), koppel dit aan een regionale netwerk van voet- en (snel) fietspaden en ov en zet daarmee ook in op het versterken van recreatie, biodiversiteit, klimaatadaptatie, enzovoort.

→ We zetten in op variatie en complementariteit: nieuwe plannen zijn een aanvulling op bestaande voorraad én op de variëteit aan (groene) woonmilieus. Daarbinnen realiseren we verschillende prijssegmenten. De komende jaren is er vooral behoefte aan meer betaalbare woningen.

→ We zetten in op een circulaire leefomgeving. Dat betekent dat we de 'bestaande voorraad' benutten met efficiënt gebruik van ruimte en grondstoffen. Deze strategie is een stimulans voor het verduurzamen en vitaal maken van bestaande wijken. We zetten vooral in op functiemenging, verdichten en inbreiden, op transformeren en herstructurering. We zorgen daarbij voor meer en beter handelingsperspectief.

Als we de vier bouwstenen en de kaarten die daarvan te maken zijn over elkaar heen leggen, volgen daar een flink aantal verhaallijnen uit. Als je die lijnen volgt, kom je uit op locaties waar aantallen woningen en banen aan te verbinden zijn. We kunnen uitrekenen hoeveel ruimte er is – en welke randvoorwaarden er zijn – om hier woon- en werklocaties te maken. En we hebben getest of het past. We kunnen de vraag naar ruimte in onze regio oplossen op een versterkende manier, maar dat betekent dat we op tijd moeten beginnen om te zorgen dat de randvoorwaarden om te kunnen bouwen op orde zijn. Het is dus ook een belangrijk planningsvraagstuk. Tegelijkertijd hebben we nu de tijd om aan de slag te gaan met locaties die pas verder in de tijd nodig zijn.

De verhaallijnen die ontstaan zijn: IC-stations, onderbenutte stationslocaties, HOV-locaties, plekken op e-bike afstand van banen en van de steden, economische brandpunten, transformatie en revitalisering van bedrijventerreinen, integrale wijkaanpak, verdichting van stads- of dorpsranden, vitale dorpskernen en stadsranden in combinatie met wijkaanpak.

Dat betekent niet dat we nu puntjes op de kaart zetten "hier moet het gebeuren", maar wel dat we richting geven.
Een belangrijke element hierin is (door)ontwikkeling van de polycentrische polen als onderdeel van het Stedelijk Netwerk Nederland. De centra van iedere 'pool' worden goed met elkaar én met het omliggende gebied verbonden, zodat de netwerkkracht versterkt wordt. We gaan hierbij uit van drie belangrijke centra in het gebied: Foodvalley Zuid, Arnhem en Nijmegen. Op deze plekken kan een substantieel deel van de woon- en werkbehoefte een plek krijgen. Deze (stads)centra zijn nauw verbonden met het gebied eromheen. Verbinden van

netwerkkracht betekent ook dat ook in deze verbonden gebieden de woon- en werkbehoefte geaccommodeerd wordt. In dit netwerk spelen ook opgaven op het gebied van leefkwaliteit en mobiliteit. Die gecombineerde opgaven hebben we samengevat onder de term vitaliteit.

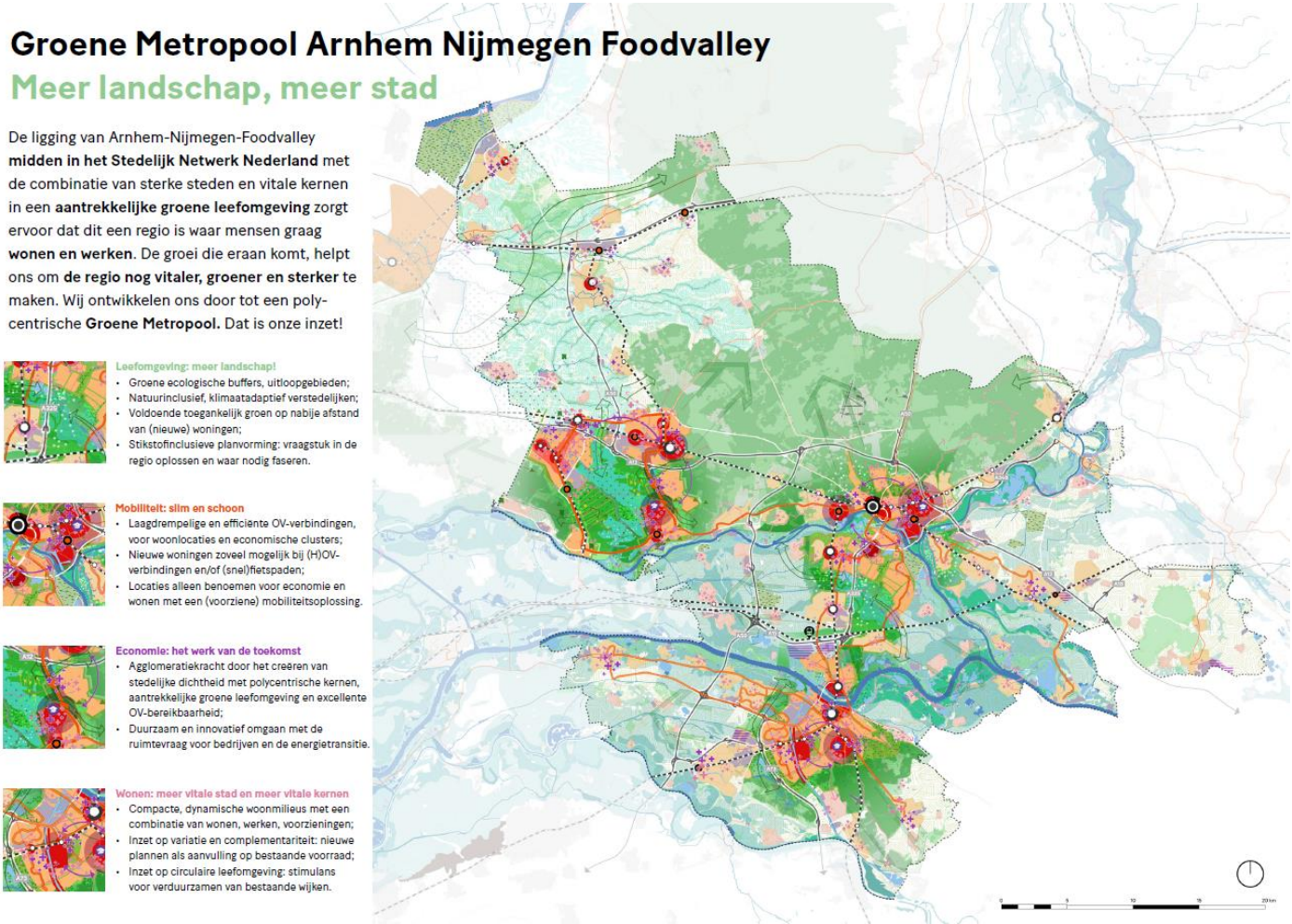
Werken met de verstedelijkingsstrategie

De verstedelijkingsstrategie maken we met elkaar voor 20 tot 25 jaar. Dat is een lange periode waarvan we nu al weten dat er van alles gaat gebeuren. Er zullen zich veranderingen voordoen in de economie en in de politiek, maar ook in de woonbehoeften van inwoners, de manier waarop we reizen en waarop bedrijven zich organiseren. Wat er precies verandert kunnen we nu niet voorspellen, maar we weten wel dat het zal veranderen.

Door vooraf afspraken te maken over hoe we om (willen) gaan met die veranderingen en op welke manier we dan met elkaar bijsturen, zijn we met elkaar in staat om op tijd te reageren. We monitoren met elkaar en kijken steeds naar wat er op (middel)lange termijn nodig is om integrale doelen te halen. Dat gaat over de inhoud, maar ook over timing. Alleen als we zo dubbelhandig sturen kunnen we komen tot een aanpak die onze regio versterkt en vooral ook vergroent.

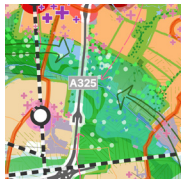
Hieronder is de kaart met het verstedelijkingsconcept erop weergegeven. Deze kaart is ook op groter formaat los toegevoegd aan deze notitie.

Groene Metropool Arnhem Nijmegen Foodvalley

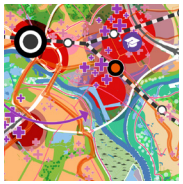
Meer landschap, meer stad

De ligging van Arnhem-Nijmegen-Foodvalley **midden in het Stedelijk Netwerk Nederland** met de combinatie van sterke steden en vitale kernen in een **aantrekkelijke groene leefomgeving** zorgt ervoor dat dit een regio is waar mensen graag **wonen en werken**. De groei die eraan komt, helpt ons om **de regio nog vitaler, groener en sterker** te maken. Wij ontwikkelen ons door tot een poly-centrische **Groene Metropool.** Dat is onze inzet!

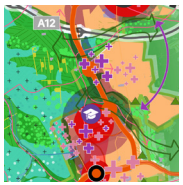
Leefomgeving: meer landschap!

- Groene ecologische buffers, uitloopgebieden;
- Natuurinclusief, klimaatadaptief verstedelijken;
- Voldoende toegankelijk groen op nabije afstand van (nieuwe) woningen;
- Stikstofinclusieve planvorming: vraagstuk in de regio oplossen en waar nodig faseren.

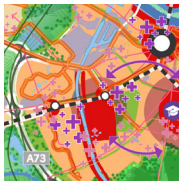
Mobiliteit: slim en schoon

- Laagdrempelige en efficiënte OV-verbindingen, voor woonlocaties en economische clusters;
- Nieuwe woningen zoveel mogelijk bij (H)OV-verbindingen en/of (snel)fietspaden;
- Locaties alleen benoemen voor economie en wonen met een (voorziene) mobiliteitsoplossing.

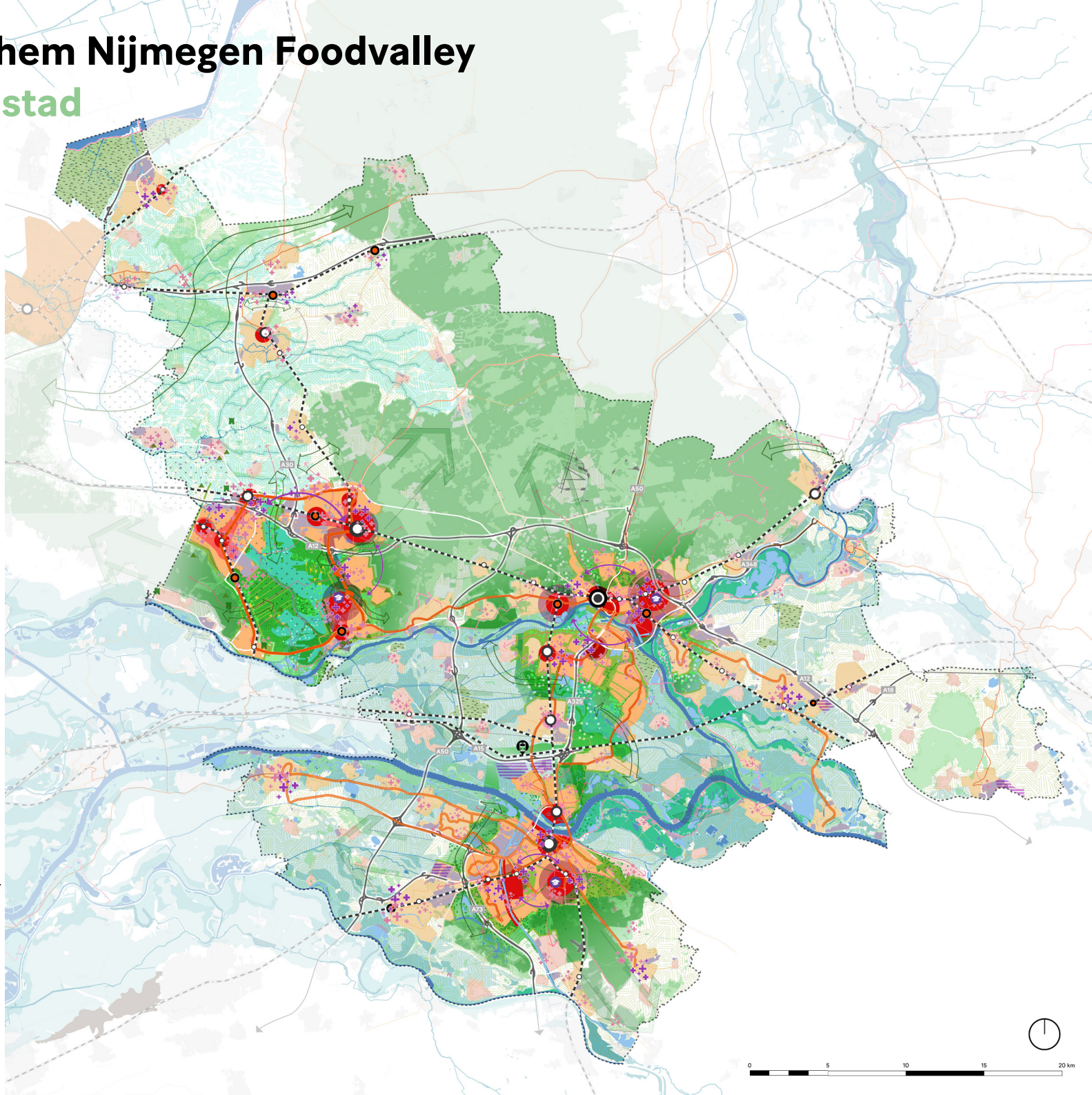
Economie: het werk van de toekomst

- Agglomeratiekracht door het creëren van stedelijke dichtheid met polycentrische kernen, aantrekkelijke groene leefomgeving en excellente OV-bereikbaarheid;
- Duurzaam en innovatief omgaan met de ruimtevraag voor bedrijven en de energietransitie.

Wonen: meer vitale stad en meer vitale kernen

- Compacte, dynamische woonmilieus met een combinatie van wonen, werken, voorzieningen;
- Inzet op variatie en complementariteit: nieuwe plannen als aanvulling op bestaande voorraad;
- Inzet op circulaire leefomgeving: stimulans voor verduurzamen van bestaande wijken.

Onderwerp	Voorjaarsnota Duiven 2021		
Ondertitel	In de voorjaarsnota kijken we vooruit naar de begroting 2021. Het college doet voorstellen voor nieuwe activiteiten. Voor politieke partijen is de behandeling van de voorjaarsnota bij uitstek een goed moment om nieuwe ideeën aan te dragen die goed zijn voor Duiven en wijzigingsvoorstellen in te dienen om verbeteringen aan te brengen in het huidige beleid.		
Portefeuillehouder	Wethouder Goossen	Zaaknummer	Z/21/080842
Behandelend ambtenaar	Mark Jordens – m.jordens@1stroom.nl		
Belangrijkste bespreek- en/of beslispunten	Het bespreken van de structurele en incidentele ontwikkelingen binnen bestaand beleid van 2021 alsmede de speerpunten en aanvullende wensen voor het volgende begrotingsjaar. De keuzes die in de raadsvergadering van 20 juli worden gemaakt kunnen vervolgens worden verwerkt in de Meerjarenbegroting 2022-2025 zodat de begrotingsbehandeling in november soepel kan verlopen. Daar is het immers alleen nog zaak de tussentijdse ontwikkelingen te verwerken. Zie het raadsvoorstel/besluit voor de concrete beslispunten.		
Historie	Conform onze planning- en controlcyclus wordt aan de raad een Voorjaarsnota voorgelegd met daarin de voorstellen van het college voor speerpunten en nieuw beleid voor de komende jaren. Op 8 juli is een informatieve thema-avond gepland waarop antwoord wordt gegeven op de ingezonden vragen vanuit de raad. Inwoners kunnen live meeluisteren via de livestream.		
Termijn	Om de gevolgen van deze Voorjaarsnota te kunnen verwerken in de Programmabegroting 2022-2025 moet deze voor het zomerreces worden vastgesteld. De Programmabegroting moet volgens de Gemeentewet uiterlijk 15 november worden aangeleverd bij de Provincie. Tijdige aanlevering is een belangrijke voorwaarde om voor repressief toezicht in aanmerking te kunnen komen.		

Politieke Avond	13 Juli 2021		Debattafel	
Voorzitter	**Griffie**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
J.W. Egtberts	G. Bosscha	Digitale publieksruimte	Bestuur, Samenleving en Omgeving	115 Minuten
Behandeladvies	Tijdens de debattafel kunnen politieke partijen vast inleidende beschietingen houden over de Voorjaarsnota. De recente historie laat zien dat veel partijen hun belangrijkste input voor het debat bewaren voor de behandeling tijdens de raadsvergadering (20 juli). Wel kunnen politieke partijen vast moties en amendementen aankondigen en in het debat kijken of er medestanders te vinden zijn.			

	De ‘algemene beschouwingen’ vinden niet plaats tijdens deze debattafel, maar bij de raadsvergadering zelf. Technische en informatieve vragen kunnen vooraf worden gesteld. Na de debattafel zal de voorzitter vragen of een fractie een amendement of motie bij dit onderwerp wil indienen in de raad, dan wordt het voorstel als bespreekstuk geagendeerd. Of dat het voorstel als hamerstuk (eventueel met een stemverklaring) geagendeerd kan worden in de raadsvergadering. Tijdens de raadsvergadering is er ruimte om een ‘algemene beschouwing’ uit te spreken als fractie. Besluitvorming over dit onderwerp is gepland op 20 juli 2021.
Spreekrecht publiek	Men kan meepraten bij de debattafel niet meepraten aan tafel.

Opbrengst van de tafel	
Raadsvergadering	20 juli 2021

ZFDE4A1AAE2

Gemeente Duiven

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Voorjaarsnota Duiven 2021

Zaak- & documentnr. : Z/21/080842/201516652
Portefeuillehouder :wethouder Goossen

Opsteller : Mark Jordens
Team : Financiën
Telefoonnr. 0630201341

Samenvatting

Dit is de laatste Voorjaarsnota tijdens deze collegeperiode. Vorig jaar is de Voorjaarsnota vanwege de bezuinigingstaak vervangen door een Koersnotitie. Deze werd als richtinggevend document gebruikt als basis voor de programmabegroting. Dit jaar hebben we wel weer een Voorjaarsnota gepresenteerd waarin we alle structurele en incidentele ontwikkelingen binnen bestaand beleid van 2021 hebben opgenomen alsmede de speerpunten en aanvullende wensen voor het volgende begrotingsjaar. De Voorjaarsnota wordt in juli aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. De keuzes die in de raadsvergadering van 20 juli worden gemaakt kunnen vervolgens worden verwerkt in de Meerjarenbegroting 2022-2025 zodat de begrotingsbehandeling in november soepel kan verlopen. Daar is het immers alleen nog zaak de tussentijdse ontwikkelingen te verwerken.

Beslispunten

1. De budgetten op basis van autonome ontwikkelingen voor het begrotingsjaar 2021 conform de toelichtingen bij paragraaf 2 van ieder programma van de Voorjaarsnota tot een totaalbedrag van € 3.195.111 aan te passen.
2. De financiële consequenties van de jaarschijf 2021 conform begrotingswijziging te verwerken.
3. De investeringskredieten voor de in de Voorjaarsnota bij paragraaf 3 van ieder programma genoemde bedragen beschikbaar te stellen. Dat zijn dus de kredieten voor de livestream van de gemeenteraad, de devices voor de nieuwe raadsperiode, de koeling bij de gemeentewerf, het dak van IKC De groene Ring, de riolering bij de Bernadetteschool, de bestrijding van de Kastanjebloedingsziekte, de Essentaksterfte, de parkeerplaatsen aan de Weverstraat en de gebiedsgerichte aanpak van de Rijksweg.
4. Speerpunten en aanvullende wensen die eenmalig geld vragen worden gehonoreerd met daarbij dekking uit de Algemene Reserve.
5. Een nieuwe Bestemmingsreserve “Omgevingsvisie, versnellen woningbouw en Bestuursopdracht RSD” instellen voor een bedrag van € 1.551.980. Zodat daar in de komende jaren de benodigde bedragen uit kunnen worden onttrokken.
6. De Bestemmingsreserves Erfgoed- en archeologiefonds en Kwaliteit openbare ruimte op te heffen.
7. De te honoreren speerpunten en nieuwe wensen te verwerken in de op te stellen meerjarenbegroting 2022-2025.
8. Opdracht te geven aan het college om in de meerjarenbegroting de jaarschijf 2022 structureel sluitend te presenteren.

Aanleiding

Conform onze planning- en controlcyclus wordt aan de raad een Voorjaarsnota voorgelegd met daarin de voorstellen van het college voor speerpunten en nieuw beleid voor de komende jaren.

Planning

Om de gevolgen van deze Voorjaarsnota te kunnen verwerken in de Programmabegroting 2022-2025 moet deze voor het zomerreces worden vastgesteld. De Programmabegroting moet volgens de Gemeentewet uiterlijk 15 november worden aangeleverd bij de Provincie. Tijdige aanlevering is een belangrijke voorwaarde om voor repressief toezicht in aanmerking te kunnen komen.

Beoogd effect

De Voorjaarsnota is bedoeld om de discussie in de Raad over de te voeren beleidslijn in het komende begrotingsjaar tijdig te kunnen voeren. Door deze discussie halverwege het jaar te voeren wordt de druk van de begrotingsvergadering in november gehaald. De Voorjaarsnota is daarmee de belangrijkste bouwsteen voor de nog op te stellen Meerjarenbegroting 2022-2025 en het ultieme instrument voor de Raad om invulling te geven aan haar budgetrecht.

Argumenten

1.1 De Voorjaarsnota is de start van een nieuwe p&c-cyclus.
Voor u ligt de concept Voorjaarsnota 2021 van de gemeente Duiven. In de Voorjaarsnota wordt vooruitgekeken naar de begroting 2022 en worden voorstellen voor nieuw beleid en aanvullende wensen ingebracht. Daarnaast bevat de Voorjaarsnota een financiële tussenrapportage van het lopende begrotingsjaar 2021. Tot slot is er een meerjarig financieel totaalbeeld opgenomen waarin de financiële gevolgen van de Voorjaarsnota zijn opgenomen.

De Voorjaarsnota is ingedeeld op programmaniveau. Er zijn drie programma's: Bestuur, Maatschappij en Omgeving. Per programma worden onder andere ontwikkelingen genoemd die van invloed (kunnen) zijn op het programmadoel en de hoofddoelen en de inhoudelijke speerpunten.

1.2 *De meicirculaire 2021 is verwerkt.*
De meicirculaire 2021 is op 31 mei gepubliceerd. Dat gaf net voldoende tijd om de uitkomsten te kunnen verwerken voor de definitieve behandeling van de Voorjaarsnota in het college. Hiermee voorkomen we dat we net als vorig jaar een kennisgeving moeten nasturen waarin de cijfers worden aangepast. De uitkomsten van de arbitragezaak die de gemeenten samen met de VNG tegen het Rijk had aangespannen inzake extra geld voor Jeugdzorg is nog niet in deze Voorjaarsnota verwerkt. Het Rijk heeft al wel toegezegd € 1,3 miljard extra te zullen geven voor 2022. Hoe de verdeling zal plaatsvinden en wie wat gaat krijgen zal voor het zomerreces bekend worden gemaakt. Duidelijk is wel dat het ook voor Duiven om grote bedragen gaat. Het demissionair kabinet wil geen structurele gelden toezeggen. Dat laat zij over aan het nieuwe kabinet. Zodra er meer over bekend is zullen wij hierover informeren.

1.3 Alle nieuwe ontwikkelingen zijn in beeld gebracht.
In de Voorjaarsnota worden alle speerpunten voor het komende jaar alsmede de nieuwe beleidsontwikkelingen voor de komende jaren in beeld gebracht. Om tot een sluitende begroting te kunnen komen zullen er mogelijk nog keuzes moeten worden gemaakt.

3.1 Investeringskredieten gaan vaak om grote bedragen.
Door de verschillende investeringskredieten apart te benoemen in de Voorjaarsnota en hiervoor een separaat beslispunt op te nemen willen we hier meer aandacht op vestigen. Investeringskredieten gaan vaak om grote bedragen en de kapitaallast die hieruit voort komt wordt structureel (voor de economische levensduur van de investering) in onze ramingen opgenomen.

4.1 Financieel duurzaam beleid blijft het uitgangspunt.
Voor de gemeente Duiven is financieel duurzaam beleid een belangrijk uitgangspunt. We willen graag een structureel sluitende begroting presenteren. Incidentele zaken mogen met incidenteel geld worden gedekt. De uitvoering van de speerpunten en wensen mag er niet toe leiden dat de lastendruk voor de burgers met meer dan het inflatiepercentage wordt verhoogd. Voor goedkeuring van de begroting door de Provincie is het in ieder geval noodzakelijk om vanaf 2023 de jaarschijven structureel sluitend te hebben.

5.1 De invoering van de Omgevingswet, de versnelling van de woningbouw en de Bestuursopdracht RSD hebben een sterk eenmalig karakter.
In deze Voorjaarsnota zijn voor de invoering van de Omgevingsvisie, het versnellen van de woningbouw en de Bestuursopdracht RSD over meerdere jaren grote bedragen die op het saldo drukken. Het betreffen echter ontwikkelingen die binnen vier of vijf jaar gerealiseerd moeten zijn. Door de winstneming op Innofase hebben we nu eenmalig geld beschikbaar. We stellen daarom voor een nieuwe Bestemmingsreserve in het leven te roepen en de benodigde bedragen voor deze ontwikkelingen in deze reserve te storten. In het jaar waarin de gelden benodigd zijn kunnen we ze dan uit deze bestemmingsreserve onttrekken. In totaal is er voor de invoering van de Omgevingswet in de jaren 2022-2025 een bedrag van € 535.000 (€ 166.950 in 2022, € 129.150 in 2023 en 2024 en € 110.250 in 2025) nodig. Voor de Bestuursopdracht RSD is in 2022 en 2023 in totaal een bedrag van € 561.480 nodig. De versnelling van de woningbouw vraagt in de jaren 2021 t/m 2025 een extra bedrag van € 91.000 per jaar. In totaal moet de nieuw te vormen Bestemmingsreserve dus € 1.551.980 gaan bedragen.

6.1 Er moeten niet teveel bestemmingsreserves komen.
Tegelijkertijd met het nadenken over een nieuwe bestemmingsreserve hebben we ook de lijst met bestaande bestemmingsreserves nog eens tegen het licht gehouden. Zeker nu we een nieuwe bestemmingsreserve willen vormen is het zaak om ook de bestaande reserves te beoordelen. Een tweetal bestemmingsreserves vallen op omdat ze een beperkt saldo hebben. Het gaat om de Bestemmingsreserve Erfgoed- en Archeologiefonds met een saldo op 31-12-2020 van € 3.300 en de Bestemmingsreserve Kwaliteit openbare ruimte waar op 31-12-2020 nog € 4.244 in zat. De noodzaak van deze reserves is niet groot en een eventuele dekking zou evengoed uit de reguliere middelen of via een dekking vanuit de Algemene Reserve kunnen worden gerealiseerd. We stellen daarom voor deze reserves op te heffen en het saldo in de Algemene Reserve te storten.

7.1 Gelijktijdig speelt nog de besluitvorming rondom de onderwijshuisvesting.
In een apart raadsvoorstel is de hele gang van zaken rondom de onderwijshuisvesting aan u voorgelegd. In deze Voorjaarsnota is in het saldo nog geen rekening gehouden met de financiële gevolgen van dit voorstel. In de meerjarenbegroting 2022-2025 zullen de financiële gevolgen wel worden verwerkt omdat we verwachten dat er dan ook een raadsbesluit aan ten grondslag ligt.

8.1 De uitkomst van de arbitragezaak biedt kansen.
Reeds eerder heeft uw gemeenteraad er op aangedrongen om te proberen ook de jaarschijf 2022 sluitend te krijgen. Ondanks de maatregelen die vorig jaar in de begroting zijn doorgevoerd is dit tot dusver echter nog niet gelukt. De uitspraak in de arbitragezaak over de Jeugdzorg leidt er toe dat er in 2022 (eenmalig) geld naar de gemeente komt. Afhankelijk

van de verdeling misschien zelfs voldoende om ook 2022 sluitend te maken. Ook keuzes in de honorering van nieuwe wensen of speerpunten of het bijstellen van bestaande ambities kunnen er toe bijdragen dat de jaarschijf 2022 sluitend wordt. Daarmee zouden alle jaren een sluitend saldo geven. Het college staat ook graag open voor ideeën van de raad en debat hierover tijdens de debatavond of de raadsavond, al dan niet uitmondend in richtinggevende uitspraken.

Kanttekeningen
7.1 De ambities kunnen nog worden bijgesteld.
In de nu gepresenteerde Voorjaarsnota is uitgegaan van honorering van alle ontwikkelingen, speerpunten en aanvullende wensen. Dat is conform de ambitie die we hebben. Het bijstellen van die ambitie kan er toe leiden dat het financiële plaatje anders wordt.

Financiële paragraaf

Het gedeelte autonome ontwikkelingen in deze voorjaarsnota leidt tot een voordeel van € 3.195.111 in 2021. Hiervan heeft € 1.178.753 een structureel karakter. Het verwachte jaarresultaat over 2021 komt hierdoor uit op € 2.367.266 positief.

Als alle ontwikkelingen, speerpunten en aanvullende wensen in deze Voorjaarsnota worden gehonoreerd ontstaat een beeld waarbij alleen 2022 nog een tekort geeft. Overigens is daar dan nog niet de uitkomst van de arbitragezaak over extra geld voor de Jeugdzorg in verwerkt. Verder zitten daar ook de gevolgen van de nieuwe onderwijshuisvesting inclusief de nog niet vastgestelde bijdrage van de scholen (We gaan in het overzicht voorlopig uit van € 20.000 met ingang van 2024), de verduurzaming van de scholen, de kosten voor het doelgroepenvervoer alsmede de toekenning van aanvullend budget voor de verordening individuele studietoeslag nog niet in. In het overzicht hieronder zijn die gevolgen weergegeven:

Totaal	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo voor de Voorjaarsnota	-827.845	302.991	904.197	1.852.242	1.874.742
Mutaties 2021	-3.195.111	175.516	586.096	812.589	1.178.753
Saldo na Voorjaarsnota	**2.367.266**	**127.475**	**318.101**	**1.039.653**	**695.989**
Nieuwe beleidswensen 2022-2025					
Totaal van de speerpunten	22.799	190.799	165.742	165.742	165.742
Aanvullende wensen	0	303.250	55.250	55.250	55.250
Saldo bij honoreren alle wensen	**2.344.467**	**-366.574**	**97.109**	**818.661**	**474.997**
Extra belastingopbrengsten	0	0	0	0	0
Bestuursopdracht RSD		0	0		
Onderwijshuisvesting (incl bijdrage scholen)		130.000	4.500	285.478	285.478
Verduurzamen scholen		53.546	53.546	53.546	53.546
Verordening Individuele studietoeslag	14.700	36.300	36.300	36.300	36.300
Doelgroepenvervoer		pm	pm	pm	pm
Totaal	**2.329.767**	**-586.420**	**2.763**	**443.337**	**99.673**

In de bovenstaande cijfers handhaven we de in de Programmabegroting 2021-2024 opgenomen claims voor een vergoeding van de abonnementsgelden Wmo en klimaatgelden ondanks het feit dat de Provincie niet met deze stelposten akkoord ging. In de periode tussen vaststelling van de begroting en vandaag zijn diverse ontwikkelingen geweest die ons sterken in de overtuiging dat het Rijk met extra geld gaat komen. Een onderzoek heeft recent al aangetoond dat de gemeenten veel geld uit moeten gaan geven vanwege de gevolgen van het Klimaatakkoord. Het Rijk kan hier niet in achterblijven. Ook de lobby rond een vergoeding voor de abonnementstarieven is nog steeds gaande. Het huidige demissionaire kabinet schuift beslissingen over deze zaken echter door naar een volgend kabinet zodat hier voorlopig nog geen duidelijkheid over zal komen.

Participatie en communicatie

Op 8 juli wordt er een informatieve avond georganiseerd waarop iedereen in de gelegenheid wordt gesteld om vragen te stellen. Vooraf schriftelijk ingestuurde vragen zullen daar ook worden beantwoord.

Intergemeentelijke samenwerking

Niet van toepassing.

Bijlagen

201516982 - Voorjaarsnota gemeente Duiven 2021
201516793 - Raadsbesluit Voorjaarsnota Duiven 2021

Duiven, 15 juni 2021

Burgemeester en wethouders van Duiven,

ing. C.J.(Chris) Papjes
secretaris

mr. H.B. (Huub) Hieltjes
burgemeester

*ZFDE4A1AAE
2*

RAADSVOORSTEL

Gemeente Duiven

Onderwerp : Voorjaarsnota Duiven 2021

Zaak- & documentnr. : Z/21/080842/201516652
Portefeuillehouder :wethouder Goossen

Opsteller : Mark Jordens
Team : Financiën
Telefoonnr. 0630201341

Samenvatting

Dit is de laatste Voorjaarsnota tijdens deze collegeperiode. Vorig jaar is de Voorjaarsnota vanwege de bezuinigingstaak vervangen door een Koersnotitie. Deze werd als richtinggevend document gebruikt als basis voor de programmabegroting. Dit jaar hebben we wel weer een Voorjaarsnota gepresenteerd waarin we alle structurele en incidentele ontwikkelingen binnen bestaand beleid van 2021 hebben opgenomen alsmede de speerpunten en aanvullende wensen voor het volgende begrotingsjaar. De Voorjaarsnota wordt in juli aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. De keuzes die in de raadsvergadering van 20 juli worden gemaakt kunnen vervolgens worden verwerkt in de Meerjarenbegroting 2022-2025 zodat de begrotingsbehandeling in november soepel kan verlopen. Daar is het immers alleen nog zaak de tussentijdse ontwikkelingen te verwerken.

Beslispunten

1. De budgetten op basis van autonome ontwikkelingen voor het begrotingsjaar 2021 conform de toelichtingen bij paragraaf 2 van ieder programma van de Voorjaarsnota tot een totaalbedrag van € 3.195.111 aan te passen.
2. De financiële consequenties van de jaarschijf 2021 conform begrotingswijziging te verwerken.
3. De investeringskredieten voor de in de Voorjaarsnota bij paragraaf 3 van ieder programma genoemde bedragen beschikbaar te stellen. Dat zijn dus de kredieten voor de livestream van de gemeenteraad, de devices voor de nieuwe raadsperiode, de koeling bij de gemeentewerf, het dak van IKC De groene Ring, de riolering bij de Bernadetteschool, de bestrijding van de Kastanjebloedingsziekte, de Essentaksterfte, de parkeerplaatsen aan de Weverstraat en de gebiedsgerichte aanpak van de Rijksweg.
4. Speerpunten en aanvullende wensen die eenmalig geld vragen worden gehonoreerd met daarbij dekking uit de Algemene Reserve.
5. Een nieuwe Bestemmingsreserve “Omgevingsvisie, versnellen woningbouw en Bestuursopdracht RSD” instellen voor een bedrag van € 1.551.980. Zodat daar in de komende jaren de benodigde bedragen uit kunnen worden onttrokken.
6. De Bestemmingsreserves Erfgoed- en archeologiefonds en Kwaliteit openbare ruimte op te heffen.
7. De te honoreren speerpunten en nieuwe wensen te verwerken in de op te stellen meerjarenbegroting 2022-2025.
8. Opdracht te geven aan het college om in de meerjarenbegroting de jaarschijf 2022 structureel sluitend te presenteren.

Aanleiding

Conform onze planning- en controlcyclus wordt aan de raad een Voorjaarsnota voorgelegd met daarin de voorstellen van het college voor speerpunten en nieuw beleid voor de komende jaren.

Planning

Om de gevolgen van deze Voorjaarsnota te kunnen verwerken in de Programmabegroting 2022-2025 moet deze voor het zomerreces worden vastgesteld. De Programmabegroting moet volgens de Gemeentewet uiterlijk 15 november worden aangeleverd bij de Provincie. Tijdige aanlevering is een belangrijke voorwaarde om voor repressief toezicht in aanmerking te kunnen komen.

Beoogd effect

De Voorjaarsnota is bedoeld om de discussie in de Raad over de te voeren beleidslijn in het komende begrotingsjaar tijdig te kunnen voeren. Door deze discussie halverwege het jaar te voeren wordt de druk van de begrotingsvergadering in november gehaald. De Voorjaarsnota is daarmee de belangrijkste bouwsteen voor de nog op te stellen Meerjarenbegroting 2022-2025 en het ultieme instrument voor de Raad om invulling te geven aan haar budgetrecht.

Argumenten

1.1 De Voorjaarsnota is de start van een nieuwe p&c-cyclus.
Voor u ligt de concept Voorjaarsnota 2021 van de gemeente Duiven. In de Voorjaarsnota wordt vooruitgekeken naar de begroting 2022 en worden voorstellen voor nieuw beleid en aanvullende wensen ingebracht. Daarnaast bevat de Voorjaarsnota een financiële tussenrapportage van het lopende begrotingsjaar 2021. Tot slot is er een meerjarig financieel totaalbeeld opgenomen waarin de financiële gevolgen van de Voorjaarsnota zijn opgenomen.

De Voorjaarsnota is ingedeeld op programmaniveau. Er zijn drie programma's: Bestuur, Maatschappij en Omgeving. Per programma worden onder andere ontwikkelingen genoemd die van invloed (kunnen) zijn op het programmadoel en de hoofddoelen en de inhoudelijke speerpunten.

1.2 *De meicirculaire 2021 is verwerkt.*
De meicirculaire 2021 is op 31 mei gepubliceerd. Dat gaf net voldoende tijd om de uitkomsten te kunnen verwerken voor de definitieve behandeling van de Voorjaarsnota in het college. Hiermee voorkomen we dat we net als vorig jaar een kennisgeving moeten nasturen waarin de cijfers worden aangepast. De uitkomsten van de arbitragezaak die de gemeenten samen met de VNG tegen het Rijk had aangespannen inzake extra geld voor Jeugdzorg is nog niet in deze Voorjaarsnota verwerkt. Het Rijk heeft al wel toegezegd € 1,3 miljard extra te zullen geven voor 2022. Hoe de verdeling zal plaatsvinden en wie wat gaat krijgen zal voor het zomerreces bekend worden gemaakt. Duidelijk is wel dat het ook voor Duiven om grote bedragen gaat. Het demissionair kabinet wil geen structurele gelden toezeggen. Dat laat zij over aan het nieuwe kabinet. Zodra er meer over bekend is zullen wij hierover informeren.

1.3 Alle nieuwe ontwikkelingen zijn in beeld gebracht.
In de Voorjaarsnota worden alle speerpunten voor het komende jaar alsmede de nieuwe beleidsontwikkelingen voor de komende jaren in beeld gebracht. Om tot een sluitende begroting te kunnen komen zullen er mogelijk nog keuzes moeten worden gemaakt.

3.1 Investeringskredieten gaan vaak om grote bedragen.
Door de verschillende investeringskredieten apart te benoemen in de Voorjaarsnota en hiervoor een separaat beslispunt op te nemen willen we hier meer aandacht op vestigen. Investeringskredieten gaan vaak om grote bedragen en de kapitaallast die hieruit voort komt wordt structureel (voor de economische levensduur van de investering) in onze ramingen opgenomen.

4.1 Financieel duurzaam beleid blijft het uitgangspunt.
Voor de gemeente Duiven is financieel duurzaam beleid een belangrijk uitgangspunt. We willen graag een structureel sluitende begroting presenteren. Incidentele zaken mogen met incidenteel geld worden gedekt. De uitvoering van de speerpunten en wensen mag er niet toe leiden dat de lastendruk voor de burgers met meer dan het inflatiepercentage wordt verhoogd. Voor goedkeuring van de begroting door de Provincie is het in ieder geval noodzakelijk om vanaf 2023 de jaarschijven structureel sluitend te hebben.

5.1 De invoering van de Omgevingswet, de versnelling van de woningbouw en de Bestuursopdracht RSD hebben een sterk eenmalig karakter.
In deze Voorjaarsnota zijn voor de invoering van de Omgevingsvisie, het versnellen van de woningbouw en de Bestuursopdracht RSD over meerdere jaren grote bedragen die op het saldo drukken. Het betreffen echter ontwikkelingen die binnen vier of vijf jaar gerealiseerd moeten zijn. Door de winstneming op Innofase hebben we nu eenmalig geld beschikbaar. We stellen daarom voor een nieuwe Bestemmingsreserve in het leven te roepen en de benodigde bedragen voor deze ontwikkelingen in deze reserve te storten. In het jaar waarin de gelden benodigd zijn kunnen we ze dan uit deze bestemmingsreserve onttrekken. In totaal is er voor de invoering van de Omgevingswet in de jaren 2022-2025 een bedrag van € 535.000 (€ 166.950 in 2022, € 129.150 in 2023 en 2024 en € 110.250 in 2025) nodig. Voor de Bestuursopdracht RSD is in 2022 en 2023 in totaal een bedrag van € 561.480 nodig. De versnelling van de woningbouw vraagt in de jaren 2021 t/m 2025 een extra bedrag van € 91.000 per jaar. In totaal moet de nieuw te vormen Bestemmingsreserve dus € 1.551.980 gaan bedragen.

6.1 Er moeten niet teveel bestemmingsreserves komen.
Tegelijkertijd met het nadenken over een nieuwe bestemmingsreserve hebben we ook de lijst met bestaande bestemmingsreserves nog eens tegen het licht gehouden. Zeker nu we een nieuwe bestemmingsreserve willen vormen is het zaak om ook de bestaande reserves te beoordelen. Een tweetal bestemmingsreserves vallen op omdat ze een beperkt saldo hebben. Het gaat om de Bestemmingsreserve Erfgoed- en Archeologiefonds met een saldo op 31-12-2020 van € 3.300 en de Bestemmingsreserve Kwaliteit openbare ruimte waar op 31-12-2020 nog € 4.244 in zat. De noodzaak van deze reserves is niet groot en een eventuele dekking zou evengoed uit de reguliere middelen of via een dekking vanuit de Algemene Reserve kunnen worden gerealiseerd. We stellen daarom voor deze reserves op te heffen en het saldo in de Algemene Reserve te storten.

7.1 Gelijktijdig speelt nog de besluitvorming rondom de onderwijshuisvesting.
In een apart raadsvoorstel is de hele gang van zaken rondom de onderwijshuisvesting aan u voorgelegd. In deze Voorjaarsnota is in het saldo nog geen rekening gehouden met de financiële gevolgen van dit voorstel. In de meerjarenbegroting 2022-2025 zullen de financiële gevolgen wel worden verwerkt omdat we verwachten dat er dan ook een raadsbesluit aan ten grondslag ligt.

8.1 De uitkomst van de arbitragezaak biedt kansen.
Reeds eerder heeft uw gemeenteraad er op aangedrongen om te proberen ook de jaarschijf 2022 sluitend te krijgen. Ondanks de maatregelen die vorig jaar in de begroting zijn doorgevoerd is dit tot dusver echter nog niet gelukt. De uitspraak in de arbitragezaak over de Jeugdzorg leidt er toe dat er in 2022 (eenmalig) geld naar de gemeente komt. Afhankelijk

van de verdeling misschien zelfs voldoende om ook 2022 sluitend te maken. Ook keuzes in de honorering van nieuwe wensen of speerpunten of het bijstellen van bestaande ambities kunnen er toe bijdragen dat de jaarschijf 2022 sluitend wordt. Daarmee zouden alle jaren een sluitend saldo geven. Het college staat ook graag open voor ideeën van de raad en debat hierover tijdens de debatavond of de raadsavond, al dan niet uitmondend in richtinggevende uitspraken.

Kanttekeningen
7.1 De ambities kunnen nog worden bijgesteld.
In de nu gepresenteerde Voorjaarsnota is uitgegaan van honorering van alle ontwikkelingen, speerpunten en aanvullende wensen. Dat is conform de ambitie die we hebben. Het bijstellen van die ambitie kan er toe leiden dat het financiële plaatje anders wordt.

Financiële paragraaf

Het gedeelte autonome ontwikkelingen in deze voorjaarsnota leidt tot een voordeel van € 3.195.111 in 2021. Hiervan heeft € 1.178.753 een structureel karakter. Het verwachte jaarresultaat over 2021 komt hierdoor uit op € 2.367.266 positief.

Als alle ontwikkelingen, speerpunten en aanvullende wensen in deze Voorjaarsnota worden gehonoreerd ontstaat een beeld waarbij alleen 2022 nog een tekort geeft. Overigens is daar dan nog niet de uitkomst van de arbitragezaak over extra geld voor de Jeugdzorg in verwerkt. Verder zitten daar ook de gevolgen van de nieuwe onderwijshuisvesting inclusief de nog niet vastgestelde bijdrage van de scholen (We gaan in het overzicht voorlopig uit van € 20.000 met ingang van 2024), de verduurzaming van de scholen, de kosten voor het doelgroepenvervoer alsmede de toekenning van aanvullend budget voor de verordening individuele studietoeslag nog niet in. In het overzicht hieronder zijn die gevolgen weergegeven:

Totaal	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Saldo voor de Voorjaarsnota	-827.845	302.991	904.197	1.852.242	1.874.742
Mutaties 2021	-3.195.111	175.516	586.096	812.589	1.178.753
Saldo na Voorjaarsnota	**2.367.266**	**127.475**	**318.101**	**1.039.653**	**695.989**
Nieuwe beleidswensen 2022-2025					
Totaal van de speerpunten	22.799	190.799	165.742	165.742	165.742
Aanvullende wensen	0	303.250	55.250	55.250	55.250
Saldo bij honoreren alle wensen	**2.344.467**	**-366.574**	**97.109**	**818.661**	**474.997**
Extra belastingopbrengsten	0	0	0	0	0
Bestuursopdracht RSD		0	0		
Onderwijshuisvesting (incl bijdrage scholen)		130.000	4.500	285.478	285.478
Verduurzamen scholen		53.546	53.546	53.546	53.546
Verordening Individuele studietoeslag	14.700	36.300	36.300	36.300	36.300
Doelgroepenvervoer		pm	pm	pm	pm
Totaal	**2.329.767**	**-586.420**	**2.763**	**443.337**	**99.673**

In de bovenstaande cijfers handhaven we de in de Programmabegroting 2021-2024 opgenomen claims voor een vergoeding van de abonnementsgelden Wmo en klimaatgelden ondanks het feit dat de Provincie niet met deze stelposten akkoord ging. In de periode tussen vaststelling van de begroting en vandaag zijn diverse ontwikkelingen geweest die ons sterken in de overtuiging dat het Rijk met extra geld gaat komen. Een onderzoek heeft recent al aangetoond dat de gemeenten veel geld uit moeten gaan geven vanwege de gevolgen van het Klimaatakkoord. Het Rijk kan hier niet in achterblijven. Ook de lobby rond een vergoeding voor de abonnementstarieven is nog steeds gaande. Het huidige demissionaire kabinet schuift beslissingen over deze zaken echter door naar een volgend kabinet zodat hier voorlopig nog geen duidelijkheid over zal komen.

Participatie en communicatie

Op 8 juli wordt er een informatieve avond georganiseerd waarop iedereen in de gelegenheid wordt gesteld om vragen te stellen. Vooraf schriftelijk ingestuurde vragen zullen daar ook worden beantwoord.

Intergemeentelijke samenwerking

Niet van toepassing.

Bijlagen

201516982 - Voorjaarsnota gemeente Duiven 2021
201516793 - Raadsbesluit Voorjaarsnota Duiven 2021

Duiven, 15 juni 2021

Burgemeester en wethouders van Duiven,

ing. C.J.(Chris) Papjes	mr. H.B. (Huub) Hieltjes
secretaris	burgemeester

*ZFDE53B311
R*

RAADSBESLUIT

Zaak- & documentnr. : Z/21/080842/201516793

Datum besluitvorming :

Onderwerp : Voorjaarsnota 2021 Gemeente Duiven

Samenvatting

Dit is de laatste Voorjaarsnota tijdens deze collegeperiode. Vorig jaar is de Voorjaarsnota vanwege de bezuinigingstaak vervangen door een Koersnotitie. Deze werd als richtinggevend document gebruikt als basis voor de programmabegroting. Dit jaar hebben we wel weer een Voorjaarsnota gepresenteerd waarin we alle structurele en incidentele ontwikkelingen binnen bestaand beleid van 2021 hebben opgenomen alsmede de speerpunten en aanvullende wensen voor het volgende begrotingsjaar. De Voorjaarsnota wordt in juli aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. De keuzes die in de raadsvergadering van 20 juli worden gemaakt kunnen vervolgens worden verwerkt in de Meerjarenbegroting 2022-2025 zodat de begrotingsbehandeling in november soepel kan verlopen. Daar is het immers alleen nog zaak de tussentijdse ontwikkelingen te verwerken.

De raad besluit

1. De budgetten op basis van autonome ontwikkelingen voor het begrotingsjaar 2021 conform de toelichtingen bij paragraaf 2 van ieder programma van de Voorjaarsnota tot een totaalbedrag van € 3.195.111 aan te passen.
2. De financiële consequenties van de jaarschijf 2021 conform begrotingswijziging te verwerken.
3. De investeringskredieten voor de in de Voorjaarsnota bij paragraaf 3 van ieder programma genoemde bedragen beschikbaar te stellen. Dat zijn dus de kredieten voor de livestream van de gemeenteraad, de devices voor de nieuwe raadsperiode, de koeling bij de gemeentewerf, het dak van IKC De groene Ring, de riolering bij de Bernadetteschool, de bestrijding van de Kastanjebloedingsziekte, de Essentaksterfte, de parkeerplaatsen aan de Weverstraat en de gebiedsgerichte aanpak van de Rijksweg.
4. Speerpunten en aanvullende wensen die eenmalig geld vragen worden gehonoreerd met daarbij dekking uit de Algemene Reserve.
5. Een nieuwe Bestemmingsreserve “Omgevingsvisie, versnellen woningbouw en Bestuursopdracht RSD” instellen voor een bedrag van € 1.551.980. Zodat daar in de komende jaren de benodigde bedragen uit kunnen worden onttrokken.
6. De Bestemmingsreserves Erfgoed- en archeologiefonds en Kwaliteit openbare ruimte op te heffen.
7. De te honoreren speerpunten en nieuwe wensen te verwerken in de op te stellen meerjarenbegroting 2022-2025.
8. Opdracht te geven aan het college om in de meerjarenbegroting de jaarschijf 2022 structureel sluitend te presenteren.

*ZFDE53B311
R*

de griffier,	de voorzitter,
drs. W.R. (Wouter) Bosch	mr. H.B. (Huub) Hieltjes

Voorjaarsnota Duiven 2021

Inhoudsopgave

Inleiding 3
Programma 1 Bestuur 5
Programma 2 Maatschappij 17
Programma 3 Omgeving 33
Totalen 55
Bijlage: Investeringskredieten 59

Inleiding

Hierbij biedt het college u de Voorjaarsnota aan. Met deze nota geven we inzicht over de ontwikkelingen in 2021 en schetsen we welke wensen er zijn voor nieuw beleid en welke aanpassingen er nodig zijn in meerjarig perspectief over de jaren 2022, 2023, 2024 en 2025.

Deze voorjaarsnota is opgesteld op het moment dat de meest ingrijpende maatregelen die ingesteld waren om het coronavirus terug te dringen, aanzienlijk worden versoepeld. Er lijkt een einde te komen aan de lockdown en er kunnen versneld stappen gezet worden naar een tijdperk na Corona.

Het college ziet voor de korte termijn een uitdaging om samen met onze inwoners, bedrijven, en verenigingen te gaan werken aan herstel op drie belangrijke vlakken. Naast gezondheid en economie is dat de sociale component waar de gevolgen van de afgelopen periode aanzienlijk zijn. De uitdagingen die er liggen op deze drie vlakken zijn behoorlijk maar de veerkracht en flexibiliteit die we gezien hebben in de Duivense samenleving geven het college het vertrouwen dat spoedig herstel mogelijk is. Zeker als we dat **samen** gaan vormgeven in de rest van 2021 en de jaren erna.

Flexibliteit en veerkracht maar vooral ook de kracht om door te zetten zien we bij inwoners, vereniginge , onderwijs, maatschappelijke organisaties, bedrijven en onze organisatie. Ook bij het werken aan herstel kunnen en willen we op deze sterke punten voortbouwen en waar mogelijk deze kracht vergroten. Extra aandacht zullen we daarbij hebben voor die situaties waar de inwoner, de vereniging of het bedrijf specifieke steun nodig heeft om de weer zo normaal mogelijk mee te kunnen doen. Waar sprake lijkt van een vergroting van de tweedeling gaan we ervoor om deze zoveel mogelijk te verkleinen.

Geluk (of welbevinden) van onze inwoners is voor ons een belangrijke richtinggever. De inwoners geven het leven in de Liemers een hoog cijfer (bij geluksonderzoek de Liemers geven mannen hun leven een 8,01 en vrouwen een 7,59). De gevolgen van de maatregelen die genomen zijn om Corona te bestrijden zijn hier niet in verwerkt en daar hebben we op dit moment ook nog geen helder en definitief beeld van.

Het college beseft dat de invloed van de gemeente op het geluk van onze inwoners soms beperkt is maar wil daar waar dat kan wel het verschil maken. Bij te maken keuzes en oplossingen kijken naar wat het besluit betekent voor de geluksbeleving van onze inwoners. Het behouden of weer bereiken van het eerder gegeven hoge cijfer is van belang maar meer nog; hoe kunnen we die groep inwoners die hun welbevinden een onvoldoende geven gelukkiger maken.

In de drie programma’s in deze voorjaarsnota is opgenomen hoe die programma’s bijdragen aan het streven naar geluk voor onze inwoners. Het college gaat graag met de gemeenteraad het gesprek aan over maximaal geluk voor onze inwoners als belangrijkste doelstelling van ons beleid.

In de komende begroting staan we voor de opgave om vanaf 2023 de jaarschijven sluitend te hebben om zodoende niet onder preventief toezicht van de Provincie te komen. Daarom zullen we vooral structureel op de centen moeten letten een duurzaam financieel beleid moeten blijven voeren. Door een aantal tijdelijke ontwikkelingen af te dekken door de vorming van een reserve lossen we dit probleem op. Als de toezegging vanuit het Rijk voor extra middelen voor Jeugdzorg wordt doorgevoerd kunnen we de toekomst ook weer hoopvol tegemoet zien. Al blijft het ook nog de vraag of een nieuw kabinet ook met extra middelen voor het Klimaatbeleid en de Wmo gaat komen.

Er zijn belangrijke stappen gezet op het vlak van de omgevingswet. Er zijn keuzes gemaakt over de onderwijshuisvesting. Met de woningbouw zetten we in op de juiste woning voor de juiste doelgroep op de juiste plaats en op het juiste tijdstip. Onze financiële basis is op orde. We werken verder aan de omgevingsvisie en het transformeren van het sociaal domein en geven de Regionale Sociale Dienst de ruimte om nog beter invulling te geven aan de participatiewet en onze inwoners te helpen aan passend werk als ze dat even niet hebben. De samenwerking in de Liemers gaan we voortzetten onder andere door de Liemerse ambassade. In de Groene Metropool regio pakken we onze rol en werken we samen met de andere gemeentes aan de uitdagingen voor de toekomst.

Circulaire economie zal ook de komende jaren veel aandacht van ons vragen en krijgen. Het is ons gelukt om veel grond te verkopen op onze bedrijventerreinen. Door nieuwe bedrijven aan te trekken of ruimte te bieden aan uitbreiding voor bedrijven op onze bedrijfsterreinen. We blijven streven naar optimale invulling van deze terreinen. Streven naar: Goed wonen, goed werken, goed leven in de Liemers. Met daarbij aandacht voor onze leefomgeving en de biodiversiteit.

Dit is de laatste voorjaarsnota van deze collegeperiode. Met ruimte en vertrouwen hebben we samen met u als gemeenteraad gewerkt aan het realiseren van de ambities van onze gemeente. Met trots en enthousiasme constateren we dat veel is gerealiseerd van wat we wilden bereiken. Keuzes tot bijstelling van beleid of voorstellen voor nieuwe ambities treft u in deze voorjaarsnota aan.

Vanaf maart 2020 werd er veel gevraagd van ieders veerkracht en flexibiliteit. Dat het gelukt is om door een aangepaste werkwijze, begrip en soms aanpassen van het tempo toch veel te bereiken geeft het college veel vertrouwen. Vertrouwen dat het ook gaat lukken om met kracht en energie te werken aan herstel van onze Duivense samenleving. Ook nu door niet te kijken wat niet kan maar te kijken wat wel kan of welke andere oplossing mogelijk is.

Het uitspreken van onze waardering voor de ambtelijke organisatie 1-stroom en de verbonden partijen die voor onze gemeente werken, is daarbij op zijn plaats. Waardering voor de veerkracht, inzet en flexibliteit van de medewerkers. De aanpassingen in de organisatie die nu voor ons liggen zullen ervoor zorgen dat we ook de komende jaren kunnen blijven vertrouwen op onze organisatie om de samenleving en de leefomgeving in onze gemeente te onderhouden of te verbeteren.

Een samenleving waarin we elkaar weer echt spreken en ontmoeten waar we “gewoon” naar school of werk kunnen gaan of naar toneel, muziekvereniging of sporten. Extra aandacht zal er daarbij zijn voor herstel van **iedereen** zodat al onze inwoners daadwerkelijk deel kunnen nemen aan die samenleving.

Programma 1 Bestuur

1.1 Wat willen we bereiken?

Hoger doel: bijdragen aan het geluk van de inwoners

De gemeente is er voor de inwoners. Ons hogere doel is dan ook dat wij bewust en doelgericht een bijdrage willen leveren aan het geluk van de inwoners van gemeente Duiven. Daar dragen we graag aan bij met dit programma en programmadoel.

Het hebben van vertrouwen in de overheid draagt bij aan het geluk van de inwoners. Wij willen bijdragen aan het vergroten van dat vertrouwen door focus en aandacht te hebben voor laagdrempelige en vlotte dienstverlening, laagdrempelige en vlotte contacten, laagdrempelige en vlotte communicatie en aandacht te hebben voor het nakomen van afspraken. Door inwoners actief te betrekken bij het vormgeven van hun eigen (veilige) leefomgeving, versterken we de onderlinge verbinding en leefbaarheid in wijk en dorp. En ook deze betrokkenheid en verbinding draagt in belangrijke mate bij aan het geluk van onze inwoners.

Programmadoel

Wij zijn een transparante en betrouwbare overheid middenin een vitale en veilige samenleving, die inwoners faciliteert en uitdaagt tot het nemen van initiatief.

Externe ontwikkelingen

- Diverse wet- & regelgeving, zoals de "Wet Open overheid", de “Wet modernisering elektronisch bestuur”, de “Wet digitale overheid” en het “Besluit digitale toegankelijkheid” nopen tot het voortdurend uitbreiden en vernieuwen van de digitale mogelijkheden en toepassingen voor inwoners. Het is niet de vraag of maar hoe de gemeente hierbij aan moet haken. We zorgen ervoor dat we zoveel mogelijk aanhaken bij landelijke ontwikkelingen en mogelijkheden.
- Het experimenteren met nieuwe vormen van lokale democratie is een ontwikkeling die vanuit de rijksoverheid en de provincie gestimuleerd wordt. Er worden ondersteuningsprogramma's aan gemeenten aangeboden. Zo zijn steeds meer gemeenten met de burgerbegroting aan het experimenteren. Ook het Right to Challenge is een ontwikkeling die je steeds meer ziet bij gemeenten. Het experimenteren komt voort uit de wens om te komen tot een grotere burgerbetrokkenheid bij de lokale politiek.

1.2 Autonome financiële ontwikkelingen

De autonome kostenontwikkelingen voor 2021 en volgende jaren worden hier aangegeven. Dat zijn naast incidentele zaken voor 2021, ook de structurele kostenontwikkelingen. Het gaat dus om bestaand beleid waar structurele of incidentele wijzigingen op ontstaan. In feite is dit het gedeelte dat eerder in de Duivense tussenrapportage werd genoemd.

Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg

In de begroting van het streekarchivariaat is een aantal ontwikkelingen opgenomen die meer geld gaan kosten. De bijdragen van de deelnemende gemeenten stijgen hierdoor. De bijdrage van Duiven stijgt in 2021 structureel met € 7.000 (van € 48.000 naar € 55.000). Naar verwachting zullen de kosten in verband met de wettelijk verplichte aansluiting op een e-depot (digitale archiefbewaarplaats) nog verder stijgen en zal er vanuit de gemeente ook een personele inzet zijn. Op dit moment is het onderzoek in een verkennende fase en is het nog onduidelijk wat de omvang van het bedrag zal zijn.

Basisregistratie persoonsgegevens

Er is een terugloop van de aanvraag van Verklaringen Omtrent goed Gedrag. Structureel worden er 200 verklaringen minder aangevraagd. Dit levert een voordeel op van € 6.770 voor de aanschaf bij het rijk van 200 VOG's. Een nadeel voor de leges opbrengst van € 9.126. Voor beide gaan we uit van een structureel patroon.

Bijdrage VGGM

De bijdrage aan de Veiligheids- en Gezondsheidsregio Gelderland Midden (VGGM) voor het onderdeel Brandweer/Bevolkingszorg over 2021 komt uit op € 881.768. Geraamd was een bedrag

van € 866.000. Er mag over 2021 een bedrag van € 15.768 worden bijgeraamd.

Vanaf het begrotingsjaar 2022 gaat de nieuwe verdeelsleutel in voor de verdeling van de regionale brandweerkosten. Voor de gemeente Duiven betekent dat een verhoging van de brandweerbijdrage in de komende jaren. In 2022 is de bijdrage voorzien op € 970.000 voor de brandweer en € 24.000 voor bevolkingszorg. Samen € 994.000. Over 2022 dient een bijraming te gebeuren van € 128.000.

Voor de jaren erna zijn de bijramingen als volgt:

2023: € 304.000 (naar € 1.160.000, incl Bevolkingszorg)

2024: € 346.000 (naar € 1.202.000, incl Bevolkingszorg)

2025 en verder: € 473.000 (naar € 1.329.000, incl Bevolkingszorg)

Bijdrage 1stroom
In de begroting van 1stroom 2022-2025 zijn reeds de volgende kosten verwerkt. Voor 2022 is een gedragsdeskundige geraamd voor € 68.850, een kostenstijging van de RID voor een bedrag van € 83.970, het juist ramen van de kosten voor de gemeentevoertuigen voor € 106.000 en het bijramen van de kosten onderhoud software voor een bedrag van € 68.030. Daarnaast zijn er allerlei besparingen verwerkt in de begroting 1Stroom. Voor 2024 en 2025 zijn de gevolgen van inflatiecorrectie meegenomen voor de salarissen. Per saldo resulteert dit in een nadeel van:

2022 € 179.462

2023 € 202.511

2024 € 296.730

2025 € 494.730

Dividend Alliander
Alliander NV heeft in haar aandeelhoudersvergadering aangegeven dat er minder dividend uitgekeerd gaat worden. Voor 2021 is er een bedrag ontvangen van € 104.000. Voor 2021 betekent dit een nadeel van € 21.000 vanwege de verhoogde tarieven van TenneT en de effecten van Corona. Op de lange termijn heeft Alliander te maken met fors hogere investeringen in het kader van de energietransitie. Daardoor is het nodig de raming van te ontvangen dividend Alliander bij te stellen. Dat levert vanaf 2022 een structureel nadeel op van € 25.000 omdat er uitgegaan wordt van € 0,66 per aandeel. De gemeente Duiven heeft 151.801 aandelen Alliander.

Kapitaallasten Grondexploitatie
In de begroting 2021 is rekening gehouden met een boekwaarde van de grondexploitatie van € 30.800.000. In de net vastgestelde jaarrekening blijkt de werkelijke boekwaarde per 1-1-2021 € 26.206.000. Er wordt tegen een percentage van 1,04% rente voorcalculatorisch doorberekend aan de complexen van de grondexploitatie. Voor de kapitaallasten betekent dit een verlies van € 47.628. De boekwaarden van de grondexploitatie worden budgettair neutraal in de begroting verwerkt. Deze mutatie is incidenteel.

Deel opbrengsten snippergroen aanwenden voor herinrichten teruggekregen gronden
Nu de aanpak van snippergroen is ingezet zal er naar verwachting jaarlijks meer verkoop van stukjes gemeentegrond plaatsvinden. Hierdoor zal de opbrengst gaan stijgen. De situatie is ook dat er een aantal stukjes grond wordt teruggekregen wat voor de gemeente betekent dat deze opnieuw ingericht moeten worden. De verwachte meeropbrengsten bedragen jaarlijks € 15.000 en dit bedrag zal worden ingezet voor herinrichting van de teruggekregen gronden. Dus per saldo budgettair neutraal.

Algemene Uitkering
Het is dit jaar gelukt de meicirculaire 2021 door te rekenen voordat de Voorjaarsnota wordt vastgesteld. Aanvankelijk zou de circulaire de vertaling van het nieuwe verdeelstelsel van het Gemeentefonds geven. Dat is echter een jaar doorgeschoven. De accressen in deze circulaire

worden naar beneden bijgesteld. Dat komt door de lagere loon- en prijsontwikkeling dan eerder aangenomen. Vanaf 2023 is het accres neerwaarts bijgesteld als gevolg van lagere rentelasten en EU-afdrachten. In de circulaire worden de inflatiecijfers voor de komende jaren bijgesteld. Verder worden er nog een aantal Corona gelden andere extra gelden toegekend die we budgettair neutraal in onze ramingen opnemen. Omdat duidelijk is dat we in 2021 geen extra gelden gaan ontvangen voor vergoeding abonnementstarieven en Klimaatgelden corrigeren we hier de daarvoor opgenomen stelpost voor dat jaar. Voor de overige jaren gaan we er nog steeds vanuit dat we hiervoor extra gelden gaan ontvangen.

	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Saldo meicirculaire 2021	1.862.342	761.164	609.024	534.589	505.272
Claims abonnementsgelden en Klimaatgelden	-285.000				
Stelpost prijsstijging	30.000	40.000	10.000	0	-10.000
Budgettair neutraal	-1.299.689	-517.623	-544.217	-547.393	-549.240
Gevolg meicirculaire 2021	**307.653**	**283.541**	**74.807**	**-12.804**	**-53.968**

De recente uitspraak in de arbitragezaak van de gemeenten tegen het Rijk over extra gelden voor Jeugdzorg is nog niet verwerkt in deze circulaire. Zodra duidelijk is wat de toezegging van € 1,3 miljard aan extra gelden voor Duiven betekent zullen wij u hierover informeren. We verwachten dat het Rijk voor het zomerreces met duidelijkheid zal komen.

1.3 Investeringskredieten

Live streamen gemeenteraad na Corona

Door de pandemie heeft ook in de gemeente Duiven het digitaal vergaderen noodgedwongen zijn intrede gedaan. Wat begon met de nodige haperingen en technische uitdagingen is er nu sprake van een goed werkend systeem met de nodige technische ondersteuning. Bijkomend voordeel van het digitaal vergaderen is dat de politieke avonden en raadsavonden live uitgezonden worden via internet. Hierdoor zijn deze op een laagdrempelige manier te volgen voor onze inwoners en andere geïnteresseerden. Hiervan wordt dan ook, afhankelijk van de aan de orde zijnde onderwerpen, in meer of mindere mate gebruik van gemaakt. In het kader van het meer betrekken van de inwoners bij de politiek is het gewenst de politieke avonden en raadsavonden ook na de pandemie (als er weer fysiek vergadert gaat worden) uit te blijven zenden. Om dit mogelijk te maken dient een camerasysteem aangeschaft te worden. Het audio systeem van Duiven is al toegepast op en voorbereid op video vergaderen. De kosten voor het camerasysteem bedragen circa € 35.000 eenmalig (af te schrijven in 10 jaar à € 3.500/jaar). Hierboven op komen € 7.000 jaarlijks/structureel voor het uitzenden en beschikbaar stellen van de videobestanden. Het Seniorenconvent heeft unaniem ingestemd met deze uitvoering. Mogelijk wordt tot de zomer nog digitaal vergaderd via Microsoft Teams en kan na de zomer worden overgestapt op fysiek vergaderen met een live camera stream. In 2021 totaal levert dit een nadeel op van € 3.500 (de helft van de jaarlijkse kosten. Voor 2022 en verder is het structurele nadeel € 10.500.

Devices nieuwe raadsperiode

De nieuwe gemeenteraad per 2022 stopt met het gebruik van Ipads en zal overstappen op Windows devices. De redenen hiervoor zijn:

1. De RID ondersteunt raadsleden (nieuwe SLA) en is thuis/specialist in Windows, niet in IOS/ Apple.

2. Raadsleden hebben nu (als gevolg van/dankzij de keuze voor Microsoft Teams) allemaal een Office365 licentie; dit werkt het beste op een Windows device.

3. De toetsenborden van de Ipads hebben we veelvuldig moeten vervangen en zijn een heuse kostenpost.

4. Ooit werd voor Ipads gekozen omdat IBABS hier goed op ingericht was. Inmiddels is de webbased versie van IBABS perfect. Veel raadsleden hebben die weg nu ook gevonden om tegelijkertijd te kunnen ‘teamen’ en de stukken te kunnen raadplegen.

5. Tijdens de implementatie van Microsoft Teams was 85% van de hulp/tijd nodig voor gebruikers met Ipads. We hebben definitief gekozen voor Teams en op Windows devices werkt dat kennelijk veel meer intuïtief dan binnen IOS (o.a. omdat Apple een Microsoft Teams link probeert te openen met Safari die vervolgens meldt dat het niet werkt).

6. De overstap van Ipads naar Windows laptops is mede ingegeven door de input van diverse raadsleden.

7. Digitaal vergaderen werkt veel prettiger op een groter scherm.

De kosten voor de nieuwe devices bedragen ongeveer € 35.000. Dat levert voor de jaren 2022 tot en met 2025 een kapitaallast op van € 8.750.

Realiseren van een koeling in de nevenruimten van de Gemeentewerf
Het huidige luchtverversingssysteem voldoet zomers (het aantal warme dagen neemt toe) niet om de ruimten gekoeld te krijgen. Voor de collega’s van Beheer Buiten is het in de zomer niet (goed) werkbaar. Het is gewenst om het huidige systeem te vervangen door een airco-systeem voor zowel de kantine als de kantoorruimten in de gemeentewerf. De kosten voor de aanschaf van een airco-systeem bedragen € 15.000. De jaarlijkse kapitaallasten bedragen € 750.

1.4 Wat gaan we daar voor doen?

A. “Krachtige overheid”: Een (veer)krachtige ambtelijke organisatie die bijdraagt aan een samenleving waar het goed wonen en werken is.

Dit zijn de speerpunten:

1.A.1	Experimenteren met nieuwe vormen van lokale democratie: Uitdaagrecht/Right to Challenge
Doel	Het experimenteren met en invoeren van nieuwe vormen van lokale democratie heeft onder andere als doel om de energie en de participatiekracht die er is in de samenleving positief te benutten en in te zetten voor het verbeteren van de leefbaarheid in Duiven en de dorpen en het vergroten van het vertrouwen tussen burgers en het bestuur.
Toelichting	In 2020 is besloten het onderwerp Burgerbegroting niet langer als speerpunt in de meerjarenbegroting op te nemen en geen nieuwe experimenten met de Burgerbegroting op te starten. In 2020 is eveneens besloten om in 2021 te gaan experimenteren met het nieuwe Uitdaagrecht en dit op te nemen als speerpunt in de begroting. Het landelijke besluit tot de invoering van de Wet versterking participatie op decentraal niveau wordt vooralsnog eind 2021 / begin 2022 verwacht. Om in onze gemeente aan het 'uitdaagrecht' handen en voeten te kunnen geven zullen de kaders hiervoor in een bij deze wet behorende Participatieverordening opgenomen moeten worden. Het jaar 2021 wordt benut als jaar om te experimenteren met het uitdaagrecht. De ervaringen die we hiermee op doen geven input voor de eind 2021 op te stellen Participatieverordening en de mogelijke invoering van het Uitdaagrecht in 2022.
Risico’s	Het instrument Right to Challenge is complex. Een deel van de complexiteit zit in het feit dat bij vrijwel iedere challenge meerdere afdelingen betrokken zijn. Vanaf het begin moeten de juiste afdelingen en personen erbij betrokken worden om geen verkeerde verwachtingen tussen de gemeente en de challengers te wekken. Ook bestaat het risico dat challengers afhaken omdat er meer bij komt kijken dan zij op het eerste gezicht hadden verwacht. Het is van belang dat er voldoende ondersteuning en begeleiding wordt aangeboden in de aanloopfase.
Planning	Uitvoeren experiment in 2021/opstellen Participatieverordening 2e helft 2021.

1.A.1	Experimenteren met nieuwe vormen van lokale democratie: Uitdaagrecht/Right to Challenge
Financiën	Voor het invoeren van het Uitdaagrecht vragen wij een uitvoeringsbudget van € 15.000 in 2022. Dit bedrag is vooral bedoeld om de aanloopfase goed te faciliteren en waar nodig nog deskundigheid en expertise te kunnen inkopen. We stellen voor dit bedrag te dekken uit de Bestemmingsreserve Democratische Vernieuwingen.
Participatie	Dit speerpunt is bij uitstek gericht op participatieve trajecten en het verder brengen van ideeën en initiatieven vanuit de samenleving. De gemeente geeft meer verantwoordelijkheid aan de samenleving en de samenleving pakt deze verantwoordelijkheid actief op. De thema's duurzaamheid, omgevingswet en woningbouw bieden volop kansen voor experimenten met het uitdaagrecht.

1.A.2	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Doel	Verbeteren van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de regio Arnhem-Nijmegen, in zowel nationaal als internationaal perspectief.
Toelichting	Overleg te voeren gericht op afstemming van beleid op de terreinen wonen, mobiliteit, economie en duurzaamheid. Daarnaast wordt het Bureau Brussel (EU-lobby) op strategisch-inhoudelijk niveau aangestuurd. In het voorjaar van 2021 is de Opgave-agenda 2022 van de Groene Metropoolregio gepresenteerd. Een ambitieuze agenda die is opgebouwd uit een 5-tal opgaven, onderling met elkaar verbonden. Een analyse op de agenda leert ons dat het hierbij onder andere gaat om kennisdeling en het verzamelen van data welke verspreid bij de deelnemende gemeenten aanwezig is. Maar ook het gezamenlijk regionaal oppakken van gemeentegrens overschrijdende onderwerpen, zoals de RES en Woondeal. Onderwerpen waarbij de regionale samenwerking nu al haar vruchten afwerpt en een bewezen nut heeft. Met de agenda komt ook de vraag om financiering kijken. Geen opgave kan zonder geld en het meedoen aan de agenda, maar eigenlijk; regionale samenwerking, kost nu eenmaal geld. Er wordt hierbij een forse input gevraagd van de deelnemende gemeenten. De totale investeringsagenda betreft € 3.405.000 voor 2022.
Risico's	Beperkt. Het orgaan is een afstemmingsplatform dat geen beslissingen kan nemen voor de afzonderlijke gemeenten. Beleid wordt afgestemd, maar het blijft een zelfstandige gemeentelijke bevoegdheid om het resultaat van de afstemming over te nemen.
Planning	Op 8 december 2020 heeft de besluitvorming plaats gevonden voor de versterkte Gemeenschappelijke regeling 'Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen'. Tevens is besloten het Gemeenschappelijke orgaan 'Regio Arnhem-Nijmegen' op te heffen. Het proces om de komen tot de nieuwe Gemeenschappelijke regeling heeft een groot deel van 2020 in beslag genomen met betrekking tot dit onderwerp. In 2021 zal deze Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen verder worden vormgegeven met onder andere een opgavegerichte agenda.

1.A.2	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Financiën	Bij de financiering van de regionale samenwerking wordt onderscheid gemaakt tussen de bijdrage voor de bestuurlijke en organisatorische basis van de samenwerking, die door alle deelnemende gemeenten wordt betaald naar rato van inwonertal (de basisfinanciering), de financiering per opgave door de gemeenten die aan een opgave deelnemen (de opgavenfinanciering) en de bijdrage aan The Economic Board. Gedeputeerden van de Provincie Gelderland zijn voornemens om Provinciale Staten te vragen financieel bij te dragen met een bedrag van € 1.200.000, gelijk verdeeld over 2021 en 2022, wanneer de regiogemeenten langjarig instemmen met de nieuwe samenwerking (en de inwonerbijdrage opnemen in de meerjarenprogrammabegroting). Duiven heeft met het voorstel ingestemd. Wat betekent dit? In de meerjarenbegroting is tot op heden rekening gehouden met € 0,88 voor de regio Arnhem-Nijmegen en € 1 voor Stichting The Economic Board. In onderstaand schema is opgenomen wat de kosten de aankomende jaren zijn:

Regio Arnhem-Nijmegen	Gemeente	Provincie	Totaal	Inwoners (1-1-'20)	Meerkosten t.o.v. huidig
				25.067	
2020	0,88		0,88	€ 22.059	
2021	1,73 (0,88 + 0,85*)	0,77	2,50	€ 43.366	€ 22.732
2022	1,73	0,77	2,50	€ 43.366	€ 22.732
2023-en verder	2,50	0,00	2,50	€ 62.810	€ 42.176

Economic Board	Gemeente	Inwoners (1-1-'20)	Minder/minderkosten t.o.v. huidig
		25.067	
2021	1,00	€ 25.067	€ 67 (meerkosten)
2022	1,00	€ 25.067	€ 67 (meerkosten)
2023-en verder	0,50	€ 12.534	€ 12.467 (minderkosten)

Bovenstaande houdt in dat in de Voorjaarsnota een bedrag van € 1,73 voor de jaren 2021 en 2022 zal worden opgenomen en voor 2023 en verder € 2,50 per inwoner. Het huidige bedrag welke is opgenomen in de reguliere begroting, van € 0,88 komt te vervallen. Daarnaast zal voor Stichting The Economic Board een bedrag van € 1 voor de jaren 2021 en 2022 worden opgenomen en € 0,50 voor 2023 en verder. Een ruime meerderheid van de gemeenten in de regio heeft besloten om ook na 2022 een bedrag van € 1 per inwoner beschikbaar te stellen aan de Stichting The Economic Board.

Opgave agenda

Voor de gemeente Duiven betekent het deelnemen aan alle onderdelen in de Opgaveagenda 2022 een bijdrage van € 104.028. Als alle, voor de regio Arnhem-Nijmegen opgenomen bijdragen in de begroting, hierop in mindering worden gebracht dan resteert een bedrag van € 62.166 voor deelname aan de opgaven. In de tweede helft van 2021 zal definitieve besluitvorming plaats vinden op de deelname aan de regionale opgave agenda 2022, alsmede de bijdrage hieraan. Vervolgens zal ieder jaar een nieuwe opgaveagenda worden vastgesteld met een daarbij behorende investeringsagenda. Deze zal in 2022 dan ook opnieuw worden voorgelegd.

Vooruitlopend op de definitieve besluitvorming zoals hierboven omschreven nemen we hiervoor in 2022 een bedrag van € 63.000 op. We nemen voor de agenda in de daaropvolgende jaren structureel € 50.000 op.

1.A.2	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Participatie	De Gemeenschappelijke Regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is een samenwerkingsverband tussen 18 gemeenten en kent als zodanig geen participatie.

B. Het vasthouden van het positieve veiligheidsklimaat voor inwoners en ondernemers.

Dit zijn de speerpunten:

1.B.1	Aanpak Ondermijning
Doel	Het voorkomen en terugdringen van ondermijnende criminaliteit.
Toelichting	De aanpak van ondermijning is een speerpunt in ons integraal veiligheidsbeleid. Ondermijning is een nog steeds groeiend probleem en de bestuurlijke aandacht is hoog. Belangrijke onderdelen in onze aanpak zijn het vergroten van de bewustwording en meldingsbereidheid onder inwoners, ondernemers en personeel van de gemeente en haar veiligheidspartners, het uitvoeren van integrale controles en het gericht onderzoeken van signalen. De belangrijkste aandachtsgebieden zijn hennep/drugs, mensenhandel, zorgfraude en witwassen.
Risico's	Ondermijning heeft impact op de maatschappij. Als we als gemeente (samen met de veiligheidspartners) ondermijning onvoldoende aanpakken, bestaat het risico dat het zich als een olievlek door onze gemeente verspreid. Zeker omdat andere gemeenten hun aanpak ook steeds meer verstevigen.
Planning	Uitvoering conform het vastgestelde beleid en plan van aanpak.
Financiën	Er zijn geen nieuwe financiële consequenties aan dit speerpunt verbonden.
Participatie	Wij stimuleren inwoners en ondernemers om alert te zijn op signalen van ondermijnende criminaliteit en eventuele signalen te melden. Met verschillende doelgroepen gaan we actief in gesprek. Op die manier pakken we samen ondermijning aan.

1.B.2	Verbinding tussen zorg en veiligheid
Doel	Het vormgeven van een toekomstbestendige lokale zorg- en veiligheidsstructuur.
Toelichting	Een goede verbinding tussen zorg en veiligheid wordt steeds belangrijker, nu de gemeente sinds de decentralisatie in het sociaal domein verantwoordelijk is voor de zorg. Er spelen diverse onderwerpen op het snijvlak van zorg en veiligheid. Voorbeelden zijn: de aanpak van personen met verward gedrag, personen die ernstige woonoverlast veroorzaken in hun buurt of jongeren die vanwege een instabiele thuissituatie afglijden naar criminaliteit of radicaliseren. In de loop der tijd zullen zich steeds nieuwe knelpunten en doelgroepen manifesteren. Zorg en veiligheid sluiten nu nog niet altijd goed op elkaar aan. Het vormgeven van een toekomstbestendige lokale zorg- en veiligheidsstructuur is daarom een speerpunt.
Risico's	Zonder goede verbinding tussen zorg en veiligheid dreigen inwoners uiteindelijk tussen wal en schip te vallen; er komt dan geen sluitende aanpak tot stand. Meestal kan dan alleen de politie nog optreden als deze personen strafrechtelijke overtredingen begaan.
Planning	Doorlopend.
Financiën	Vanwege dit speerpunt is sinds 1 mei 2020 - binnen de bestaande formatie voor openbare orde en veiligheid - een medewerker speciaal vrij gemaakt voor Zorg & Veiligheid thema's en het versterken van de interne en externe samenwerking op deze thema's. Aan het opzetten van de bestendige zorg en veiligheidsstructuur wordt nog hard gewerkt. Het beschikbaar gestelde bedrag van € 18.900 kan daarbij goed van pas komen. Als de structuur eenmaal staat en naar behoren functioneert, verwachten we het bedrag niet meer nodig te hebben. Dat zou in de loop van 2022 het geval moeten zijn. Vanaf 2023 kan het bedrag worden afgeraamd.

1.B.2	Verbinding tussen zorg en veiligheid
Participatie	We informeren onze inwoners over waar zij met vragen en zorgen terecht kunnen zodat de drempels om deze te uiten verlaagd worden. Dit versterkt de vroegtijdige signalering waardoor zorg en hulpverlening snel(ler) opgestart kunnen worden. Een sluitende aanpak voor personen met verward of overlastgevend gedrag komt bij voorkeur tot stand in overleg met de persoon/personen zelf. Helaas werken ze daar niet altijd vrijwillig aan mee. Dan zijn andere trajecten aan de orde.

C. Het verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening, die aansluit op de behoeften en verwachtingen van onze inwoners.

Dit zijn de speerpunten:

1.C.1	Moderniseren van de dienstverlening
Doel	Zoveel mogelijk uitbreiden van de digitale dienstverlening en optimaliseren van de digitale toegankelijkheid van gemeentelijke producten en diensten. We stellen daarbij de wensen en behoeften, mogelijkheden en beperkingen van onze inwoners, bedrijven en instellingen centraal.
Toelichting	Bij alle nieuwe keuzes stellen we onszelf de volgende vragen: • Is digitaliseren **zinvol**: wordt het er makkelijker op? • Hoe waarborgen we de **toegankelijkheid**: is alles makkelijk te vinden en te gebruiken, en welke oplossingen bieden we voor mensen die niet goed kunnen meekomen? • Kunnen we samenwerken met anderen: hoe zorgen we dat we **integrale oplossingen** bedenken die aanvullend zijn aan elkaar en waarbij we kunnen aansluiten op landelijke of regionale ontwikkelingen? • Hoe waarborgen we de **flexibiliteit**: sluit de oplossing voldoende aan op de leefwereld van onze inwoners en op veranderingen in de samenleving? • Hoe zorgen we dat informatie **transparant** en **betrouwbaar** is en waarborgen we daarnaast de **privacy** van onze inwoners? Er zijn veel verschillende ict-oplossingen beschikbaar. Dat vraagt om strategische keuzes. De Liemerse i-Visie en i-Strategie bieden handvatten om daarin robuuste en toekomstbestendige keuzes te kunnen maken. We werken daarbij zoveel mogelijk samen in de Liemers. Zoals gezegd, blijven we aandacht houden voor de groep inwoners die niet of minder zelfredzaam is, mensen met een beperking en de groep digibeten en laaggeletterden. We zorgen dat ook voor deze doelgroepen de gemeentelijke producten en diensten toegankelijk zijn, zowel digitaal als analoog. Dat betekent dat we ook blijven investeren in de kwaliteit van het persoonlijk klantcontact.
Risico's	Als we uitgaan van de behoefte van de klant en de inzet van meer e-diensten, dan vraagt dat om een andere inrichting van gemeentelijke processen en werkwijzen. Ook vraagt dit iets anders in houding en gedrag en in kennis en vaardigheden van medewerkers. De maatschappelijke ontwikkelingen en ict-ontwikkelingen gaan vaak sneller dan dat de organisatie bij kan houden. Daarnaast zijn we zuinig met het geld. Vandaar dat het niet altijd lukt om onze plannen waar te maken.

1.C.1	Moderniseren van de dienstverlening
	In 2020 heeft het AB van 1Stroom de keuze gemaakt om de fysieke openingstijden van het gemeentehuis per 2021 in te perken. Concreet betekent dit dat het gemeentehuis op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag alleen de ochtenden van 8.00-12.00 uur geopend is. Hiermee realiseren we binnen 1Stroom een structurele besparing op personeelskosten van € 35.000. De woensdagmiddag houden we beschikbaar om ouders met kinderen tegemoet te komen op de schoolvrije middag. Deze woensdagmiddagopenstelling zal weer gaan gelden zodra de strenge beperkende maatregelen rondom het Coronavirus opgeheven worden. Deze maatregel was onderdeel van een heel pakket aan maatregelen om de begroting van 1Stroom rond te kunnen maken.
Planning	Het moderniseren van de dienstverlening is een continu proces. Er is geen moment waarop we “klaar” zijn. Ontwikkelingen gaan soms zo snel dat stilstand achteruitgang betekent. We blijven dus steeds op zoek naar oplossingen om onze dienstverlening op peil te houden. Eind 2021/begin 2022 wordt de gemeentelijke website overgezet naar een nieuw platform. Daarbij krijgt de website een nieuwe look & feel en komen er ook nieuwe technische mogelijkheden om de website nog flexibeler te kunnen inrichten en dus beter te kunnen laten aansluiten op steeds veranderende eisen en wensen.
Financiën	De meeste investeringen in de technologie die nodig is om een goede dienstverlening te kunnen bieden, worden betaald vanuit RID-budgetten. Vooralsnog lijkt de beschikbaarheid van die budgetten voldoende. Als er aanvullende investeringen nodig zijn, dan zal dit in een apart voorstel worden voorgelegd.
Participatie	We hebben een dienstverleningsconcept met als motto “aandacht voor wat nodig is”. Dat wat nodig is, bepalen we in afstemming met onze inwoners, bedrijven en instellingen. Bijvoorbeeld via klantonderzoeken. Daarnaast werken we sinds 2021 met een klantpanel bestaande uit vertegenwoordigers vanuit de gemeente. We vragen dit klantpanel regelmatig om met ons mee te kijken en hun wensen en behoeften in het contact met de gemeente aan te geven. Ook monitoren we klantgedrag via web-statistieken en de data die we vanuit de verschillende backofficeapplicaties verkrijgen. Zo zorgen we dat we de goede dingen doen en dat we deze ook goed doen.

D. Een organisatie die waarmaakt dat de gemeente een transparante en betrouwbare partner is middenin een vitale en veilige samenleving, die inwoners faciliteert en uitdaagt tot het nemen van initiatief, die invulling geeft aan de randvoorwaarden die de gemeenteraden hebben gesteld met betrekking tot kwaliteit en kosten en die de opdrachten van beide besturen uitvoert.

1.D.1	Organisatie 1Stroom
Doel	Doorontwikkeling van 1Stroom

1.D.1	Organisatie 1Stroom
Toelichting	In 2018 is 1Stroom, de ambtelijke werkorganisatie van de gemeenten Duiven en Westervoort, gestart. Op basis van de missie, visie en de besturingsfilosofie is er binnen 1Stroom de afgelopen jaren hard gewerkt aan een goed functionerende organisatie. Nu de organisatie meer dan drie jaar draait, is echter duidelijk geworden dat een aantal punten verbetering behoeft om de stip op de horizon ‘een veerkrachtige organisatie middenin een vitale samenleving’ te bereiken. Daarom is in 2020-2021 besloten een volgende stap te doen in de ontwikkeling van 1Stroom en is een veranderstrategie gekozen. De kern van deze strategie is de doorontwikkeling van de structuur van de organisatie, waardoor deze beter in staat is de bestaande en waardevolle uitgangspunten in de besturingsfilosofie te versterken. In 2021 is de nieuwe structuur ingericht: een directiestructuur bestaande uit een algemeen directeur en twee adjunct-directeuren/ gemeentesecretarissen en tien afdelingen, elk aangestuurd door een afdelingsmanager. Op basis hiervan wordt de komende periode verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de cultuur en de ontwikkeling van medewerkers. De leidraad voor deze ontwikkeling is de strategische agenda en het strategische HR-beleid. De belangrijkste lijnen hierin zijn: • We werken vanuit onze missie/visie en kernwaarden • We zetten de juiste mens op de juiste plek • We geven invulling aan onze veranderende rol in de samenleving We zijn de partner van de gemeentebesturen bij het realiseren van hun doelen.
Risico’s	Uit evaluaties van ambtelijke fusies elders, blijkt dat risico’s, die ervoor zorgen dat we het doel niet bereiken zijn: • Onvoldoende harmonisatie van beleid; als beide besturen niet openstaan voor harmonisatie van beleid, komt er van efficiencyvoordelen en kwaliteitsverhoging weinig terecht • Te snel resultaten willen zien; een te grote bezuiniging die snel gehaald moet worden leidt tot problemen; de organisatie heeft tijd nodig om de voordelen van de fusie tot uiting te laten komen • Onvoldoende aansluiting van de organisatie bij een of beide colleges • In het bestuurlijk-ambtelijk samenspel in het algemeen en in het dagelijks bestuur van 1Stroom in het bijzonder, zullen de hieruit voortkomende aandachtspunten regelmatig aan de orde komen. • Het niet tijdig realiseren van de vijf k's. (Kosten, Kwaliteit, Kracht, Kwetsbaar en Kansen) Daar komt bij een risico als gevolg van een besluit van het AB van 1Stroom, om gelet op de moeilijke financiële situatie waarin beide gemeenten zitten, een pakket aan besparingsmaatregelen door te voeren in de begroting 1Stroom 2021-2024. In totaal lopen de besparingsmaatregelen op tot ruim € 700.000 in 2024.
Planning	Zowel de uitvoering van de strategische agenda, als het omgaan met de factoren zoals genoemd onder de risico’s is een continu proces. En een proces waarin een ieder telkens weer open moet staan voor interne en externe ontwikkelingen zodat impulsen aan de ontwikkeling van de organisatie gegeven kunnen worden.
Financiën	De bij de fusie door de gemeenteraden vastgestelde taakstelling voor 1Stroom is verwerkt in de begroting 2022. Voor 2022 is dat een netto besparing van € 600.000. In de meerjarenbegroting 1Stroom 2021-2024 is daar bovenop een besparingspakket doorgevoerd dat oploopt tot € 732.000 in 2024. Aandeel Duiven is € 461.160.

1.5 Wat gaat het ons kosten?

Saldi 2021-2025 programma Bestuur

Nieuwe activiteiten	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo voor de Voorjaarsnota	32.842.072	32.270.959	32.112.232	31.992.663	31.832.969

Nieuwe activiteiten	2021	2022	2023	2024	2025
Streekarchivariaat	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Basisregistratie persoonsgegevens	2.356	2.356	2.356	2.356	2.356
VGGM	15.768	128.000	304.000	346.000	473.000
Bijdrage 1Stroom	0	179.462	202.511	296.730	494.730
Dividend Alliander	21.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Kapitaallasten grondexploitatie	47.628	0	0	0	0
Snippergroen	0	0	0	0	0
Live streamen gemeenteraad	3.500	10.500	10.500	10.500	10.500
Devices nieuwe raadsperiode	0	8.750	8.750	8.750	8.750
Koeling nevenruimten gemeentewerf	0	750	750	750	750
Algemene Uitkering	-307.653	-283.541	-74.807	12.804	53.968
Saldo na voorjaarsnota	**33.052.473**	**32.192.682**	**31.626.172**	**31.282.773**	**30.756.915**
Gevolgen speerpunten:					
Invoering Uitdaagrecht	0	0	0	0	0
Groene Metropoolregio	22.799	22.799	29.642	29.642	29.642
Opgaveagenda regio Arnhem-Nijmegen 2022	0	63.000	50.000	50.000	50.000
Verbinding zorg en veiligheid	0	0	-18.900	-18.900	-18.900
Aanvullende wens:					
Screening wethouderskandidaten	0	12.000	0	0	0
Saldo bij honoreren alle wensen	**33.029.674**	**32.094.883**	**31.565.430**	**31.222.031**	**30.696.173**

Bedragen in €

Aanvullende wensen

Verkiezingen 2022

Vanuit de Provincie wordt er op aangedrongen om na de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 een screening te laten plaatsvinden naar de integriteit van voorgedragen wethouderskandidaten. Hiermee is een incidenteel bedrag van € 12.000 gemoeid.

Programma 2 Maatschappij

2.1 Wat willen we bereiken?

Programmadoel

Wij leveren een bijdrage aan een vitale samenleving en een leefbare omgeving waardoor onze inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen leven. Dit doen wij vanuit de overtuiging dat inwoners van de gemeente Duiven een betekenisvol en veerkrachtig leven kunnen leiden. Die we, waar nodig, handvatten aanreiken gericht op zelfredzaamheid, elkaar ondersteunen en participatie. De leefwereld en omgeving van inwoners staat hierbij centraal, zodat we - waar nodig - de juiste en passende ondersteuning bieden.

Toelichting

Samen zetten we ons in voor een inclusieve samenleving. Iedereen draagt bij en iedereen kan deelnemen. Jong, oud, man, vrouw, met of zonder beperking en met verschillende culturen en achtergronden. Je draagt bij naar eigen kunnen en krijgt hulp waar nodig. Zo hoort iedereen erbij, ben je nuttig en krijg je waardering. Dit vergroot het welzijn en de gezondheid van mensen. De kracht van de samenleving en de mogelijkheden van inwoners zijn het uitgangspunt. Wanneer nodig helpen wij door deze mogelijkheden te vergroten met de inzet van passende zorg en ondersteuning.

Voor kwetsbare inwoners die niet zelf de regie over hun leven kunnen voeren en ook niet volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen, zoeken wij samen met hen naar op maat gemaakte oplossingen. Deze bestaan uit voorliggende voorzieningen en uit zo nodig specialistische zorg. De inzet is om juist deze voorliggende voorzieningen te versterken en optimaal te benutten. De kwetsbare inwoner kan hierdoor zo prettig en zinvol mogelijk leven.

Via het stimuleringsbeleid en de inzet van het basisteam werken we samen met maatschappelijke instellingen, verenigingen en inwoners. Zij kennen hun verantwoordelijkheden en zij vormen de sterke “fundering” van de samenleving in Duiven die door ons nog beter benut en versterkt wordt. Dit doen wij door de samenwerking en dialoog tussen deze partijen te stimuleren, te faciliteren en initiatieven te ondersteunen. De ingeslagen weg naar versterking van samenwerking met en tussen inwoners, maatschappelijke instellingen, culturele instellingen, onderwijs en verenigingen, Bewegen, Ontmoeten, Sporten en Spelen (BOSS) en cultuureducatie, en de inzet van het basisteam wordt vervolgd. Dit vraagt een doorlopende dialoog en afstemming omdat niet alle partners met hetzelfde “vervoermiddel” en dezelfde ”snelheid” de ingeslagen weg volgen. Het resultaat is, dat alle partners op gelijkwaardige wijze deelnemen aan het vormgeven van een nog sterkere fundering van de samenleving in Duiven. Dit alles kan (eenvoudige en) duurzame oplossingen mogelijk maken voor maatschappelijke vraagstukken en kan leiden tot betere resultaten.

Hoofddoelen

Daarom zetten we in op:

A. De basis op orde

B. Meedoen naar vermogen

C. Zelfredzaamheid naar vermogen

2.1 Externe ontwikkelingen

Toekomstvisie en transformatie agenda Samen Sterk

In 2021 is de toekomstvisie en transformatie agenda vastgesteld. In het document Samen Sterk zijn acties opgenomen die handen en voeten geven aan de activiteiten die worden ondernomen om een bijdrage te leveren aan de inclusieve samenleving. Door de decentralisaties is meer lokaal maatwerk mogelijk. Samen met de lokale samenleving zoeken we naar andere, betaalbare oplossingen om binnen de gestelde financiële kaders diensten te bieden. Tegelijkertijd zijn we door de sturing vanuit het landelijke beleid als overheid soms gebonden aan regels en budgetten die tegengesteld werken aan de uitdaging die voor ons ligt. Het abonnementstarief binnen de WMO

bijvoorbeeld, helpt niet in het stimuleren van de zelfredzaamheid en de vele verwijzers binnen de Jeugdwet maken grip op de toegekende zorg lastig.

In 2021 wordt volop gewerkt aan de acties die zijn beschreven. De verwachting is dat deze acties in 2022 zullen worden voortgezet.

Corona

Ondanks alle onzekerheden die Corona met zich mee bracht bleken de maatschappelijke instellingen en verenigingen een sterke “fundering” van de samenleving tijdens de lockdown. Hier kunnen we trots op zijn. Door de coronamaatregelen werd de fysieke hulpverlening tot een minimum beperkt. De lichamelijke verzorging en huishoudelijke ondersteuning gingen zoveel mogelijk door, maar voor de andere vormen van begeleiding, coaching en ondersteuning werden andere oplossingen gevonden, zoals: telefonisch contact, beeldbellen, inzetten en gebruikmaken van bestaande hulpverleningssites, whatsappen, wandel coaching, dagbesteding op afstand, in plaats van dagbesteding op locatie, huisbezoeken afleggen en het inzetten van vrijwilligers via www.wehelpen.nl. Deze creatieve manieren van ondersteuning zullen in de toekomst verder worden uit genut. Daarnaast zal de eerder genoemde fundering nog beter benut en versterkt worden. Dit doen we door in overleg de samenwerking en dialoog tussen deze partijen te stimuleren, te faciliteren en initiatieven te ondersteunen. Wij verleggen steeds meer de focus van professionele zorg naar voorliggende algemene voorzieningen. Hiermee wordt bereikt dat zwaardere zorg en maatwerkvoorzieningen voorkomen en/of uitgesteld kunnen worden. Indien zwaardere zorg nodig is wordt deze natuurlijk verstrekt.

Op dit moment is nog niet aan te geven welke gevolgen de lockdown voor de inzet van zorg en ondersteuning zal hebben. De verwachting is dat zich veel problemen gaan voordoen als de samenleving weer open gaat. Het kan dus zo zijn dat we een beroep gaan doen op de compensatie gelden die wij hiervoor als gemeente ontvangen.

Ook op de arbeidsmarkt zien we de invloed van Corona terug. Beroepen waar het eind 2020 lastig was om werk in te vinden zijn onder andere administratief-financiële beroepen (zoals administratief medewerkers), beroepen in de cultuursector (zoals bibliotheekmedewerkers) en beroepen in de dienstverlening, evenementen en reizen (zoals horecamedewerkers). Het aantal jongeren was hierin naar verhouding oververtegenwoordigd. Zij verloren aan het begin van de coronacrisis vaker hun baan dan de oudere leeftijdsgroepen. Het aantal nieuwe WW-uitkeringen van jongeren in de periode maart tot en met augustus is in Midden-Gelderland 2,5 keer hoger in 2020 dan in 2019. Dit komt door twee factoren die elkaar versterkten: Corona en de in verhouding oververtegenwoordiging in de genoemde sectoren. Halverwege 2021 is er juist weer een groot tekort aan horecamedewerkers.

Tegelijkertijd zijn er ook nog kansrijke beroepen waar meer vraag dan aanbod is, zoals hogere ICT-beroepen (zoals softwareontwikkelaars en netwerkspecialisten), zorgberoepen (zoals verpleegkundigen en verzorgenden Individuele Gezondheidszorg), veel technische beroepen (zoals elektriciens, machinemonteurs en elektrotechnisch ingenieurs), maar bijvoorbeeld ook vrachtwagenchauffeurs. Wat voor de langere termijn belangrijk is, is dat de coronacrisis bestaande ontwikkelingen op de arbeidsmarkt een impuls geeft. Bedrijven reorganiseren om productiever te worden en voeren robotisering en automatisering versneld in. Ook thuiswerken zal veel vaker voorkomen om kosten van reizen en kantoorhuur te besparen. Het werk in bijvoorbeeld bedrijfscatering en administratief werk neemt daardoor af, terwijl veel werk in de techniek toeneemt en technische vaardigheden in veel beroepen steeds belangrijker worden.

Beschermd wonen

Er zijn afspraken gemaakt tussen VNG en Ministerie van VWS over de decentralisatie van het beschermd wonen van de centrumgemeenten naar alle gemeenten. De ontwikkeling van het objectieve verdeelmodel zal in 10 jaar tijd verlopen van historisch verdeeld over de centrumgemeenten naar objectief verdeeld over alle gemeenten. De invoeringsdatum is verschoven van 1 januari 2022 naar 1 januari 2023. Gemeenten zijn verplicht om gedurende het ingroeipad van 10 jaar regionaal samen te werken. Het is nog niet duidelijk of de Maatschappelijke

opvang op termijn ook wordt gedecentraliseerd naar alle gemeenten. Voorlopig blijft gemeente Arnhem de centrumgemeente voor dit onderdeel.

Geluk

Vanuit de gedachte dat elk mens er toe wil doen, willen we in Duiven specifiek aandacht besteden aan geluk. Inwoners van Duiven scoren hoger dan gemiddeld op geluk. Duiven heeft het streven naar een 8 als doel gesteld. Streven naar een 9 of 10 levert vooral frustratie/struikelen op. Als gemeente willen wij zorg dragen voor het “fundament/de basisvoorzieningen”. Voor het overige willen we het toch vooral aan de samenleving overlaten en de mensen laten doen wat bij hen past.

Uit onderzoek van de Vrije Universiteit (0-meting Liemers Hope XXL, vooral ingevuld door jongeren) blijkt dat de mensen gemiddeld bijna een 8 scoren, maar er is ook een redelijke groep die lager scoort. We willen graag leren van wat elders effect heeft: spreek vooral in positieve termen spreken en niet in negatieve termen. Onderdeel van gemeenschap zijn en kwaliteit van leven in buurt/gemeente en veiligheid dragen bij aan geluk.

Wat minder bijdraagt is buurtvoorzieningen, inzet voor duurzaamheid en mogelijkheden voor recreatie/buitenactiviteiten. Inwoners vinden dat dit wel moet gebeuren, maar dit draagt niet direct bij aan hun eigen geluk. Door met deze resultaten terug te gaan naar de inwoners en te vragen wat de gemeente nu vooral zou moeten doen, willen we een plan ontwikkelen, samen met de inwoner. Zo willen we ervoor zorgen dat het iets wordt van ons allemaal. Dan creëer je eigenaarschap in de samenleving.

Taskforce Jeugdhulp in de hand

Als gevolg van de gestegen kosten van jeugdhulp is in 2019 een Taskforce Jeugdhulp in de hand ingericht met als opdracht*:* ‘Vind besparings- en efficiency maatregelen”. De opdracht is gericht op 2 doelen.

1. Jeugdhulp in de hand op het gebied van inhoud, proces, financiën en procedures.
2. Invulling geven aan de taakstelling van € 500.000 voor de komende jaren binnen Jeugdhulp.

Om deze reden is in 2019 minder extra bijgeraamd. Sommige acties zijn direct ingevoerd, andere zaken hebben een meer structureel karakter en hebben langere uitwerkingstijd nodig om tot de gewenste besparing te komen. Het doel om door middel van concrete acties invulling te geven aan de taakstelling van € 500.000 is voor 2020 behaald.

Wijziging woonplaatsbeginsel Jeugdwet 2022

Per 1 januari 2022 wordt het nieuwe woonplaatsbeginsel Jeugdwet van kracht. De wetswijziging moet de uitvoering van het woonplaatsbeginsel makkelijker en eenduidiger maken. Ook moeten de administratieve lasten erdoor verminderen. Tot 2022 was het niet altijd snel duidelijk welke gemeente verantwoordelijk is tijdens een lopend hulpverleningstraject. Tijdens een hulpverleningstraject zijn er soms meerdere mutaties in de woonplaats van een kind. De aanpassing van het woonplaatsbeginsel houdt in dat wordt aangesloten bij de inschrijving van de jeugdige zelf in de Basisregistratie Personen (BRP). Hierbij worden de volgende 2 situaties onderscheiden:

- Jeugdhulp zonder verblijf: de gemeente waar de jeugdige volgens het BRP staat ingeschreven is verantwoordelijk
- Jeugdhulp met verblijf: de gemeente waar de jeugdige volgens het BRP stond ingeschreven voorafgaand aan de verhuizing naar de verblijfsplek is en blijft verantwoordelijk.

Dit moet leiden tot meer duidelijkheid en lagere uitvoeringslasten. Daarnaast sluit het nieuwe woonplaatsbeginsel beter aan bij de uitgangspunten van de Jeugdwet. De oorspronkelijke gemeente blijft verantwoordelijk voor een jeugdige waardoor die gemeente gestimuleerd wordt om te investeren in preventie. Deze wijziging van het woonplaatsbeginsel betekent dat, vanaf datum inwerkingtreding van de Wet wijziging woonplaatsbeginsel de nieuwe instroom beoordeeld dient te worden aan de hand van bovenstaand nieuwe woonplaatsbeginsel. Ook de migratiegroep, de zittende populatie van jeugdigen die nu en op datum inwerkingtreding van de wet jeugdhulp ontvangen uit hoofde van de Jeugdwet, valt onder de Wet wijziging woonplaatsbeginsel. Deze

groep moet dus herbeoordeeld worden. In de loop van 2021 zal duidelijk worden of en op welke wijze dit in financiële zin gevolgen heeft voor onze gemeente.

Maatschappelijke Diensttijd

Sinds september 2020 kunnen leerlingen van het Candea College (en het Liemers College) vrijwillig een maatschappelijke diensttijd volgen (deels onder schooltijd). Ondanks de corona-periode zijn veel leerlingen hier actief in. De leerlingen zetten zich minimaal 80 uur maatschappelijk actief in gedurende max een half jaar. Dit wordt gefinancierd met een subsidie van ZonMw die HOPEXXL heeft aangevraagd en ontvangen. Mogelijk dat dit nog een keer met 2 jaar wordt verlengd als de aanvraag hiervoor wordt gehonoreerd. Uiteindelijk is het de bedoeling van de rijksoverheid dat op termijn alle jongeren in Nederland de mogelijkheid krijgen om een maatschappelijke diensttijd te vervullen.

2.2 Autonome financiële ontwikkelingen

De autonome kostenontwikkelingen voor 2021 en volgende jaren worden hier aangegeven. Dat zijn naast incidentele zaken voor 2021, ook de structurele kostenontwikkelingen. Het gaat dus om bestaand beleid waar structurele of incidentele wijzigingen op ontstaan. In feite is dit het gedeelte dat eerder in de Duivense tussenrapportage werd genoemd.

Inzet Covid middelen Culturele Infrastructuur 2021

Covid-19 heeft behoorlijk invloed gehad op de culturele sector in Gelderland en nog steeds ligt de sector nagenoeg stil. Aan regio 025 in Gelderland (Cultuurregio Arnhem met 15 gemeenten) is gevraagd om in beeld te brengen wat de gevolgen zijn van covid-19 en hoe kan worden ingezet op duurzaam herstel van de sector: het Transformatievoorstel Cultuurregio 025. In het Transformatievoorstel worden voorstellen gedaan hoe de sector kan herstellen maar ook kan transformeren. Dit voorstel is onderdeel van het uitvoeringsplan van de Groene Metropool opgave: Ontspannen regio via Speerpunt; versterken regionale Cultuuraanbod.

De door het rijk beschikbaar gestelde Covid-19 middelen zijn bedoeld ter compensatie en ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur. Het bedrag wordt uitgekeerd in het gemeentefonds maar is niet specifiek geoormerkt. De minister merkt daar wel bij op dat ze er op vertrouwd dat de gemeente deze extra middelen daadwerkelijk voor dit doel zullen inzetten.

De door het rijk beschikbaar gestelde Covid-middelen inzetten in lijn met het Transformatievoorstel Cultuurregio 025:

- een deel van de middelen wordt ingezet om de lokale culturele infrastructuur te ondersteunen;
- een deel van de middelen wordt ingezet om de sector te helpen transformeren.

Op dit moment is nog niet bekend hoe de provincie gaat besluiten: inhoudelijk en financieel. De verwachting is dat daar voor de zomer meer duidelijkheid over komt. Vooruitlopend hierop grijpen we de mogelijkheid aan om alvast naar de toekomst te kijken en in het licht van het Transformatievoorstel stappen te zetten. Om de lokale culturele infrastructuur te ondersteunen en waar dat kan te helpen transformeren is extra inzet in coördinatie nodig.

- Het transformeren van de sector betekent inzet op innovatie en op nieuwe manieren van produceren en presenteren (ondersteunen van opzetten streamingsdiensten, digitaliseren en inventariseren grotere oefenruimtes). We bouwen hierbij voort op de ervaringen die we eerder hebben opgedaan bijvoorbeeld in het project Circado. En zetten de combinatiefunctionaris cultuur extra in om de verbindingen te leggen met het regionale steunpunt Amateurkunst. Urenuitbreiding van de combinatiefunctionaris cultuur is daarbij van belang.
- Samenwerkingsverbanden stimuleren met als doel het bedrijfsmatig en organisatorisch versterken van de lokale infrastructuur. We stimuleren samenwerking tussen bijvoorbeeld het Liemers museum en andere musea in de regio op de regionale thema’s water, romeinse limes en vrijheid.
- Ondersteuning samenwerking kunstvakonderwijs. Het Liemers Lab is een samenwerking tussen Hogeschool Arnhem Nijmegen, Rijn IJssel College en Graafschap College. Hier werken studenten van sociaal- maatschappelijke culturele studies aan Liemerse projecten waar cultuur als middel wordt ingezet voor sociaal-maatschappelijke vraagstukken. We zetten in

op verbinding tussen het Liemers Lab, basis- en voortgezet cultuuronderwijs en cultuur- en erfgoed initiatieven.

De regeling TONK (tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten)

In verband met de Coronacrisis hebben een aantal inwoners moeite met het betalen van de vaste lasten vanwege een behoorlijke terugval in hun inkomen. Om deze mensen tegemoet te komen is van overheidswege de regeling TONK bedacht. Deze regeling is van kracht vanaf 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021.

De TONK-middelen worden via het gemeentefonds uitgekeerd aan gemeenten. Individuele gemeenten hoeven zich naar het rijk dan ook niet apart te verantwoorden over de TONK-middelen. Er is geen sprake van een (nieuwe) regelgeving, maar van een tijdelijke uitbreiding van de bijzondere bijstand. Gemeenten kunnen betalingen voor TONK op dezelfde wijze registreren als nu het geval is bij bijzondere bijstand. Rijk en gemeenten monitoren door regelmatig overleg en via beschikbaar komende gegevens vanuit het CBS en de Divosa benchmark hoe de implementatie en de uitvoering verloopt. Op basis daarvan kan het beschikbaar gestelde budget voor de TONK worden bijgesteld. Van dit bedrag moeten zowel de uitvoeringskosten als de feitelijke tegemoetkoming aan de betrokken inwoners worden betaald.

Iedere gemeente is dringend verzocht beleidsregels voor de TONK op te stellen, waarbij gemeenten een behoorlijke mate van beleidsvrijheid hebben. Inmiddels zijn op 9 maart 2021 de beleidsregels TONK in de colleges van Duiven en Westervoort vastgesteld.

Voorlopig beschikbaar gesteld bedrag voor **Duiven**: € 189.000

Schuldhulpverlening aan ondernemers:

Over de verplichting van gemeenten om schuldhulpverlening te bieden aan ondernemers is lange tijd onduidelijkheid geweest. Vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) bieden gemeenten ondersteuning aan natuurlijke personen die hun schulden niet langer zelf kunnen betalen. Echter zijn ondernemers ook natuurlijke personen en vallen daarmee onder het bereik van de Wgs binnen de gemeente waarin zij woonachtig zijn. In de aangenomen wetswijziging van de Wgs per 2021 is de onduidelijkheid weggenomen door de toelichting op de ‘brede toegang tot schuldhulpverlening, ook voor zelfstandigen’.

De coronacrisis heeft de financiële situatie voor veel ondernemers verslechterd, ondanks tijdelijke steunregelingen zoals de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Dit maakt passende ondersteuning voor deze groep van nog groter belang.

Begin 2021 is in samenwerking met de gemeenten Westervoort, Zevenaar en de Regionale Sociale Dienst ‘de Liemers’ RSD) de afspraak gemaakt om schuldhulpverlening aan ondernemers te gaan vormgeven vanuit RSD.

Waarom de RSD?

De RSD voert voor het Bijstandsbesluit Zelfstandigen uit voor de deelnemende gemeenten. Daarnaast is de RSD uitvoerder van de tijdens de coronacrisis speciaal voor ondernemers in het leven geroepen Tozo. De ondernemers weten de RSD te vinden en binnen de RSD is de noodzakelijke kennis voorhanden om een ondernemers te helpen met financiële problemen. De RSD heeft als netwerkorganisatie intensieve contacten met o.a. lokale MKB afdelingen, ondernemersvereniging Lindus, het ondernemersportaal etc. Contacten zijn eenvoudig te leggen.

Voor Duiven worden de uitvoeringskosten voor 2021 geraamd om € 25.672.

Via de decembercirculaire zijn er incidentele middelen vanuit het rijk ten behoeve van schulden als gevolg van corona beschikbaar gesteld. In 2021 gaat het om een bedrag van € 30.667. Voorstel is om een bedrag van € 25.672 van deze rijksmiddelen in te zetten voor de uitvoering van schuldhulpverlening aan ondernemers.

Schuldhulpverlening aan ondernemers is op grond van de Wgs een wettelijke taak. Om deze structurele taak op een goede wijze te kunnen blijven uitvoeren (ook na de Coronacrisis) zijn financiële middelen noodzakelijk. Het is nog onduidelijk of extra middelen beschikbaar komen

vanuit het rijk. Voorgesteld wordt om voor 2022 en volgende jaren een bedrag van € 26.000 beschikbaar te stellen.

TOZO-uitkering

Voor het jaar 2021 krijgt de gemeente net zoals het jaar 2020 weer een specifieke uitkering Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO) in de vorm van bevoorschotting. De regeling heeft tot doel zelfstandigen die als gevolg van de coronacrisis in financiële problemen zijn geraakt, tijdelijk te ondersteunen en hen in staat te stellen na de coronacrisis het bedrijf weer voort te zetten. Uitvoering van deze regeling vindt plaats bij de Regionale Sociale Dienst.

Verantwoording naar het Rijk vindt achteraf plaats via SiSa bij de jaarrekening. Het juiste bedrag wordt vastgesteld en de eventueel teveel ontvangen voorschotten worden teruggevorderd. Voor 2020 zijn er ruim voldoende voorschotten ontvangen en na vaststelling zal dit moeten worden terugbetaald.

Jaarlijkse kosten samenwerkingsverbanden
De bijdragen voor de diverse samenwerkingsverbanden Vereniging Sport en Gemeente, Uniek Sport en Sportstimulering Nederland zijn afgelopen jaren gestegen. Ook dit jaar weer. Omdat de verschillen met de begrote bedragen nu te groot worden, stellen we voor om structureel € 11.000 bij te ramen.

Onderzoek blaashal
Onderzoeken hoe we de blaashal meer benut krijgen, zodat de exploitatie meer sluitend wordt, en zodat er minder leegstand is in zowel dal- als piekuren. Dit onderzoek zal tweeledig zijn: Wat is er nodig aan de blaashal om deze meer geschikt te maken voor alle sporten? Denk aan geschiktheid vloer, temperatuur en geluid; En een informatie-uitvraag en de dialoog aangaan met de verenigingen die nu nog stellen dat gebruik van de blaashal voor hen teveel hindernissen oplevert. Met de wens het onderzoek zo goedkoop mogelijk te houden betreft het een bedrag van € 10.000.

Jeugd aan zet wintereditie

Het betreft een lokaal graffiti-project voor kwetsbare jongeren als onderdeel van een Maatschappelijke diensttijdtraject. Activiteit heeft tot doel om jongeren in de corona-periode extra te ondersteunen. Hiervoor kan € 10.000 incidenteel worden bijgeraamd. Vanuit het Rijk zullen we later dit jaar nog middelen ontvangen die hier voor dekking kunnen zorgen.

Ontwikkeling tarieven Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

In het rapport ‘Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd’ van de Inspectie Gezondheidszorg en jeugd (november 2019) komen veel problemen in de organisatie en uitvoering van de jeugdbescherming naar voren. Die worden ook in Gelderland herkend. De organisaties die met veiligheid en bescherming te maken hebben en de jeugdhulpregio’s in Gelderland (G7) hebben met elkaar een agenda opgesteld met concrete actiepunten, om de bescherming van jeugdigen te verbeteren: de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming (GVJB). Het is de bedoeling om per ingang van 1 januari 2022 uniforme producten, tarieven en contracten te hebben gerealiseerd met daarbij gedeelde afspraken over processen, aanpak en samenwerking. De besluitvorming hierover dient voor 1 juli 2021 te worden afgerond. Dit heeft gevolgen voor de uitgaven vanaf 2022. We kunnen nu nog niet aangeven hoe groot deze gevolgen zullen zijn op de totale uitgaven voor jeugdzorg in 2022.

Ontwikkeling tarieven Groepsbegeleiding Wmo

Op regionale schaal van MGR / Inkoop SDCG vindt momenteel discussie plaats over de hoogte van de tarieven Groepsbegeleiding Wmo. Diverse aanbieders hebben aangegeven dat ze de tarieven niet toereikend vinden. Naar aanleiding van die discussie kan het zijn dat de tarieven in de loop van 2021 voor dit product verhoogd worden. De besluitvorming hierover wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2021. In die besluitvorming zal ook bepaald worden wanneer de eventuele tariefsverhoging ingaat (in loop van 2021). Als deze tarieven voor Groepsbegeleiding Wmo worden doorgevoerd, zal hiervoor in de najaarsnota bepaald worden of bijraming noodzakelijk is.

Peuterspeelzalen algemeen – projectkosten VVE

Er is in 2021 een budget van € 24.000 voor projectkosten VVE. De gemeente Duiven ontvangt echter sinds 2019 voldoende OAB-middelen van het Rijk waarmee de projecten VVE/OAB worden bekostigd (€ 361.785 in 2021). Om die reden kan het bedrag van € 24.000 structureel worden afgeraamd.

Regionale Transformatie Plan Jeugdhulp

In voorgaande jaren hebben we vanuit het Regionale Transformatie Plan Jeugdhulp financiële middelen ontvangen om de lokale toegang te versterken en andere innovatieve projecten in te zetten. Na afloop van 2020 is hiervan een bedrag overgebleven van € 46.000 dat nog niet aangewend is. Wij verzoeken om dit bedrag voor het jaar 2021 beschikbaar te stellen om de transformatie verder te kunnen voeren.

Verward gedrag

In 2020 is subsidie van Zon-MW ontvangen voor het uitvoeren van trainingen ‘mensen met verward gedrag’ voor gemeentelijke medewerkers. Deze trainingen zijn niet doorgegaan in 2020 i.v.m. corona. We verzoeken dan ook om het bedrag van € 19.000 voor 2021 beschikbaar te stellen, om alsnog de trainingen te kunnen betalen.

Wereldkampioenschap Volleybal 2022

Het grootste volleybalevenement ooit in Nederland begint op 23 september 2022 (onder voorbehoud) en duurt drie weken. Samen met gemeente Zevenaar onderzoeken of we kunnen aanhaken op dit evenement, waarbij we kosteloos een gastland opvangen. Definitieve toewijzing van het gastland is afhankelijk van definitieve plaatsing voor het WK 2022.
Daarnaast staan de gemeente Duiven en gemeente Zevenaar van april tot en met oktober in 2022 in het teken van Volleybal door middel van side-events in samenwerking met Nevobo en de volleybalverenigingen. Middels het WK 2022 wensen de verschillende samenwerkende partijen waaronder ook de Provincie Gelderland doelstellingen te realiseren op verschillende gebieden zoals; sport, duurzaamheid, gezondheid, sociale cohesie, inclusie etc.

Basis op orde groenrenovaties

Om grote groenrenovaties (vervanging of reconstructie van bestaand openbaar groen) in de toekomst te kunnen organiseren is het nodig dat de basis op orde is. Hier wordt op dit moment aan gewerkt. Om voor groen voldoende data hiervoor beschikbaar te hebben dienen nog aanvullende inventarisatiewerkzaamheden uitgevoerd te worden. Hiervoor is € 20.000 nodig. Voorgesteld wordt dit bedrag te dekken uit de Bestemmingsreserve “groen onderhoud en vervanging”.

Exotenbestrijding

Het bestrijden van de exoten is een wettelijke taak. Vanaf 2020 is structureel € 20.000 bijgeraamd voor de bestrijding van invasieve soorten. Het meerjarenplan in het ‘plan van aanpak invasieve soorten’ laat zien dat er in 2021 een bedrag van € 40.000 in totaal nodig is voor de uitvoering van de werkzaamheden. Hierover is de gemeenteraad middels een kennisgeving geïnformeerd. Voor 2021 dient er dus eenmalig een bedrag van € 20.000 te worden bijgeraamd.

2.3 Investeringskredieten

Dak IKC Groene Ring

Het dak van IKC De Groene Ring vertoont ernstige lekkages. Uit onderzoek is gebleken dat er sprake is van een constructiefout. Aangezien het een constructiefout betreft, komen de kosten voor herstel voor rekening van de gemeente Duiven. De kosten bedragen € 76.710 en de hieruit voortvloeiende kapitaallast bedraagt € 3.835.

Riolering Bernadetteschool Loo

Door een constructiefout in het aangelegde rioleringssysteem ondervindt de Bernadetteschool voortdurend problemen met de hemelwaterafvoer. Hierdoor ontstaat er veelvuldig lekkage in de school. Aangezien het een constructiefout betreft, komen de kosten voor het herstel voor rekening

van de gemeente Duiven. De kosten bedragen € 22.307 en de hieruit voortvloeiende kapitaallast bedraagt € 409.

Bestrijden Kastanjebloedingsziekte

In de gemeente staan ca. 190 kastanjes waarvan ruim de helft aangetast is door de kastanjebloedingsziekte. Deze aangetaste bomen moeten jaarlijks worden geïnspecteerd. De aangetaste kastanjes hebben een verwachte levensduur van max. 5 tot 10 jaar.
Voor 2021 is er € 20.000 nodig om de aangetaste kastanjes aan de Gabrielstraat te vervangen inclusief de onderbeplanting. De kapitaallasten hiervoor bedragen € 667 per jaar. Daarnaast is er € 5.000 nodig voor aanvullende inspectie, noodzakelijke snoeiwerkzaamheden en kapwerkzaamheden op andere locaties.
Momenteel werken we aan een plan waarin we de jaarlijkse kosten voor meerdere jaren in beeld brengen. In dit plan pakken we de Kastanjebloedingsziekte en de Essentaksterfte samen.

Essentaksterfte

In 2019 is er geld gevraagd voor het beoordelen van de Essen op essentaksterfte en zijn de noodzakelijkste werkzaamheden uitgevoerd. Ruim 70% van de essen (ca. 1750) zijn aangetast, waarvan ruim 35% een matige kwaliteit heeft. Het grootschalig vervangen van Essen in laanstructuren wordt uitgesteld in afwachting van IBOR. Voor 2021 is er € 16.500 nodig om reeds gerooide solitaire bomen te vervangen. De kapitaallasten bedragen € 550 per jaar.

Daarnaast zijn de aangetaste bomen ‘attentie bomen’, dat betekent dat deze jaarlijks moeten worden geïnspecteerd en gesnoeid om de veiligheid te waarborgen. Aangetaste bomen verslechteren erg snel. Voor deze extra inspectie en snoeiwerkzaamheden is een aanvullend budget nodig van incidenteel € 14.500.

Momenteel werken we aan een plan waarin we de jaarlijkse kosten voor meerdere jaren in beeld brengen. In dit plan pakken we de Essentaksterfte en de Kastanjebloedingsziekte samen.

2.4 Wat gaan we daarvoor doen?

A. De basis op orde
Dit zijn de speerpunten:

2.A.1	Acties Samen Sterk
Doel	Uitvoering geven aan de Transformatie agenda.
Toelichting	In de notitie Samen Sterk en de transformatie-agenda zijn voor de jaren 2021 en 2022 de acties die we in deze twee jaren in gang zetten en afronden door de gemeenteraad vastgesteld. Het college streeft ernaar met deze agenda te werken aan transformatie en verbetering in het sociaal domein door de onderverdeling in drie ontwikkellijnen (innovatie, preventie en inkoop en regie). De acties die opgenomen zijn in de Transformatie agenda vallen onder dit speerpunt Samen Sterk. Conform de afspraken die met de raad gemaakt zijn wordt de raad regelmatig bijgepraat en geïnformeerd over de voortgang.
Risico’s	Wijzigingen in Rijksbeleid zijn een risico. Innovatie en nieuwe preventieve voorzieningen kunnen soms alleen bereikt worden door investeringen te doen terwijl de opbrengst niet altijd vooraf vast te stellen is.
Planning	In het tweede kwartaal van 2021 is gestart met het oppakken van de acties. We streven ernaar de acties afgerond te hebben in de loop van 2022.
Financiën	Zoals in Samen Sterk is opgenomen is een van de doelstellingen meer grip en beheersing van de uitgaven en betere monitoring van zorg en dienstverlening. We sturen op acties die zowel betere, passende zorg en dienstverlening als beperkingen van de uitgaven kunnen opleveren door innovatieve en op preventie gerichte oplossingen te realiseren.

2.A.1	Acties Samen Sterk
Participatie	De Raad voor het Sociaal Domein heeft een actieve rol in het vormgeven van dit speerpunt.

2.A.2	Uitvoering Integraal Huisvestingsplan primair onderwijs
Doel	Toekomstbestendige onderwijsaccommodaties in Duiven, Groessen en Loo.
Toelichting	De gemeente vindt goede onderwijshuisvesting een belangrijke factor voor de kwaliteit van het onderwijs in Duiven. Er is derhalve samen met de schoolbesturen gewerkt aan een Integraal Huisvestingsplan primair onderwijs. Dit IHP is door uw raad op 20 november 2018 vastgesteld. In het IHP zijn de gevolgen voor de bestaande onderwijsaccommodaties voor de komende 15 jaren geschetst/ neergezet. Met dit vastgestelde IHP wordt er verder gewerkt aan toekomstbestendige onderwijsaccommodaties in onze gemeente.
Risico's	De uitvoering van het IHP heeft (op onderdelen) gevolgen voor de bestaande onderwijsaccommodaties, van keuzes tot investeren, verplaatsen en anders inzetten van de accommodatie. Voor realisatie van de uitkomsten is instemming van gemeente, schoolbesturen en hun MR'en noodzakelijk. De uitwerking heeft (financiële) gevolgen voor beheer en gebruik van de gebouwen.
Planning	Na de vaststelling van het IHP is gestart met de uitvoering van het integraal huisvestingsplan (waaronder de renovatie-/ bouwvoorbereiding van schoolaccommodaties). Dit heeft geresulteerd in een groot aantal concrete plannen voor verduurzaming en de 2 nieuw te bouwen onderwijsaccommodaties. In 2021 wordt uitvoering gegeven aan de verduurzaming/renovatie van een 5-tal onderwijsaccommodaties en wordt verder de start van de bouw van de nieuwbouw voorbereid.
Financiën	Om uitvoering te kunnen geven aan het IHP is er de komende jaren een behoorlijk investeringsbudget in het onderwijsvastgoed vanuit de gemeente nodig. In het meerjarenperspectief is de afgelopen jaren ook al een beeld geschetst van de te verwachten kapitaalslasten. Nu de verduurzaming/ renovatie en nieuwbouw concreet worden, wordt het benodigde krediet formeel aangevraagd middels een kredietvoorstel uitvoering IHP PO Duiven. Voor de algemene uitvoeringskosten heeft uw raad bij de start van de uitvoering van het IHP reeds een uitvoeringskrediet € 300.000 beschikbaar gesteld. Dit uitvoeringskrediet is nog van voldoende omvang voor deze algemene uitvoeringskosten.
Participatie	Er wordt samen met de schoolbesturen gewerkt aan de uitvoering van het IHP.

B. Meedoen naar vermogen

Dit zijn de speerpunten:

2.B.1	Bestuursopdracht Regionale Sociale Dienst (RSD) 2022-2023
Doel	Met de bestuursopdracht willen we investeren in onze inwoners. Dit omdat we het belangrijk vinden en omdat het nodig is. We willen onze inwoners naar werk brengen en als dit niet mogelijk is anderszins laten participeren in de Liemerse samenleving.

2.B.1	Bestuursopdracht Regionale Sociale Dienst (RSD) 2022-2023
Toelichting	De gemeenteraden van Duiven, Westervoort en Zevenaar hebben de RSD in 2018 een opdracht gegeven om meer mensen naar werk te laten uitstromen, meer doelgroepen te bedienen en te sturen op vooraf geformuleerde doelstellingen. Deze opdracht loopt van 1 januari 2019 tot 1 juli 2021. Nu de huidige opdracht ten einde loopt, is er in de raadsvergadering van 22 juni 2021 een bestuursopdracht aan uw raad voorgelegd. *Waarom een bestuursopdracht?* • Met de bestuursopdracht willen we investeren in onze inwoners. Dit omdat we het belangrijk vinden en omdat het nodig is. We willen onze inwoners naar werk brengen en als dit niet mogelijk is anderszins laten participeren in de Liemerse samenleving. Meedoen verhoogt het welbevinden van inwoners en geeft eigenwaarde en zelfvertrouwen. • We willen mensen perspectief bieden en voorkomen dat mensen in een slechte maatschappelijke positie terecht komen. De huidige economische omstandigheden (Covid-19 crisis) vraagt dit ook van ons. We willen investeren in de RSD zodat de organisatie in staat is om deze maatschappelijke opgave te verwezenlijken. Naast de maatschappelijke effecten levert het ook geld op. We verstrekken immers minder uitkeringen. En we constateren uit de evaluatie Businesscase dat deze aanpak werkt. • We gaan de bestuursopdracht aan voor de duur van 2,5 jaar, maken hierover prestatieafspraken, evalueren en sturen, indien nodig, tussentijds bij. *Bestuursopdracht voor de RSD* Bij het opstellen van de bestuursopdracht is uitgegaan van de bevindingen en aanbevelingen uit de evaluatie, klanttevredenheidsonderzoeken en de huidige economische omstandigheden. De opdracht die we de RSD mee willen geven voor de komende jaren is het voortzetten van de huidige opdracht, met een extra focus. • Blijf de focus leggen op mensen met perspectief op werk. • Geef extra aandacht aan mensen met een migratieachtergrond, mensen met een arbeidsbeperking en aan jongeren tot 27 jaar. • Geef de begeleiding van zorgklanten (trede 1 en 2a) een structureel karakter. • Focus bij de besteding van de extra middelen van Rijk en provincie op de uitvoering en de resultaten voor de Liemerse inwoners. Investeer hiervoor in de samenwerking binnen de Arbeidsmarktregio Midden-Gelderland. • Benut de verkregen positie als netwerkorganisatie voor de realisering van de bestuurlijke opdracht. • Blijf binnen de financiële kaders
Risico's	Gedurende de looptijd van de bestaande opdracht is een pandemie uitgebroken. Deze is van grote invloed op de economie en de arbeidsmarkt. Door de maatregelen om Covid-19 in te dammen, zijn veel ondernemers hard geraakt. Het Rijk heeft daarom diverse regelingen opgezet om de ondernemers te ondersteunen. De RSD voert een aantal van deze regelingen uit. De RSD heeft in korte tijd de regeling uitgewerkt naar de uitvoeringspraktijk, zodat ondernemers direct geholpen konden worden. Niemand weet precies hoelang deze Covid-19 crisis nog duurt en welke maatregelen nog nodig zijn. De maatregelen hebben een directe link met een opleving of dip in de economie. Het is daarom moeilijk om te voorspellen wat de arbeidsmarkt en het bijstandsbestand in de komende jaren gaan doen.
Planning	1 juli 2021 t/m 31 december 2023: Bestuursopdracht RSD

2.B.1	Bestuursopdracht Regionale Sociale Dienst (RSD) 2022-2023
Financiën	Evenals bij de Businesscase RSD is de verwachting dat ook deze investering in de RSD financieel aantrekkelijk zal zijn. Op grond van de ervaringen van 2019 en 2020 is onze verwachting dat de totale investering van € 1 miljoen per jaar voor de 3 gemeenten (voor de jaren 2022 en 2023) in de jaren 2023 t/m 2025 wordt terugverdiend. De uitkeringslast zal in totaliteit met ongeveer 2,8 miljoen dalen. Daarnaast zijn er positieve effecten voor de maatschappij. Deze positieve effecten kunnen gemeten worden met een zogenaamde Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA). Met een MKBA breng je de besparing in beeld door preventie van erger leed. Denk hierbij aan het voorkomen van schulden waarvoor schuldsanering noodzakelijk is. Het voorkomen van criminaliteit of vandalisme in de gemeentelijke openbare ruimte. Of het voorkomen van eenzaamheid, zorg en bijzondere bijstand. Dit betekent dat uitgaven op WMO, Jeugd, Schuldhulpverlening of openbare ruimte voorkomen worden. Op welke van deze terreinen de besparing plaatsvindt, is vooraf niet te duiden. De investering zal maatschappelijk 10% van de investering opleveren (dit cijfer is gebaseerd op landelijke ervaringscijfers). Het jaar 2021 is een afwijkend jaar, aangezien de huidige Businesscase tot 1 juli 2021 loopt. Daarnaast heeft de RSD in 2020, vanwege Corona, minder trajecten voor klanten in kunnen kopen bij haar LEON-partners. Het Algemeen Bestuur Samenwerking De Liemers heeft dan ook het besluit genomen om een deel van het Participatiebudget dat in 2020 niet is gebruikt als bestemmingsreserve op te nemen voor het jaar 2021. Daarnaast zijn vanuit het Rijk diverse steun- en herstelpakketten geïntroduceerd, waar de RSD optimaal gebruik van zal maken. Dit betekent dat de RSD voor het 2e halfjaar geen extra investering nodig heeft vanuit de gemeenten, en de RSD voortvarend aan de slag kan met de nieuwe bestuursopdracht. De financiële onderbouwing van de bestuursopdracht is, evenals de businesscase RSD, doorgerekend op basis van de geldende verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel is gebaseerd op 50% inwoneraantal en 50% uitkeringsdossiers. Hierbij dient de kanttekening gemaakt te worden dat dit een model is om een prognose af te geven en dat de daadwerkelijke resultaten af zullen wijken, aangezien de uitstroom zich niet laat leiden door de verdeelsleutel. Voor Duiven betekent de bestuursopdracht aan de RSD een investering voor 2022 en 2023 van in totaliteit € 561.480. Deze investering leidt in de jaren 2023 t/m 2025 tot een besparing op de uitkeringslast van € 937.766. Per saldo leidt de investering tot een ‘netto’-besparing van € 376.286. Voorgesteld wordt om voorlopig nog geen financiële gevolgen op te nemen in de begroting.
Participatie	De Cliëntenraad RSD is actief betrokken geweest bij de totstandkoming van deze Bestuursopdracht.

C. Zelfredzaamheid naar vermogen

Dit zijn de speerpunten:

2.C.1	Aanpak laaggeletterdheid en de verbinding met het sociaal domein
Doel	Verbinding van de aanpak laaggeletterdheid met de uitvoering van de Participatiewet en schuldhulpverlening

2.C.1	Aanpak laaggeletterdheid en de verbinding met het sociaal domein
Toelichting	Uit onderzoek blijkt dat 14% van de inwoners van de gemeente Duiven en Westervoort laaggeletterd is. Dit ligt boven het landelijk gemiddelde van 12% en ruim boven het gemiddelde van 7% in de regio Midden-Gelderland. Laaggeletterdheid gaat niet alleen over lezen, schrijven en rekenen, maar ook over digitale vaardigheden. In het regionaal programma volwasseneducatie en aanpak laaggeletterdheid 2021-2024 is opgenomen dat we met onze aanpak willen bereiken dat inwoners basisvaardigheden beheersen om beter mee te kunnen doen in de samenleving. We willen vooral meer inzetten op het bereiken van laaggeletterden met Nederlands als moedertaal (NT1), omdat deze doelgroep door schaamte een hogere drempel ervaart om, bijvoorbeeld, een traject te volgen. Door een verbinding te maken met het sociaal domein bereiken we de NT1 doelgroep beter. We willen hiermee beginnen door afspraken te maken over de signalering van laaggeletterdheid door de consulenten Werk & Inkomen (RSD), schuldhulpverlening en bijzondere bijstand en over de verwijzing van inwoners naar het educatieaanbod.
Risico's	De bewustwording van laaggeletterdheid en nut en noodzaak van de aanpak daarvan komt onvoldoende tot stand, waardoor we de doelgroep niet/minder goed bereiken.
Planning	In 2021 gaan we aan de slag met een plan van aanpak om deze verbinding te leggen. Dit plan willen we vervolgens implementeren in 2022.
Financiën	Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat vanwege het regionale budget uitvoering van dit speerpunt budgettair neutraal verloopt. De gemeente heeft een budget voor de aanpak van laaggeletterdheid dat wellicht kan worden aangewend indien dat nodig blijkt te zijn. Daarnaast kan er worden gekeken naar andere financiële mogelijkheden.
Participatie	We gaan als gemeente, met ondersteuning van Stichting Lezen en Schrijven, aan de slag met de RSD, de collega's van schuldhulpverlening en bijzondere bijstand, maar ook het Liemers Taalhuis waar partijen als de bibliotheek (taalhuiscoördinator), Mikado en ROC Rijn IJssel samenwerken

2.C.2	Jongerenwerk
Doel	Jongerenwerk uitbreiden en aanpassen zodat het beter aansluit bij de huidige problematiek en vragen vanuit jongeren.
Toelichting	Mede door Corona is de jeugdoverlast in de openbare ruimte toegenomen. Door inzet van het basisteam bij de overlastproblematiek is de samenwerking tussen betrokken partijen verbeterd. Er is veel inzet gepleegd door politie en Boa's waardoor de overlast wel is verminderd, maar ook zij geven aan een contactpersoon voor de jongeren te missen die hen begeleidt en in gesprek gaat over de overlast die zij veroorzaken. Verder geven jongeren en professionals al langer aan een ambulant jongerenwerk te missen als aanspreekpunt voor jongeren en omwonenden, ook op andere vindplaatsen zoals scholen, en als verbindende partij naar professionals. Daarnaast dringt de Raad van Sociaal Domein ook al langer aan op meer jongerenwerk.
Risico's	Het betreft een kwaliteitsslag die weinig risico kent. Het jongerenwerk moet vraaggericht zijn, dus flexibel en inzetbaar zijn bij ontwikkelingen die er spelen.
Planning	In 2021 wordt de ambulant jongerenwerker geworven door Mikado. Daarna moet de samenwerking met alle partners op gang komen. Vervolgens moet het nieuwe jongerenwerk opnieuw worden opgebouwd. In 2022 moet het nieuwe jongerenwerk gestalte krijgen.
Financiën	Voor de uitbreiding van het jongerenwerk is vanaf 2022 structureel € 70.000 nodig. Voor het starten met het ambulant jongerenwerk in 2021 is er dekking binnen de begroting.

2.C.2	Jongerenwerk
Participatie	De gemeente is opdrachtgever van het jongerenwerk en zal samen met Mikado verder vorm geven aan het jongerenwerk. Jongerenwerk staat automatisch midden in de samenleving, en investeert duurzame contacten met alle betrokken partners.

2.5 Wat gaat het ons kosten?

Saldi 2021-2025 programma Samenleving

Nieuwe activiteiten	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo voor de Voorjaarsnota	-29.279.642	-28.885.348	-28.799.554	-28.728.572	-28.731.416
Autonome financiële ontwikkelingen 2021 e.v.					
Inzet Covid middelen cultuur	0	0	0	0	0
TONK regeling	0	0	0	0	0
Schuldhulpverlening ondernemers	0	26.000	26.000	26.000	26.000
Samenwerkingsverbanden sport	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000
Onderzoek blaashal	10.000	0	0	0	0
Jeugd aan zet	10.000	0	0	0	0
Projectkosten VVE	-24.000	-24.000	-24.000	-24.000	-24.000
Transformatieplan Jeugdhulp	46.000	0	0	0	0
Verward gedrag	19.000	0	0	0	0
Basis op ordegroenrenovaties	0	0	0	0	0
Exotenbestrijding	20.000	0	0	0	0
Dak Groene Ring	0	3.835	3.835	3.835	3.835
Riolering Bernadetteschool	0	409	409	409	409
Bestrijden kastanjebloedingsziekte	5.000	667	667	667	667
Essentaksterfte	14.500	550	550	550	550
Saldo na voorjaarsnota	**-29.391.142**	**-28.903.809**	**-28.818.015**	**-28.747.033**	**-28.749.877**
Gevolgen speerpunten:					
Uitbreiding jongerenwerk	0	70.000	70.000	70.000	70.000
Aanvullende wensen:					
Kunstgras DVV	0	55.250	55.250	55.250	55.250
Stichting SHO	0	141.000	0	0	0
Beheerplannen	0	11.667	0	0	0
Nieuwbouw Voortgezet Onderwijs			38.375	38.375	38.375
Saldo bij honoreren alle wensen	**-29.391.142**	**-29.181.726**	**-28.981.640**	**-28.910.658**	**-28.913.502**

Bedragen in €

2.6 Aanvullende wensen

Kunstgrasveld Voetbalvereniging DVV

Voetbalvereniging DVV te Duiven heeft de afgelopen jaren een behoorlijke groei in leden gehad, de verwachtingen en de prognose zijn dat het ledenaantal de komende jaren blijft groeien.

De huidige capaciteit van het complex van DVV is hierdoor onvoldoende, waardoor er een capaciteitsprobleem is ontstaan. DVV kan haar leden geen goede sportfaciliteiten meer bieden. Daarnaast lopen de onderhoudskosten, doordat de trainingsvelden te intensief gebruikt worden. Om de capaciteit te vergroten is de aanleg van 1,5 kunstgrasveld noodzakelijk. Dit vraagt om een investering van € 861.520.

Reële alternatieven voor het uitbreiding van de trainingsuren anders dan de aanleg van 1,5 kunstgrasveld zijn er niet. Het capaciteitstekort is te groot, waardoor andere oplossingen per saldo veel duurder in aanleg zijn. Niet investeren kan o.a. zorgen voor terugloop in het ledenaantal/ verloop naar een andere vereniging (waar dan problemen ontstaan), blessures en extra kosten. Als oplossing voor het capaciteitsprobleem is voor 2021 inmiddels besloten tijdelijke verlichting aan te brengen op een van de wedstrijdvelden. Dit verzacht het probleem, maar is niet voldoende voor het tekort. Daarnaast zorgt het ook voor nieuwe problemen zowel in capaciteit als in kosten.

Om de realisatie van het kunstgrasveld te kunnen realiseren moet er geld vrijgemaakt worden voor o.a. proces, onderzoek, engineering en begeleiding uitvoering. De kosten voor deze specialistische werkzaamheden bedragen € 36.300 inclusief btw.

De kapitaallasten voor de aanleg van het kunstgrasveld inclusief voorbereidings- en begeleidingskosten bedragen € 61.250. Door de aanleg van 1.5 kunstgrasveld besparen we jaarlijks op de onderhoudskosten van de sportvelden een bedrag van € 6.000. Per saldo kost deze oplossing de gemeente daarom € 55.250.

Alternatieven die onderzocht zijn: Er zijn alternatieven zoals draintalent (drainagesysteem die water reguleert), hybridevelden (kunstgras met natuurgras), 02 velden (lava in de toplaag van natuurgrasveld toegevoegd voor snellere afwatering). Echter zijn deze alternatieven niet geschikt voor DVV.

- **Kosten draintalent € 100.000 per veld, bij DVV moeten dan alle 6 de natuurgrasvelden met dit systeem worden voorzien;** Kosten extra onderhoud structureel met 15% omhoog per veld ten opzichte van huidige velden;Speeluren per veld maximaal 350 uren per jaar;
- **Kosten hybridevelden € 350.000 per veld, bij DVV moeten dan minimaal 3 velden van dit systeem worden voorzien;** Kosten onderhoud structureel met 20% omhoog per veld ten opzichte van huidige velden; Speeluren per veld maximaal 450/500 uren per jaar;
- **Kosten O2 velden € 80.000 per veld, bij DVV moeten dan alle 6 de natuurgrasvelden met dit systeem worden voorzien**;Kosten onderhoud structureel met 10% omhoog per veld ten opzichte van huidige velden; Speeluren per veld maximaal 350/400 uren per jaar.

Behalve de financiën zijn de alternatieven geen optie voor DVV. Een grasplant blijft een plant en heeft een maximale bespelingsgraad van 350 uur.
Daarna wordt het plantje kapot gelopen en zal niet meer herstellen, welk systeem van natuurgras je ook kiest.

Risico’s die er zijn, wanneer we niets doen:

- Het sportpark verliest haar kwaliteit;
- Onderhoudskosten zullen structureel stijgen;
- DVV kan haar leden niet meer laten trainen;
- Er zullen meer blessures gaan ontstaan;
- De gemeente kan aansprakelijk worden gesteld voor de blessures met alle gevolgen van dien;
- DVV zal een ledenstop moeten gaan invoeren;
- Veel klachten en meldingen waarbij het uitvoerend orgaan van de gemeente drukker wordt.

Opdrachtverstrekking Stichting SHO

In november 2019 heeft het college aan de stichting SHO (samenvoeging van Og-tent, Horsterpark en Spoed) een opdracht verstrekt waarbij de stichting een rol gaat spelen in het meer mogelijk maken van nieuwe initiatieven in de Duivense samenleving. In november 2019 is de gemeenteraad daar met een kennisgeving van op de hoogte gebracht en is dit onderwerp ook besproken op de politieke avond. Om de rol van “mede-mogelijkmaker” vorm te geven wil het college gedurende de jaren 2020 tot en met 2023 jaarlijks een extra bedrag van € 47.000

beschikbaar stellen. Deze wens had al bij de voorjaarsnota 2020 aan de gemeenteraad moeten worden voorgelegd. Door het vervallen van de voorjaarsnota in 2020 is dit niet gebeurd. Ook is deze wens ten onrechte niet opgenomen in de meerjarenbegroting 2021-2024 zoals die in november 2020 door de raad is behandeld. De stichting SHO heeft op 17 juni 2021 op een informele avond nog verantwoording afgelegd voor de geleverde prestaties in deze door de corona-crisis gekenmerkte periode. De stichting heeft van ons geen extra ondersteuning ontvangen om de gevolgen van de corona maatregelen op te vangen. In aangepaste vorm zijn veel initiatieven ondersteund en zijn activiteiten zoveel mogelijk in aangepaste vorm doorgegaan. Zodra er weer meer mogelijk is zal dit nog een extra impuls krijgen. De wens om voor 2021 tot en met 2023 alsnog jaarlijks het bedrag van € 47.000 aan de stichting beschikbaar te stellen wordt nu alsnog opgenomen in deze voorjaarsnota. We stellen voor het totale bedrag dat hiermee gemoeid is van € 141.000 in een keer beschikbaar te stellen in 2022.

Beheerplannen groen, verhardingen, riolering en openbare verlichting

Momenteel werken we aan Integraal Beleid Openbare Ruimte (IBOR). Naar verwachting wordt dit eind 2021 of begin 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. Vanuit het IBOR beleid moet in 2022 per discipline een beheerplan worden opgesteld waarin we uitgangspunten vanuit het beleid uitwerken naar beheer uitgangspunten en maatregelen. Het beheerplan riolering wordt uit het watertakenplan betaald. Voor andere disciplines vragen we budget. De kosten voor de beheerplannen groen, ramen wij voor 2022 op eenmalig € 11.667. Voor de overige plannen zie programma 3.

Nieuwbouw Voortgezet onderwijs

De gemeente Duiven participeert samen met Zevenaar en Montferland in de Gemeenschappelijk Regeling Huisvesting Voorgezet Onderwijs Liemers (GRHVOL). Op basis van deze GR zijn de gemeente gezamenlijk verantwoordelijk voor goed voortgezet onderwijs.

Om in goede huisvesting te voorzien is het noodzakelijk dat in Zevenaar nieuwe huisvesting komt voor de locatie Zonegge aldaar. Vanuit de samenwerking tussen de 3 gemeenten worden investeringen ook door de 3 gemeente gezamenlijk gedragen.

Voor de realisatie van het gebouw in Zevenaar is een bedrag van € 7 miljoen noodzakelijk. Het schoolbestuur draagt zelf € 0,5 miljoen bij, in de reserve van de GR is een bedrag aanwezig van € 3,5 miljoen. Het restantbedrag van € 3 miljoen wordt naar rato van het aantal leerlingen binnen het Voortgezet Onderwijs in de 3 gemeenten verdeeld. Op basis van de actuele leerlingenaantallen draagt Duiven hier 42% aan bij. Uitgaande van een lening van € 3 miljoen tegen een rekenrente van 1,0%, bedragen de totale jaarlasten € 91.367. Het aandeel van Duiven hierin bedraagt (uitgaande van 42%) € 38.375 per jaar.

Programma 3 Omgeving

3.1 Wat willen we bereiken?

Programmadoel

In Duiven is het goed leven, wonen en werken. Wij willen een aantrekkelijke werk-, woon- en leefomgeving die toekomstgericht en duurzaam is. Er is ruimte voor gerichte ontwikkeling, initiatief en innovatie.

Het bovenliggende doel is een bijdrage leveren aan het vergroten van ‘geluk en de geluksbeleving’ van onze inwoners. De aanwezigheid van werkgelegenheid, de kwaliteit van onze werk-, woon- en leefomgeving, de mogelijkheid tot ontmoeting en het creëren van verbondenheid in de buurt, het realiseren en behouden van maatschappelijke voorzieningen, hebben uiteindelijk effect op het geluksgevoel van onze inwoners. We zijn ons hiervan steeds meer bewust in onze werkwijze en aanpak en de belangrijke keuzes die we daarbij maken.

Toelichting

We willen de bestaande economische structuur behouden en versterken op zowel de bedrijventerreinen als in de winkelgebieden. Hiermee zijn we in staat te zorgen voor behoud en uitbreiding van de lokale en regionale werkgelegenheid en het voorzieningenniveau. Wij willen de regionale vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en het beroepsonderwijs op elkaar afstemmen. Wij willen potenties in de vrijetijdseconomie verder benutten. Voor een goed ondernemings- en vestigingsklimaat zijn duurzaamheid en bereikbaarheid van Duiven belangrijke randvoorwaarden.

Wij willen een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving in Duiven, Groessen, Loo en het buitengebied. Hierbij gaat het in de basis om schoon, heel, veilig en gezond. De nadruk ligt op behoud en verbetering van de bestaande kwaliteit van de leefomgeving en het daarbij passende voorzieningenniveau, het benutten van bestaande (natuur-)waarden en een (aanvullend) woonaanbod dat is gericht op maatschappelijke ontwikkelingen en behoefte.

Wij stimuleren en faciliteren en zijn hiervoor uitnodigend naar bewoners, ondernemers en bedrijven, bezoekers en andere partners in vele samenwerkingsverbanden binnen en buiten Duiven. Wij verbinden en doen mee. Zo maakt Duiven het waar. Wij zijn ons bewust van bestaande waarden, kwaliteiten en potenties van Duiven. Wij zorgen er samen voor dat deze evenwichtig worden benut óf worden beschermd.

Hoofddoelen

Daarom zetten we in op:
- Het versterken van goed ondernemers- en vestigingsklimaat voor bedrijven.
- Het waarborgen van een aantrekkelijke en duurzame fysieke leefomgeving.
- Het implementeren van nieuwe wetgeving die op ons afkomt.

Externe ontwikkelingen

Economische groei – grote verschillen in sectoren

Wat de gevolgen zijn van de coronacrisis voor de (lokale) economie is nog lastig vast te stellen, mede als gevolg van alle landelijke steunmaatregelen. Er is wel sprake van uitersten: ondernemers die heel hard worden geraakt, zoals in de horeca en vrijetijdseconomie. En anderen die hun omzetten fors zagen stijgen en die nieuwbouwplannen ontwikkelden op één van bedrijventerreinen in Duiven. Op alle nieuwe bedrijventerreinen werden kavels verkocht, waarbij de grootte van de kavels op InnoFase en Seingraaf in het oog springen. Dit geeft aanleiding om de duurzame ontwikkeling van onze bedrijventerreinen door te zetten (zie de RPW-ontwikkeling hieronder). Verwacht mag worden dat door de geplande verbreding van de A12, de doortrekking van de A15 en de in gang gezette energietransitie de economische positie van de Liemers, met Duiven als een belangrijke motor, in de toekomst gunstig zal zijn. De gemeenten, het bedrijfsleven en het onderwijs in de Liemers hebben gezamenlijk de Liemerse Ambassade opgericht, die uitvoering geeft aan de Liemerse Economische Visie (LEV). De logistiek, maakindustrie en vrijetijdseconomie zijn hierin als speerpunten benoemd.

RPW (Regionaal Programma Werklocaties)

In 2020 en 2021 is er een grote toename geweest van de uitgifte van kavels op alle bedrijventerreinen in Duiven: De Nieuweling, Graafstaete, Seingraaf en InnoFase. Ook de komende jaren wil Duiven nieuwe bedrijven aantrekken en lokale bedrijven in hun uitbreidingsplannen faciliteren. Met daarbij ook aandacht voor een goede invulling van de locaties die achterblijven. Daarom heeft Duiven in het kader van het nieuwe RPW 2021-2024 bij de regio Arnhem Nijmegen het plan ingediend om Centerpoort-Noord met 15 ha bruto uit te breiden. Dit plan kent een aantal kwalitatieve uitgangspunten om ook op langere termijn toekomstbestendig te kunnen blijven. Omstreeks 1 juni 2021 wordt hierover vanuit de regio Arnhem Nijmegen duidelijkheid verwacht.

Circulaire economie

In 2018 is een start gemaakt met het gemeentelijke programma Circulaire Economie.

Het programma circulaire economie bestaat uit drie programmalijnen: Klimaatadaptatie, Energietransitie en Circulariteit (grondstoffentransitie).

Voor de programmalijn Energietransitie hebben we de ambities (23% energieneutraal in 2023, 41% energieneutraal in 2030 en 100% energieneutraal in 2050) vastgelegd in lijn met het Klimaatakkoord en de inmiddels vastgestelde Klimaatwet. Met de inwerkingtreding van de Klimaatwet zijn lokale ambities verworden tot wettelijke taken.
De programmalijn Klimaatadaptatie bestaat uit de grote opgave om de kwetsbaarheid als gevolg van klimaatverandering te verminderen met als doelstelling: Klimaatbestendig en water robuust in 2050. Deze plicht is vastgelegd in het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie.

De zogenaamde stresstest is afgerond en de risico's voor wat betreft de thema's verdroging, wateroverlast, waterveiligheid en hittestress zijn inzichtelijk. Ook de klimaatdialoog (voorheen 'risicodialoog'), met zowel inwoners, veiligheidsregio, bedrijven en andere stakeholders, is afgerond. In 2021 worden strategische uitgangspunten vastgesteld en wordt een uitvoeringsplan opgesteld. Dit gehele proces wordt voor 50% gefinancierd door het Rijk. De overige 50% wordt gedekt uit het gemeentelijk Watertakenplan.

De programmalijn Circulariteit sluit vooralsnog aan op de doelstelling van het Grondstoffen akkoord: Grondstoffentransitie en reststromenverwaarding waarbij uiterlijk in 2050 grondstoffen efficiënt moeten worden ingezet en hergebruikt, zonder schadelijke emissies naar het milieu. Voor zover er nieuwe grondstoffen nodig zijn, worden deze op duurzame wijze gewonnen en wordt verdere aantasting van de leefomgeving en de gezondheid voorkomen. Willen we in Nederland de beoogde CO2 reductie halen dan kan dat alleen bereikt worden als we ook de grondstoffentransitie realiseren (bijdrage in CO2 reductie obv meest recente onderzoeken bedraagt 45%). De ambitie voor Duiven is nog niet vastgesteld. De planning is om dit in de loop van 2021 nader uit te werken.

We kunnen de ambities voor alle de drie programmalijnen alleen realiseren met grote inzet en betrokkenheid van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Om hen actief te betrekken is communicatie & participatie in het 'hart' van het programma geplaatst. Hiertoe is een Communicatiestrategie, het beeldmerk en platform 'Samen1Nergie' en een Participatie strategie ontwikkeld. Daarnaast werken we met ondernemersverenigingen samen om te komen tot een gedragen aanpak richting bedrijven(terreinen), bereiden we samen met de klankbordgroep en juniorklankbordgroep nieuw beleid voor en halen we nieuwe ideeën op en hebben we een stap gezet richting verenigingen en maatschappelijke organisaties.

De opgaven hebben een bovenlokaal karakter. Daarom werken we als gemeente samen met de Liemerse gemeenten, Waterschap Rijn en IJssel, Liander, de provincie Gelderland en de gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen. Onze Groene Metropool Regio (regio Arnhem-Nijmegen) profileert zich als circulaire regio. De samenwerking met andere gemeenten uit de regio Arnhem Nijmegen en de provincie Gelderland in de Regionale Energiestrategie (RES) en de Regionale Strategie Warmte (RSW)is niet vrijblijvend en vraagt veel inzet om onze positie goed te borgen. De opgaven kenmerken zich door een grote mate van integraliteit. In bijvoorbeeld de Woondeal komen circulair ontwerpen en materiaalgebruik als belangrijke voorwaarde terug.

De woningmarkt

Tot 2040 staat Nederland grote demografische veranderingen te wachten, zoals de blijvende groei van het aantal huishoudens, de verdergaande vergrijzing waardoor het aandeel ouderen in de totale bevolking toeneemt en een blijvende immigratie. Het aantal huishoudens zal blijven groeien. Zo zijn er tot 2030 zo'n 1 miljoen extra woningen nodig in Nederland. Ook in de regio Arnhem Nijmegen, in de Liemers en in Duiven, blijft het aantal huishoudens groeien en zijn er veel extra woningen nodig. Dit wordt nog eens versterkt doordat er de afgelopen jaren te weinig is gebouwd en er in eerdere prognoses sprake is geweest van een onderschatting van de verwachte woningbehoefte.
Gelet op deze onderschatting en achterblijvende woningbouw gecombineerd met de grote druk op de woningmarkt en het huidige woningtekort, zijn er in regionaal verband afspraken gemaakt met het Rijk in de Woondeal. Vanuit deze Woondealafspraken moet we rekening houden met een grotere woningbehoefte dan tot nu toe berekend.
Op de woningmarkt is de druk de afgelopen jaren sterk opgelopen. Dat blijkt in de koopsector uit de verkooptijd van een woning die erg kort is (0,9 maand), stijgende transactieprijzen en een daling van het aantal woningen waaruit een koper kan kiezen. Deze zogenaamde marktindicator liep terug van bijna 25 woningen begin 2015 naar minder dan 4 woningen nu. In de sociale huursector is het aantal vrijkomende woningen al jaren erg laag en daar staat een sterk stijgende lijn van het aantal reacties op vrijkomende woningen tegenover.
Binnen zowel de huur als de koop is een groot aanvullend woningaanbod nodig dat is gericht op maatschappelijke ontwikkelingen en behoeften zoals aangegeven in de gemeentelijke Woonvisie en de Liemerse Woonagenda 2020. De opgave voor de gemeente blijft onverminderd: de juiste woning, voor de juiste doelgroep, op de juiste plaats en op het juiste moment.

Naar een nieuwe Omgevingswet

Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer de Omgevingswet aangenomen. De Omgevingswet is niet controversieel verklaard. Op 25 mei 2021 heeft minister Ollongren de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van het bestuurlijk overleg over de Omgevingswet. Zij meldt onder meer dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet is verplaatst naar 1 juli 2022. De Eerste Kamer heeft eenzelfde brief gekregen. Uitstel heeft o.a. te maken met het landelijk niet op tijd op orde hebben van ICT-systeem genaamd Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO). Waardoor er onvoldoende tijd bij gemeenten over bleef voor de aanpassingen, vullen en oefenen met dit nieuwe systeem. Deze omvangrijke stelselwijziging met geheel andere planologische instrumenten, procedures, werkwijze en andere rol van de overheid en partners, is een stevige opgave en raken meerdere domeinen binnen het fysieke domein en de organisatie 1Stroom. Deze ontwikkeling wordt samen met Westervoort opgepakt. In 2017 is koersdocument "Implementatie Omgevingswet" en het "Plan van Aanpak Omgevingswet" vastgesteld, op basis waarvan de implementatie verder wordt voorbereid en uitgevoerd.

Zoals bekend is de implementatie van de Omgevingswet na 1-7-2022 niet gereed. Het gehele doorontwikkeling loopt tot 2029. In 2021 en voorgaande jaren is de basis gelegd, waarmee voldaan wordt aan de minimale eisen, gesteld vanuit de VNG en Rijk, om daadwerkelijk halverwege 2022 van start te kunnen gaan met het uitvoeren van de Omgevingswet. Zowel op gebied van techniek, ICT, processen en beleidskaders liggen heldere afspraken en is ervoor gezorgd dat het bestaande beleid overgezet is naar de nieuwe omgeving.

Vermindering Legesinkomsten vanwege invoering Wet kwaliteitsborging

Op 14 mei 2019 is in de Eerste Kamer de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen aangenomen. De bedoeling is dat deze wet gelijktijdig met de Omgevingswet (Ow) in werking treedt op 1 juli 2022. De Ow regelt dat er een knip ontstaat in de huidige omgevingsvergunning voor bouwen: ruimtelijke regels en technische regels. Meer bouwwerken worden vergunningvrij voor de technische bouwactiviteit. Of dit ook gaat gelden voor de ruimtelijke regels, is aan de gemeenten zelf en te bepalen in het Omgevingsplan.

De Wkb regelt dat de aanvrager van een omgevingsvergunning primair verantwoordelijk is om aan te tonen dat een bouwwerk voldoet aan de eisen uit het Bouwbesluit 2012. Dit betekent dat gemeenten niet meer het bevoegde gezag zijn om te toetsen en toe te zien op de naleving van de bouwtechnische voorschriften in de vergunning- en realisatiefase bij bepaalde bouwwerken. Hiervoor in de plaats komt een stelsel van private kwaliteitsborging.
Met de inwerkingtreding van de Ow en Wkb zullen de taken van de gemeenten onder gevolgklasse 1 veranderen. Tevens zal het invloed hebben op de legesinkomsten (immers, meer vergunningvrije bouwwerken en op een bepaald deel van de technische bouwwerken kunnen geen leges in rekening gebracht worden). Uit een reeds eerder uitgevoerde scan op de effecten van de nieuwe Wkb voor Duiven, blijkt dat circa € 84.000 aan derving van legesinkomsten is te verwachten. Deze afname aan legesinkomsten komt met name voort uit een vermindering van in te zetten uren vergunningverlening en toezicht op deze taken. Echter, de invoering brengt weer een nieuwe taak met zich mee, zoals het beoordelen van de meldingen die bij de gemeente ingediend worden voor de gevolgklasse 1 bouwwerken en handhaving op afwijkingen in de uitvoering. Voor deze werkzaamheden kunnen echter geen leges in rekening gebracht worden.
Om beide wetten goed te kunnen implementeren per 1 juli 2022 is het noodzakelijk om in 2021 het huidige VTH-beleid volledig te herzien én de legesverordeningen aan te passen aan de nieuwe wetgeving.

Doortrekking A15 en verbreding A12

Het project “ViA15” is een ontwikkeling die de komende jaren de grootste impact heeft op de leefomgevingskwaliteit van Duiven, Groessen en Loo. Zoals bekend moet de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State nog een eindoordeel vellen over het Tracébesluit voor de doortrekking van de A15 en de verbreding van de A12. Als gevolg van de tussenuitspraak van 20 januari 2021 is de minister van Infrastructuur en Waterstaat momenteel bezig om een aantal gebreken in de motivering te herstellen. Het is dus nog even wachten op een onherroepelijk Tracébesluit ViA15. Aannemersconsortium GelreGroen en Rijkswaterstaat treffen momenteel verdere voorbereidingen zodat na groen licht van de Raad van State eind 2021 – begin 2022 de schop de grond in kan gaan. De eind november 2020 bijgestelde MIRT-planning van Rijkswaterstaat is dat de doorstrekking van de A15 uiterlijk eind 2025 in gebruik kan worden genomen. En de verbreding van de A12 al één jaar eerder. Om onze belangen als gemeente en onze inwoners goed te behartigen blijven wij op proactieve en constructieve wijze aan het verdere proces deelnemen.

3.2 Autonome financiële ontwikkelingen

De autonome kostenontwikkelingen voor 2021 en volgende jaren worden hier aangegeven. Dat zijn naast incidentele zaken voor 2021, ook de structurele kostenontwikkelingen. Het gaat dus om bestaand beleid waar structurele of incidentele wijzigingen op ontstaan. In feite is dit het gedeelte dat eerder in de Duivense tussenrapportage werd genoemd.

Bijdrage aan opstellen regionale Kerkenvisie

Met de Beleidsbrief “Erfgoed telt. De betekenis van cultuur voor de samenleving.” ondersteunt de minister van OCW de ontwikkeling van integrale kerkenvisies op gemeentelijk niveau. Elke gemeente kan eenmalig t/m 2021 een aanvraag voor een rijksbijdrage indienen. Voor Duiven (1 tot 19 kerkgebouwen) is deze rijksbijdrage € 25.000. De gemeente Duiven wil kerkgemeenschappen en inwoners van de dorpen ondersteunen en in samenspraak met de Liemerse gemeenten Doesburg en Zevenaar komen tot een regionale en integrale kerkenvisie. Op 28 april 2020 hebben Duiven, Doesburg en Zevenaar besloten deze rijksbijdrage aan te vragen, ter dekking van een in opdracht van de drie gemeenten op te stellen regionale en integrale kerkenvisie. De opdracht is inmiddels verleend aan een externe partij namens de drie gemeenten, waarbij Zevenaar het proces coördineert. De werkzaamheden zijn per begin 2021 gestart.
De rijksbijdrage is beschikbaar gesteld via de Septembercirculaire gemeentefonds. Het betreft geoormerkt geld. Deze middelen dienen besteed te worden aan de kerkenvisie. In 2020 is de raad gevraagd om deze € 25.000 beschikbaar te stellen. Omdat de werkzaamheden per 2020 nog niet gestart waren, zijn deze middelen vrijgevallen in het resultaat bij de jaarrekening 2020. Voorgesteld

wordt daarom om dit bedrag opnieuw beschikbaar te stellen. Het volledige bedrag is nodig om conform gemaakte afspraken en opdracht, de door Zevenaar voorgeschoten kosten, te voldoen.

Voorbereiding op de Wet Kwaliteitsborging

Om deze wet in relatie tot de Omgevingswet goed te kunnen implementeren voor 1 januari 2022 is het noodzakelijk om in 2021:

- Het huidige VTH-beleid (nu nog bestaande uit een Omgevingsbeleidsplan uit 2019 en een verouderd Handhavingsbeleid uit 2011) volledig te herzien (integratie Wkb en Ow).
- De legesverordeningen aan te passen op de nieuwe wetgeving (Wkb- en Ow-proof).

Indien deze 2 punten niet worden uitgevoerd, kunnen beide wetgevingen niet goed worden geïmplementeerd. Een goed toezichts- en handhavingsbeleid kan niet toegepast worden, waarbij er willekeur kan ontstaan. Daarnaast kunnen er geen goed onderbouwde legesfacturen opgelegd worden als de legesverordeningen niet Wkb- en Ow-proof gemaakt zijn. Hiermee kan naast de derving op de leges die beide wetten al met zich meebrengen, nog meer legesderving ontstaan. Gelet op de complexiteit (de samenhang tussen deze twee nieuwe wetten en de beleidskeuzes die daarin gemaakt dienen te worden), is externe ondersteuning en advies hierin noodzakelijk. De eenmalige kosten voor Duiven en Westervoort in een gezamenlijke opdracht zijn geraamd op € 40.000. Het aandeel voor Duiven bedraagt incidenteel € 25.200.

Bevriezing tarief Toeristenbelasting

De Liemerse Ambassade voert de Liemers Economische Visie uit. Hierin is op het gebied van vrijetijdseconomie een merkconcept ontwikkeld en er wordt gewerkt aan een marketing & communicatieplan met concrete acties. Ook is er een toeristisch platform in ontwikkeling met afgevaardigden vanuit de ondernemers en de gemeenten met als doel om de samenwerking te intensiveren. Hierin is ook het tarief van de toeristenbelasting een onderdeel. We willen naar één toeristenbelastingtarief voor de Liemers toewerken.

In Duiven wordt het toeristenbelastingtarief jaarlijks minimaal verhoogd met het indexcijfer. Dit bedrag wordt na de verhoging afgerond op € 0,05. Aangezien de gemeente Duiven van de deelnemende gemeenten het hoogste toeristenbelasting tarief hanteert is het voorstel het tarief structureel te bevriezen.

In december 2020 zijn de tarieven voor de toeristenbelasting 2021 vastgesteld: voor de hotels en bed en breakfast € 2 per overnachting en voor de camperplaatsen en camping € 1,10.
We stellen nu voor om de tarieven van 2021 te bevriezen en deze ook te hanteren voor de komende jaren. Dit betekent dat voor de komende jaren geen inflatiecorrectie zal worden toegepast.
Uitgaande van de cijfers uit de begroting 2021-2024 zal dit een inkomstenderving betekenen van:

2021	€ 0
2022	€ 2.922
2023	€ 5.719
2024	€ 8.382
2025	€ 8.382

Voor de basis is uitgegaan van de opbrengst van het jaar 2019, in verband met corona geeft het jaar 2020 een vertekend beeld, en de inflatiecijfers zoals verwerkt in de begroting 2021-2024.

Vervolg implementatie Omgevingswet

Voor 2021 zijn de implementatiekosten voor Duiven en Westervoort geraamd op totaal € 175.000. Hierbij is rekening gehouden met de recente informatie over het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Voor 2021 is aanvullend budget nodig voor werkzaamheden en actualiteiten die vooraf niet konden worden bepaald. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om: ontwikkelen van een format voor een omgevingsplan, extra ondersteuning voor de raadswerkgroep m.b.t. de omgevingsvisie, omzetten van de bruidscharegels naar toepasbare regels, werkproces vergunningen, inzetten van

het Gelders Genootschap voor het opstellen van de verordening gemeentelijke adviescommissie. De extra benodigde middelen voor 2021 zijn voor Duiven geraamd op € 24.490.

Bebording voor Laadpalen

De Nationale Agenda Laadinfrastructuur, onderdeel van het Klimaatakkoord, stelt dat gemeenten de regierol hebben bij het plaatsen van laadinfrastructuur. Elke Nederlandse gemeente moet in 2021 een integrale visie op laadinfrastructuur en een bijbehorend plaatsingsbeleid hebben vastgesteld. Onderdeel is een prognose op de behoefte aan het aantal laadpalen in de openbare ruimte. Onze prognoses wijzen uit dat er in Duiven tot aan 2030 behoefte is aan 241 openbare laadpalen. Voor de plaatsing van deze laadpalen kunnen contracten worden gesloten met aanbieders. De gemeente is zelf verantwoordelijk voor het plaatsen van borden die de parkeerplaatsen grenzend aan een laadpaal afsluiten voor niet-ladende voertuigen. Het plaatsen van deze borden kost gemiddeld € 340. Voor de komende 9 jaar is € 81.940 aan extra kosten op het budget bebording openbare ruimte te verwachten. Voorgesteld wordt het budget structureel te verruimen met € 9.100 per jaar tot en met 2030.

Voetgangersoversteken Rijksweg Duiven ter hoogte van Borgerstraat en Marnix Gijsenstraat

Vanuit inwoners en de gemeenteraad is het signaal gekomen dat de twee voetgangersoversteek-plaatsen op de Rijksweg als onveilig worden ervaren. Het gaat om de oversteken bij de Borgerstraat en de Marnix Gijsenstraat. Inmiddels zijn er al kleine aanpassingen gedaan aan de oversteekplaatsen in de vorm van sterkere verlichting en aangepaste belijning om voor automobilisten de attentie te verhogen.

Om de verkeersveiligheid echt te verbeteren zijn er nog maatregelen nodig. Op beide punten kan de attentie verhoogd worden door een bord te plaatsen boven de voetgangersoversteekplaats. Daarnaast is het wenselijk de voetgangersoversteekplaats bij de Borgerstraat te verplaatsen van de boom af waardoor meer overzicht ontstaat. Daarvoor moet het voetpad ook aangepast worden zodat het aansluit op de nieuwe situatie. De kosten voor deze aanpassingen bedragen € 25.000 en voorgesteld wordt deze te dekken uit de Bestemmingsreserve “Fonds bovenwijkse voorzieningen”.

Voetpad Heilweg

Afgelopen jaren zijn we in gesprek geweest met bewoners en bedrijven rondom de Heilweg om maatregelen te treffen om de gemiddeld gereden snelheid door automobilisten richting de geldende maximumsnelheid te krijgen. Er zijn een aantal oplossingsrichtingen verkend en uitgevoerd.

Een andere oplossing die vanuit de aanwonenden kwam, is het realiseren van een voetpad. Met realisatie van dit voetpad krijgt de weg meer de uitstraling van een weg waar de maximumsnelheid 30 km/uur is. Daarnaast wordt het veiliger voor voetgangers om langs de Heilweg te lopen via een voetpad in plaats van op de rijbaan of in de berm.
Dit project hebben we voor € 95.000 opgenomen in de uitvoeringsagenda Mobiliteitsplan. Tijdens de uitwerking blijkt dat het voetpad lastig aan te leggen is. De sloten maken dat het voetpad gaat verzakken. Er moeten daarom extra kosten gemaakt worden om het voetpad stabiel te houden. Deze extra kosten waren niet berekend. Voor een deel van de kosten, groot € 26.500 wordt voorgesteld deze te dekken uit de Bestemmingsreserve “Fonds bovenwijkse voorzieningen”. Het resterende deel van € 13.500 wordt voorgesteld bij te ramen. De kapitaallasten bedragen hiervoor € 450 per jaar.

Inrichting Rijksweg Robert Josephstraat

De woonwijk langs de Robert Josephstraat is onderdeel van de Ploen Zuid. Na de voltooiing van de Ploen heeft deze wijk nog geen veilig ingerichte toegangsweg. De weg is smal en er ontbreken voetpaden en verlichting. De zijtak van de Rijksweg richting de Robert Josephstraat wordt daarom opnieuw ingericht. Voor dit project is € 80.000 opgenomen in de uitvoeringsagenda Mobiliteitsplan. Tijdens de uitwerking van het project blijkt dat het noodzakelijk is om kolken toe te passen voor de afwatering, om zodoende een veilige rijbaan en voetpadindeling te kunnen realiseren (realiseren verhoogd voetpad ten opzichte van de rijbaan). Ook dient de inrichting voorbereid te worden op toekomstige ontwikkelingen op het nu nog niet ontwikkelde stuk groen ten westen van de

woonwijk. Er worden hierdoor extra kosten gemaakt. Deze kosten, groot € 40.000 worden gedekt uit de Bestemmingsreserve “Fonds bovenwijkse voorzieningen”.

Ontsluiting Hogeweg 9 in Duiven

De woning aan de Hogeweg 9 heeft haar ontsluiting deels over particulier terrein van de buurman. Deze situatie is voor alle partijen al lange tijd ongewenst maar met de partijen kan niet tot overeenstemming worden gekomen. De onderhoudstoestand van de toegangsweg is zeer slecht. De eigenaar van de grond staat niet toe dat er onderhoud wordt gepleegd. De bewoners van Hogeweg 9 willen nu meewerken aan een oplossing door een aansluiting te maken op de parkeerplaats aan de Annie M.G. Schmidstraat. De kosten voor de werkzaamheden bedragen € 18.000. Deze kosten worden gedekt uit de "Bestemmingsreserve Fonds bovenwijkse voorzieningen".

Verhogen biodiversiteit door ander maaibeleid

Er is steeds meer aandacht voor Biodiversiteit in onze groene leefomgeving. De diversiteit aan soorten planten en dieren staat onder druk. De raad heeft het verzoek gedaan het thema biodiversiteit steviger in het bermonderhoud te verankeren. Het college heeft hiermee ingestemd. Hiervoor is structureel een bedrag van € 20.000 per jaar nodig.

Overdracht uitvoerende taken milieutoezicht naar ODRA

Per 1 januari 2021 heeft het college besloten de uitvoerende milieutaken over te dragen aan de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). Dit heeft het college besloten omdat het voor de gemeente Duiven lastig werd om aan de landelijk vastgestelde kwaliteitscriteria voor de milieutaken te blijven voldoen nadat de gemeente Zevenaar zich terug heeft getrokken uit het Liemerse samenwerkingsverband. De bestaande formatie in 1Stroom gaat mee naar de ODRA. De overdracht van deze werkzaamheden naar de ODRA heeft geen financiële consequenties omdat de bijdrage van 1Stroom structureel met € 66.000 wordt verlaagd en de bijdrage voor ODRA structureel met € 66.000 wordt verhoogd.

Communicatie inzameling restafval

Door de raad is op 20 april 2021 besloten dat het restafval per 1 januari 2022 eenmaal per 4 weken zal worden ingezameld. Hierover zal in 2021 gecommuniceerd dienen te worden richting de inwoners. De kosten hiervoor bedragen € 20.000 en wordt gedekt uit de voorziening "afvalinzameling".

Schilderwerk opstal Vitaal Centrum

Het opstal Vitaal Centrum Duiven fase II is in 2015 opgeleverd. In het kader van beheer van het pand is het inmiddels nodig dat er schilderwerk aan de buitenzijde van het pand wordt uitgevoerd. De kosten voor deze werkzaamheden en de begeleiding hiervan worden geraamd op circa € 35.000. Deze kosten worden gedekt uit de bestemmingsreserve Vastgoed.

Ondersteuning ondernemers

De gevolgen van COVID zijn groot en raken ons op allerlei terreinen: medisch, sociaal-maatschappelijk, maar zeker ook economisch. Al zijn er economisch ook grote verschillen te zien. Om groepen ondernemers die het moeilijk hebben en hebben gehad te ondersteunen, wordt voorgesteld om € 25.000 beschikbaar te stellen voor creatieve acties en maatregelen, zoals het ondersteunen van lokaal kopen. Dit bedrag kan worden gedekt door een bijdrage uit de Bestemmingsreserve COVID die is vastgesteld bij de jaarrekening 2020.

Grondexploitatie

De verkopen van de gronden op onze bedrijventerreinen verloopt in 2021 voorspoedig. Er is al ruim voor 7,5 ha aan gronden verkocht op de bedrijventerreinen Innofase, Graafstaete en Nieuweling. Dit zijn voor de gemeente de bedrijventerreinen waar winst wordt gemaakt. De realisatie van deze complexen van de grondexploitatie vordert goed. Op Innofase is in het eerste kwartaal 2021 een grote kavel verkocht. Hierdoor is het mogelijk te berekenen in hoeverre uitname van middelen aan de orde kan zijn. Het BBV schrijft voor dat bij deze complexen een tussentijdse

winsten in de grondexploitatie volgens de "percentage of completion-methode" bepaald moet worden. Nu is met die methode berekend dat de tussentijdse winst bij de jaarrekening 2021 circa € 3,2 miljoen zou kunnen bedragen. Uiteraard kan een en ander pas definitief bij de jaarrekening 2021 worden bepaald.

Investeringskredieten

Parkeerplaatsen Weverstraat

Eind 2020 hebben bewoners een brief naar de gemeente gestuurd met het verzoek om extra parkeerplaatsen aan te leggen. Hierbij hebben ze een inrichtingsvoorstel gevoegd. In december 2020 heeft het parkeerdrukonderzoek plaatsgevonden. De Weverstraat is een van de locaties waar de parkeerdruk op de 100% ligt. Dat betekent dat er geen parkeerplaatsen vrij zijn. De omliggende straten kennen ook een hoge parkeerdruk. De enige locatie waar op een verkeersveilige manier extra parkeerplaatsen kunnen worden gemaakt, is de locatie die de bewoners hebben voorgesteld. Gezien de aanwezige bomen is er ruimte om 6 parkeervakken aan te leggen. Dit zal ten koste gaan van het groen in de wijk. Met deze 6 parkeervakken komt de parkeerdruk op een acceptabel niveau te liggen. Voor realisatie van de 6 parkeervakken vragen wij een budget van € 25.000. De kapitaallasten bedragen € 833 per jaar.

Gebiedsgerichte aanpak Rijksweg

Voor de gebiedsgerichte aanpak van de Rijksweg is een budget van € 3,2 miljoen beschikbaar gesteld waarvan een bedrag van € 1.117.000 middels cofinanciering door de Provincie. De financiering door de gemeente voor het resterende bedrag van € 2.085.000 bestaat uit onttrekking uit de Algemene reserve, Bestemmingsreserve betaalbare Woningbouw, reeds eerder gevoteerde kredieten en voorzieningen. In het raadsvoorstel is aangegeven dat een bedrag van € 1.100.000 ter financiering uit de Bestemmingsreserve Fonds Bovenwijkse voorzieningen zou worden gedekt. De BBV-regels schrijven echter voor dat investeringen niet eenmalig mogen worden afgedekt door een bijdrage uit de reserve tenzij er bijdrage van derden worden ontvangen. Bovendien is het in het raadsbesluit van 29 mei 2018 genoemde bedrag van € 200.000 (voor afwerking van groen e.d.) voor de jaarschijf 2021 ook nog niet geactiveerd. Voor een juiste administratieve verwerking dient er een bedrag van € 1.300.000 als investering te worden gevoteerd. Hieruit volgt een structurele jaarlijkse kapitaallast van € 45.473. Tegelijkertijd vervalt de onttrekking van € 1.100.000 uit de Bestemmingsreserve Fonds Bovenwijkse voorzieningen.

3.3 Wat gaan we daarvoor doen?

A. Het versterken van een goed ondernemers- en vestigingsklimaat voor bedrijven.
Dit zijn de speerpunten:

3.A.1	**Continueren van het Programma Stimulering Kaveluitgifte en Kostenreductie Grondexploitaties (SKKG)**
Doel	De verkoop van bedrijfskavels en het verlagen van de kosten verbonden aan de grondexploitaties.

3.A.1	Continueren van het Programma Stimulering Kaveluitgifte en Kostenreductie Grondexploitaties (SKKG)
Toelichting	Met de inzet van een programmateam is een dynamisch actieplan in uitvoering. De extra inspanningen worden zichtbaar gemaakt met specifieke promotie en marketing onder de noemer “Duiven maakt het waar”. Er wordt gewerkt met herkenbare profielen, bijvoorbeeld: ‘Slim Seingraaf’ en ‘Duurzaam InnoFase’. Sterke punten worden benadrukt. Contacten met het zittend bedrijfsleven worden tevens benut voor gezamenlijke promotie van het product bedrijventerreinen. Extra inzet wordt gepleegd met een wervende en toegankelijke website. Daarnaast blijft fysieke zichtbaarheid van belang. Een laagdrempelig Bedrijven Contacten Bureau zorgt voor korte externe en interne lijnen. Eventueel benodigde planologische inpassing wordt met voorrang gefaciliteerd. Wat betreft het bedrijventerrein Seingraaf zijn op dit moment alle gronden belegd met een optie- of koopovereenkomst. Op het bedrijventerrein Graafstaete is nog één kavel van 0,7 hectare beschikbaar. Op Synergiepark InnoFase resteert nog 5 ha, waar veel belangstelling voor bestaat. Met diverse partijen worden gesprekken gevoerd en er is een wachtlijst. Op het bedrijventerrein De Nieuweling is nog 2,2 hectare beschikbaar. Met meerdere ondernemers worden gesprekken gevoerd over mogelijke bedrijfsvestiging. Als gevolg van de voorspoedige kaveluitgifte en het kunnen blijven faciliteren van ondernemers heeft het college na instemming van de raad het plan bij de regio Arnhem Nijmegen ingediend om Centerpoort-Noord met bruto 15 ha te mogen uitbreiden. Rond 1 juni 2021 wordt hier duidelijkheid over verwacht, waarna vervolgstappen kunnen worden gezet met betrekking tot aankoop van de gronden en de ruimtelijke procedures.
Risico’s	Een terugval in de kavelverkoop en het niet verkrijgen van toestemming van de regio om Centerpoort-Noord met bruto 15 ha te mogen uitbreiden.
Planning	Het programma SKKG wordt in 2022 en de jaren daarna voortgezet.
Financiën	Conform de actuele betrokken grondexploitaties voor de bedrijventerreinen (zie de paragraaf Grondbeleid van de begroting). Om verder in te zetten op en te werken aan de (mogelijke) uitbreiding van Centerpoort-Noord, tot aan de volgende besluitvorming door de gemeenteraad, heeft de gemeenteraad in 2021 reeds een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 110.000.
Participatie	Met de ingezette communicatie en het laagdrempelige Bedrijven Contacten Bureau zijn wij met name faciliterend richting initiatieven en regievoerend in de totale ontwikkeling. Het participatieniveau is vooral gericht op het ondersteunen van initiatieven/vraag vanuit het bedrijfsleven.

3.A.2	Een circulaire economie dichterbij brengen
Doel	1) Het verduurzamen van de lokale economie, verstevigen van het vestigingsklimaat van Duiven en het bereiken van een energie neutrale energievoorziening in 2050. 2)Het waarborgen van een aantrekkelijke en duurzame fysieke leefomgeving. 3) Het voldoen aan de wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit o.a. de Klimaatwet, Grondstoffenakkoord en Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie

3.A.2	Een circulaire economie dichterbij brengen
Toelichting	De opgave in het kader van de energietransitie is groot; zo zal er een mix van maatregelen nodig zijn om de doelstellingen te behalen: 54% energie besparen, 7.000 woningequivalenten additioneel aansluiten op stadverwarming of een ander alternatief voor aardgas tot slot moet er grootschalige duurzame opwek van elektra dmv wind/zon gerealiseerd worden. Reeds lopende activiteiten en eerder genoemde samenwerkingen zetten we voort, zoals het energieloket in combinatie met energiecoaches, collectieve inkoop, transitievisie warmte, opstellen/uitwerken Regionale Energie Strategie en opstellen/uitwerken laadinfrabeleid. Ook doen we actief mee in een regionale aanpak, de zogeheten 'Regionale Routekaart Arnhem-Nijmegen'. Uitgangspunt van deze samenwerking op regionale schaal is: wat lokaal kan gebeurt lokaal, wat regionaal moet gebeurt gezamenlijk.
Risico's	Ondanks gemeentelijke participatie is een risico dat samenwerking tussen burgers, bedrijven, onderwijs en overheid onvoldoende van de grond komt en er onvoldoende stappen worden gezet richting een circulaire economie. Voor het behoud en versterking van draagvlak voor maatregelen en acties is consistente communicatie van belang. Zo hebben we de afgelopen jaren gezien dat landelijke ontwikkelingen enorme impact hebben op draagvlak en de afkalving hiervan. Een aanvullend risico is dat er financiële druk ontstaat door het uitblijven van structurele middelen van het Rijk aan gemeenten en daardoor, onvoldoende continuïteit hebben op gemaakte afspraken, inzet op beleid, initiatieven en/of allianties, waardoor kansen of allianties verloren gaan. Als het gaat om de Klimaatwet en gevolgen voor gemeente, is inmiddels het onderzoek door de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) 'Uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord voor decentrale overheden in 2022 – 2030' afgerond en is het advies van het ROB 'Van Parijs naar Praktijk, bekostiging en besturing van de decentrale uitvoering van het klimaatakkoord' bekend. Het ROB concludeert dat er 28 nieuwe of (sterk) geïntensiveerde taken voor gemeenten zijn in het kader van de energietransitie en dat kleine gemeenten, voor de invulling van hun rol 8-9 (extra) fte nodig hebben en dat er daarnaast substantiële materiele kosten zijn, vooral voor technisch onderzoek. Het ROB adviseert het Rijk om gemeenten hier structureel voor te compenseren. Het is echter niet de verwachting dat een demissionair kabinet hier een beslissing over zal nemen.
Planning	De planning is meerjarig. Het speerpunt blijft de komende jaren in toenemende mate, stevige aandacht vragen. Ambitiedocumenten en onderliggende programmeringen moeten meer concrete activiteiten geven voor de komende 4 jaar en een programmering op hoofdlijnen richting 2050. Aandachtspunt hierbij is dat externe ontwikkelingen regelmatig leiden tot bijsturing van planningen. Dit vereist flexibiliteit in de programmering.
Financiën	Voor het de uitvoering van de programmalijn Energietransitie heeft uw raad in totaal en structureel circa € 190.000 procesgeld beschikbaar gesteld (excl. Bedrijfsvoeringskosten). Gelet op de resultaten van het onderzoek van de Raad voor Openbaar Bestuur en de ervaring en die we inmiddels zelf hebben opgedaan, verwachten wij dat dit niet voldoende zal zijn om onze doelstellingen te behalen. Een structurele bijdrage vanuit het Rijk is dan ook absoluut noodzakelijk. Voor de uitvoering van de programmalijn Circulariteit zijn vooralsnog geen middelen beschikbaar. Kosten worden op projectniveau gedekt, zoals dat bijvoorbeeld is gebeurd in het kader van de aanbesteding groenbeheer. Voor de uitvoering van de programmalijn Klimaatadaptatie is € 36.300 ter beschikking gesteld om uiteindelijk te komen tot een uitvoeringsprogramma. Deze kosten worden gedekt uit het Watertakenplan.

3.A.2	Een circulaire economie dichterbij brengen
Participatie	De hele transitieopgave heeft dermate ingrijpende gevolgen voor bewoners en bedrijven dat op gezette momenten voortdurende betrokkenheid van partijen wenselijk is, al dan niet op verschillende terreinen en deelonderwerpen. Het participatieniveau is vooral gericht op het vinden en creëren van de samenwerking en/of het ondersteunen van initiatieven vanuit en met het bedrijfsleven, de samenleving, bewoners en wijk- en dorpsraden. Hiervoor is inmiddels een participatieplan opgesteld.

3.A.3	Realisatie van Vitaal Centrum Duiven
Doel	Het realiseren van een aantrekkelijk “Vitaal Centrum Duiven”.
Toelichting	In 2022 ligt onze focus op het afronden van de centrumontwikkeling in het winkelgebied. De gedeeltelijke vervreemding van het opstal fase 2 maakt onderdeel uit van deze opgave. Voor de ontwikkeling van fase 4 ligt in 2021 het accent een afweging van het plan van Woonzorg Nederland en de drie alternatieve plannen die zijn ingediend. Vervolgens kan in 2022 worden gewerkt aan realisatie van het door de raad gekozen plan. Voor het Woonpark geldt dat deze locatie in beeld is voor de verhuizing van IKC Remigius. In 2022 ligt de focus op het afwikkelen van de benodigde planologische procedure en vergunningverlening. De woningbouwontwikkeling in de resterende ruimte in het Woon- en onderwijspark wordt parallel aan en in afstemming met de uitwerking van de plannen voor het IKC opgepakt.
Risico’s	Niet slagen verkooptraject fase 2. Niet tot ontwikkeling komen fase 4. Niet komen tot een (tijdige) haalbare planvoorbereiding en ontwikkeling voor het Woon- en onderwijspark.
Planning	De planning is meerjarig en loopt voor wat betreft het woonpark (realisatie) door tot na 2022.
Financiën	Opstal fase 2: uitkomst verkooptraject is nog ongewis. Voor het overige: conform de actuele grondexploitatie voor het Vitaal Centrum Duiven (zie paragraaf Grondbeleid van de begroting).
Participatie	Over het verkooptraject van de begane grond van het opstal fase 2 vindt geen participatie plaats. Voor de ontwikkeling van het nieuwe IKC Remigius is een speciale klankbordgroep opgericht. Voor de overige centrumontwikkelingen wordt de zogenaamde begeleidingsgroep, bestaande uit omwonenden, ondernemers en instellingen, bijgepraat.

3.A.4	Infrastructurele verbetering Nieuwgraaf
Doel	Het duurzaam inrichten van een infrastructurele ontsluiting voor Centerpoort Nieuwgraaf.

3.A.4	Infrastructurele verbetering Nieuwgraaf
Toelichting	Bedrijventerrein Centerpoort Nieuwgraaf vormt samen met de aanliggende bedrijventerreinen de grootste aaneengesloten bedrijvencluster van Oost Nederland. Met ruim 2.100 bedrijven, 17.400 arbeidsplaatsen en op Centerpoort Nieuwgraaf jaarlijks ca. 6 miljoen bezoekers, is het een belangrijk gebied voor de gemeente Duiven en de regio. In 2010 is gestart met de revitalisering van Nieuwgraaf. Dat had onder andere betrekking op het groen en de verkeersinfrastructuur. Dankzij bijdragen van de bedrijven, subsidies van de provincie en Europa, en inzet van gemeentelijke middelen zijn aanzienlijke verbeteringen tot stand gebracht. In 2020 zijn hiervoor de laatste grote infrastructurele werkzaamheden uitgevoerd. De nieuwe verkeersstructuur is gebaseerd op een raming van de verwachte ontwikkelingen op het gebied van de grootschalige detailhandel en de groei voor het verkeer die dit met zich mee zou brengen. Deze groei heeft met de uitbreiding van Ikea, de komst van Mediamarkt, Hornbach en Loods5 inderdaad plaatsgevonden. Over het algemeen functioneert de structuur goed. Echter, de feitelijke groei is in de praktijk groter dan in het eerder gebruikte verkeersmodel was aangenomen. Gevolg is dan ook dat op enkele plekken de doorstroming in gevaar komt. Het bedrijfsleven heeft hier dikwijls aandacht voor gevraagd en dat is ook met extern deskundig onderzoek bevestigd. Daarbij is ook rekening gehouden met mogelijke corona-effecten. Conclusie is dat verbetering van de grootste knelpunten noodzakelijk is. In overleg met ondernemers en deskundigen is een voorstel met een minimum-pakket uitgewerkt, gericht op een toekomstbestendige infrastructuur.
Risico's	Het bedrijventerrein heeft met het huidige aanbod een grote aantrekkingskracht op consumenten. Het biedt ook veel werkgelegenheid. Op dit moment zijn er geen nieuwe grootschalige uitbreidingen en nieuwvestigingen aan de orde. Op termijn valt dit niet uit te sluiten. Het huidige model houdt rekening met een zekere autonome groei. Bij een eventueel aan te dienen nieuwe grootschalige ontwikkeling moet opnieuw bekeken worden of deze passen binnen de verkeerscapaciteit. We gaan uit van een behoudende investering. Een extra rijstrook van Nieuwgraaf naar Seingraaf die in verkeersmodellen als mogelijk kritisch naar boven komt, is niet in de werkzaamheden opgenomen (de kosten voor deze oversteek zijn geraamd op ca. € 700.000).
Planning	De voorbereiding en aanbesteding vindt plaats in het 3de en 4de kwartaal 2021. De uitvoering start in het 1ste kwartaal 2022.
Financiën	De investeringen voor aanpassingen op gemeentegrond bedragen € 500.000. De aanpassingen op particulier terrein zijn niet opgenomen. De investering kan worden gedekt uit de Bestemmingsreserve "Fonds Bovenwijkse voorzieningen". Al jaren zijn vanuit het bedrijfsleven -in het bijzonder de uitbreidingen op Nieuwgraaf- financiële bijdragen gestort in het gemeentelijk Fonds Bovenwijkse voorzieningen. Dat fonds is gericht op infrastructurele werken.
Participatie	Het ontwerp is in overleg met ondernemers op Nieuwgraaf opgesteld. Bij de planning van de uitvoering wordt opnieuw in overleg getreden om te bekijken hoe eventuele hinder zoveel mogelijk kan worden voorkomen.

B. Het waarborgen van een aantrekkelijke en duurzame fysieke leefomgeving.

Dit zijn de speerpunten:

3.B.1	Borgen inpassing doortrekking A15 en verbreding A12
Doel	Een zo goed mogelijke inpassing van de doortrekking van de A15 en verbreding van de A12 voor de gemeenschap van de gemeente Duiven

3.B.1	Borgen inpassing doortrekking A15 en verbreding A12
Toelichting	In 2022 is het Tracébesluit ViA15 naar verwachting onherroepelijk en is de realisatie van het project ViA15 in volle gang. We blijven inzetten op een pro-actieve en constructieve grondhouding. Samen met onze regiopartners en de Stichting BOG A15 blijven we ons richting en in samenwerking met Rijkswaterstaat, aannemersconsortium GelreGroen en andere opdrachtnemers hard maken voor meekoppelkansen en maatwerkoplossingen. Maatwerk kan ook betekenen dat afgeweken kan worden van bestaande gemeentelijke (planologische) beleidskaders.
Risico's	De definitieve uitkomst van de beroepsprocedure tegen het Tracébesluit volgt naar verwachting pan eind 2021. De minister van Infrastructuur en Waterstaat is momenteel op last van de Raad van State (tussenuitspraak 20 januari 2021) bezig om een aantal gebreken in de motivering te herstellen. Het eindoordeel wordt eind 2021 verwacht. De uitslag kan gevolgen hebben voor de planning van Rijkswaterstaat en GelreGroen. Wanneer de planning en/of realisatie van het infraproject uitloopt dan heeft dit ook gevolgen voor onze planning en inzet van middelen. Dit heeft zich als gevolg van de aangepaste MIRT-planning al voorgedaan. Zie de brief van 26 november 2020 (met kenmerk: IENW/BSK-2020/236124) van de minister van Infrastructuur en Waterstaat aan de Tweede Kamer.
Planning	Onze inzet loopt minimaal totdat de A15/A12 wordt opgeleverd. De planning voor de openstelling is in de meest recente MIRT-planning zoals vermeld met één jaar vertraagd naar eind 2025. Naar verwachting is er ook in 2026 ambtelijke inzet vereist in het kader van de nazorg en afronding van het Project ViA15 richting de gemeente over bijvoorbeeld het onderliggende wegennet. Zodra het Tracébesluit onherroepelijk moeten we dit binnen één jaar vertalen in een Omgevingsplan. In 2022 ronden we het afstemmingstraject tussen de verschillende landschapsplannen af. Dit traject houdt een gebiedsproces met de verschillende stakeholders waaronder bewoners en de aanplant van extra omgevingsmaatregelen in.
Financiën	Om onze pro-actieve en constructieve grondhouding te kunnen waarmaken, zijn respectievelijk voor de jaren 2021-2022 en 2023-2024 jaarbudgetten van € 125.000 en € 100.000 geraamd. In 2025 bedraagt het jaarbudget € 0 terwijl in 2025 en nu ook 2026 gemeentelijke inzet wordt verwacht. We gaan er vooralsnog vanuit dat de (restanten van de) jaarbudgetten zoals gebruikelijk via de bestemmingsreserve beschikbaar blijven voor mogelijke extra kosten in 2025-2026 en verder als gevolg van de vertraging. We sluiten op dit moment een extra kredietaanvraag overigens ook niet uit mocht blijken dat de gelden uit de bestemmingsreserve onvoldoende blijken te zijn. De jaarbudgetten zijn grotendeels bedoeld voor externe inhuur en advieskosten waarvoor specifieke deskundigheid of expertise noodzakelijk is en zijn gekoppeld aan de Bestemmingsreserve A15, die tot doel heeft om alle gemeentelijke kosten en inkomsten gedurende de periode tot aan oplevering van het Project ViA15 te egaliseren. Deze reserve kan ook worden ingezet voor meekoppelkansen. Ook is er een Voorziening A15, die tot doel heeft om alle gemeentelijke kosten en inkomsten met betrekking tot een voortvarende vergunningverlening en toezicht tot aan oplevering (inclusief nazorg) van het Project ViA15 te egaliseren. Voor de hoogte van zowel de Bestemmingsreserve A15 als de Voorziening A15 wordt verwezen naar de Jaarrekening 2020. Daar blijkt ook uit dat de bestemmingsreserve met name uit geoormerkte budgetten bestaat.
Participatie	Wij overleggen regelmatig met de stichting Bewonersoverleg Groessen A15, hierin zijn alle kernen en buurtschappen langs het tracé verenigd. De participatieladder wordt naar gelang de situatie ingezet.

3.B.2	Uitvoeren nieuwe Woonvisie
Doel	De omvang en kwaliteit van de woningvoorraad in Duiven sluiten aan bij de hedendaagse behoefte en initiatieven en ontwikkelingen vanuit de samenleving. Dit draagt bij aan het behouden van een aantrekkelijke en duurzame leef- en woonomgeving.
Toelichting	Een actievere en proactieve houding vanuit het gemeentelijke woonbeleid heeft met het opstellen van een nieuwe Woonvisie vorm gekregen. Deze Woonvisie zoals in 2021 vastgesteld, wordt het nieuwe vertrekpunt voor de pro-actievere gemeentelijke rol en toenemende prioriteit op het beleidsterrein Wonen die van ons gevraagd wordt, door het langer zelfstandig thuis wonen, de grote woningbouwopgave, de grote druk op de woningmarkt, de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, de toenemende regionale samenwerking en taken, een actievere rol richting woningbouwcorporaties en een aantal urgente vragen binnen het taakveld wonen, zoals huisvesting arbeidsmigranten en uitvoering geven aan het nieuwe rijkskader omtrent woonwagenstandplaatsen. Ook in 2022 gaan we concreet uitvoering geven aan het monitoren en opnieuw maken van (jaarlijkse) prestatieafspraken met Vivare en Woonzorg Nederland, zodat er voldoende goede woningen beschikbaar zijn en komen voor de doelgroep. Voorts werken we aan het verder uitvoeren van Liemerse Woonagenda en de regionale Woondeal en dit alles passend bij de opgave de juiste woning op de juiste plek op het goede moment.
Risico's	Onvoldoende monitoring en continuering van gemaakte afspraken en inzet op beleid, en of initiatieven. Het beleid of de initiatieven zijn daardoor onvoldoende effectief of de realisatie van de woonagenda schuift op in de tijd. Bij de risico's moet ook gedacht worden aan de items huisvestingvesting van arbeidsmigranten en woonwagenstandplaatsen. Niet of niet tijdig kunnen beantwoorden van deze vraagstukken heeft mogelijk ongewenste neveneffecten.
Planning	Uitvoering geven aan de nieuwe Woonvisie 2021 en Woonagenda (uitvoeringsagenda) gecombineerd met de Liemerse Woonagenda en Woondeal, zijn meerjarige processen en vragen de komende jaren blijvend om grote inzet.
Financiën	Voor de uitvoering van dit speerpunt zijn naast de bestaande middelen binnen het taakveld wonen extra middelen benodigd. Voor de uitvoering van de Woonvisie en daarin opgenomen agenda en uitvoeringsparagraaf is reeds jaarlijks, structureel € 15.000 beschikbaar. Zoals ook opgenomen in het raadsvoorstel (d.d. mei 2021) voor de vaststelling van de nieuwe Woonvisie, zijn er gelet op de ambities uit de nieuwe Woonvisie, de Liemerse Woonagenda en de Woondeal, meerjarig extra middelen aan extern advies-, onderzoek, ondersteuning of facilitering van initiatieven nodig. Zoals aangegeven in het raadsvoorstel wordt voorgesteld het budget vanaf 2022, structureel met € 35.000 per jaar te verhogen. Het totaal beschikbaar jaarlijkse budget voor de uitvoering van de Woonvisie en de woonagenda wordt dan € 50.000.
Participatie	De participatieladder wordt naar gelang het onderwerp, de situatie en de ontwikkeling ingezet.

3.B.3	Versnellen van de woningbouw
Doel	Tempo in de woningbouw maken zodat de omvang en kwaliteit van de woningvoorraad in Duiven in 2030 weer aansluiten bij de behoefte en initiatieven en ontwikkelingen vanuit de samenleving.

3.B.3	Versnellen van de woningbouw
Toelichting	De woningbouw moet worden versneld om aan de behoefte te voldoen. Daarvoor zijn zowel de al bekende inbreidingslocaties als uitbreidingslocaties nodig. We willen de juiste woningen realiseren rekening houdend met de geconstateerde woningbehoefte en met doorstroming uit de bestaande voorraad. De grootste opgave ligt in de kern Duiven. We realiseren de nieuwbouw daarom vooral in en bij de kern Duiven. In Loo en Groessen wordt naar behoefte gebouwd met extra aandacht voor lokale kenmerken als woonmilieus en sociale binding. We willen de betaalbare woningen die we realiseren ook betaalbaar houden. We stellen eisen op het gebied van energie, duurzaamheid, klimaatadaptatie en levensloopbestendigheid. Er zijn al de nodige stappen gezet om de woningbouw te versnellen met het vaststellen van de notitie woningbouwprogramma van 2018 en de versnellingsnotitie woningbouw van 2019 en de raadsbesluiten over de uitbreidingslocaties. Gelet op de onderschatting in eerdere prognoses, de achterblijvende woningbouw de afgelopen jaren gecombineerd met de grote druk op de woningmarkt en het huidige woningtekort, zijn er in regionaal verband afspraken gemaakt met het Rijk in de Woondeal. Vanuit deze Woondealafspraken moet rekening worden gehouden met een grotere woningbehoefte dan tot nu toe berekend. Vervolgens kan de planvoorbereiding voor de uitbreidingslocaties worden opgepakt. Parallel hieraan wordt met onverminderde prioriteit uitvoering gegeven aan woningbouw op de inbreidingslocaties die voor de korte termijn in beeld zijn.
Risico's	Het niet tijdig kunnen realiseren van het gewenste woningbouwprogramma, door bezwaar en beroep op locatieontwikkelingen of uiteenlopende andere omstandigheden. Onduidelijk is nog welke onrendabele investering de realisatie van het gewenste (betaalbare) programma, op deze locaties, in een versneld tempo, vraagt. De huidige bestemmingsreserve "Betaalbare Woningbouw" zal hiertoe op termijn ontoereikend zijn. Los daarvan is geconstateerd dat intern onvoldoende (aanverwante) capaciteit en expertise beschikbaar is om aan de ambities tegemoet te komen voor wat betreft de woningbouwopgave. Bovendien lopen de kosten voor de baten uit. Uitgangspunt is dat de extra kosten gedekt moeten worden uit: • de grondverkopen (grondexploitatie); • het kostenverhaal dat wordt overeengekomen via een anterieure overeenkomst (indien het een locatie betreft die niet in eigendom van de gemeente is); • de leges die betaald worden voor de (extra) omgevingsvergunningen die worden aangevraagd. Het grootste risico is dat de extra uitgaven een negatieve uitwerking hebben op de grondexploitatie waardoor een woningbouwlocatie of een gewenst woningbouwprogramma binnen een plan niet gerealiseerd kan worden of dat extra financiering nodig is of plannen bijgesteld moeten worden.
Planning	De huidige acties om de woningbouw te versnellen lopen tot 2023-2025, maar zijn daarna zeker niet afgerond. De acties rondom de woningbouwversnelling lopen conform de Woondeal tot in ieder geval 2030.

3.B.3	Versnellen van de woningbouw
Financiën	Met het raadsbesluit van 26 januari 2021 is een voorbereidingskrediet ter grootte van € 645.000 beschikbaar gesteld om in 2021, 2022 en 2023 voortvarend verder te gaan met de (geprioriteerde) inbreidings- en uitbreidingslocaties en dit bedrag te dekken uit toekomstige grondexploitaties of via een bijdrage die verkregen wordt vanuit het kostenverhaal. Voor de uitvoering van deze specifieke opgave zijn naast reeds beschikbaar gestelde middelen vooralsnog geen extra middelen voorzien. Het college constateert dat het aantal verzoeken en initiatieven die mogelijk kunnen leiden tot potentiele inbreidingslocaties toenemen. Daarnaast kunnen niet alle potentiële inbreidingslocaties doorontwikkeld worden en is telkens nadere prioritering aan de orde, omdat niet alles tegelijk kan. Het college hecht er waarde aan (gelet op de beoogde versnellingsopgave en de blijvende prioriteit voor inbreiding) om ook, naast de lopende prioriteiten, te bezien of deze ontwikkelingen sneller met voorrang kunnen worden opgepakt. De verwachting is dat deze behoefte ook na 2025 zal gelden en derhalve structureel is. Het college stelt daarom voor om hier per 2022 extra op te kunnen gaan inzetten en daarvoor capaciteit beschikbaar te krijgen. Nader bezien zal worden hoe deze capaciteit slim in te vullen. Het voorstel is daarom om hiervoor structureel € 91.000 per jaar beschikbaar te stellen. Onderdeel kan zijn nader te bekijken of de reikwijdte van de notitie ‘Kleinschalige Inbreidingslocaties Woningbouw’ is te verbreden. Gedeeltelijke dekking (achteraf) vindt plaats door deze interne kosten door te belasten in de betreffende extra locatieontwikkelingen (kostenverhaal planontwikkelingskosten), zie hiervoor ook verder het benoemde onder ‘risico’s’. Risico is evenzeer dat de hoge druk op aanverwante en benodigde vakdisciplines verder toeneemt. We stellen voor om het benodigde bedrag van € 91.000 voor de komende vijf jaar in een nieuw te vormen Bestemmingsreserve te storten. Jaarlijks kan dan het benodigde bedrag uit deze reserve worden onttrokken.
Participatie	De participatieladder wordt naar gelang het onderwerp, de situatie en de ontwikkeling ingezet. Veel is ook gericht op de samenwerking met alliantiepartners. Het participatieniveau is dan het ‘ondersteunen van initiatieven’. Bij de keuze voor en bij de verdere ontwikkeling en realisatie van een uitbreidinglocatie Woningbouw zal een zorgvuldig participatie- en communicatieproces worden doorlopen, waarbij ook de omgeving nauw betrokken wordt.

3.B.4	Stimuleren en faciliteren van vitale wijken en dorpen
Doel	Het behouden en versterken van een aantrekkelijke en duurzame leef-, woon- en werkomgeving in dorpen en wijken.

3.B.4	Stimuleren en faciliteren van vitale wijken en dorpen
Toelichting	In 2021 zijn stappen gezet in de verdere uitwerking van de thema's en aandachtspunten uit de in voorgaande jaren opgemaakte dorpsvisies voor Loo en Groessen en het wijkontwikkelingsplan Duiven-West. Dit geldt ook voor het buurtschap Helhoek ten aanzien van de Toekomstvisie en het uitwerkingsplan. • Dorpsraad Loo is bezig met de uitwerking van een voetpad conform de Dorpsvisie. De verwachting is dat daarvoor eind dit jaar, bij voldoende draagvlak in het dorp, een voorstel aan de raad wordt voorgelegd om aansprak te maken op de bestemmingsreserve en dat dit in 2022 wordt gerealiseerd. • De Dorpsraad Groessen is, naast dat zij zich inzet voor het woningbouwplan "Onder de Toren" gestart met de uitwerking van het dorpshart, als onderdeel van de visie van Sant&Co. Het eerste onderdeel waar aan wordt gewerkt, is de herinrichting van het Schuttersplein en de oversteek richting de kerk. In 2021-2023 zal dit worden uitgewerkt en wordt te zijner tijd een voorstel aan de raad voorgelegd om aanspraak te maken op de bestemmingsreserve "Vitale dorpen en wijken". Daarnaast zal het dorp zelf (financiële) middelen aan moeten dragen. Het voorstel is om de uitvoering te laten aansluiten op de afronding van het woningbouwplan (afhankelijk van financiering - planning: realisatie 2024). • Bij de Helhoek ligt op dit moment het accent op de ontwikkeling van een aantal woningen (planning bouw: 2022). Een uitwerkingsgroep gaat verder met het concretiseren van de maatregelen ten aanzien van inpassing en (verkeers-) veiligheid uit het uitwerkingsplan (verwacht eerste uitvoering: 2022/2023). • In Duiven-West wordt verder gewerkt aan een uitvoeringsprogramma bij het wijkontwikkelingsplan. De projectgroep heeft hiervoor een participatief traject opgestart voor de uitwerking van het schetsontwerp van de wijkraad. Een definitief ontwerp, inclusief een raming van de uitvoeringsbouwsom is naar verwachting in september 2021 gereed. Op dat moment wordt aan de raad een voorstel voorgelegd om een beroep te doen op de bestemmingsreserve "Vitale dorpen en wijken". Gestreefd wordt naar realisatie van het ontmoetingsplein begin 2022. Realisatie van de overige punten uit het uitvoeringsprogramma, rondom openbaar groen, hondenuitlaatplaatsen en verkeer, zijn gepland in 2022/2023. In de komende jaren wordt ingezet op de concrete uitvoering van de deelplannen van de visies. Een belangrijk aandachtspunt is en blijft het investeren in een goede relatie. De gemeente biedt ondersteuning aan en faciliteert, en vanuit de wijken en dorpen wordt inzet en initiatief verwacht ("van, voor en door"). Het creëren van draagvlak en het samen realiseren van planonderdelen vormt een belangrijk onderdeel. Dit geldt ook voor het uitspreken van verwachtingen naar elkaar; niet alles is (direct) haalbaar. Een aantal plannen kan op de korte termijn (deels) worden uitgevoerd. En andere plannen worden in tijd gefaseerd, die wellicht niet allemaal kostendekkend zijn. Hiervoor zal t.z.t. mogelijk een financieel, inhoudelijke bijdrage worden gevraagd, en zal een dorp en/of wijk zelf middelen dienen te genereren (eigen inzet, crowdfunding, aanspreken van subsidies). Bovengenoemde processen kunnen het effect hebben dat andere wijken en buurten ook een toekomstvisie opstellen, waarbij wordt gekeken naar een aantrekkelijke, veilige inrichting en sociale samenhang.
Risico's	De uitvoering van de plannen kunnen om diverse redenen bij zowel gemeente als initiatiefnemers (inzet van mensen, samenwerking, prioritering) later tot uitvoering komen. En het kan zijn dat bij de verdere planuitwerking duidelijk wordt dat een hogere bijdrage nodig is om tot een haalbare of financieel sluitende uitvoering te komen. Daarnaast heeft het Coronavirus in 2021 een grote impact op de voortgang van de uitwerking van de dorpsvisies en het wijkontwikkelingsplan. Wat betreft de verdere uitwerking van het dorpshart in Groessen het volgende: de globale indicatie van de inrichtingskosten van het Schuttersplein zijn hoger dan het bedrag dat voor Groessen is gelabeld in de bestemmingsreserve "Vitale dorpen en wijken". Vanuit het dorp wordt zeker ook inzet en een bijdrage verwacht; als dit niet bijeen kan worden gebracht, is dit een risico voor de uitvoering van het plan.

3.B.4	Stimuleren en faciliteren van vitale wijken en dorpen
Planning	De uitvoering is afhankelijk van verdere planuitwerking. Tevens heeft het Coronavirus invloed op de planning. De realisatie van planonderdelen heeft hierdoor in beperkte mate vervolg gekregen in 2022, en voor vertraging gezorgd. De realisatie loopt door in 2023 en verder.
Financiën	Voor het faciliteren van nieuwe initiatieven en het kunnen inrichten en uitvoeren van (nieuwe) samenwerkingsprocessen met andere wijken- en/of buurten is in de programmabegroting een structurele bijdrage van € 60.000 per jaar opgenomen. Voor dit moment is dit voldoende. Daarnaast is een bestemmingsreserve “Vitale dorpen en wijken” gevormd. Waarin op dit moment een bedrag van € 394.803 is opgenomen. Die naar het laat aanzien voldoende dekking biedt voor de bekostiging van de drie uitvoeringsprogramma’s voor Loo, Groessen en Duiven-West. Vooralsnog worden voor 2022 geen extra middelen gevraagd. • Voor de aanleg van het voetpad in Loo wordt in 2021 aanspraak gemaakt op de bestemmingsreserve (indicatie € 15.000 a € 20.000). • Voor de planbegeleiding en voorbereidingskosten voor onderzoeken, tekeningen en bestek van de herinrichting van het Schuttersplein, kan deels aanspraak worden gemaakt op de structurele bijdrage van € 60.000. De realisatiekosten worden bij een eerste globale inschatting, uitgaande van een ‘normale inrichting’, geen hoog ambitieniveau en zonder rioolwerkzaamheden, geschat op € 300.000 (verwachting uitvoering: 2024). Uit de bestemmingsreserve kan een bedrag van € 100.000 worden ingezet; deze is in de reserve gelabeld aan de uitwerking van de dorpsvisie Groessen. Daarnaast kan vanuit de bestemmingsreserve “Fonds bovenwijkse voorzieningen” een bedrag van € 100.000 worden ingezet. Voor circa € 100.000 zal t.z.t. door het dorp Groessen zelf middelen moeten worden gezocht, bijvoorbeeld door crowdfunding, mogelijkheden van subsidies, bijdrage van lokale bedrijven en inzet van mankracht. • In 2021 zal zeer waarschijnlijk, voor wat betreft het ontmoetingsplein Duiven-West, aanspraak worden gemaakt op de bestemmingsreserve. Een indicatie van de uitvoeringsbouwsom ligt naar verwachting in september 2021 voor. • Bij de ontwikkeling van de woningen in de Helhoek wordt een afdracht gevraagd in lijn met bestaande planologisch verplichte afdrachten. Naast de afdracht voor sociale woningbouw, komt het andere deel van de opbrengst (afdrachten conform structuurvisie) ten goede aan de visie Helhoek. Hieruit kan een deel van de inpassingsmaatregelen worden gerealiseerd, waarbij zal worden gekeken naar de mogelijkheid om ‘werk met werk’ te maken tijdens de ontwikkeling van de A15. Voor de uitvoering gaat waarschijnlijk aanspraak worden gemaakt op de bestemmingsreserve in 2022/2023.
Participatie	Uitgangspunt is een faciliterende rol richting initiatiefnemers (de dorps- en wijkraden) en regie en afstemming richting gemeentelijke ontwikkelingen en werken. Daarbij is vanuit overheidsparticipatie de rol het inzetten op en aanjagen van ‘het samen doen’ en het verbinden van initiatieven en/of het samenbrengen van (alliantie)partners. Daarnaast worden de dorpen en wijken bij het aanspraak maken op de Bestemmingsreserve gestimuleerd om diverse stakeholders erbij te betrekken, fondsen te werven en draagvlak voor de plannen te creëren, zowel bij de directe omgeving, als ook bij de raad. Tevens spreekt hieruit de intentie dat de gemeente bereid is plannen met draagvlak - op een meer constructieve wijze –te faciliteren en waarbij de raad grip houdt op de te besteden middelen.

C. Het implementeren van nieuwe wetgeving, die op ons afkomt.
Dit zijn de speerpunten:

3.C.1	Implementatie nieuwe Omgevingswet
Doel	Doorontwikkeling van de verdere implementatie van de Omgevingswet.
Toelichting	De implementatie van de Omgevingswet is een transitieproces. Dit proces loopt tot maximaal 2029. Over de officiële invoeringsdatum (1-7-2022) moet de eerste kamer nog een definitieve beslissing nemen. Belangrijkste reden hiervoor zijn de zorgen omtrent de kwaliteit van de landelijke ICT-ontwikkeling (DSO) en implementatiekosten. In 2021-2022 is ervoor gezorgd dat alle acties zijn uitgevoerd om te voldoen aan de wettelijk minimale eisen zoals aangegeven in het Rijk en de VNG. Vanaf 1-7-2022 zal gestart worden met de doorontwikkeling van de Omgevingswet. Hierbij moet u denken aan het vormgeven van een definitief Omgevingsplan en de Omgevingsvergunning, het beoordelen van de eerder gestelde regels (bestemmingsplannen, verordeningen en bruidsschat), verder toepasbaar maken van regels, het ten uitvoer brengen van de omgevingsprogramma's en de doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO/ICT).
Risico's	Gelet op de breedte van taken behorende bij de doorontwikkeling zal dit veel interne betrokkenheid van vakdisciplines vragen. Dit brengt extra werkdruk en/of nadere prioritering met zich mee waardoor andere werkzaamheden niet kunnen plaatsvinden. Indien er geen invulling kan worden gegeven aan deze doorontwikkeling dan zal de dienstverlening achteruit gaan, fouten kunnen ontstaan door verkeerde informatieverstrekking, extra ambtelijke capaciteit noodzakelijk is om het gewenste product te leveren en blijven wij werken met verouderde regels waardoor er een hogere administratieve lastendruk zal ontstaan voor de samenleving. De 4 verbeterdoelstellingen die de wetgever beoogd: sneller, inzichtelijker, samenhangender en invulling bestuurlijke afwegingsruimte zullen niet worden gehaald.
Planning	Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer de Omgevingswet aangenomen. Al eerder is de raad geïnformeerd over de inhoud en processtappen van deze ingrijpende stelselwijziging. Definitief besluit over de invoeringsdatum wordt in 2021 genomen. Recentelijk heeft de minister beide kamers geïnformeerd dat de invoeringsdatum uitgesteld is naar 1-7-2022. Voor de doorontwikkeling denken wij daarna nog 3 jaar nodig te hebben om de gewenste onderdelen naar een gewenste resultaat te brengen.
Financiën	De huidige raming van de kosten voor de implementatie van de Omgevingswet loopt tot en met 2021. Door het uitstel zullen kosten verschuiven en toenemen. Voor de uitgestelde invoeringsdatum en doorontwikkeling de komende 3 jaar die daarop volgt, is een aanvullende raming opgesteld. Er zijn kosten opgenomen voor benodigde inhuur ter ondersteuning en compensatie van reguliere taken, het beheer en doorontwikkelen van het DSO, verdere doorontwikkeling van het Omgevingsplan en Omgevingsvergunning en het komen tot toepasbare regels eigen verordeningen en benodigde middelen voor communicatie en participatie. De kosten voor 2022 t/m 2024, voor Duiven en Westervoort samen zijn geraamd op: € 265.000, € 205.000, € 205.000 en € 175.000. Het aandeel voor Duiven voor deze jaren bedraagt € 166.950, € 129.150, €129.150 en € 110.250. We stellen voor deze bedragen uit de aanloopfase (in totaal € 535.500) in een nieuw te vormen Bestemmingsreserve Omgevingsvisie en Bestuursopdracht RSD te storten. Daaruit kunnen dan de jaarlijks benodigde bedragen worden onttrokken. Vanaf 2026 is structureel € 25.200 (aandeel Duiven) per jaar nodig voor het beheer van het DSO. Die zullen we dan in ramingen verwerken.
Participatie	Doordat de gemeentewet is uitgesteld zal de participatieverordening en participatiebeleid later tot stand komen. Per kerninstrument vindt een uitwerking naar gewenst participatieniveau plaats om te voldoen aan de minimale eisen van de Omgevingswet en de gemeentelijke inspraakverordening. Deze uitwerkingen zullen ook aan de raad worden voorgelegd. In de geest van de nieuwe wetgeving zal zeker ook bekeken worden in welke mate stakeholders en samenleving te betrekken.

3.4 Wat gaat het ons kosten?

Saldi 2021-2025 programma Omgeving

Nieuwe activiteiten	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo voor de Voorjaarsnota	-3.562.430	-3.385.611	-3.312.678	-3.264.091	-3.101.553
Autonome financiële ontwikkelingen 2021 e.v.					
Kerkenvisie	25.000				
Voorbereiding Wet Kwaliteitsborging	25.200				
Bevriezen tarief Toeristenbelasting	0	2.922	5.719	8.382	8.382
Vervolg implementatie Omgevingswet	24.490				
Bebording laadpalen	9.100	9.100	9.100	9.100	9.100
Voetgangersoversteken Rijksweg	0	0	0	0	0
Voetpad Heilweg	0	450	450	450	450
Inrichting Rijksweg Robert Josephstraat	0	0	0	0	0
Ontsluiting Hogeweg 9 Duiven	0	0	0	0	0
Biodiversiteit	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Overdracht uitvoerende taken milieutoezicht naar ODRA	0	0	0	0	0
Communicatie inzameling restafval	0	0	0	0	0
Schilderwerk opstal Vitaal Centrum	0	0	0	0	0
Ondersteuning Ondernemers	0	0	0	0	0
Winstneming Innofase	3.200.000				
Parkeerplaatsen Weverstraat	0	833	833	833	833
Gebiedsgerichte aanpak Rijksweg	0	45.473	45.473	45.473	45.473
Saldo na voorjaarsnota	**-466.220**	**-3.464.389**	**-3.394.253**	**-3.348.329**	**-3.185.791**
Gevolgen speerpunten:					
Infrastructurele verbetering Nieuwgraaf	0	0	0	0	0
Uitvoering Woonvisie	0	35.000	35.000	35.000	35.000
Versnellen woningbouw	0	0	0	0	0
Implementatie Omgevingsvisie	0	0	0	0	0
Aanvullende wensen:					
Beheerplannen	0	23.333			
Actieplan biodiversiteit	0	35.000	0	0	0
Ondersteunen ondernemers		25.000			
Saldo bij honoreren alle wensen	**-466.220**	**-3.582.722**	**-3.429.253**	**-3.383.329**	**-3.220.791**

Bedragen in €

Aanvullende wensen

Onderstaand staat de toelichting op de aanvullende wensen binnen dit programma voor 2022.

Beheerplannen groen, verhardingen, riolering en openbare verlichting

Momenteel werken we aan Integraal Beleid Openbare Ruimte (IBOR). Naar verwachting wordt dit eind 2021 of begin 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. Vanuit het IBOR beleid moet in 2022 per discipline een beheerplan worden opgesteld waarin we uitgangspunten vanuit het beleid uitwerken naar beheer uitgangspunten en maatregelen. Het beheerplan riolering wordt uit het watertakenplan betaald. Voor andere disciplines vragen we budget. De kosten voor de beheerplannen verhardingen en openbare verlichting ramen wij voor 2022 op eenmalig € 23.333. Voor het beheerplan groen zie programma 2.

Actieplan Biodiversiteit vanuit de omgevingsvisie

In de Omgevingsvisie staat dat we de waarde van biodiversiteit willen behouden en versterken. Daarvoor is het nodig om uit te dragen welke functies het vervult voor milieu, luchtkwaliteit, waterberging, voedselproductie, gezondheid, sociale activering, recreatie en beeldkwaliteit. Er moet meer natuur-inclusief gewerkt en ontwikkeld worden. Meer en robuustere natuur in de dorpen, de bedrijventerreinen en buiten de woonkernen vraagt om extra gemeentelijke aandacht, inzet en middelen en in gezamenlijkheid met bedrijven, instellingen en bewoners. Waar mogelijk wordt aangesloten bij initiatieven uit de samenleving. In de kansenkaart nr. 10 van het concept-ontwerp Omgevingsvisie 2021, staan suggesties voor het koppelen van biodiversiteit aan gebiedsontwikkeling. De ambities vragen om uitwerking in een actieplan. Een plan dat de huidige stand van zaken m.b.t. biodiversiteit in beeld brengt, visie en strategie aangeeft, concrete maatregelen voorstelt, inzet op bewustwording en samenwerking en in samenspraak met gebiedspartijen tot stand komt. De kosten voor het opstellen van een dergelijk plan in 2022 wordt vooralsnog, incidenteel op € 35.000 geraamd. In het verdere proces van Omgevingsvisie naar Omgevingsprogramma’s zal e.e.a. nader uitgewerkt worden.

Ondersteunen ondernemers

Voorgesteld wordt om in 2022 eenmalig een bedrag op te nemen van € 25.000 ter ondersteuning van groepen ondernemers, die grote gevolgen hebben ondervonden van COVID. Daarbij kan worden gedacht aan ondersteuning door middel van creatieve acties.

Totalen

In deze Voorjaarsnota worden een aantal zaken genoemd met financiele gevolgen voor het lopende boekjaar. We sommen ze hier nog een keer op:

Pr.	Omschrijving	Nadeel	Voordeel	I/S
1	Basisregistratie persoonsgegevens	2.356		S
1	VGGM	15.768		S
1	Dividend Alliander	21.000		S
1	Livestream gemeenteraad	3.500		S
1	Devices nieuwe raadsperiode	0		S
1	Herinrichten teruggekregen gronden	0		S
1	Koeling nevenruimten gemeentewerf	0		S
1	Streekarchivariaat de Liemers	7.000		S
1	1Stroom	0		S
1	Rente Grondexploitatie	47.628		I
1	Algemene Uitkering		307.653	I
2	Inzet Covid middelen cultuur	0		I
2	TONK regeling	0		S
2	Schuldhulpverlening ondernemers	0		S
2	Samenwerkingsverbanden sport	11.000		S
2	Onderzoek blaashal	10.000		I
2	Jeugd aan zet	10.000		I
2	Projectkosten VVE		24.000	S
2	Transformatieplan Jeugdhulp	46.000		I
2	Verward gedrag	19.000		I
2	Dak IKC de Groene Ring	0		S
2	Riolering Bernadetteschool	0		S
2	Kastanjebloedingsziekte	5.000		S
2	Essentaksterfte	14.500		S
2	Groenrenovaties	0		I
2	Exotenbestrijding	20.000		I
3	Kerkenvisie	25.000		I
3	Voorbereiding Wet Kwaliteitsborging	25.200		I
3	Bevriezen tarief Toeristenbelasting	0		S
3	Vervolg implementatie Omgevingswet	24.490		I
3	Bebording laadpalen	9.100		S
3	Voetgangersoversteken Rijksweg	0		S
3	Voetpad Heilweg	0		S
3	Inrichting Rijksweg Robert Josephstraat	0		I
3	Ontsluiting Hogeweg 9 in Duiven	0		I
3	Biodiversiteit	20.000		S
3	Overdracht taken naar ODRA	0		S
3	Communicatie inzameling restafval	0		I

3	Schilderwerk opstal Vitaal Centrum	0		I
3	Ondersteuning ondernemers	0		I
3	Winstneming Innofase		3.200.000	I
3	Parkeerplaatsen Weverstraat	0		S
3	Gebiedsgerichte aanpak Rijksweg	0		S
Totaal		**336.542**	**3.531.653**	

Bedragen in €

Voor het jaar 2021 levert dat een nieuw saldo op:

Saldo voor Voorjaarsnota	-827.845
Mutaties 2021	3.195.111
Saldo na Voorjaarsnota 2021	**2.367.266**

In meerjarenperspectief geven de aanpassingen het volgende beeld:

Pr.	Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
1	Basisregistratie persoonsgegevens	2.356	2.356	2.356	2.356	2.356
1	VGGM	15.768	128.000	304.000	346.000	473.000
1	Dividend Alliander	21.000	25.000	25.000	25.000	25.000
1	Livestream gemeenteraad	3.500	10.500	10.500	10.500	10.500
1	Devices nieuwe raadsperiode	0	8.750	8.750	8.750	8.750
1	Herinrichten teruggekregen gronden	0	0	0	0	0
1	Koeling nevenruimten gemeentewerf	0	750	750	750	750
1	Streekarchivariaat	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
1	Bijdrage 1Stroom	0	179.462	202.511	296.730	494.730
1	Rente grondexploitatie	47.628	0	0	0	0
1	Algemene Uitkering	-307.653	-283.541	-74.807	12.804	53.968
2	Inzet Covid middelen cultuur	0	0	0	0	0
2	TONK regeling	0	0	0	0	0
2	Schuldhulpverlening ondernemers	0	26.000	26.000	26.000	26.000
2	Samenwerkingsverbanden sport	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000
2	Onderzoek blaashal	10.000	0	0	0	0
2	Jeugd aan zet	10.000	0	0	0	0
2	Projectkosten VVE	-24.000	-24.000	-24.000	-24.000	-24.000
2	Transformatieplan Jeugdhulp	46.000	0	0	0	0
2	Verward gedrag	19.000	0	0	0	0
2	Groenrenovaties	0	0	0	0	0
2	Exotenbestrijding	20.000	0	0	0	0
2	Dak IKC Groene Ring	0	3.835	3.835	3.835	3.835
2	Riolering Bernadetteschool	0	409	409	409	409
2	Bestrijden Kastanjebloedingsziekte	5.000	667	667	667	667
2	Essentaksterfte	14.500	550	550	550	550
3	Kerkenvisie	25.000	0	0	0	0
3	Voorbereiding Wet Kwaliteitsborging	25.200	0	0	0	0

3	Bevriezen tarief Toeristenbelasting	0	2.922	5.719	8.382	8.382
3	Vervolg implementatie Omgevingswet	24.490	0	0	0	0
3	Bebording laadpalen	9.100	9.100	9.100	9.100	9.100
3	Voetgangersoversteken Rijksweg	0	0	0	0	0
3	Voetpad Heilweg	0	450	450	450	450
3	Inrichten Rijksweg-Robert Josephstraat	0	0	0	0	0
3	Ontsluiting Hogeweg 9	0	0	0	0	0
3	Biodiversiteit	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
3	Overdracht taken naar ODRA	0	0	0	0	0
3	Communicatie inzameling restafval	0	0	0	0	0
3	Schilderwerk opstal Vitaal Centrum	0	0	0	0	0
3	Ondersteuning ondernemers	0	0	0	0	0
3	Winstneming Innofase	-3.200.000	0	0	0	0
3	Parkeerplaatsen Weverstraat	0	833	833	833	833
3	Gebiedsgerichte aanpak Rijksweg	0	45.473	45.473	45.473	45.473
Saldo mutaties Voorjaarsnota		**-3.195.111**	**175.516**	**586.096**	**812.589**	**1.178.753**

Bedragen in €

In deze Voorjaarsnota zijn een aantal speerpunten en nieuwe wensen aangegeven die financiele gevolgen hebben voor 2021 en verder. De nieuwe wensen zijn vetgedrukt. In totaal gaat het om de volgende zaken:

Nieuwe wensen

Nieuwe activiteiten	2021	2022	2023	2024	2025	Pr.
Invoering Uitdaagrecht	0	0	0	0	0	1
Groene metropoolregio	22.799	22.799	29.642	29.642	29.642	1
Opgaveagenda regio Arnhem-Nijmegen	0	63.000	50.000	50.000	50.000	1
Verbinding tussen zorg en veiligheid	0	0	-18.900	-18.900	-18.900	1
Screening wethouderskandidaten	**0**	**12.000**	**0**	**0**	**0**	**1**
Uitbreiding jongerenwerk	0	70.000	70.000	70.000	70.000	2
Kunstgrasveld DVV	**0**	**55.250**	**55.250**	**55.250**	**55.250**	**2**
Stichting SHO	**0**	**141.000**	**0**	**0**	**0**	**2**
Nieuwbouw VO	**0**	**0**	**38.375**	**38.375**	**38.375**	**2**
Beheerplan groen	**0**	**11.667**	**0**	**0**	**0**	**2**
Infrastructurele verbetering Nieuwgraaf	0	0	0	0	0	3
Uitvoering Woonvisie	0	35.000	35.000	35.000	35.000	3
Versnellen woningbouw	0	0	0	0	0	3
Implementatie Omgevingsvisie	0	0	0	0	0	3
Beheerplannen Openbare Ruimte	**0**	**23.333**	**0**	**0**	**0**	**3**
Actieplan biodiversiteit	**0**	**35.000**	**0**	**0**	**0**	**3**
Ondersteunen ondernemers	**0**	**25.000**	**0**	**0**	**0**	**3**
Totaal	**22.799**	**494.049**	**259.367**	**259.367**	**259.367**	

Bedragen in €

In de begroting 2021-2024 hebben we de verwachte resultaten voor de komende jaren aangegeven. Er zijn een aantal raadsbesluiten genomen met structurele gevolgen die daar nog niet in waren verwerkt. Alle raadsbesluiten tot en met 20 april 2021 zijn verwerkt.

	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo Begroting 2021-2024	-962.731	359.883	923.289	1.871.334	1.871.334
Structurele gevolgen Najaarsnota 2020	163.386	- 31.309	6.491	6.491	6.491
Onderzoek locatie De Eng	- 6.000				
Verkenning bedrijventerreinen 2040	-22.500	-22.500	-22.500	-22.500	
Krediet kruispunt Zuidsingel-Parallelweg	0	-3.083	-3.083	-3.083	-3.083
Saldo voor Voorjaarsnota 2021	**- 827.845**	**302.991**	**904.197**	**1.852.242**	**1.874.742**

Bedragen in €

Het totaalbeeld na deze Voorjaarsnota ziet er dan als volgt uit:

Saldi 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo voor Voorjaarsnota	- 827.845	302.991	904.197	1.852.242	1.874.742
Mutaties 2021	-3.195.111	175.516	586.096	812.589	1.178.753
Saldo na Voorjaarsnota 2021	**2.367.266**	**127.475**	**318.101**	**1.039.653**	**695.989**
Nieuwe beleidswensen 2022-2025					
Totaal van de speerpunten	22.799	190.799	165.742	165.742	165.742
Totaal van de aanvullende wensen	0	303.250	55.250	55.250	55.250
Saldo bij honoreren alle wensen	**2.344.467**	**- 366.574**	**97.109**	**818.661**	**474.997**

Bedragen in €

In het jaar 2022 ontstaat een begrotingstekort. In deze bedragen is de verwerking van het raadsvoorstel inzake de onderwijshuisvesting nog niet meegenomen.

Bijlage: Investeringskredieten

In deze rapportage worden een aantal investeringskredieten aangevraagd of gewijzigd. Dergelijke aanvragen of wijzigingen moeten volgens onze financiele verordening worden voorgelegd aan de raad. Voor grote investeringskredieten worden deze via een separaat raadsvoorstel ter besluitvorming voorgelegd. Uit pragmatische overwegingen hebben wij besloten in deze Tussenrapportage een aantal kleinere aanvragen/wijzigingen te verzamelen. Deze zijn allen reeds in de programma's toegelicht. In deze bijlagen staan alle investeringskredieten uit deze rapportage vermeld. In de tweede kolom ziet u het (extra) investeringsbedrag en in de daaropvolgende jaren de kapitaallast. Het gaat om de volgende kredieten:

Overzicht kredietaanpassingen in deze Tussenrapportage

	Investering	2022	2023	2024	2025
Live stream gemeenteraad	35.000	10.500	10.500	10.500	10.500
Devices nieuwe raadsperiode	35.000	8.750	8.750	8.750	8.750
Koeling gemeentewerf	15.000	750	750	750	750
Dak IKC De Groene Ring	76.710	3.835	3.835	3.835	3.835
Riolering Bernadetteschool	22.307	409	409	409	409
Bestrijding Kastanjebloedingsziekte	20.000	667	667	667	667
Essentaksterfte	16.500	550	550	550	550
Parkeerplaatsen Weverstraat	25.000	833	833	833	833
Gebiedsgerichte aanpak Rijksweg	1.300.000	45.473	45.473	45.473	45.473
Totaal	**1.545.517**	**71.767**	**71.767**	**71.767**	**71.767**

Bedragen in €

Motie Kwijtschelden gemeentelijke schulden gedupeerden kinderopvangtoeslag- affaire

De gemeenteraad van Duiven in vergadering bijeen op dinsdag 20 juli 2021,

Constaterende dat;

- In de gemeente Duiven meerdere mensen of gezinnen wonen, die gedupeerd zijn door de kinderopvangtoeslag-affaire;
- De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Rijksoverheid gemeenten heeft opgeroepen om schulden van gedupeerde ouders kwijt te schelden.

Overwegende dat;

- De gedupeerden van de kinderopvangtoeslag-affaire onbehoorlijk zijn behandeld door de overheid en daarmee (mogelijk) onterecht in de schulden zijn geraakt;
- De gemeente de door de overheid geboden hulp tegen zouden werken als zij de gemeentelijke schulden, die deze mensen hebben, blijven aanhouden;
- De gemeente ook een taak heeft in de reparatie van deze verschrikkelijke gebeurtenis

Verzoekt het college

- Gehoor te geven aan de oproep van de VNG door de gemeentelijke schulden van alle gedupeerden van de kinderopvangtoeslag-affaire, voor zover mogelijk en met inachtneming van privacy, kwijt te schelden;
- De mogelijkheid te onderzoeken of de inkomsten die de gemeente hierdoor mist, te declareren zijn bij de Rijksoverheid;
- Bij de uitvoering van deze motie maatwerk te leveren en een onderscheid te maken tussen schulden die zijn ontstaan vóór de persoon gedupeerde werd en schulden die zijn ontstaan dóór dat de persoon gedupeerde werd;
- Een voorstel te maken over hoe het totaal bedrag van de misgelopen gemeentelijke schulden het beste verwerkt kan worden in de begroting en dit voorstel bij de begrotingsbehandeling aan te bieden aan de gemeenteraad.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP **Pro Duiven** **VVD**

D66 **CDA** **Lokaal Alternatief**

PvdA **GroenLinks** **DOED**

Zetel Nooijen **Zetel Arends**

Motie Onderzoek tot afschaffen van de hondenbelasting

De gemeenteraad van Duiven in vergadering bijeen op dinsdag 20 juli 2021,

Constaterende dat;

- De gemeente Duiven de geïnde hondenbelasting gebruikt om de Algemene Reserve aan te vullen;
- In de Tweede Kamer de discussie is ontstaan of de hondenbelasting nog moet kunnen blijven bestaan;
- Meerdere inwoners het niet begrijpelijk vinden dat de hondenbelasting niet gebruikt wordt voor voorzieningen voor honden te regelen.

Overwegende dat;

- Het gezien de maatschappelijke discussie wenselijk is om de inning van de hondenbelasting te beëindigen;
- Voor het houden van andere dieren er geen gemeentelijke belasting wordt geïnd;
- De gemeente de vrijheid heeft om te kiezen om geen hondenbelasting te innen.

Verzoekt het college

- Om bij de Voorjaarsnota van 2022 te beoordelen of het afschaffen van de hondenbelasting financieel gezien mogelijk is in één keer of in kleinere stappen, en dit terug te koppelen aan de gemeenteraad;
- Indien het mogelijk is om hondenbelasting af te schaffen, voorstellen te maken en te verwerken in de Voorjaarsnota om de hondenbelasting af te schaffen of dit in kleinere stappen binnen 3 jaar te regelen.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP	**Pro Duiven**	**VVD**
D66	**CDA**	**Lokaal Alternatief**
PvdA	**GroenLinks**	**DOED**
Zetel Nooijen	**Zetel Arends**	

Motie Onderzoek tot verlagen van de OZB

De gemeenteraad van Duiven in vergadering bijeen op dinsdag 20 juli 2021,

Constaterende dat;

- De gemeente Duiven de begroting redelijk op orde heeft en er in 2023 en 2024 een sluitende begroting is;
- Door een OZB verhoging onze inwoners mede bij gedragen hebben aan het sluitend krijgen van de begroting.

Overwegende dat;

- Inwoners jaarlijks met diverse lastenverhogingen geconfronteerd worden.
- Het wenselijk is om (een deel van) de verhoging van de OZB weer terug te draaien, zodra dit financieel gezien weer kan;
- De verhoging van de OZB die vorig jaar is ingesteld niet als een eeuwig durende verhoging mag blijven bestaan.

Verzoekt het college

- Om bij de Voorjaarsnota van 2022 te beoordelen of een verlaging van de OZB financieel gezien mogelijk is en dit terug te koppelen aan de gemeenteraad;
- Indien het mogelijk is om de OZB te verlagen voorstellen te maken en te verwerken in de volgende Voorjaarsnota, om de verhoging van de OZB weer te verlagen of deze verlaging in kleinere stappen te regelen.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP	**Pro Duiven**	**VVD**
D66	**CDA**	**Lokaal Alternatief**
PvdA	**GroenLinks**	**DOED**
Zetel Nooijen	**Zetel Arends**	

Motie Toeristenbelasting als doelbelasting

De gemeenteraad van Duiven in vergadering bijeen op dinsdag 20 juli 2021,

Constaterende dat;

- De gemeente Duiven de geïnde toeristenbelasting gebruikt om de algemene reserve aan te vullen;
- Meerdere recreatieondernemers in onze gemeente zowel problemen hebben met de hoogte van de heffing als met het doel van deze belasting.

Overwegende dat;

- Het wenselijk is om (een deel van) de geïnde toeristenbelasting te gebruiken voor toerisme en recreatie binnen onze gemeente en dus als doelbelasting wordt aangemerkt;
- Door het zichtbaar en daadwerkelijk gebruiken van (een deel van) de geïnde toeristenbelasting voor recreatie en toerisme binnen onze gemeente er een directe relatie ontstaat tussen heffing en de besteding van deze belastinggelden.

Verzoekt het college

- 30% van het totaal geïnde bedrag aan toeristenbelasting aan te merken als doelbelasting;
- Deze doelbelasting zichtbaar en daadwerkelijk in te zetten voor de bevordering en aantrekkingskracht van toerisme en recreatie in onze gemeente;
- De gemeenteraad jaarlijks op de hoogte te brengen van de inzet en eventuele effecten van deze doelbelasting voor de recreatie en toerisme binnen onze gemeente, via de voorjaarsnota;
- De 30% die nu niet toegevoegd worden aan de Algemene Reserve structureel te verwerken in de begroting.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP **Pro Duiven** **VVD**

D66 **CDA** **Lokaal Alternatief**

PvdA **GroenLinks** **DOED**

Zetel Nooijen **Zetel Arends**

Motie: “Terugkeer gemeentelijke publicaties in de Duivenpost"

De gemeenteraad van Duiven, in vergadering bijeen op dinsdag, 20 juli 2021, bij de behandeling van de voorjaarsnota 2021,

Overwegende dat;

- Er vorig jaar als onderdeel van bezuinigingspakket 1A besloten is om de gemeentelijke publicaties in de Duivenpost te schrappen,
- Er op 3 juli 2018 een motie met een grote meerderheid aangenomen is om de communicatie richting inwoners te verbeteren,
- De gemeente burgerparticipatie tot speerpunt heeft gemaakt en inwoners al in een vroeg stadium bij besluitvorming wil betrekken
- Er klachten zijn van inwoners dat zij de gemeentelijke publicaties vanuit de gemeente missen en geconfronteerd worden met besluiten waarvan zij niet op de hoogte waren,
- Dit ook duidelijk naar voren kwam tijdens de behandeling van de ‘uitbreiding woningbouwlocaties’, het ‘Vitaal Centrum Plan’, over de bouwplannen ‘Spoorallee’ , de ‘speakers corner’ over doelgroepenvervoer en arbeidsmigrantenhuisvesting Visserlaan,
- Het voor veel inwoners van ons niet mogelijk is, om wat voor een reden dan ook, de informatie op te zoeken via de gemeentelijke website,
- De Duivenpost door veel mensen wordt gelezen en een groot verspreidingsgebied kent,

Nader overwegende dat;

- Er met het aanbieden van de jaarstukken van 2020 er een gunstiger financieel vooruitzicht is dan waar destijds op gerekend was,
- Het resterend positief saldo van €867.990 teruggestort wordt in de algemene reserve,
- De financiële overwegingen over het stoppen van de gemeentelijke publicaties tijdens de behandeling van de voorjaarsnota van 2020 nu minder op de voorgrond staan,
- Het informeren van onze inwoners, naast de digitale methoden, op de ‘klassieke manier’ zeer waardevol is en recht doet aan de motie ‘Communicatie met inwoners in de gemeente Duiven’ van 3 juli 2018,

Verzoekt het College;

- Om de bezuinigingen van €10.000 op de gemeentelijke publicaties terug te draaien en weer terug te keren naar het niveau van onze inwoners informeren zoals we die sinds de uitvoering van de motie tot aan de bezuinigmaatregelen van 7 juli 2020 gedaan hebben.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP	PvdA	D66	GroenLinks	
Lokaal Alternatief	VVD	Pro Duiven	CDA	DOED
Zetel Nooijen	Zetel Arends			

Nooijen

Voorjaarsnota 2021

Zetel Nooijen

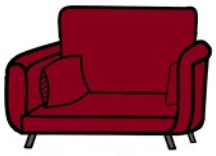
Blz 6
In 2025 wordt een verdubbeling van 2024 berekend graag zou ik daar een verklaring over horen?
Het onderstaande plaatje kun u vinden op blz.21 in de begroting van 1stroom 2022 -2025.
U ziet hierbij een verhoging van € 306.000 ten opzichte van 2024 (loonindexatie). De gemeente Duiven draagt 63% dat betekent een bedrag van € 193.000 afgerond. De bijdrage van 2025 ten opzichte van 2024 is verhoogd met € 198.000.

Effect van loonindexatie					bedragen * € 1000
	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Loonindexatie (incl. premieontwikkeling)		1,50%	1,40%	1,40%	1,40%
Loonkosten	21.139	21.309	21.604	21.896	22.202

1.c.1
Mijn inziens zou verbetering van de website een flinke make-over nodig hebben. We behoren dienstbaar te zijn voor iedere inwoner. Moeilijke ambtelijke teksten plaatsen is een voorbeeld van niet dienstbaar zijn. En audioversie is ook op zijn plaats om onze slechthorende en dove inwoners bij te staan.
Wat zijn de mogelijkheden?
Er wordt op dit moment een nieuwe gemeentelijke hoofdwebsite aanbesteed en gebouwd. Daarbij vindt zowel op inhoud als op vormgeving een volledige make-over plaats. Alle teksten worden gescreend en informatie wordt ook opnieuw gerangschikt zodat het makkelijker vindbaar is. Hierbij wordt ook een klantpanel betrokken die feedback geeft op voorgestelde wijzigingen en gebruikersvriendelijkheid. Ook qua toegankelijkheid zorgen we dat de nieuwe website helemaal voldoet. Zo wordt er ook een voorleesmodule toegevoegd aan de website (Readspeaker).

Blz 21
Tonk middelen. Oppassen dat uitvoeringskosten laag blijven.
Geld zou toch moeten terecht komen waar het voor bedoeld is? De uitvoeringskosten blijven gegarandeerd laag en we weten nu ook dat de beschikbare middelen toereikend zijn. Maar deze beschikbare middelen zijn ook nadrukkelijk bedoeld om de uitvoering van deze extra regeling te kunnen realiseren. Dat is zo door het Rijk bepaald.

Blz 22
De blaashal was nodig omdat er te weinig accommodatie was. Nu is er ineens leegstand op bepaalde tijden.
Is er nu geen gebrek meer aan accommodatie ? In de piekperiode is dit er nog steeds. In de winterperiode komt ook de buitensport naar binnen (MHC Westerduiven, jeugdteams voetbal, DUKO). In deze periode wijken er diverse verenigingen uit naar accommodaties buiten de gemeente.
1000.- aan onderzoekgeld: wat als er extra lasten moeten worden gemaakt om rendabel te worden? Dat zijn dan kosten voor de gemeente. Het doel is optimaler gebruik te maken van de blaashal.

Wanneer dit om een extra investering vraagt, vraagt dit een nieuw besluit van de gemeente. Dit is een vervolg waar we gezamenlijk met verenigingen mogelijk moeten kijken wat dit betekent en wat deze kosten zijn.

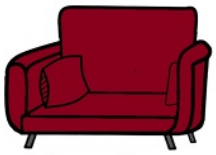
Hal is al ik goed heb van de hockey vereniging. Zo ja; ze hebben toch subsidie voor de hal gekregen? De hal is van Stichting Binnensport Accomodatie Horsterpark (SBH), de hal is een initiatief van M.H.C. De Westerduiven. SBH beoogt juist om meer verenigingen te binden. SBH heeft bij de opstart eenmalig subsidie gekregen.
In 2020 hebben zij een ook subsidie ontvangen i.v.m. corona en het niet kunnen opzetten van de blaashal. Hier kwam een groot financieel tekort van 18K op de begroting en dit heeft de gemeente betaald.

Blz 23
Onderzoek met Zevenaar ~~voetbal~~ volleybal 2022.
Waar is Westervoort in het proces van onderzoek of doen zij niet mee? Voor deelname wordt er ook een financiële bijdrage gevraagd van gemeenten. In verband met situatie Westervoort is dit geen mogelijkheid en zij sluiten dus niet aan.

Blz 24
Zijn de kastanjebloedingziekte en de essentakkensterfte beide ontdekt al in 2015? Toen waren de ziektes al zeker in Nederland en dan ook in Duiven.
Wat wordt gedaan met de attentie bomen? Attentiebomen worden jaarlijks beoordeeld door een Boomveiligheidscontroleur, dit in verband met het verhoogde risico op veiligheid in relatie tot een slecht conditie van de boom. Reguliere controle is eens per 3 jaar.
Worden hier milieuvriendelijke producten bij gebruikt? Nee, er worden in zijn geheel geen middelen gebruikt bij het bestrijden van de boomziektes omdat deze niet voorhanden zijn.
De kastanjes en essen worden gerooid. Welke soorten komen er voor in de plaats? Afhankelijk van de situatie waar ze komen te staan wordt er bepaald welke bomen hier komen te staan. Bij het bepalen van de soort worden thema's als duurzaamheid, biodiversiteit, boomgrootte, standplaats, klimaatadoptie en risicospreiding boomziektes afwogen.
Worden in de toekomst inheemse soorten en verschillende aanplanting nader bekeken in straten om dit te voorkomen? Ja zie ook antwoord vorige vraag.
Dus ook in de nieuwbouw wijken? Ja.

3.b.3
Hoe denken we de inhaalslag te maken ?
Alleen met sneller bouwen komen we er niet ? We willen de woningbouw versnellen en de inhaalslag maken door hoge prioriteit te blijven geven aan de woningbouwopgave en de ontwikkeling van meer woningbouwlocaties. Daar wordt volop op ingezet. Parallel aan diverse inbreidingslocaties werken we aan de planvoorbereiding voor 2 uitbreidingslocaties overeenkomstig recent raadsbesluit. Hierbij gaat het vooral om zo snel mogelijk komen tot voldoende planontwikkelingen die daadwerkelijk leiden tot realisatie en bouwen. Planontwikkelingen zijn complex. Of we het komend decennia daarmee de behoefte/vraag kunnen inlopen moet blijken. De raad wordt per kwartaal op de hoogte gehouden over de voortgang.

Blz 30

Hoe zit het met het kunstgrasveld voor voetbal.
Wordt dit gedeeld net als de blaashal met andere verenigingen?
Ook in de omgeving Westervoort en Zevenaar?
In samenwerking verband en delen? Er ligt een groot capaciteitsprobleem bij DVV. Om dit op te lossen is er 1.5 kunstgrasveld nodig. Dit heeft DVV voor haar eigen leden nodig om het capaciteitsprobleem op te lossen. Hierover vindt geen afstemming plaats met Westervoort of Zevenaar.

Blz 31
Subsidie SHO waarom wordt deze in een keer uitbetaald voor drie jaar? Hele subsidie 2021,22en 23? Het college kiest ervoor om dit bedrag in een keer uit te betalen in 2022 zodat het totale bedrag als eenmalig bedrag ten laste valt van 2022. We streven ernaar eenmalige uitgave zoveel mogelijk naar voren te halen.
In het geval van SHO zullen we nog wel moeten overleggen met hen op welke wijze we het bedrag gaan uitbetalen in 1 keer of in meerdere delen. De huidige financiële situatie van de stichting onder andere ten gevolge van de Corona crisis zal daarbij ook meegewogen worden.

Blz 39
Maaibeleid bermen.Waar is de 2000euro per jaar voor nodig ? Minder maaien zou toch minder kosten geven? In de notitie Bloeiend Maaibeheer zijn de verschillende scenario's in relatie tot de kostenverhoging weergegeven. Het voorgestelde scenario 4 is een eerste stap naar het werken aan meer biodiversiteit. De huidige beheervorm, 5 x per jaar alles klepelen en laten liggen, is het goedkoopst. Bij scenario 4 wordt zoveel mogelijk overgestapt naar 2 x per jaar maaien en afvoeren. De inzet van andere machines (voor maaien van hoger en meer gras) en het afvoeren en de stortkosten geven de kostenverhoging die geraamd is op 20.000 euro. Minder maaien levert in eerste instantie geen besparing op. Bij langdurig verschralen (5 tot 10 jaar) kan wellicht worden toegewerkt naar 1 x per jaar maaien.

Parkeer plaatsen extra aan de Weverstraat. Ten koste van bomen ! Dit is niet het geval. De bomen blijven ontzien. In deze situatie zijn de omwonenden met het voorstel voor de locatie voor de aan te leggen parkeervakken gekomen.
We kunnen toch niet steeds iedere keer extra parkeerplaatsen blijven aanleggen.
Wat is de parkeerplaatsen norm in verhouding per woning of woning blok dan ? We leggen parkeerplaatsen aan daar waar de parkeerdruk in de directe omgeving (<100m loopafstand) hoger ligt dan 90% (voor woongebieden) . In de Weverstraat is dit met 100% op het drukste moment het geval.

Blz 50
Waarom staat in veel vragen mankracht i.p.v. bijvoorbeeld menskracht? Een goede opmerking. Het is inderdaad correcter om het woord menskracht te gebruiken.

VRAGEN VOORJAARSNOTA 2021

1. Waarom wordt er voorgesteld om één bestemmingsreserve met drie doelen te creëren en niet drie met een eigen specifiek doel [p. 5 raadsbesluit, onder 5.1]? Om het aantal bestemmingsreserves te beperken is gekozen voor 1 reserve. Deze dient in feite hetzelfde doel namelijk het structureel sluitend maken van de begroting door een aantal eenmalige of tijdelijke extra kosten op te kunnen vangen. Er is voor gekozen om deze reserve via aparte besluitvorming in 2021 in te stellen zodat ook een onttrekking vanwege extra kosten voor versnelling woningbouw in 2021 nog in de Najaarsnota aan uw raad kan worden voorgelegd.

   a. Bestemmingsreserve Omgevingswet € 535.500 [som 2022-2025], zie ook 3.C.1, p. 51.
   b. Bestemmingsreserve Bestuursopdracht RSD € 561.480, zie ook: 2.B.1, pag. 25-27, waarom worden mogelijke opbrengsten € 937.766 [2023-2025] niet mee begroot? De RSD heeft aangegeven de mogelijke opbrengsten als minder meerkosten te zien. Dus door deze extra investering voorkomen we dat de kosten in de komende jaren nog meer stijgen.
   c. Bestemmingsreserve versnelling woningbouw € 364.000 [**4** x € 91.000], zie ook 3.B.3, p. 46-48.

2.Moet het totaal niet zijn: € 1.436.980 [zie bovenstaande bedragen], voor versnelling woningbouw 2021 kan dat niet via nu een bestemmingsreserve maar moet dat op de begroting 2021 worden "bijgeraamd"? Door de bestemmingsreserve nu in te voeren is de mogelijkheid voor handen om in de Najaarsnota extra kosten voor de versnelling van de woningbouw ook uit deze reserve te onttrekken. Dit alles om de vaart er in te kunnen houden.

3. Op pag. 6: de extra bijdrage 1Stroom loopt op van € 179.462 naar € 494.730, hoe kunnen deze "autonome ontwikkelingen" zo uit de hand lopen?
Deze stijging valt vrijwel volledig te verklaren uit de CAO-loonstijging waar in de meerjarenbegroting rekening mee is gehouden. In beginsel wordt de gemeente hiervoor gecompenseerd door een compensatie voor loon- en prijsstijging door het Rijk via de algemene uitkering. Door alle andere effecten die inwerken op de algemene uitkering is deze compensatie uiteindelijk niet altijd even zichtbaar.

4. Stelposten abonnementstarief Wmo en klimaatgelden € 285.00/jaar [p. 7]: hoe realistisch is dit om e.e.a. mee te nemen in de begroting voor de jaren 2022 t/m 2025? Wij blijven er nog altijd van overtuigd dat we recht hebben op een gepaste vergoeding voor deze beleidswijziging. Ook via de VNG loopt deze lobby nog. De uitspraak in de arbitragezaak voor de jeugdgelden sterkt ons alleen maar in onze overtuiging dat het Rijk met extra

middelen zal moeten komen om de gemeenten deze taken ook uit te kunnen laten voeren.

5. Voor de Economic Board wordt vanaf 2023 voor Duiven gerekend met € 0,50/inwoner [1.A.2, p. 10], waarom wordt hierin afgeweken van vrijwel alle omliggende gemeenten? Het college van Duiven motiveert deze keuze met de gedachten dat, indien het faciliterend Regiobureau van de Groene Metropoolregio op orde is en optimaal werkt, op termijn er een efficiency en effectiviteitsslag behaald wordt door The Economic Board als zij hiervan tevens gebruik gaat maken. Dit ook om de regionale bijdrage en kosten te beperken. Gelet op deze aanloopperiode wordt de halvering van de bijdrage pas in 2023 voorgesteld.

Overigens hebben op dit moment 4 van de 18 deelnemende gemeenten aan de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen er voor gekozen in zijn geheel geen bijdrage meer te betalen voor The Economic Board.

6. Modernisering v/d dienstverlening [p.13, 1.C.1]: hoe zit het met de avondopeningen na SARS-CoV-2? De avondopenstelling is niet aangepast tijdens Covid en heeft ongewijzigd doorgang gevonden. Ter aanvulling: Sinds medio 2019 draaien we de avondopening om de week met dubbele balies in plaats van 1x per week met een enkele balie. Dit in verband met kosten voor beveiliging. Dit is tijdens de Corona-periode gewoon zo doorgelopen.

7. Taskforce "Jeugdhulp in de hand" [p. 19]: in hoeverre is de beoogde besparing van € 500.000/jaar nog realistisch met een mogelijk stuwmeer van hulpvragen na SARS-CoV-2? De opdracht van de Taskforce Jeugdhulp in de hand was "Vind besparings- en efficiency maatregelen". Aan die opdracht is voor 2020 voldaan. Op dit moment wordt binnen Samen Sterk gewerkt aan diverse acties gericht op de korte, midden en lange termijn in het Sociale Domein, waaronder enkele voortkomend uit de Taskforce Jeugdhulp in de hand. Het Rijk heeft middels de Meicirculaire aan onze gemeente incidentele middelen beschikbaar gesteld om de wachtlijsten in de specialistische jeugdzorg aan te kunnen pakken.

8. Jongerenwerk [2.C.2, p. 28-29]: dus de bezuinigingen van 2015 e.v. hebben tot een kapitaalvernietiging geleid van ca. € 70.000 structureel? Na de bezuinigingen in 2015 is het jongerencentrum Alpha verdwenen en een deel van het jongerenwerk. Daarvoor in de plaats is op initiatief van jongeren jongerenhonk de Mast ontstaan waar de gemeente ondersteuning in heeft geboden. Sinds 2015 is ondanks de bezuinigingen op Mikado en het verdwijnen van Alpha de overlast in de openbare ruimte niet toegenomen. De situatie is inmiddels veranderd en we willen hier graag actie in ondernemen. We vragen daarom nu vanaf 2022 structureel middelen om voor 2023 definitief te bepalen of de inzet van een ambulant jongerenwerker gewenst is. Wij vinden dit geen kapitaalvernietiging, maar handelen naar bevind van zaken, waarbij de Duivense jongeren zo goed mogelijk willen begeleiden en ondersteunen tot volwaardige volwassenen.

9. RPW [p. 34]: wat gaat dit gemeente Duiven kosten en wat zijn de te verwachten opbrengsten? De verwachting is in ieder geval een budgettair neutraal resultaat, naast een toename van het aantal arbeidsplaatsen in onze gemeente. De kosten hangen onder meer samen met de verwervingskosten en de kosten van het bouw- en woonrijpmaken. De opbrengsten zijn onder meer

afhankelijk van hoeveel procent van de gronden kunnen worden uitgegeven (waarbij zaken een rol spelen als ruimte voor wegen, groen en water) en wat op het moment van uitgifte marktconforme grondprijzen zijn.

10. Woningmarkt [p. 35]: hoort dit niet thuis in Woonvisie 2021-2030, zie ook 3.B.2, p. 46? Ja uiteraard ook. Deze tekst is bedoeld om de belangrijkste externe ontwikkelingen te duiden en is in deze inderdaad relevant voor en onderstreept het belang van speerpunten 3.B.2 én 3.B.3 over de uitvoering van de nieuwe Woonvisie en de versnelling in de Woningbouwopgave. De verwoorde ontwikkeling (toenemende behoefte aan extra woningen) en opgave (de juiste woning op de juiste plaats voor de juiste doelgroep), staan ook onverminderd in de nieuwe woonvisie.
11. Belastingen [p.37]: moet er geanticipeerd worden op de afschaffing van de Honden-belasting en wat zou dat voor gemeente Duiven betekenen qua inkomsten uit belastingen? De inkomsten hondenbelasting zijn in 2021 geraamd op € 184.000, - afgerond. Het lijkt erop dat de meerderheid in de tweede kamer het eens is met de afschaffing van de hondenbelasting. Vooralsnog zal er eerst nog een gesprek volgen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en er wordt gesproken bij daadwerkelijke afschaffing van de hondenbelasting over een overgangsfase. De besluitvorming wordt nauwlettend gevolgd en afhankelijk van de besluitvorming van het kabinet zal hierop adequaat worden gereageerd.

12. Grondexploitatie [p. 39-40]: in Voorjaarsnota 2021 wordt al een "voorschot" genomen op BBV-regels, formeel pas bij jaarrekening € 3,2 miljoen "bijboeken" bij Algemene reserve? De BBV schrijft de tussentijdse winstuitname juist voor. Duiven heeft echter in de afgelopen jaren niet tussentijds de grondexploitatie complexen herzien. Nu er in het eerste halfjaar en aantal grote grondverkopen zijn geweest kunnen we niet anders dan de winst die hieruit voortvloeit ook direct nemen.

Van: Marco Holtus
Verzonden: dinsdag 29 juni 2021 19:51
Onderwerp: Technische vragen Voorjaarsnota

Goedenavond,

Onderstaand een aantal technische vragen m.b.t. de Voorjaarsnota.

Pagina 6 > Bijdrage 1stroom: Voor 2022 is een gedragsdeskundige geraamd. Wat gaat concreet de opdracht worden voor deze persoon, wat is het doel en wat willen ze bereiken?
De taken zijn toetsing van aanvragen van zorgaanbieders om verlenging van jeugdhulp, het bieden van consultatie aan de consulenten bij complexe casuïstiek. Specifiek voor de gemeente Westervoort de taak van specialistisch ondersteuner jeugdhulp (SOJ) in afstemming met de huisartsen waarbij huisartsen jeugdhulpvragen verwijzen naar het sociaal loket en de SOJ het (intake)gesprek voert.

Het doel van deze inzet is een efficiënte inzet van jeugdhulp en we willen hiermee bereiken dat de juiste hulp bij de juiste jeugdige en het gezin terechtkomt en de lijnen van indicatie naar jeugdhulp zo kort als mogelijk zijn.

Pagina 7 > Investeringskredieten: We zien hier een afschrijvingstermijn van 10 jaar. Naar onze mening schrijf je hardware in 5 jaar af. is dit juist? Het gaat hier niet om hardware maar om apparaten. Voor machines en apparaten is de afschrijvingstermijn 10 jaar.

Pagina 15 > Aanvullende wensen: €12.00 screening integriteit wethouderskandidaten. Wat voor onderzoek is dit en is dit bij de vorige verkiezingen ook uitgevoerd?

- De politieke partijen hebben een verantwoordelijkheid voor het selecteren van raadsleden en wethouderskandidaten en hebben dus ook de verantwoordelijkheid voor het letten op integriteitsaspecten daarbij. Het onderzoek bestaat uit een gesprek en een antecedentenonderzoek
- De burgemeester heeft een bijzondere verantwoordelijkheid ten aanzien van de integriteit van het gemeentebestuur.
- Een integriteitsonderzoek naar kandidaat-wethouders is al toegepast voor nieuwe wethouders sinds een aantal jaren
- Gelet op het toenemende belang van integriteit in het gemeentebestuur, is het goed om de aanbeveling van de CdK en de minister van BZK over te nemen om integriteitsonderzoek onder kandidaat-wethouders standaard onderdeel te maken van de voordrachtprocedure. Vandaar dat daar nu geld voor gevraagd wordt in de VJN.
- De € 12.000 is gebaseerd op 4 x een onderzoek van € 3.000

Pagina 22 > Onderzoek blaashal: De WesterDuiven is eigenaar van de blaashal, destijds was er een sluitende businesscase. Wat is er veranderd is de tussentijd? Tevens vragen wij ons af wat de rol van de WesterDuiven in deze case is. De blaashal is eigendom van een aparte stichting, de Stichting Binnensport Accomodatie Horsterpark, de hal is door een initiatief van M.H.C. De Westerduiven tot stand gekomen in samenwerking met de andere Sportverenigingen, zowel binnen- als buitensport. De businesscase is alleen sluitend als er sprake is van een redelijke bezetting gedurende de periode dat de hal gebruikt kan worden. Het gebruik door met name de andere verenigingen blijft achter bij de oorspronkelijke verwachtingen. M.H.C Westerduiven en de hockeybond zijn nu de voornaamste gebruikers. De andere verenigingen geven aan dat de hal beperkingen kent waardoor zij niet of nauwelijks gebruik maken van

de blaashal. Die beperkingen hebben te maken met de temperatuur, geluidsoverlast (met name als er ook gehockeyed wordt) en de vloer. Het onderzoek dat we willen gaat zich richten op hoe kunnen we de hal beter benutten en de exploitatie sluitend krijgen en welke fysieke aanpassingen zijn daar dan voor nodig.

Pagina 28 > Aanpak laaggeletterd: Wij lezen dat 14% van de inwoners van de gemeente Duiven en Westervoort laaggeletterd is. Dit ligt boven het landelijk gemiddelde. Wij vragen ons af wat de percentages per gemeente zijn, kortom hoeveel procent in Duiven is laaggeletterd en hoeveel procent is dit in Westervoort? In beide gemeentes is 14% van de inwoners laaggeletterd. Deze informatie komt van de website geletterdheidinzicht.nl.

Pagina 31 > Aanvullende wensen: Er wordt gekozen om de subsidie voor de stichting SHO in een keer beschikbaar te stellen. Waarom wordt deze afwijkende keus gemaakt? Het college kiest ervoor om dit bedrag in een keer uit te betalen in 2022 zodat het totale bedrag als eenmalig bedrag ten laste valt van 2022. We streven ernaar eenmalige uitgave zoveel mogelijk naar voren te halen.
In het geval van SHO zullen we nog wel moeten overleggen met hen op welke wijze we het bedrag gaan uitbetalen in 1 keer of in meerdere delen. De huidige financiële situatie van de stichting onder andere ten gevolge van de Corona crisis zal daarbij ook meegewogen worden.

Pagina 31 > Aanvullende wensen, Nieuwbouw voortgezet onderwijs: Duiven draagt nu 42% bij aan de kosten. Is dit het uitgangspunt voor de komende jaren of wordt Duiven jaarlijks afgerekend op het werkelijk aantal leerlingen? De drie deelnemende gemeenten (Montferland, Zevenaar en Duiven) zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van de leerlingen in het Voortgezet onderwijs. Samen hebben ze deze huisvestingstaken voor het Voortgezet onderwijs gezamenlijk ondergebracht in de Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs Liemers (GRHVOL). Samen dragen de drie gemeenten de kosten van de huisvestingen worden de kosten verdeeld naar rato van het leerlingenaantal.
Logisch, aangezien de gemeenten ook per leerling VO in hun gemeente door het rijk worden bekostigd.

Er wordt per jaar dus afgerekend op basis van het werkelijk aantal leerlingen.

Pagina 57 > Bevriezen tarief Toeristenbelasting: Bij 2024 en 2025 staan gelijke bedragen. Klopt dit? Klopt. In de ramingen van vorig jaar is vooruit gekeken tot en met 2024. Voor 2025 is geen indexering toegepast. Nu we in onze nieuwe begroting ook 2025 meenemen kopiëren we daarvoor de bedragen uit 2024.

Met vriendelijke groet,

Marco Holtus | VVD Duiven

Vragen Voorjaarsnota gemeente Duiven 2021

1. Onder “financiën” bij 1.D.1 Organisatie 1Stroom staat dat de vastgestelde taakstelling in 2022 een netto besparing is van €600.000. Hoe staat dit in verhouding met het eerder genoemde nadeel van €179.462? Verhouding netto besparing van € 600.000 en de verhoging in de bijdrage van € 179.462. Enerzijds is de taakstelling van € 600.000 gerealiseerd door bezuinigingen, anderzijds door stijging van de uitgaven of door autonome ontwikkeling is de exploitatie van 1Stroom hoger uitgevallen en stijgt de bijdrage voor de gemeente Duiven. De bijdrage was nog hoger uitgevallen als de taakstelling niet was gerealiseerd.

2. Waarom ontbreekt de kracht van de samenleving onder het kopje “Corona”? De samenleving heeft zich in zijn geheel van zijn beste kant laten zien, u praat slechts en alleen over maatschappelijke instellingen en verenigingen. Waarom is dat? Het college is het geheel met u eens dat de samenleving zich in zijn geheel van zijn beste kant heeft laten zien. Veel is door onze inwoners zelf opgelost. De verenigingen en instellingen hebben dit als “fundering” ondersteund waar dat nodig was. Dat laat onverlet dat inwoners vaak ook zelf oplossingen hebben gevonden en hun gedrag en verwachtingen hebben aangepast. Omgekeerd kan je ook stellen dat zowel onze verenigingen als maatschappelijke instellingen niet kunnen functioneren zonder onze inwoners en dat die band in de crisis ook sterk is gebleken.

3. Kunt u aangeven waarom het Candea College niet participeert binnen het “Liemers Lab”? Het Liemers Lab is een samenwerking tussen en een initiatief van de Hogeschool Arnhem Nijmegen, Rijn IJssel College en Graafschap College. Liemers Lab is een onderwijsconcept waarbij studenten van diverse studierichtingen en niveaus, van Verpleegkundige (HBO), Dietethiek (HBO), Sociaal werk (MBO) en andere richtingen, zich inzetten voor de leefbaarheid van de Liemerse inwoners. Daarnaast wordt door deze werkwijze (leren op locatie) de verbinding tussen praktijk en onderwijs versterkt en kan het onderwijs haar (stage-) opdrachten beter laten aansluiten op het huidige werkveld. De opdrachten zijn divers waardoor diverse Liemers organisaties en partijen betrokken zijn bij het liemers Lab. Vanuit die rol is het Candea College wel betrokken bij het Liemers Lab.

4. Weet u wat de reden is dat ruim de helft van de Eiken en bijna driekwart van de Essen in onze gemeente ziek is? Het betreft de Kastanjes en Essen. Ja, een eerste inventarisatie is gedaan. Essentaksterfte wordt veroorzaakt door een schimmel en de kastanjebloedingsziekte door een bacterie. Is dit gebiedsafhankelijk? Nee. Is er iets aan te doen om deze ziekte te voorkomen? Het voorkomen kan vooral door bij nieuwe aanplant te kiezen voor meer diversiteit en minder gevoelige soorten (risicospreiding). Op dit moment zijn er wel experimenten om bomen te genezen. Er is nog geen effectieve methode.Zo ja, wat én neemt u dit ook mee in het plan rondom de kostenbeheersing? Bij verdere uitwerking van IBOR beleid en daarna boombeheerplannen krijgt het onderdeel boomziektes specifieke aandacht in relatie tot risico’s en kostenbeheersing.

5. Wat gaat u exact doen om laaggeletterdheid onder onze inwoners terug te dringen? Er wordt slechts gesproken over het contact leggen, dat zorgt ons inziens niet voor een vermindering van het aantal laaggeletterden. Het gaat hierbij niet alleen om het leggen van contact. Na het signaleren van laaggeletterdheid wordt men doorverwezen naar het educatieaanbod. Binnen de Liemers is er ook een Taalhuis met een coördinator die zich bezighoudt met de eerste screening van inwoners met een taalvraag, doorverwijst naar een passend traject, etc. Binnen het Liemers Taalhuis zijn diverse

samenwerkingspartners zoals de bibliotheek, RSD, Mikado en het ROC. Samen maken we afspraken over voldoende en gespreid educatieaanbod dat aansluit op de behoeften van onze inwoners.

6. Tijdens de informele avond van 13 juni jl. werd aangegeven dat de spaarrekening/reservepot van de GR leeg is en sterker nog dat er een bijstorting noodzakelijk is om de lopende lasten te voldoen. In deze Voorjaarsnota staat dat de reserve € 3,5 mln groot is. Wat is nu (werkelijk) de stand van de reserve?

1) De 3,5 miljoen is geen spaarsaldo, maar zit in de kapitaallasten verwerkt. Met deze uitgaaf (t.b.v. de vervangende nieuwbouw) is in de cijfers van de GRHVOL al rekening gehouden.

2) Er is nog wel een zeer kleine reserve (fysieke spaarrekening) met een saldo van € 228.000,- (stand per 1-1-2021).

   Dit is onvoldoende om de verplichting te kunnen voldoen, waardoor de GRHVOL dan in de (min) komt. Daarom moet hierop bijgestort worden. (Op zich logisch aangezien de gemeenten ooit hebben besloten om een bedrag aan de GRHVOL over maken, dat lager is dan de ontvangen rijksvergoeding voor onderwijshuisvesting.)

7. Kunt u aangeven wat een verlaging van €0,10 - €0,20 en €0,30 van de toeristenbelasting voor Hotels en B&B's aan inkomstenderving betekend? Het jaar 2019 als uitgangspunt genomen omdat deze representatief is gelet op de corona. Aantal overnachting 91.034 betekent aan inkomstenderving bij een verlaging van:
€ 0,10 € 9.103,40
€ 0,20 € 18.206,80
€ 0,30 € 27.310,20

8. Wat gebeurt er met de geïnde toeristenbelasting? Is dat een doelbelasting of net als hondenbelasting een belasting die verdwijnt in de Algemene Reserve? De toeristenbelasting is geen doelbelasting, de gelden hiervan zijn vrij besteedbaar. Het is wel zo dat hier de link kan worden gelegd naar het taakveld economisch promotie. Hier valt o.a. vrijetijdseconomie onder.

9. Uit de Voorjaarsnota begrijpen wij dat het verzoek van inwoners voor extra parkeerplaatsen in de Weverstraat is gehonoreerd. De verwachting is dat de parkeerdruk in een aantal wijken in onze gemeente verder toe zal nemen door het oplaadnetwerk in combinatie met een parkeerplek. Waardoor op (nog) meer plekken in onze gemeente parkeerplek-schaarste ontstaat. Daar dit (nog) niet opgenomen is in het parkeerbeleid, mogen wij er vanuit gaan dat u werkt aan een nieuw parkeerbeleid? Zo ja, wanneer mag de raad een voorstel hieromtrent verwachten? Wij verwachten in kwartaal 2 van 2022 het parkeerbeleid aan u te kunnen voorleggen.

10. Wat bedoelt u met begeleiding van het schilderwerk Fase II Vitaal Centrum? Dit betreft het inventariseren van de werkzaamheden, het beoordelen van de prijsopgave en het controleren van de uitvoering van het werk.

11. Is het stellen dat het risico "niet tot ontwikkeling komen fase 4" niet wat voorbarig, daar (voor zover wij weten) 2 van de alternatieven voor fase 4 geen verregaande bouwkundige ontwikkeling in zich hebben? Graag uw reflectie. Met dit risico wordt gedoeld op het geheel niet tot ontwikkeling komen van fase 4. Dat is wat anders dan fase 4 in ontwikkeling te nemen met een van de alternatieve plannen die zijn ingediend voor fase 4. Op dat moment wordt fase 4 wel degelijk in ontwikkeling genomen maar met een gewijzigde invulling.

12. Binnen welke termijn is de infrastructurele verbetering Nieuwgraaf gereed wanneer gestart wordt in Q1 2022? We houden rekening met een uitvoeringsduur van 3 maanden.

Pro Duiven
Aanvullende vraag Thema avond 8 juli 2021

Welk percentage laaggeletterden is nog niet in beeld? Algemene cijfer is 14%.

Het antwoord hierop is:
We weten niet welk percentage laaggeletterden we nog niet in beeld hebben, omdat dat nergens geregistreerd wordt. Maar we gaan aan de slag met een uniforme registratie van deelnemers aan educatietrajecten vanaf 2022, zodat we goed weten wie we wel en niet bereiken. Als we dat in beeld hebben, dan kunnen we meer concrete doelen stellen, beter bepalen hoe effectief onze aanpak is en waar we moeten bijsturen.

Technische vragen Lokaal Alternatief

Vragen n.a.v. voorjaarsnota

(pag 6).Vraag over het nadelige effect van de rente toerekening grondexploitaties. Waarom heeft dit geen meerjarige consequenties? Is in de begroting 2022 en verder al rekening gehouden met een lagere boekwaarde? Doordat vorig jaar het jaarwerk pas in juli is afgerond konden de juiste cijfers niet worden meegenomen. Voor de begroting 2022 hebben we wel rekening kunnen houden met de juiste boekwaarden.

(pag 19) Geluk. In de voorjaarsnota wordt verwezen naar een onderzoek van de vrije Universiteit (0-meting Liemers Hope XXL). Wordt deze meting periodiek uitgevoerd? Waarom is dit met name ingevuld door jongeren? Hoe wordt in de toekomst geprobeerd om meer leeftijdscategorieën mee te laten doen aan het onderzoek? Onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met Hope XXL in de gehele Liemers. Als nulmeting in het streven van Hope XXL om de Liemers een gelukkige regio te maken. Onderzoek is uitgevoerd door de Vrije Universiteit Amsterdam. Onderzoek is uitgevoerd door Anne Landvreugd onder verantwoordelijkheid van Prof. Dr. M. Bartels (Universitair onderzoekshoogleraar Genetica en Welzijn). De conclusies van het onderzoek zijn in april van dit jaar nog gepresenteerd aan het college en er zijn hiervan een drietal overzichtelijke factsheets beschikbaar. We zullen er voor zorgen dat deze via de griffie onder de raadsleden worden verspreid. Gezien de response is het onderzoek voor alle leeftijdscategorieën representatief.

Hope XXL streeft ernaar dit onderzoek volgend jaar te herhalen.

(Pag 22) Jaarlijkse kosten samenwerkingsverbanden? Valt dit onder het beleid BOSS? Welk budget is in de huidige begroting opgenomen voor het BOSS beleid. Kunt u toelichten wat de verschillende samenwerkingsverbanden bijdragen aan het BOSS beleid? BOSS staat voor: Bewegen, Ontmoeten, Sporten en Spelen.

Sinds eind 2016 werken inwoners, verenigingen en professionals samen in BOSS om inwoners uit de gemeente Duiven uit te dagen en te stimuleren om op een laagdrempelige manier (samen) te bewegen, ontmoeten, sporten en spelen.
BOSS wil zorgen voor betere afstemming, herkenbaarheid en professionaliteit van initiatieven op het gebied van beweging en samenzijn. Hoe BOSS dat doet? Door samen te werken en door mensen te verbinden.
Iedereen kan meedoen aan BOSS. Dat kan eenmalig zijn of juist voor langere tijd. Zo heeft de één misschien een goed idee voor een nieuwe speeltuin of een sporttoernooi, terwijl een ander zich graag regelmatig inzet voor eenzame ouderen.
Samen gezond oud worden in de gemeente Duiven? Denk dan eens aan wat BOSS voor u kan doen.

Er is dus ook geen specifiek BOSS budget, maar er is een budget Actief Verbinden waar BOSS onderwerpen uit gefinancierd kunnen worden. Dit totaalbudget is 20K.

De samenwerkingsverbanden dienen ter ondersteuning aan gemeenten de verenigingen;

- Lidmaatschap Vereniging Sport en gemeente:
  Gemeenteleden en bedrijfspartners vormen samen het VSG-netwerk. Circa 70% van de Nederlandse gemeenten is aangesloten bij Vereniging Sport en Gemeenten. Ruim veertig bedrijven zijn partner van het platform. Ook provinciale

sportraden, sport(service)bedrijven en zwembaden zijn partner. In nauwe samenwerking met de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) treedt VSG op landelijk niveau op als gesprekspartner namens gemeenten in contacten met ministeries, sportkoepels en onderzoek- en onderwijsinstellingen.

- Uniek Sporten: Samenwerkingsverband 1 gemeenten Wmo-regio Arnhem, waarbij Uniek Sporten samen met partners zorgt voor de uitvoering op het gebied van aangepast sporten.
- Sportstimulering Nederland: Het mogelijk maken van Sjors Sportief en Max Vitaal, waardoor er een platform is voor verenigingen om jong en oud kennis te laten maken van alle takken van sport.

(pag 22) Ontwikkeling tarieven jeugdbescherming en jeugdreclassering. Gestreefd wordt naar uniforme producten, tarieven en contracten. Hoe groot de gevolgen voor de uitgaven zijn kan nog niet worden aangegeven. Kunt u wel aangeven of de huidige tarieven naar verwachting te hoog of te laag zijn? Om te komen tot uniforme tarieven in heel Gelderland wordt een verhoging van de tarieven van de Gecertificeerde Instellingen in onze regio Centraal Gelderland voorgesteld, daar deze tarieven lager zijn dan het Gelderse gemiddelde.

(pag 22) Ontwikkeling tarieven groepsbegeleiding WMO. We worden geïnformeerd over mogelijke tariefsverhoging. Wat is mogelijk het structureel financieel effect hiervan? Kunt u een indicatie geven van de omvang? De tariefsverhoging is inmiddels regionaal vastgesteld. De verwachting is dat deze tariefsverhoging een structureel effect heeft van circa €27.000.

(pag 23) kunt u de noodzaak toelichten dat de gemeente Duiven kosteloos een gastland voor het WK volleybal ontvangt? Is dit niet de verantwoordelijkheid van het gastland zelf of de volleybalbond? Wat voor soort kosten maakt de gemeente Duiven? Hoe wordt dit gedekt (wij zien geen budget aanvraag)? Kunt u de doelstelling nader toelichten? Worden scholen ook betrokken bij de side-events? De opvangkosten van het Gastland in de gemeente wordt bekostigd door Nevobo, hier zitten geen kosten voor de gemeente aan. Wel wordt er verwacht dat we in de aanloop naar het WK (vanaf maart) gezamenlijk met Nevobo, de volleybalverenigingen, scholen en andere betrokkenen side-events organiseren in het kader van het WK. Daarnaast wordt er tijdens het WK verwacht dat we een volleybalplein inrichten in het centrum met o.a. de lokale ondernemers. Op dit moment is er een vooronderzoek naar de haalbaarheid en betrokkenheid van inwoners, verenigingen, ondernemers en andere partijen om actief deel te nemen aan het WK door een gastland op te vangen en side-events met hulp van Nevobo te organiseren.
Bij de side-events worden de combinatiefunctionarissen (Beweegteam BOSS) nauw betrokken en wordt een inschatting van 15K gemaakt voor kosten voor de gemeente.
Het doel is dus niet om een gastland binnen te halen, maar juist door side-events de samenleving meer te laten ervaren wat Gemeente Duiven kan bieden.

-

(pag 25) IHP. Kunt u toelichting welke uitgangspunten worden gehanteerd bij het berekenen van de kapitaallasten voor de 2 nieuwe schoolgebouwen. Kunt u de kapitaallasten van de 2 investeringen in nieuwe schoolgebouwen specificeren tot en met jaar 2025? (Onderscheid in afschrijvingslasten en rentelasten). Uitgangspunt is afschrijving in 40 jaar
Rente waarmee gerekend is = 1%
Onderscheid tussen rente – afschrijving: € 194.984,- van de € 285.478,- = afschrijving. De rest is rente.

Onderwijsaccommodatie	2022	2023	2024	2025	Opmerking
Remigius onderwijsdeel			€ 163.115,00	€ 163.115,00	In 2024 voor het eerst de lasten bij oplevering in 2023
Remigius kinderopvangdeel			€ 0,00	€ 0,00	Geen omdat hier een bijdrage tegenover staat
Remigius grond		€ 4.500,00	€ 4.500,00	€ 4.500,00	Dit zijn rentelasten
W/W onderwijsdeel			€ 137.863,00	€ 137.863,00	In 2024 voor het eerst de lasten bij oplevering in 2023
W/W kinderopvangdeel			€ 0,00	€ 0,00	Geen omdat hier een bijdrage tegenover staat
Tijdelijke huisvesting	€ 130.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	Eenmalige investering
Eigen bijdrage schoolbesturen			-€ 20.000,00	-€ 20.000,00	Geschatte vermindering op kapitaalslasten onderwijsdeel
Gecumuleerde (kapitaals)lasten	€ 130.000,00	€ 4.500,00	€ 285.478,00	€ 285.478,00	

Deze tabel komt uit het raadsvoorstel krediet nieuwbouw primair onderwijs (debatavond van 6 juli 2021).

(pag 28) Laaggeletterdheid. Op basis van een onderzoek wordt inzicht gegeven in de laaggeletterdheid van Duiven. Kunt u iets meer toelichten over dit onderzoek? Om welke onderzoek gaat het en wanneer worden cijfers vernieuwd? (periodiek) De informatie komt van de website geletterdheidinzicht.nl. Drie onderzoeksbureaus hebben hieraan meegewerkt, in opdracht van het ministerie van OCW, om meer inzicht te krijgen in de cijfers. Hierbij is data uit het internationale PIAAC-onderzoek gecombineerd met data van het CBS, zoals opleidingsniveau, leeftijd en arbeidsmarktstatus. Wanneer de cijfers vernieuwd worden, is niet duidelijk.

(Pag 28) Geschreven wordt dat wellicht het budget van laaggeletterdheid wordt aangesproken. Hoezo wellicht? Is wel of geen budget noodzakelijk? Hoe groot is het budget? De verbinding met het sociaal domein vraagt allereerst om een plan van aanpak. Hierin wordt duidelijk welke kosten hiermee gemoeid gaan. Zoals benoemd in de Voorjaarsnota is er ook een regionaal budget dat wellicht eerst kan worden aangewend. Binnen de gemeente Duiven is er een budget van € 25.000,- voor laaggeletterdheid.

(pag 28) jongerenwerk. We lezen dat mede door Corona jeugdoverlast is toegenomen. Vooralsnog gaan wij er van uit dat de toename van jeugdoverlast niet structureel is. Klopt deze aanname? Kunt u nader toelichten waarom het uitbreiden van jongerenwerk vanaf 2022 wel structureel noodzakelijk is? We hebben deze lasten voorlopig structureel opgenomen maar zijn voornemens om na een evaluatie voor 2023 te bekijken of we de jongerenwerker echt structureel nodig hebben.

Het klopt dat de jeugdoverlast in de openbare ruimte door Corona zichtbaar is toegenomen. De jaren daarvoor kwamen dergelijke meldingen minder voor. De nieuwe ambulant jongerenwerker wordt echter niet alleen ingezet bij overlast in de openbare ruimte. Hij houdt ook contacten met jongeren en andere vindplaatsen zoals het onderwijs. Nu het afgelopen jaar met het brede werkveld breed is georiënteerd op jongerenoverlast is naar voren gekomen dat er vanuit het werkveld (politie, Boa's, onderwijs, welzijn) behoefte is aan een jongerenwerker die in contact staat met jongeren en verbindingen legt tussen de verschillende partijen in het werkveld. We willen de komende periode gebruiken of de meerwaarde van een ambulant jongerenwerker ook in de praktijk zal blijken.

(pag 37) Bevriezing toeristenbelasting. Kunt u nader toelichten waarom het noodzakelijk is om één toeristenbelastingtarief te hanteren in de Liemers? Het is een onderdeel van het toeristisch platform waarin we de samenwerking willen intensiveren. Verschillende tarieven kunnen die samenwerking in de weg staan. Het versterkt mogelijk concurrentie.

(pag 37) Bevriezing toeristenbelasting. Voorgesteld wordt om het tarief toeristenbelasting 2021 te bevriezen. Normaliter vindt jaarlijks een indexatie van het tarief plaats. De baten voor 2022 t/m 2025 zijn gebaseerd op het tarief 2021. De indexering voor 2022, 2023, 2024 en 2025 heeft nog niet plaatsgevonden en is daarmee nog niet meegenomen in onze begroting. Kunt u toelichting waarom

toekomstige indexeringen, die nog niet verwerkt zijn in onze huidige meerjarenbegroting 2021-2024, nu wel direct leiden tot nadelen in onze huidige meerjarenbegroting (nadelig effect wordt groter)? Op blz. 108 van de meerjarenbegroting 2021-2024 ziet u een staat overzicht raming begroting 2021-2024. Onder het kopje belastingopbrengsten staat meerjarig de extra opbrengsten geraamd in verband met de inflatie. Met andere woorden met de indexering is meerjarig rekening gehouden.

(pag 38). Bebording voor laadpalen. Op basis van een prognose is een toekomstige behoefte voor laadpalen bepaald. Kunt u nader toelichten wat de grondslag is voor deze prognose, hoe hard is dit? In hoeverre is het noodzakelijk om nu structureel budget beschikbaar te stellen, terwijl de visie en het beleid nog niet gereed is? Feitelijk betreft dit een reële bijraming van het budget 'bebording en bewegwijzering' en betreft het in principe een autonoom te verwachten ontwikkeling, die in zekere mate los staat van het nog vast te stellen beleid. De behoefte aan laadpalen door de groei van elektrische auto's zal toenemen en de wettelijke bebording kost geld.

Hoe snel dit gaat is in zekere zin onzeker. Dit is daarom niet hard inderdaad en daarom een raming, gebaseerd op een prognose. Niet bijramen zal naar verwachting leiden tot overschrijding van dit budget en alsnog leiden tot bijstelling op basis van het resultaat van de jaarrekening komende jaren. De prognose is gegenereerd met een computermodel genaamd de EV-Prognose Atlas. Dit model is opgebouwd op basis van openbare en niet-openbare data en is onder andere gebaseerd op het SparkCity model van de TU Eindhoven dat de verkoop van elektrische voertuigen in Nederland voorspelt. De uitkomsten van deze prognose zijn afgezet en gecheckt, gevalideerd en bijgesteld op basis van de separate EV-outlooks van E-laadNL. ElaadNL is het kennis- en innovatiecentrum op het gebied van slimme laadinfrastructuur in Nederland. Door al deze factoren kunnen we er van uit gaan dat de prognoses accuraat zijn.
Visie en beleid zijn inderdaad nog niet gereed, maar er is al wel een aanbieder actief in het neerzetten van laadpalen in de gemeente: Park 'n Charge. Hierbij gaat het om de eerste 28 laadpalen in de gemeente Duiven. Ook voor deze laadpalen moet bebording komen. Aangezien het met de komst van deze aanbieder ook mogelijk is geworden voor inwoners om aanvragen te doen voor laadpalen, is de verwachting dat er dit jaar nog een behoorlijk aantal laadpalen geplaatst gaan worden.

(Pag 51) Implementatie omgevingswet. Vormen van een bestemmingsreserve. Kunt u een nadere toelichting geven op het bestedingsplan? Is er een implementatie plan omgevingswet ter onderbouwing van deze kosten of op welke wijze is de omvang bepaald? De huidige raming van de kosten voor de implementatie van de Omgevingswet loopt tot en met 2021. Door het uitstel zullen kosten verschuiven en toenemen. Voor de uitgestelde invoeringsdatum en doorontwikkeling de komende 3 jaar die daarop volgt, is een aanvullende raming opgesteld. Dit staat vermeld in het speerpunt. Hiervoor is inderdaad in zekere zin een 'bestedingsplan' of raming opgesteld. Dit plan is heel pragmatisch gebaseerd op een eigen inschatting van nog benodigde activiteiten de komende jaren. Dit komt op hoofdlijnen neer op de activiteiten die ook zijn verwoord in het speerpunt. Zo zijn er met name kosten opgenomen voor benodigde inhuur ter ondersteuning en compensatie van reguliere taken, het beheer en door ontwikkelen van het DSO, verdere doorontwikkeling van het Omgevingsplan en Omgevingsvergunning en het komen tot toepasbare regels eigen verordeningen en benodigde middelen voor communicatie en participatie.

Algemeen

Een aantal reserve mutaties worden voorgesteld, kunt u op basis van het huidige voorstel aangeven wat het weerstandsratio wordt o.b.v. risicoportefeuille jaarrekening 2020? Wat is de omvang de algemene reserve in 2022? Inclusief het saldo van de jaarrekening, de vorming en de opheffing van

de reserves in dit voorstel alsmede de verwerking van het saldo in deze Voorjaarsnota zou de stand van de Algemene Reserve uitkomen op ongeveer € 12 miljoen. Met een risicoportefeuille in de jaarrekening van ongeveer € 6 miljoen komt de ratio dan uit rond de 2.

In de huidige begroting zitten een aantal claims/ taakstellingen waarmee de toezichthouder niet akkoord is gegaan. Kunt het meerjarig financieel effect hiervan presenteren?

Totaal	**2.329.767**	**-586.420**	**2.763**	**443.337**	**99.673**
Correctie provincie					
claim abonnementsgelden	0	178.000	178.000	178.000	178.000
claim klimaatgelden	0	107.000	107.000	107.000	107.000
verbonden partijen	80.300	36.200	15.410		
Totaal	**2.264.167**	**-871.320**	**-261.347**	**174.637**	**-169.027**

We hebben een vraag over de financiering van alle geplande uitgaven, zoals deze nu bij de gemeente bekend zijn. Kunnen alle geplande uitgaven gerealiseerd worden op basis van de huidige liquide middelen en verwachte inkomstenstroom? Of moeten aanvullende leningen worden aangetrokken? Indien aanvullende leningen moeten worden aangetrokken is de vraag hoe groot het financieel effect is voor de begroting 2022?

Door de hoge opbrengst van grondverkopen in het eerste halfjaar beschikken we op dit moment over veel liquide middelen. Daardoor is de financiering op dit moment geen probleem. We blijven dit regelmatig monitoren zodat we hier tijdig en goed op kunnen reageren.

Totaal	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo voor de Voorjaarsnota	-827.845	302.991	904.197	1.852.242	1.874.742
Mutaties 2021	-3.195.111	175.516	586.096	812.589	1.178.753
Saldo na Voorjaarsnota	**2.367.266**	**127.475**	**318.101**	**1.039.653**	**695.989**
Nieuwe beleidswensen 2022-2025					
Totaal van de speerpunten	22.799	190.799	165.742	165.742	165.742
Aanvullende wensen	0	303.250	55.250	55.250	55.250
Saldo bij honoreren alle wensen	**2.344.467**	**-366.574**	**97.109**	**818.661**	**474.997**
Extra belastingopbrengsten	0	0	0	0	0
Bestuursopdracht RSD		0	0		
Onderwijshuisvesting (incl bijdrage scholen)		130.000	4.500	285.478	285.478
Verduurzamen scholen		53.546	53.546	53.546	53.546
Verordening Individuele studietoeslag	14.700	36.300	36.300	36.300	36.300
Doelgroepenvervoer		pm	pm	pm	pm
Totaal	**2.329.767**	**-586.420**	**2.763**	**443.337**	**99.673**
Correctie provincie					
claim abonnementsgelden	0	178.000	178.000	178.000	178.000
claim klimaatgelden	0	107.000	107.000	107.000	107.000
verbonden partijen	80.300	36.200	15.410		
Totaal	**2.264.167**	**-871.320**	**-261.347**	**174.637**	**-169.027**

	Remigius	Wereldwijzer/Wiekslag	
Onderwijsdeel	€ 4.660.425	€ 3.938.934	afschrijving in 40 jaar
Kinderopvang	€ 1.113.660	€ 856.290	lasten worden verrekend mi
Grond	€ 450.000		geen afschrijving
Tijdelijke huisvesting		€ 130.000	afschrijving in een keer
	€ 6.224.085	€ 4.925.224	

Onderwijsaccommodatie	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Remigius onderwijsdeel			€ 163.115	€ 163.115
Remigius kinderopvangdeel			€ -	€ -
Remigius grond		€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500
W/W onderwijsdeel			€ 137.863	€ 137.863
W/W kinderopvangdeel			€ -	€ -
Tijdelijke huisvesting	€ 130.000	€ -	€ -	€ -
Eigen bijdrage schoolbesturen			€ -20.000	€ -20.000
Gecumuleerde kapitaallasten	**€ 130.000**	**€ 4.500**	**€ 285.478**	**€ 285.478**

Afschrijving	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Remigius onderwijsdeel			€ 116.511	€ 116.511
Remigius kinderopvangdeel				
Remigius grond				
W/W onderwijsdeel			€ 98.473	€ 98.473
W/W kinderopvangdeel				
Tijdelijke huisvesting	€ 130.000			
Eigen bijdrage schoolbesturen			€ -20.000	€ -20.000
Gecumuleerde afschrijving	**€ 130.000**	**€ -**	**€ 194.984**	**€ 194.984**

Rente	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Remigius onderwijsdeel			€ 46.604	€ 46.604
Remigius kinderopvangdeel				
Remigius grond		€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500
W/W onderwijsdeel			€ 39.389	€ 39.389
W/W kinderopvangdeel				
Tijdelijke huisvesting	€ 130.000			
Eigen bijdrage schoolbesturen				
Gecumuleerde afschrijving	**€ 130.000**	**€ 4.500**	**€ 90.494**	**€ 90.494**

ddels een overeenkomst met schoolbesturen

Opmerking
In 2024 voor het eerst de lasten bij oplevering in 2023
Geen omdat hier een bijdrage tegenover staat
Dit zijn rentelasten
In 2024 voor het eerst de lasten bij oplevering in 2023
Geen omdat hier een bijdrage tegenover staat
Eenmalige investering
Geschatte vermindering op kapitaallasten onderwijsdeel

Er van uitgaande dat de scholen een bijdrage in de investering doen.

GROEN LINKS DUIVEN

Technische vragen Voorjaarsnota gemeente Duiven 2021

(p6) Snippergroen
Teruggekregen stukjes snippergroen worden heringericht. Kosten worden betaald op opbrengsten verkochte stukken snippergroen.

- Op welke wijze worden deze teruggekregen stukken heringericht, met welke materialen? De teruggekregen stukken worden opnieuw ingericht aansluitend bij groenvoorziening die op de betreffende locatie aanwezig is. Dit doen we uit kostenoverweging en verschilt dus per locatie. Het kan bijvoorbeeld zijn: bosplantsoen, sierheester, gazon, e.a. of een combinatie daarvan. De materiaalkeuze is daarvan afhankelijk. E.e.a. sluit aan bij het gestelde kwaliteitsniveau. Indien enigszins mogelijk werken we aan het verhogen van de biodiversiteit.

(p6) 1 stroom; Het oplopend nadeel is niet alleen een gevolg van inflatiecorrectie.
Wat is nog meer de oorzaak van het oplopen van het nadeel? Naast de inflatiecorrectie zijn de oorzaken van het oplopen van het nadeel:
voor 2022, het benoemen van een gedragsdeskundige (€ 68.850,-)
kostenstijging van de RID (€ 83.970,-)
onderhoud kosten software (€ 68.030)
Kosten gemeentevoertuigen (€ 106.000)

Van 2021 naar 2022 is er inderdaad ook sprake van andere posten die een toename van de kosten veroorzaken. Specifiek gaat het hier om de effecten van de actualisatie van de kosten van de RID en de actualisatie van de raming van de tractiekosten als gevolg van vervanging van diverse voertuigen en inhaalafschrijvingen. In de jaren na 2022 wordt de ontwikkeling van de raming grotendeels bepaald door de CAO-loonstijging waarmee rekening is gehouden (1,4 % per jaar).

Welke maatregelen worden genomen om het nadeel niet zover op te laten lopen? De kosten waar het hier om gaat zijn beperkt beïnvloedbaar door 1Stroom. Dat neemt niet weg dat 1Stroom gezien de kwetsbare financiële situatie van beide deelnemende gemeenten kritisch is op de ontwikkeling van de kosten van de RID en scherp zal zijn en blijven als het gaat om het realiseren van mogelijke additionele kostenbesparingen.

Waarom is de gemeente geen lid van de stichting Steenbreek? Wij doen mee aan Weet van Water. Dit is een soortgelijk initiatief maar dan regionaal georganiseerd waardoor meer maatwerk geleverd kan worden. U kunt daarvoor kijken op www.weetvanwater.nl.

(P7) Live streamen gemeenteraad na Corona
- Hoe is/wordt een toegankelijke archivering van opnamen/live stream geregeld?
- Welke (extra)kosten zijn hiermee gemoeid?

  De raadpleegbaarheid is op dit moment georganiseerd via Youtube. Hierop staan alle streams van 2020 en 2021.

Youtube is gratis en de kosten verbonden aan het plaatsen (via OGD) zijn marginaal.

Na vaststelling van de voorjaarsnota wordt de raadzaal ingericht met camera's om de livestream van (fysieke) vergaderingen voort te zetten. Hierbij wordt een passende/professionele oplossing gezocht om de raadpleegbaarheid van videotulen te behouden en/of te verbeteren. Op pagina 7 van de VJ-nota staat hierover: *Hierboven op komen € 7.000 jaarlijks/structureel voor het uitzenden en beschikbaar stellen van de videobestanden.*

(P7) Bedrag budgettair neutraal. Wat houdt dit in en waarom staat het hier als een negatief bedrag?

In de meicirculaire ontvangen we een aantal bedragen die we in het kader van corona of omdat het om specifieke taken gaat ook voor die doeleinden moeten uitgeven. We ramen daarom direct in deze Voorjaarsnota ook de budgetten voor deze onderwerpen bij. Daardoor hebben we weliswaar extra geld maar ook extra uitgaven voor hetzelfde bedrag. Dat noemen we budgettair neutraal want het beïnvloed het resultaat niet.

(p10) Groene Metropool Opgave agenda.

- Kan de opgave agenda nog invloed hebben op de begroting 2022 die in het najaar gepresenteerd gaat worden? Dat kan inderdaad nog invloed hebben.
- Waarom wel/geen invloed? Deze invloed is afhankelijk van deelname aan de verschillende opgaven door alle deelnemende gemeenten. Indien een gemeente niet mee doet aan een opgave dan kan dit effect hebben op onze deelnamekosten aan een opgave. Dit weten we echter pas na het zomerreces, na het aanbieden van de definitieve opgave agenda.

(p11) De Gemeenschappelijke Regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is een samenwerkingsverband tussen 18 gemeenten en kent als zodanig geen participatie.

- Hoe moet hier het begrip 'participatie' worden gelezen? Participatieve processen worden veelal met de samenleving aangegaan. Deze vinden niet als zodanig op dit regionaal niveau plaats, omdat het hier gaat om 'bestuurlijke' samenwerking. Dus geen burgerparticipatie maar bestuurlijke/gemeentelijke participatie.
  Wie/wat zijn de initiators van plannen/projecten? Binnen de opgaven laten opgaveteams zich leiden door urgentie en betekenis van acties voor gemeenten. Alleen de acties die prioriteit hebben en die kansrijker en succesvoller kunnen worden opgepakt op regionaal niveau, zijn opgenomen in deze regionale agenda. Op basis van deze concept-regionale agenda kunnen gemeenten zich een mening vormen of zij voornemens zijn in te tekenen op de opgaven voor één jaar. De opgaveteams verwerken deze reacties in een definitieve regionale agenda en leggen deze voor aan het AB. Op basis van deze definitieve regionale agenda, kunnen de raden besluiten om in te tekenen voor de opgaven, bij of na de begrotingsbehandeling.
  Als een gemeente besluit mee te doen aan een opgave, dan tekent het college, na het besluit van de gemeenteraad, hiertoe een opgaveovereenkomst. Hiermee zegt de gemeente toe de benodigde middelen ter beschikking te stellen. De basis voor deze overeenkomst ligt in artikel 27 van de Gemeenschappelijke Regeling. In de overeenkomst staan doel van de samenwerking, de resultaten en activiteiten van de opgave, de gemeentelijke bijdrage in financiën en de duur van de overeenkomst.

  Hierbij ondersteund de Regioagendacommissie het AB. De Regioagendacommissie bestaat uit twee leden van de raad.

(p14) Organisatie 1Stroom

Hiervoor is een nieuwe structuur ingericht, bestaande uit 1 algemeen directeur en 2 adjunct directeuren, tevens gemeente secretarissen.

- Klopt het dat de functie van algemeen directeur nieuw (extra) is ten opzichte van de oude situatie?

Zo ja, welke extra kosten zijn hiermee gemoeid? Ja, de functie van Algemeen directeur is nieuw. Voorheen waren er 2 directeuren in schaal 15 en 1 adjunct-directeur in schaal 14. Kosten: € 406.134. In de nieuwe structuur zijn er 2 adjunct-directeuren in schaal 14 en een algemeen directeur in schaal 16. Kosten: € 406.382.

(p18) Corona heeft o.a. noodgedwongen geleid naar veranderende vormen van begeleiding, coaching en ondersteuning. Hiervoor werden andere oplossingen gevonden, zoals: telefonisch contact, beeldbellen, inzetten en gebruikmaken van bestaande hulpverleningssites, whatsappen, wandel coaching, dagbesteding op afstand, in plaats van dagbesteding op locatie, huisbezoeken afleggen en het inzetten van vrijwilligers via www.wehelpen.nl. U geeft aan dat deze creatieve manieren van ondersteuning in de toekomst verder zullen worden uit genut.
Betekent dit dat deze vormen van (digitale) hulpverlening in de nabije toekomst in Duiven meer regel dan uitzondering gaan worden? nee dat zal zeker niet het geval zijn. We hebben geleerd dat de digitale hulpverlening bij gebrek aan anders, het toch mogelijk heeft gemaakt om ondanks alle beperkingen contact te houden en zoveel mogelijk ondersteuning te bieden. Maar we hebben ook geleerd dat fysiek aanwezig zijn, elkaar echt zien en spreken, toch noodzakelijk zijn voor een goede ondersteuning en begeleiding. Dus fysieke ondersteuning blijft de regel maar kan wel aangevuld worden met digitale ondersteuning.

(p19) In hoeverre is het onderzoek (0-meting) naar geluk representatief voor Duiven wanneer vooral jongeren hieraan hebben meegedaan? Het betreft een onderzoek voor de hele Liemers. Het onderzoek is uitgevoerd door de Vrije Universiteit en is volgens de universiteit representatief voor alle leeftijdsgroepen. Er zal een factsheet van de VU worden toegezonden.

(p19) Wijziging woonplaatsbeginsel
Vooral voor jeugdhulp met verblijf: de gemeente waar de jeugdige volgens het BRP stond ingeschreven voorafgaand aan de verhuizing naar de verblijfsplek is en blijft verantwoordelijk kan dit verdergaande financiële consequentie hebben (zowel minder, als meer verantwoordelijkheid/financieel).

- Wat zou dit nu betekenen voor Duiven?
- In hoeverre kan de wijziging woonplaatsbeginsel gevolgen hebben voor geboden hulp aan de personen zelf?

Een gezin dat uit Duiven is verhuisd naar een andere gemeente en waarvan een kind in een instelling verblijft valt vanaf 2022 opnieuw onder financiële verantwoordelijkheid van de gemeente Duiven en niet langer onder de nieuwe woongemeente. Deze consequentie kan ook omgekeerd zijn: een gezin dat recent in Duiven is komen wonen en waarin een kind in verblijf is bij een instelling of pleeggezin valt financieel gezien onder financiële verantwoordelijkheid van de gemeente waar het gezin hiervoor woonde toen de jeugdhulp is gestart.
De geboden hulp verandert in principe niet, de verhuizing is administratief. De jeugdige behoudt het recht op maximaal één jaar hulp met dezelfde voorwaarden en tarieven als waar de vorige gemeente mee had ingestemd.

(p23) Dak IKC Groene Ring
Het dak van IKC De Groene Ring vertoont ernstige lekkages. Uit onderzoek is gebleken dat er sprake is van een constructiefout.

- Klopt het dat dit probleem al eerder aan de orde is geweest en ook dat daar een krediet voor is?

Dat klopt. In de raadsvergadering van 26 januari is dit onderwerp in uw raad besproken. En in het bijbehorende besluit heeft uw raad aangegeven dat een en ander financieel moest worden verwerkt in deze Voorjaarsnota.

(p28) Aanpak laaggeletterdheid en de verbinding met het sociaal domein. Hier stelt u voor te beginnen door afspraken te maken over de signalering van laaggeletterdheid door de consulenten Werk & Inkomen (RSD), schuldhulpverlening en bijzondere bijstand en over de verwijzing van inwoners naar het educatieaanbod.

- Hoeveel procent van de groep laaggeletterden denkt u hiermee te bereiken?
- Welke taakstelling, waarin beoogde successen zijn aangegeven, liggen aan dit voorstel ten grondslag?

We hebben geen beeld van het percentage laaggeletterden dat we denken hiermee te bereiken. Wat uit onderzoek in 2018 wel is gebleken, is dat er een sterk verband is tussen schulden en laaggeletterdheid. Van de onderzoeksgroep bleek namelijk dat ruim de helft een indicatie had op laaggeletterdheid. De RSD speelt al jaren een belangrijke rol als signaleerder en doorverwijzer en die rol willen we graag zo houden en waar kan versterken.

In de Wet Educatie en Beroepsonderwijs is vastgelegd dat gemeenten in regionaal verband moeten zorgen voor voldoende en gespreid aanbod van educatieactiviteiten voor volwassen, niet-inburgeringsplichtige, inwoners. Hieronder vallen analfabeten, laaggeletterden die hun vaardigheden Nederlandse taal en rekenen willen verbeteren, gericht op het bereiken van het ingangsniveau voor het beroepsonderwijs en vrijwillige inburgeraars die hun Nederlandse taalvaardigheden willen verbeteren door deelname aan een opleiding Nederlands als tweede taal en/of het afleggen van het staatsexamen. Het educatieaanbod bestaat uit leertrajecten waarbij inwoners werken aan taal-reken en digitale vaardigheden. De rijksoverheid stelt jaarlijks een budget beschikbaar, de specifieke uitkering Educatie, waarmee de gemeenten deze trajecten kunnen financieren.

Maar alleen zorgen voor leertrajecten is niet genoeg, want iemand die de basisvaardigheden niet goed beheerst, zal niet altijd zelf de stap zetten om het aanbod op te zoeken. Om die reden leggen we ook de focus op het verbeteren van signalering en doorverwijzing en dan met name op de plekken waar we de laaggeletterden kunnen vinden.

(p34) Circulaire economie
Dit programma, gestart in 2018, bestaat uit drie programmalijnen: Klimaatadaptatie, Energietransitie en Circulariteit (grondstoffentransitie).

- Welke concrete resultaten zijn er de afgelopen 3 jaar in dit programma geboekt?
  Speerpunten worden in de jaarrekening beleidsmatig verantwoord op de doelen of resultaten die wel of niet zijn gehaald. Verwezen wordt daarom naar de jaarrekeningen.
- In hoeverre hebben deze resultaten meetbaar bijgedragen aan de invulling van een circulaire economie in Duiven? Deze vraag is in kader van deze Voorjaarsnota niet eenvoudig en niet specifiek te beantwoorden. Binnen het programma Circulaire Economie lopen op ieder gegeven moment ca. 50 deelprojecten en/of activiteiten. Dit is erg uiteenlopend van communiciatie, energieloket en energiecoaches tot bijvoorbeeld de RES. We gaan er vanuit dat we veel goede dingen doen. Ten aanzien van de Energietransitie heeft de raad een ambitiedocument vastgesteld. We gaan er van uit dat we de daarin verwoorde doelstelling gaan realiseren.

(p35) Woningbouw
De ambitie is helder: ‘De opgave voor de gemeente blijft onverminderd: de juiste woning, voor de juiste doelgroep, op de juiste plaats en op het juiste moment.”

De relatie tussen inkomen en wonen is duidelijk. Vooral de inkomensgroep 'modaal' dreigt tussen wal en schip te vallen. Te weinig inkomen voor een 'betaalbare' koopwoning (>€20k) en midden-huur (€850 pm) en te veel voor betaalbare huur.

Hoe wordt deze groep mensen bediend in hun vraag naar een woning? Zie de opgenomen doelen en uitgangspunten in de woonvisie (doel 14). Voor het belangrijkste deel vastgelegd in het streefprogramma, met veel aandacht voor Betaalbaar en de doelgroep. Natuurlijk streven we bij de realisatie van woningbouwlocaties ook naar mogelijke tussenoplossing, met oog op juiste woning, juiste plaats, juiste doelgroep.

(p35) Vermindering Legesinkomsten vanwege invoering Wet kwaliteitsborging
Vanuit het rijk is een wet aangenomen welke per 1 juli 2022 in werking treed en waarvan het effect is dat de gemeente een inkomstenderving van €84.000 euro voor haar kiezen krijgt. Dit betreffen legekosten die per 1 juli 2022 niet meer gerekend kunnen worden. Dit heeft te maken met een verandering van de taken van de gemeente. De huidige taken, waar leges voor gerekend worden, worden vervangen door nieuwe taken, waar geen legekosten voor mogen worden gerekend.

- Wordt er verwacht dat de nieuwe taken om dezelfde hoeveelheid werk gaan vragen? Of juist om meer of minder werk? Uit een eerste verkennende scan uitgevoerd in 2019 is gebleken dat de hoeveelheid werk binnen de vergunningverlening en toezicht mogelijk zal afnemen met 0,12 fte. Echter, dit is gebaseerd op de gegevens die in 2019 bekend waren. Ten behoeve van een goede implementatie zal deze scan dit jaar opnieuw worden uitgevoerd waarbij ook uitvoeringskeuzes worden meegenomen die van invloed kunnen zijn op de totale hoeveelheid werk die de inwerkingtreding van de Wkb tot gevolg kan hebben.
- Kan die €84.000 gederfde inkomsten dan op termijn een andere omvang aan gaan nemen, afhankelijk van hoeveel werk de nieuwe taken vragen? De derving op inkomsten op de leges kan per jaar fluctueren, afhankelijk van het aantal en soort aanvragen dat ingediend wordt. Daar is op voorhand geen sluitende duidelijkheid over te geven.
- Wordt er verwacht dat de gederfde inkomsten van €84.000 euro met de herziening van het huidige VTH-beleid terugverdiend kunnen worden? Met het in werking treden van de Wkb en de Omgevingswet, wordt het weer mogelijk om leges te kunnen gaan heffen op milieuvergunningen. In combinatie met het herzien van de legesverordening omgevingsvergunning (waarbij heel goed gekeken zal gaan worden naar de kostendekkendheid van de vergunningen die niet onder gevolgklasse 1 vallen) bestaat de mogelijkheid dat de derving op de legesinkomsten (al dan niet gedeeltelijk)terugverdiend kunnen worden. Bij de voorbereiding van de implementatie van de Wkb en Ow zal hier zeker goed naar gekeken worden.
- Waar zal de focus komen te liggen om tijdens de herziening van het VTH-beleid de gederfde inkomsten te compenseren? De focus zal komen te liggen op het heffen van leges op milieuvergunningen en het vooroverleg. Daarnaast zal uiteraard de algehele kostendekkendheid van het product omgevingsvergunning goed bekeken worden om deze zo goed mogelijk (binnen de grenzen van redelijkheid) vast te stellen.
- Verwacht de gemeente van het rijk een compensatie in deze gederfde inkomsten? Voor zover nu bekend zal er geen compensatie vanuit het rijk plaats vinden. Echter, de discussie rondom de kosten voor het uitvoeren van zowel de Wkb als de Ow wordt nog steeds gevoerd. Duidelijk is wel dat deze kosten veel hoger zijn dan men vanuit de rijksoverheid op voorhand had ingeschat. Mogelijk gaat volgend op deze discussie nog een compensatie plaatsvinden. Hier is tot nu toe nog geen duidelijkheid/zekerheid over.

(p39) Verhogen biodiversiteit door ander maaibeleid
Er wordt hier €20K extra per jaar gevraagd;

- Waaraan wordt dit extra geld uitgegeven?
  Levert minder maaien besparing op, en hoeveel? In de notitie Bloeiend Maaibeheer zijn de verschillende scenario's in relatie tot de kostenverhoging weergegeven. Het voorgestelde

scenario 4 is een eerste stap naar het werken aan meer biodiversiteit. De huidige beheervorm, 5 x per jaar alles klepelen en laten liggen, is het goedkoopst. Bij scenario 4 wordt zoveel mogelijk overgestapt naar 2 x per jaar maaien en afvoeren. De inzet van andere machines (voor maaien van hoger en meer gras) en het afvoeren en de stortkosten geven de kostenverhoging. Extra geld wordt hieraan uitgegeven. Minder maaien levert in eerste instantie geen besparing op. Bij langdurig verschralen (5 tot 10 jaar) kan wellicht worden toegewerkt naar 1 x per jaar maaien.

(p39) Per 1 januari 2021 heeft het college besloten de uitvoerende milieutaken over te dragen aan de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA).

- Om welke uitvoerende taken gaat het hier? Het betreft hier de toezichtstaken milieu. Met het overdragen van deze taken worden niet alleen basistaak bedrijven onder milieutoezicht van de ODRA gesteld, maar het hele bedrijvenbestand binnen de gemeente Duiven.

(p40) Gebiedsgerichte aanpak Rijksweg

De gemeente trekt ruim €2 miljoen uit voor dit plan. Dit wordt mede onttrokken aan de bestemmingsreserve betaalbare woningbouw.

Wat is er momenteel aan financiën beschikbaar in de Bestemmingsreserve Betaalbare Woningbouw? De stand van deze reserve per 31-12-2020 (jaarrekening 2020) is € 880.147.
De voorgenomen onttrekkingen aan de bestemmingsreserve Betaalbare Woningbouw op basis van reeds genomen raadsbesluiten zijn:
Raadsvoorstel Gebiedsgerichte aanpak Rijksweg Duiven (Z/18/037565/201362553, d.d. 29 mei 2018), zijnde € 200.000.
Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Weidekervel (Z/20/067738/2014, d.d. 8 september 2020) en raadsvoorstel Grondexploitatie Weidekervel (Z/21/078138/201502940, d.d. 16 maart 2021). In deze voorstellen is € 70.000 gereserveerd t.b.v. de realisatie van woningbouwlocatie Weidekervel. In het laatste raadsvoorstel is aangegeven dat op het tekort op de grondexploitatie hiervan € 36.000 benodigd is.
De bestemmingsreserve Betaalbare Woningbouw bedraagt na deze onttrekkingen: € 644.147.

Wat zijn de exacte bedragen die uit de Algemene reserve, Bestemmingsreserve betaalbare Woningbouw en reeds eerder gevoteerde kredieten en voorzieningen worden onttrokken? Voor de precieze beantwoording van de vraag wordt verwezen naar voornoemd raadsvoorstel d.d. 29 mei 2018. Daarin is het exacte dekkingsvoorstel opgenomen.

- Wat wordt er precies gedaan om betaalbare woningbouw te laten plaatsvinden binnen de gebiedsgerichte aanpak Rijksweg? Binnen deze gebiedsgerichte aanpak en zoals ook opgenomen in bovengenoemd raadsvoorstel voor de gebiedsgerichte aanpak Rijksweg, zijn twee locaties aan de orde waar woningbouw plaatsvindt; Regina Pacis en Rijksweg 62. In het raadsvoorstel is ook het beoogde woningbouwprogramma benoemd, passend binnen de vastgestelde behoefte. Voor Regina Pacis is dat 24 appartementen middeldure huur (€ 633,25 tot € 850). Op de locatie Rijksweg 62 worden 11 appartementen beoogd, sociale huur (< € 633,25 - 1e aftoppingsgrens) Dit programma is ook opgenomen in bijlage 3 van de nieuwe Woonvisie Duiven.
- Komt het bedrag dat uit de Bestemmingsreserve Betaalbare Woningbouw onttrokken wordt, uitsluitend ten goede aan betaalbare woningbouw? De middelen uit deze bestemmingsreserve, samen met andere dekkingsbronnen, dragen bij aan de totale ambitie voor de beoogde gebiedsaanpak. In het geheel van ambities en doelstellingen is ook een zeker (betaalbaar) woningbouwprogramma beoogd, wat mede door deze middelen, realiseerbaar is.
  Het besluit en de afweging om geld beschikbaar te stellen vanuit deze bestemmingsreserve heeft reeds plaatsgevonden in kader van bovengenoemd raadsvoorstel voor de

Gebiedsgerichte aanpak Rijksweg. De strekking op pagina 40 van de Voorjaarsnota, betreft enkel en vooral een juiste administratieve verwerking van eerder genomen besluit.

(p45) ViA15.

Is er door uitstel van de aanleg omdat, er nog geen uitspraak is van de Raad van Staten minder/of meer uitgegeven? *Voor 2021 is er zoals het er nu uitziet sprake van minder inhuurkosten dan voorzien omdat Rijkswaterstaat en GelreGroen met de meeste vervolgwerkzaamheden wachten op de uitspraak van de Raad van State. Deze verwachten wij eind 2021. Als in 2022 de werkzaamheden weer worden opgestart maken wij naar verwachting meer inhuurkosten dan voorzien. Dit kan worden geëgaliseerd via de bestemmingsreserve, die voor dit soort situaties in het leven geroepen is.*

ZFB2D65709A

Gemeente Duiven

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Gebiedsgerichte aanpak Rijksweg Duiven

Zaak- & documentnr. : Z/18/037565/201362553
Portefeuillehouder : Ton Spaargaren

Opsteller : Luc Velhorst
Team : Ruimtelijke Ontwikkeling
Telefoonnr. 3349

Samenvatting

Dit voorstel gaat over de gebiedsgerichte aanpak van de Rijksweg.
In opdracht van de gemeente is daarvoor een Koers en Kwaliteitskader opgesteld. Voorgesteld wordt om akkoord te gaan met de herontwikkeling/transformatie van drie beeldbepalende leegstaande panden. In directe samenhang met deze transformatie wordt voorgesteld om het openbaar gebied her in te richten, op basis van het schetsontwerp uit het Kwaliteitskader. Het gaat om het gebied vanaf supermarkt Jumbo tot aan de rotonde de Vergertlaan. Tenslotte wordt voorgesteld om hiervoor budget voor beschikbaar te stellen en akkoord te gaan met het dekkingsplan. Co-financiering door de provincie Gelderland geldt daarbij als voorwaarde.

Beslispunten

1) De gebiedsgerichte aanpak van de Rijksweg zoals beschreven in dit Raadsvoorstel en gebaseerd op de 'Koers en Kwaliteitskader Rijksweg Duiven' (bijlage 1) verder uit te werken en in uitvoering te brengen;
2) Het budget van € 3,2 mln met bijbehorend dekkingsvoorstel conform financiële paragraaf te voteren, onder voorbehoud van een positieve beschikking van de provincie Gelderland over de cofinanciering.

Aanleiding

Langs de Rijksweg bevinden zich meerdere panden die al lange tijd geheel of gedeeltelijk leeg staan. Het betreft zowel panden met een woonfunctie, een maatschappelijke functie als een bedrijfsmatige functie. Diverse panden hebben een monumentale status en/of zijn van beeldbepalende waarde voor het centrum van Duiven.

De Rijksweg vormde tot de jaren zestig van de 20e eeuw onderdeel van de doorgangsroute van Arnhem naar Duitsland. De Rijksweg is één van de weinige nog herkenbare historisch linten in Duiven. Een aantal monumentale panden langs de weg is van grote historische waarde voor het dorp. De weg heeft daarnaast ook een belangrijke functie als entree en hoofdontsluiting van de kern Duiven, en in het bijzonder het centrumgebied. De noodzaak tot een goede aansluiting met het vernieuwde centrum was al eerder onderkend.

Ook de algemene belevingswaarde van de weg is matig. Vanwege de huidige leegstand geeft het gebied rondom de Rijksweg op sommige plekken een verwaarloosde indruk. Ook de verkeersveiligheid moet nog verbeterd worden, omdat de Rijksweg voor een deel nog niet fysiek is ingericht als 30 km zone.

Er is de afgelopen jaren fors met publieke en private middelen geïnvesteerd in de revitalisering van het dorpscentrum. De eerste resultaten zijn inmiddels zichtbaar: een fraai centrum met trotse ondernemers die de nabije toekomst met vertrouwen tegemoet zien.
De huidige kwaliteit van de Rijksweg en meerdere aanliggende panden sluiten echter niet aan bij de kwaliteit van het centrum.
De opgave is daarom om het Rijksweg gebied om te vormen tot een aantrekkelijke entree voor het centrum en Duiven. De gemeente werkt daarom samen met verschillende partners aan een gebiedsgerichte herontwikkeling van de Rijksweg.

Als eerste stap daarnaar toe is vanaf 2016 de haalbaarheid van de kansen op herontwikkeling van panden onderzocht. Daarvoor zijn gesprekken gevoerd met diverse belanghebbenden zoals initiatiefnemers en omwonenden. Dit heeft uitgemond in het 'Ontwikkelingsperspectief Rijksweg'. Deze is op 17 april 2017 bij wijze van haalbaarheidsstudie aan de toenmalige Raadscommissie Grondgebied gepresenteerd. Vervolgens is ook een eerste schets gemaakt van de herinrichting van het openbaar gebied. Dit schetsontwerp, inclusief sfeerimpressies is op de Politieke Avond van 9 januari 2018 toegelicht en besproken.

Partnership provincie Gelderland
Vanaf het begin is het initiatief voor herontwikkeling ook onder de aandacht gebracht van de provincie Gelderland. Aansluiting is gevonden bij het programma 'SteenGoed Benutten'. Dat programma biedt een helpende hand bij plannen die bijdragen aan ruimtelijke kwaliteit, door leegstand tegen te gaan en door herbestemming en transformatie van vastgoed te bevorderen. Cruciaal daarbij is dat de aanpak van leegstand in samenhang met de omgeving wordt gezien. Daarbij heeft de provincie maatwerk voor ogen.
Onze gebiedsgerichte aanpak van de Rijksweg sluit daar zeer goed bij aan. Dat heeft er toe geleid dat gemeente en provincie als partners hebben opgetrokken. Zo heeft de provincie deskundigheid ingebracht voor het Kwaliteitskader. En er is constructief gezocht naar financiële ondersteuning. Het college van GS is inmiddels akkoord gegaan om gedeeltelijk doch substantieel bij te dragen in de totale kosten van herontwikkeling en de herinrichting. Daartoe heeft het college van GS een voorstel voor een begrotingssubsidie van € 1,1 mln. aan Provinciale Staten voorgelegd. Vanzelfsprekend stelt de provincie voorwaarden bij de formeel nog te verlenen subsidie. Zo dient de realisatie binnen drie jaar, dus uiterlijk medio 2021 te zijn voltooid. Overigens ziet ons college dat niet als last: het past ook bij onze ambitie om de verdere uitwerking en voorbereidingen voortvarend ter hand te nemen.

Koers- en kwaliteitskader Rijksweg Duiven (bijlage 1)
Dit kader vormt het inhoudelijk fundament van de verdere aanpak. Het geeft de komende jaren richting aan een samenhangende aanpak van de herontwikkeling van (leegstaande) panden en de herinrichting van de openbare ruimte.

Het hoofddoel van dit kader is om de Rijksweg om te vormen van een gebied met lage belevingswaarde tot een aantrekkelijke entree voor Duiven en het centrumgebied.
In het rapport wordt gebruik gemaakt van de metafoor van het parelsnoer. De Rijksweg zelf is hierbij de ketting en de parels zijn de monumentale en/of beeldbepalende panden langs de route. Dit betekent dat deze historische gebouwen blikvangers moeten worden in het gerevitaliseerde Rijksweg gebied. Een mooie, kwalitatief hoogwaardige weg met historische en dorpse uitstraling verbindt deze parels samen tot één geheel.

Aanpak van panden
Bij de verkenning van kansen en mogelijkheden is van meerdere panden een ruimtelijke-functionele analyse gemaakt en in het rapport weergegeven in zg. 'paspoorten'.
Drie panden springen daarbij het meest in het oog: Rijksweg 62, Regina Pacis (Rijksweg 56A/Kastanjelaan 3) en de voormalige bibliotheek (Rijksweg 53, in samenhang met

Schoolstraat 9). Het zijn markante panden die beeldbepalend zijn voor de Rijksweg, maar ze kampen met leegstand. Voor deze panden geldt dat de gemeente een actieve rol heeft om de gewenste herontwikkeling tot stand te brengen.
De aanpak van deze panden maakt ook deel uit van de SteenGoed-subsidievoorwaarden.

Ad Rijksweg 62.
Dit is een voormalige boerderij uit 1850 en heeft de status van Rijksmonument. Het pand is karakteristiek voor Duiven en de Rijksweg. Helaas verkeert het in deplorabele bouwkundige staat. Bovendien is het monument erg verstopt en nauwelijks zichtbaar. Het pand is niet bewoond. Wel heeft plaatselijke kunstenaar Will Schropp in de voormalige varkensstal er zijn atelier. De monumentale boerderij kan een icoon- en identiteitsbepalende functie aan de Rijksweg en als entree van het centrum vervullen. Dat vraagt om een ingrijpende restauratie waarbij de boerderij tevens geschikt wordt gemaakt voor een aantal (zorg)wooneenheden. De huidige eigenaren (erfgenamen) zijn daartoe bereid en hun ontwikkelaar heeft inmiddels een concept-bouwplan/restauratieplan ingediend. Behoud van de kunstwerkplaats is daarin opgenomen. De verwachte opbrengsten van de verkoop van woningen staan echter niet in verhouding tot de zeer hoge herstelkosten. Dat heeft een verliesgevende bouwexploitatie tot gevolg met een negatief eindresultaat, geraamd op 5 6Zonder publieke ondersteuning komt de gewenste restauratie niet tot stand. Gelet op het grote belang van de restauratie voor de gebiedsaanpak van de Rijksweg, ziet ons college aanleiding om een gemeentelijke bijdrage van 50% als dekking van het verlies voor te stellen. Het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland is bereid gebleken om eveneens voor te stellen 50% bij te dragen.

Ad Regina Pacis (Rijksweg 56A/Kastanjelaan 3)
Dit pand staat sinds kort geheel leeg. Het was daarvoor deels in gebruik als politiekantoor (de voorzijde, Rijksweg 56A) en aan de zijde van Kastanjelaan 3 was het pand voor het laatst in gebruik als welzijnsfunctie maar was ook al langere tijd niet meer in gebruik. Herontwikkeling voor woningbouw heeft de grootste kans op succesvolle herontwikkeling. De transformatie van kantoor- naar woonfunctie past ook uitstekend bij ons woonbeleid en de Liemerse woonagenda. Herontwikkeling van het pand is inmiddels ook opgenomen in het gemeentelijk woningbouwprogramma. Daarbij wordt ingezet op een 'vergeten' doelgroep die vaak tussen wal en schip valt: mensen die zijn aangewezen op de middeldure huur (tussen € 700,- en € 900,-).
Het Kwaliteitskader geeft aan dat de voorzijde van het gebouw een karakteristiek aangezicht heeft. Dat beeld verdient het om behouden te worden. Ook de groene voorruimte maakt onderdeel uit van het sfeervolle kwaliteitsbeeld. Bij de herontwikkeling dient hiermee rekening te worden gehouden.
Het feit dat het gebouw nog in eigendom is van de gemeente geeft ons de mogelijkheid om actief regie te voeren. De gemeente is dan ook zelf aan zet om een ontwikkelstrategie en uitgangspunten uit te werken, gevolgd door een marktconsultatie/aanbesteding. Kwaliteit en marktconforme opbrengst dienen daarbij samen op te gaan. Overigens met als voorwaarde om uiterlijk in 2021 tot realisatie te komen.

Ad Rijksweg 53 (in samenhang met Schoolstraat 9)
Dit betreft het gebouw van de voormalige bibliotheek dat al geruime tijd leeg staat. Het is een prominente plek aan een belangrijke parkeervoorziening aan de Rijksweg. Door de grote open ruimten in het gebouw leent het zich uitstekend voor een maatschappelijke of een bijeenkomstfunctie. Een extra (hoogte) accent zou goed passen.
Met dit ontwikkelperspectief voor ogen is recent overeenstemming bereikt met de stichting Kerk voor Nu over verkoop. Deze stichting huurde reeds het naastgelegen gebouw aan de Schoolstraat 9. Deze is ook in de verkooptransactie meegenomen. De Kerk voor Nu wenst beide gebouwen met elkaar te integreren en voor eigen diensten en maatschappelijke activiteiten te gebruiken. Na transport staat de stichting zelf aan de lat om de herontwikkeling gestalte te geven. Daarbij is er ook een kans om de inrichting van de bijbehorende

buitenruimte goed af te stemmen met de gemeentelijke opgave tot herinrichting van de aangrenzende parkeerplaats.

Naast deze leegstaande panden zijn er aan de Rijksweg nog andere, niet leegstaande panden die mogelijk in aanmerking komen voor verbetering. Sommige zijn ook beschreven in de Koersnotitie/Kwaliteitskader. De rol van de gemeente blijft vooralsnog beperkt tot facilitator van eventuele initiatieven. In gesprekken met betrokkenen zullen wij het Kwaliteitskader als richtsnoer gebruiken, naast andere geldende kaders.

Herinrichting openbaar gebied

Een belangrijk vliegwiel voor de verschillende herontwikkelingen vormt de gewenste herinrichting van de Rijksweg zelf, met inbegrip van trottoirs/bermen/parkeerplaatsen.
In het Kwaliteitskader is hiervoor een 13-tal uitgangspunten benoemd. Voorbeelden zijn: versmalling tot 5,8 m., herkenbaar maken historisch karakter, aansluiting bij kwaliteiten centrumgebied en het reeds heringerichte deel. Dat leidde tot een eerste schetsontwerp waarbij de globale hoofdlijnen in beeld zijn gebracht. Zie hiervoor het hoofdstuk 4 van het Kwaliteitskader.
Het feit dat het nog gaat om een 'schets' houdt ook in dat er volop ruimte is om eerst in gesprek te gaan met belanghebbenden zoals direct aanwonenden en aangrenzende winkeliers.
Communicatie én uitwerking leiden gezamenlijk tot een definitief ontwerp. Als extra opgave worden daarbij ook nadrukkelijk de kansen voor zuinig gebruik van grondstoffen, hergebruik en recyclebare materialen inzichtelijk gemaakt. Vanzelfsprekend moet dat passen bij de gewenste functionele en- beeldkwaliteit.
In de bijlage van het Kwaliteitskader is aantal sfeerimpressies opgenomen van het gewenste eindbeeld.

Planning
Na de afronding van de huidige fase van visie-vorming begint de forse opgave om de ideeën concreter uit te werken én uit te gaan voeren. Daarbij staat voor ogen dat de fysieke werkzaamheden medio 2021 gerealiseerd moeten zijn. Dat geldt zowel voor de panden als het openbaar gebied.
Zo zal voor de herinrichting van het openbaar gebied eerst het schetsontwerp tot definitief ontwerp moeten worden uitgewerkt, Dat is voorzien in 2018-2019, gevolgd door aanbesteding medio 2019 en tenslotte de uitvoering in 2019-2021 (mogelijk gefaseerd).

Beoogd effect
Er worden meerdere effecten beoogd. Ten eerste het terugdringen van leegstand van panden aan de Rijksweg. Tegelijkertijd wordt herstellen van de karakteristieke historische en beeldbepalende kwaliteit van deze gebouwen beoogd zodat deze ook behouden blijven voor toekomstige generaties. Tevens wordt beoogd te bouwen vor de juiste doelgroep op de juiste plaats, zoals de Woonvisie voorstaat.
De herinrichting heeft als doel het versterken van de ruimtelijke kwaliteit van de Rijksweg en omliggende gebied. Dat geldt zeker voor de belevingswaarde. Ook zijn beoogde effecten het versterken van het vestigingsklimaat van het centrum en verlaging van de snelheid van het autoverkeer.

Argumenten

1.1 Meerdere acties – in samenhang- zijn nodig om tot een gewenste verbetering te komen van de ruimtelijke kwaliteit van de Rijksweg en beeldbepalende panden.
Het gaat om een integrale gebiedsaanpak.

1.2 De Koers- en Kwaliteitskader geeft ook een richtsnoer voor de herontwikkeling van panden die nu nog niet actief worden aangepakt.
Dat geeft mogelijke initiatiefnemers enig houvast en de gemeente een leidraad voor begeleiding/facilitering.

2.1 De verwachte grote positieve impact van de maatregelen voor geheel Duiven rechtvaardigt een aanzienlijke gemeentelijke investering.
In de lopende programmabegroting 2018-2021 is de opgave als speerpunt benoemd.

2.2 De provincie is bereid substantieel bij te dragen.
Daarmee laat zij zien dat het project een bovenlokaal belang dient. En het is van grote waarde voor het kunnen uitvoeren van de plannen.

Kanttekeningen

1.1 Er moet nog veel gebeuren.
De fundamenten zijn inhoudelijk gelegd, maar er wordt nog de nodige uitwerking gevraagd voordat de realisatie kan plaatsvinden.

1.2 De subsidievoorwaarden zetten flinke druk op de ketel.
Binnen 3 jaar moet alles zijn uitgevoerd. Dat houdt in dat de verdere uitwerking hoge prioriteit moet krijgen.

2.1 *Nederland bevindt zich weer in een hoogconjunctuur.*
Dat betekent dat ook dit project risico's oploopt als het gaat om stijgende bouwkosten, langere levertijden, schaarste aan materialen. Deze risico's zijn nog niet afgedekt.

2.2 *De provinciale bijdrage is onontbeerlijk voor het kunnen dekken van de kosten* van de opgave.
Vandaar dat wij deze als voorwaardelijk voor het voteren van gemeentelijk budget stellen.

Financiële paragraaf

De totale, door de gemeente en provincie te dekken kosten van de gebiedsaanpak zijn geraamd op ca. € 3,2 mln. Hiervan is € 642..000,- begroot als publieke dekking van het deficit op de bouwexploitatie na restauratie en herontwikkeling van het rijksmonument Rijksweg 62.
Het andere deel van de gebiedsaanpak, afgerond € 2,56 mln., is geraamd voor de herinrichting van de openbare ruimte, gebaseerd op het Kwaliteitskader.
In deze raming zijn niet de kosten van herontwikkeling van Regina Pacis meegenomen. Op dit moment wordt namelijk op een budgettair-neutrale, dus sluitende exploitatie gerekend. Hiervoor wordt nog een afzonderlijke (opstal)exploitatie voor opgesteld.

<u>Dekkingsplan</u>

Ons college stelt als dekking van de totale kosten de volgende posten voor:

Inzet begrotingssubsidie provincie Gelderland € 1.117.000
Conform voorstel GS aan PS

(alsnog) te onttrekken uit de algemene reserves € 110.000
Dat was het restant eerder uitgevoerde herinrichting Rijksweg

Budget herinrichting Jumbo-Kastanjelaan € 240.000

reeds in begroting 2018 opgenomen

Incidentele opname regulier budget beheer Rijksweg € 60.000,-
Was geraamd voor groot onderhoud en komt nu te vervallen

Incidentele opname regulier onderhoudsbudget parkeerplaats € 34.000,-
Was geraamd voor groot onderhoud en komt nu te vervallen

Opname uit Bestemmingsreserve betaalbare woningbouw € 200.000,-
Het project draagt bij aan verhoging van het woonklimaat. Zonder deze opname zou Regina Pacis veel meer moeten opbrengen waardoor het niet meer bereikbaar zou zijn voor de beoogde doelgroep

Batig saldo verkoop bibliotheek € 100.000,-
Na te ontvangen verkoopopbrengst op te nemen uit alg. reserves

Op te nemen als uitgave in de Meerjarenraming, jaarschijf 2021 € 200.000,-
Dit deel is pas nodig in laatste fase van uitvoering

Opname uit bestemmingsreserve Fonds Bovenwijkse Voorzieningen € 1.100.000,-
Opname uit dit fonds is in het raadsvoorstel Jaarrekening 2017 reeds aangekondigd. Bij uitstek is dit Fonds bedoeld als mogelijk dekkingsmiddel voor publieke (infrastructurele) voorzieningen waarvan alle bewoners en bezoekers profijt hebben. Sinds 2009 wordt dit fonds gevoed met bijdragen uit gemeentelijke en particuliere grondexploitaties, zoals bevestigd in de Structuurvisie.

Communicatie
De grootste communicatieopdracht geldt voor het onderdeel herinrichting van het openbaar gebied. Hiervoor is al aangegeven dat de komende periode een zeer belangrijke opgave ligt in een intensieve communicatie met direct aangrenzende bewoners/winkeliers. Deze wordt na de zomer opgestart. Overigens heeft met een groep bewoners al een eerste inventarisend gesprek plaatsgevonden.
Ook bij de planvorming voor Regina Pacis geldt dat eerst communicatie zal plaatsvinden voordat procedures en uitvoering plaatsvinden.

Intergemeentelijke samenwerking
Niet van toepassing.

Bijlagen

201362561 – Koers en Kwaliteitskader Rijksweg Duiven
201362909 – concept- raadsbesluit

Duiven, 29 mei 2018.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

J.L.M. Scholten
loco-secretaris

drs. H.B.I (Rik) de Lange
burgemeester

Duiven
Groessen
Loo

Vindplaats	Vraag	Antwoord
Raadsvoorstel Argument 1.2	Het Rijk heeft 1,3 miljard extra toegezegd voor 2022. Voor 2021 was een extra bedrag van 613 miljoen toegezegd. Hoeveel was daarvan voor Duiven?	In totaal was daarvan € 588.637 voor Duiven verdeeld over 3 onderwerpen: verdringing en lichte zorg (€ 306.416), Praktijkondersteuning huisartsen (€ 13.446) en wachttijden specialistische zorg (€ 268.774).
Raadsvoorstel Argument 5.1 En 2.B.1	Voor de bestuursopdracht RSD wordt een bedrag van € 561.480 in een reserve gestort. Te lezen valt dat het ook tot een hogere besparing leidt maar die wordt nog niet ingeboekt. Waarom worden die niet tegen elkaar weggestreept?	De RSD heeft aangegeven dit niet te zien als een besparing maar als minder meer. Als we deze inspanning niet zouden doen lopen de kosten op.
Raadsvoorstel Financiële paragraaf	Er wordt een bedrag van uiteindelijk € 36.300 bijgeraamd voor de individuele studietoeslag. Bij de behandeling van de motie over dat onderwerp werd echter aangegeven dat we voor dit doel ook geld krijgen van het Rijk. Waarom dan toch bijramen?	In de meicirculaire is nog geen extra geld beschikbaar gekomen. Aangezien we al wel kosten verwachten nemen we nu vast budget op. Als straks in de septembercirculaire het extra geld gaat komen is het in totaal toch budgettair neutraal.
Bestuur, 1.2	De bijdrage aan de VGGM stijgt fors. Is er in regioverband gesproken over een langere toegroeiperiode?	In het Algemeen Bestuur van VGGM is diverse malen gesproken over de ingroeiperiode. Dat heeft er uiteindelijk toe geleid dat de gemeenten met de grootste stijging van de bijdrage (waaronder Duiven) een ingroeiperiode van vier jaar hebben gekregen. Voor een langere ingroeiperiode was geen draagvlak.
Bestuur, 1.C.1	Aangegeven wordt dat uitgegaan wordt van de behoefte van de klant bij de dienstverlening. Wat zijn de extra kosten om omgevingsvergunningen toch weer in de DuivenPost te publiceren?	Het kijken vanuit de behoefte van de klant betekent dat we zoveel mogelijk aansluiten op de leefwereld van onze inwoners. We stemmen daarbij zoveel mogelijk af op digitale beschikbaarheid van informatie, zodat deze eenduidig en op elk gewenst

		moment toegankelijk is. We zorgen ervoor dat voor inwoners die niet of minder digitaal vaardig zijn, de informatie op andere wijze beschikbaar is. In het geval van omgevingsvergunningen worden deze aangekondigd in de DuivenPost met verwijzing naar de digitale bekendmaking voor de integrale tekst daarvan. Omgevingsvergunningen liggen daarnaast ter inzage op het gemeentehuis en desgevraagd kan een afschrift worden verstrekt. In de praktijk ontvangen we hier echter nagenoeg geen vragen over. We hebben het contract met de Duiven Post tot een minimale variant beperkt om een bezuiniging van € 10.000 te realiseren. We kunnen dit binnen de huidige 1Stroom-begroting niet weer uitbreiden om omgevingsvergunningen te publiceren.
Bestuur, aanvullende wensen	Vanuit de provincie wordt er aangedrongen op een screening van beoogd wethouders. Wat is het standpunt van het college in deze?	Gelet op het toenemende belang van integriteit in het gemeentebestuur, is het goed om de aanbeveling van de CdK en de minister van BZK over te nemen om integriteitsonderzoek onder kandidaat-wethouders standaard onderdeel te maken van de voordrachtprocedure. Vandaar dat daar nu geld voor gevraagd wordt in de VJN. Zie verder beantwoording vraag van VVD hierover.
Maatschappij, 2.B.1	Gesproken wordt over een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse. Is daarbij ook aandacht voor het werkplezier e.d. van de doelgroep (oftewel de geluksbeleving van de doelgroep	Het werkplezier en het weer een steentje kunnen bijdragen aan de maatschappij is eigenlijk het belangrijkste

Duiven
Groessen
Loo

	omdat zij een steentje bij kunnen dragen aan de maatschappij)?	maatschappelijk effect (vergroting eigenwaarde).
Omgeving, 3.1	Wat is de planning voor de uitbreiding van Centerpoort-Noord?	Er is ambtelijke capaciteit vrij gemaakt om de definitieve raadsbesluitvorming over de planontwikkeling voor de uitbreiding van Centerpoort-Noord voor te bereiden. In het eerste kwartaal van 2022 wordt hiertoe een raadsvoorstel ingediend. Bij een positief raadsbesluit wordt aansluitend de concrete planontwikkeling opgestart. Vanuit het RPW is de doelstelling om in de periode tot 2030 tot realisatie en uitgifte van aanvullende bedrijventerreinen te komen. In voornoemd voorstel zal ook een nadere planning uitgewerkt zijn van planontwikkeling richting eventuele daadwerkelijke realisatie.
Omgeving, 3.1	Door de invoering van de Wet kwaliteitsborging komen er meer werkzaamheden waarvoor we geen leges kunnen heffen op ons af dan nu. Zijn deze extra werkzaamheden in fte uit te drukken (en dus geld)?	Uit een eerste verkennende scan uitgevoerd in 2019 is gebleken dat de hoeveelheid werk binnen de vergunningverlening en toezicht mogelijk zal afnemen met 0,12 fte. Echter, dit is gebaseerd op de gegevens die in 2019 bekend waren. Ten behoeve van een goede implementatie zal deze scan dit jaar opnieuw worden uitgevoerd waarbij ook uitvoeringskeuzes worden meegenomen die van invloed kunnen zijn op de totale hoeveelheid werk die de inwerkingtreding van de Wkb tot gevolg kan hebben.
Omgeving, 3.2	Wat wordt bij de toeristenbelasting bedoeld met structureel bevriezen? In de regio zijn	De toeristenbelasting zal dan de gedurende de begrotingsjaren niet verhoogd

	verschillen namelijk groot. Hoe zit de wethouder de harmonisatie dan?	worden ook niet met de inflatiecorrectie. Dit geeft ons de tijd om in de Liemerse Ambassade in het project rondom VTE te gaan werken naar 1 toeristenbelastingtarief.
Omgeving, 3.2	Waarom is nog niet gestart met de Kerkenvisie?	Niet eerder dan na de bevestiging van ontvangst van de rijksbijdrage in de Septembercirculaire kon gestart worden met een offertetraject voor het vinden van een projectmanager/projectleider die in opdracht van de gemeenten uitvoering geeft aan het proces van de kerkenvisie en het opstellen daarvan. In december 2020 is opdracht gegeven aan Spectrum BV die in januari 2021 aan de slag is gegaan. Dus in 2020 zijn geen uitgaven gedaan maar is er wel voorwerk gedaan om per 1 januari 2021 daadwerkelijk te kunnen starten met de werkzaamheden waarvoor de rijksbijdrage is bedoeld.
Omgeving, 3.2 en Investerings-kredieten	Voetpaden. Kan het voetpad langs de Heiliglandsestraat nog in de uitvoering 2022 (uit de grondexploitatie van de Spoorallee) worden meegenomen/uitgevoerd net als wat bij de parkeerplaatsen aan de Weverstraat wordt gedaan?	Het voetpad langs de Heiliglandsestraat valt buiten de scope van de GREX de Nieuweling. Daarom nemen we dit mee in de mobiliteits-agenda. De kosten voor een voetpad zijn erg hoog in verband met de beperkte ruimte. Daarom gaan we eerst goed kijken naar de mogelijkheden.
Omgeving, 3.2	Kan de inrichting van de Robert Josephstraat ten laste van de exploitatie van de werkterp worden gebracht?	De woningen die ter plekke zijn gebouwd aan de Robert Josephstraat zijn geen uitvloeisel van de GREX werkterp De Ploen maar van een destijds geheel op initiatief

Duiven
Groessen
Loo

		van projectontwikkelaar MVO gebouwd plan. Daardoor kunnen uit dit plan voortvloeiende kosten per definitie niet ten laste worden gebracht van de GREX werkterp De Ploen.
Omgeving, 3.2	Hoe verhouden de schilderkosten van het VCD zich tot de exploitatie-opbrengsten?	De schilderkosten bedragen € 30.000. Dit is een incidentele uitgave van ca. 5,8 % van de geraamde exploitatieopbrengst van ca. € 520.000. Gelet op de verkoopopdracht van het opstal, zijn er vooralsnog geen structurele onderhoudskosten geraamd.
Omgeving, 3.2	De verwachting is dat er in 2021 een winstuitname van 3,2 miljoen kan plaatsvinden uit de grondexploitatie Innofase. Hoe zeker is deze?	Bij de berekening is gebruik gemaakt van de reeds verkochte gronden in 2021 en de inschatting van de nog te maken kosten. Het blijft dus een benadering van de mogelijke winst aan het eind van het jaar. Het is dus een zeer reële inschatting dat er bij de jaarrekening 2021, een tussentijdse winst van circa € 3,2 miljoen genomen kan worden over de winstgevende grondexploitaties van ‘het grondbedrijf’.
Omgeving, 3.A.4	We lezen dat de groei van het verkeer groter is dan werd aangenomen bij het gebruikte verkeersmodel. We lezen onder ‘Risico’ ook dat een extra rijstrook van Nieuwgraaf naar Seingraaf als mogelijk kritisch naar boven komt maar nu niet wordt gerealiseerd. In hoeverre klopt het verkeersmodel van het nog vast te stellen bestemmingsplan voor Fresh & Fast? Met andere woorden, blijkt later dit jaar niet alsnog dat die strook er moet komen?	We zien in de verkeersprognose dat in 2030 een knelpunt kan ontstaat in de richting vanuit Nieuwgraaf naar Seingraaf. Dit knelpunt is klein: de beoogde wachttijden worden minimaal overschreden. Hier is sprake van als: -de autonome groei maximaal is (10 jaar vooruit), -Seingraaf volledig is ontwikkeld -de verdeling van het verkeer verloopt zoals geprognotiseerd

		(gaat men eerst eten, dan winkelen, of eerst winkelen dan eten of alleen eten en naar A12 of Arnhem). Indien een van de bovengenoemde prognoses zich anders ontwikkeld kan het betekenen dat de extra rijstrook niet de meest optimale oplossing is. Bovendien heeft een second opinion op de verkeersstudie een alternatieve oplossing geboden, waarin met een aangepaste rijstrookindeling de situatie wordt geoptimaliseerd. Deze oplossing heeft een beperkte investering.
Omgeving, 3.B.1	Welk deel van de bestemmingsreserve bestaat niet uit geoormerkt geldt?	Circa 5% van de bestemmingsreserve (A15) is niet expliciet geoormerkt. Zie jaarrekening 2020. Deze 5% is feitelijk ook geoormerkt namelijk voor het op pagina 45 beschreven doel van de bestemmingsreserve.

Thema avond 8 juli 2021

Vragen over voorjaarnota Duiven 2021 / Karin Bouwmeister

Blz 7. Live streamen gemeenteraad na Corona.
Er wordt € 7.000,- jaarlijks/structureel voor het uitzenden en beschikbaar stellen van de videobanden gevraagd.
Vraag:
- Waar is dit bedrag op gebaseerd?

Het bedrag van € 7.000 is gebaseerd op de kosten die andere gemeenten (Westervoort, Lingewaal, etc.) maken voor deze activiteiten. Pas na inkoop ontstaat meer duidelijkheid over de exacte kosten.

Blz. 7 Devices nieuwe raadsperiode.
Vraag:
- Wat is er qua hardware/devices geregeld voor fractieassistenten aangezien het gebruik van iPads stopt?
- Hoe ziet de licentie van Office365 voor raadsleden & fractieassistenten er dan uit, behelst deze dan ook een office365 licentie, nu is dit alleen Outlook online.

Voor zowel raadsleden als ook fractie-assistenten wordt (net als in de huidige periode) een device beschikbaar gesteld. In hoeverre fractieassistenten exact hetzelfde device kunnen krijgen als raadsleden, moet nog worden onderzocht. We streven naar een Windows device inclusief Office 365 applicaties.

Blz. 23 Basis op orde groenrenovaties.
Om voldoende data voor groen beschikbaar te hebben dienen nog aanvullende inventarisatiewerkzaamheden uitgevoerd te worden. Hier wordt € 20.000,- gevraagd.
Vraag:
- Waardoor komt het dat de basis nog niet op orde is? In het dagelijks beheer is data steeds belangrijker om sturing te geven. Jaren geleden waren er geen computerprogramma's die deze data konden verwerken. Toen deze kwamen hebben we daar gebruik van gemaakt. Echter door de toenemende mogelijkheden binnen het digitaliseren, het steeds sneller opeenvolgen van mutaties in het beheersysteem door bijvoorbeeld zelfbeheer en gegevens die we in het verleden niet bijhielden maar in de huidige systematiek wel noodzakelijk zijn, komen we nu op een punt om een extra inventarisatie ronde te doen waardoor we alles weer in beeld krijgen.

- Waar bestaan de aanvullende inventarisatiewerkzaamheden uit? Naast het in beeld brengen van alle arealen en beheergroepen en de digitale verwerking hiervan, worden in deze ronde aanvullende gegevens opgenomen met betrekking tot kwaliteitsniveau, levensduur en soort.
- Hoeveel uren werk denk men hiervoor nodig te hebben? We ramen hiervoor 500 uur.

Blz. 24 Essentaksterfte.
Er wordt een incidenteel aanvullend budget van € 14.500,- gevraagd voor extra inspectie en snoeiwerkzaamheden.
Vraag:
- Is het niet verstandiger om deze bomen te rooien? Nee, dit betekent een kaalslag en vraagt daarmee om herplant. Deze kosten zijn vele malen hoger. Bij verdere uitwerking van IBOR beleid en daarna boombeheerplannen krijgt het onderdeel boomziektes specifieke aandacht in relatie tot risico's en kostenbeheersing.

- Leveren deze zieke bomen geen extra gevaar op gezien het veranderende klimaat (meer kans op stormen.) Ja dit klopt. Vandaar ook de extra inspectie (en snoei) om dit risico af te dekken.

Blz. 28 Jongerenwerk.
Vanaf 2022 is er structureel € 70.000,- nodig.
Vraag:
- Hoe is dit bedrag tot stand gekomen?
- Hoe wordt de raad van de resultaten op de hoogte gehouden? Directe aanleiding was de toename van de jongerenoverlast in de openbare ruimte. Afgelopen jaar zijn we in gesprek geweest met het werkveld (politie, Boa's, onderwijs, welzijn) om na te gaan hoe we hier gezamenlijk in kunnen optrekken. Uiteindelijk zijn we op basis daarvan tot de conclusie gekomen dat de komst van een ambulant jongerenwerk wenselijk is en de linking pin moet worden voor jongeren en het werkveld. In overleg met Mikado zijn we tot dit bedrag gekomen. We zijn voornemens om na een evaluatie voor 2023 te besluiten of de inzet van ambulant jongerenwerk structureel gewenst is.

Blz. 31. Nieuwbouw voortgezet onderwijs.
Op basis van de actuele leerlingen aantallen draagt Duiven 42% hier aan bij.
Vraag:
- Om hoeveel leerlingen gaat het? Op dit moment (laatste teldatum: 1-10-20200 telt het Candea **1897** leerlingen (voor beide locaties tezamen: Saturnus en Eltensestraat)

Blz. 52 Beheerplan groen, verhardingen, riolering en openbare verlichting.
Er wordt gesteld dat het beheerplan riolering uit het watertakenplan wordt betaald. Er is oer het watertakenplan bekend dat deze dateert uit 2016. Deze wordt iedere keer tussen de 4-6 jaar opnieuw vastgesteld. Voor Duiven is dit periode 2017-2021.
Vraag:
- In hoeverre heeft het beschikbare budget van het (wellicht hernieuwd vast te stellen) watertakenplan dan invloed op het vast te stellen beheerplan riolering lees: kan deze methodiek ook een budgettaire beperking zijn voor het beheerplan riolering? Nee, het watertakenplan is het beleidskader waarin we de hoofdlijn uitstippelen met de financiële kaders. Dat werken we verder uit in een beheerplan.

Hierbij vragen Voorjaarsnota 2021 - Zetel Arends.

Blz 15. Verkiezingen 2022.
Screening wethouderskandidaten .
Vraag:
Waarom wordt bij de Gemeente neergelegd?
Is dit een taak van de Gemeente ? of is dit juist een zaak van de politieke partijen die een wethouder leveren?
Vanuit de provincie wordt erop aangedrongen is dit verplicht?

- De politieke partijen hebben een verantwoordelijkheid voor het selecteren van raadsleden en wethouderskandidaten en hebben dus ook de verantwoordelijkheid voor het letten op integriteitsaspecten daarbij. Het onderzoek bestaat uit een gesprek en een antecedentenonderzoek
- De burgemeester heeft een bijzondere verantwoordelijkheid ten aanzien van de integriteit van het gemeentebestuur.
- Een integriteitsonderzoek naar kandidaat-wethouders is al toegepast voor nieuwe wethouders sinds een aantal jaren
- Gelet op het toenemende belang van integriteit in het gemeentebestuur, is het goed om de aanbeveling van de CdK en de minister van BZK over te nemen om integriteitsonderzoek onder kandidaat-wethouders standaard onderdeel te maken van de voordrachtprocedure. Vandaar dat daar nu geld voor gevraagd wordt in de VJN.
- De € 12.000 is gebaseerd op 4 x een onderzoek van € 3.000

Blz 19. Geluk.
Vraag: Is de Vrije Universiteit /Liemers Hope XXL in staat een wetenschappelijk onderzoek uit te voeren en een conclusie/resultaten vast te leggen?
Is dit onderzoek voor de Gemeente Duiven uitgevoerd?
Hoe komt men aan de scoren 8 als een redelijke groep lager scoort in relatie met jongeren die gereageerd hebben?
Hoe groot is de groep jongeren?
Wat zegt dat over de ouderen?
Onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met Hope XXL in de gehele Liemers. Als nulmeting in het streven van Hope XXL om de Liemers een gelukkige regio te maken. Onderzoek is uitgevoerd door de Vrije Universiteit Amsterdam. Onderzoek is uitgevoerd door Anne Landvreugd onder verantwoordelijkheid van Prof. Dr. M. Bartels (Universitair onderzoekshoogleraar Genetica en Welzijn). De conclusies van het onderzoek zijn in april van dit jaar nog gepresenteerd aan het college en er zijn hiervan een drietal overzichtelijke factsheets beschikbaar. We zullen er voor zorgen dat deze via de griffie onder de raadsleden worden verspreid. In totaal hebben 1719 inwoners gereageerd waarvan 1508 jongeren onder de 18 jaar. Dit hoge aantal jongeren komt vooral omdat de Liemerse scholen hier actief bij betrokken zijn geweest.

Het is de bedoeling dit onderzoek volgend jaar te herhalen. Overigens gaf de laatste burgerpeiling 2019 “Waar staat je gemeente? “ook aan dat onze inwoners de tevredenheid over hun leven in het algemeen met 7,8 beoordelen.

Wat minder bijdraagt is buurtvoorzieningen ,inzet voor duurzaamheid en mogelijkheden voor recreatie /buitenactiviteiten lezen we.
Hoe komt men aan deze conclusie en is dit onderzocht in de Gemeente Duiven.? Onderdeel van het onderzoek was ook welke omgevingsfactoren in meer en in mindere mate bijdragen aan het geluk van de deelnemers.

Op welke manier wil men hiermee terug gaan naar de inwoners? Het college vindt het geluk van de inwoner een belangrijke factor die mee moet wegen bij besluiten en keuzes. Betrokkenheid van de gemeenteraad en de inwoners bij het verder verkennen van het thema geluk zou een goede zaak zijn. Het organiseren van een thema-avond over dit onderwerp kan desgewenst een logische stap zijn.

Blz 23: Basis op orde groenrenovaties.
Vraag: Wat wordt verstaan onder voldoende basis? Het in beeld hebben van alle assets en beheergroepen en de digitale verwerking daarvan. Inclusief gegevens met betrekking tot kwaliteitsniveau, soort en levensduur. Deze informatie is essentieel voor o.a. grootonderhoud-, renovatieplannen en integraal werken.
Welke onderdelen ontbreken nog? In de ronde worden de huidige gegevens gecontroleerd en aangevuld met gegevens met betrekking tot kwaliteitsniveau, levensduur en soort.

Blz 24: Essentaksterfte.
Vraag: Wat betekent IBOR? Integraal Beheer Openbare Ruimte.
Wat is de reden om op de uitkomst IBOR te wachten? Binnen het IBOR wordt het ambitieniveau bepaalt: er worden keuzes gemaakt ten aanzien van het kwaliteitsniveau in relatie tot de kosten en beschikbare middelen en doelmatigheid ten opzichte van de andere disciplines zoals wegen, riolering enzovoorts. Dit geeft een kader voor de verdere uitwerking per vakdiscipline.
Aan welke termijn moeten we denken? De planning is om Q2 2022 te starten met het opstellen van plannen op vakdisciplineniveau.

Blz 30/31 : Opdrachtverstrekking Stichting SHO.
Vraag: Waarom wordt het bedrag in een keer beschikbaar gesteld? Het college kiest ervoor om dit bedrag in een keer uit te betalen in 2022 zodat het totale bedrag als eenmalig bedrag ten laste valt van 2022. We streven ernaar eenmalige uitgave zoveel mogelijk naar voren te halen.
In het geval van SHO zullen we nog wel moeten overleggen met hen op welke wijze we het bedrag gaan uitbetalen in 1 keer of in meerdere delen. De huidige financiële situatie van de stichting onder andere ten gevolge van de Corona crisis zal daarbij ook meegewogen worden.

Blz 37:Voorbereiding op de Wet Kwaliteitsborging.
Vraag: In deze passage wemelt het van afkortingen graag duidelijkheid en uitleg?
VTH : Vergunning, Toezicht, Handhaving
Wkb : Wet kwaliteitsborging
OW : Omgevingswet

Nog een laatste opmerking:
Er staan in deze Voorjaarsnota vele afkortingen graag een lijst van alle afkortingen met de betekenissen.
Vr gr P. Arends - Zetel Arends.

VOG Verklaring Omtrent goed Gedrag
VGGM Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden
RID Regionaal Inkoop- Dienstencentrum
NV Naamloze Vennootschap
EU Europese Unie
SLA Service Level Agreement (Dienstenovereenkomst)
RES Regionale Energie Strategie
AB Algemeen Bestuur
WMO Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WW WerkeloosheidsWet
ICT Informatie- en Communicatie Technologie
VNG Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VWS Volksgezondheid, Welzijn en Sport
BRP Basis Registratie Personen
TONK Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
CBS Centraal Bureau voor de Statistiek
Wgs Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
TOZO Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
RSD Regionale Sociale Dienst
MKB Midden- en KleinBedrijf
G7 Grote 7 gelderse gemeenten
GVJB Gelderse Verbeteragenda JeugdBescherming
MGR Modulaire Gemeenschappelijke Regeling
SDCG Sociaal Domein Centraal Gelderland
VVE Voor- en Vroegschoolse Educatie
OAB Onderwijs Achterstanden Beleid
WK WereldKampioenschap
IKC Integraal KindCentrum
IBOR Integraal Beheer Openbare Ruimte
IHP Integraal Huisvestings Plan
MR Medezeggenschaps Raad
PO Primair Onderwijs
MKBA Maatschappelijke Kosten Baten Analyse
ROC Regionaal Opleidings Centrum
DVV Door Vriendschap Vooruit
SHO Spoed, Horsterpark en OG-tent
BTW Belasting op Toegevoegde Waarde
GRHVOL Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs de Liemers
GR Gemeenschappelijke Regeling
RPW Regionaal Programma Werklocaties
CE Circulaire Economie
LEV Liemerse Economische Visie
CO2 Koolstofdioxide
RSW Regionale Strategie Warmte
DSO Digitaal Stelsel Omgevingsrecht
Wkb Wet Kwaliteits Borging
Ow Omgevings Wet
VTH Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

MIRT Meerjarenprograama Infrastructuur, Ruimte en Transport
OCW Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODRA OmgevingsDienst Regio Arnhem
BBV Besluit Begroting en Verantwoording
SKKG Stimulering Kaveluitgifte en Kostenreductie Grondexploitaties
ROB Raad voor Openbaar Bestuur
BOG BewonersOverleG
VO Voortgezet Onderwijs

Lijst van afkortingen

VOG Verklaring Omtrent goed Gedrag
VGGM Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden
RID Regionaal Inkoop- Dienstencentrum
NV Naamloze Vennootschap
EU Europese Unie
SLA Service Level Agreement (Dienstenovereenkomst)
RES Regionale Energie Strategie
AB Algemeen Bestuur
WMO Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WW WerkeloosheidsWet
ICT Informatie- en Communicatie Technologie
VNG Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VWS Volksgezondheid, Welzijn en Sport
BRP Basis Registratie Personen
TONK Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
CBS Centraal Bureau voor de Statistiek
Wgs Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
TOZO Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
RSD Regionale Sociale Dienst
MKB Midden- en KleinBedrijf
G7 Grote 7 gelderse gemeenten
GVJB Gelderse Verbeteragenda JeugdBescherming
MGR Modulaire Gemeenschappelijke Regeling
SDCG Sociaal Domein Centraal Gelderland
VVE Voor- en Vroegschoolse Educatie
OAB Onderwijs Achterstanden Beleid
WK WereldKampioenschap
IKC Integraal KindCentrum
IBOR Integraal Beheer Openbare Ruimte
IHP Integraal Huisvestings Plan
MR Medezeggenschaps Raad
PO Primair Onderwijs
MKBA Maatschappelijke Kosten Baten Analyse
ROC Regionaal Opleidings Centrum
DVV Door Vriendschap Vooruit
SHO Spoed, Horsterpark en OG-tent
BTW Belasting op Toegevoegde Waarde
GRHVOL Gemeenschappelijke Regeling Huisvesting Voortgezet Onderwijs de Liemers
GR Gemeenschappelijke Regeling
RPW Regionaal Programma Werklocaties
CE Circulaire Economie
LEV Liemerse Economische Visie
CO2 Koolstofdioxide
RSW Regionale Strategie Warmte
DSO Digitaal Stelsel Omgevingsrecht
Wkb Wet Kwaliteits Borging
Ow Omgevings Wet

VTH Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
MIRT Meerjarenprograama Infrastructuur, Ruimte en Transport
OCW Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODRA OmgevingsDienst Regio Arnhem
BBV Besluit Begroting en Verantwoording
SKKG Stimulering Kaveluitgifte en Kostenreductie Grondexploitaties
ROB Raad voor Openbaar Bestuur
BOG BewonersOverleG
VO Voortgezet Onderwijs

Pro Duiven
Aanvullende vraag VJ nota

1. Waarom is de videostream nu veel goedkoper dan tijdens de herinrichting van de raadzaal? (Wouter Smit – Pro Duiven)

   Antwoord:
   Indertijd was een prijs bekend voor een totaalpakket (audio + video). Toen is alleen audio afgenomen. Nu is “de prijs” eenvoudigweg goedkoper omdat het audio deel al is gerealiseerd. En er is dus gebleken dat dit audio deel 100% aansluit op het beoogde video systeem.

Hope XXL

Geluksonderzoek De Liemers

50% 50%

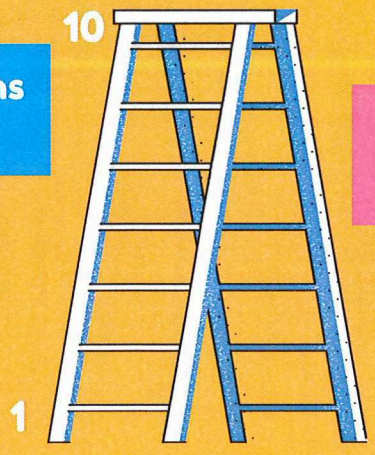
1508 deelnemers

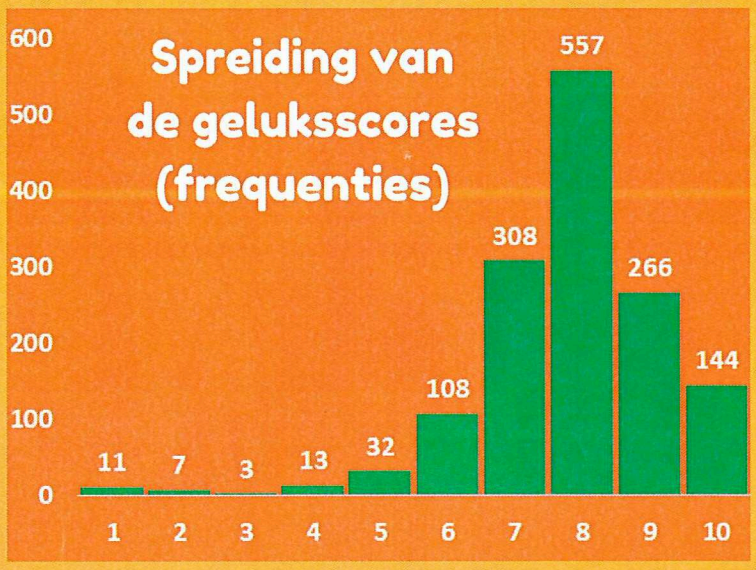
8 - 17 jaar

Hoe tevreden ben je met jouw leven?

Jongens 8.03

Meiden 7.62

Welke omgevingsfactoren dragen bij aan jouw geluk?

In meerdere mate

Onderdeel van de gemeenschap zijn

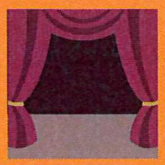
Veiligheid

Kwaliteit van leven in jouw gemeente

In mindere mate

Buurtvoorzieningen

Inzet voor duurzaamheid

Mogelijkheden tot recreatie en buitenactiviteiten

Hope XXL

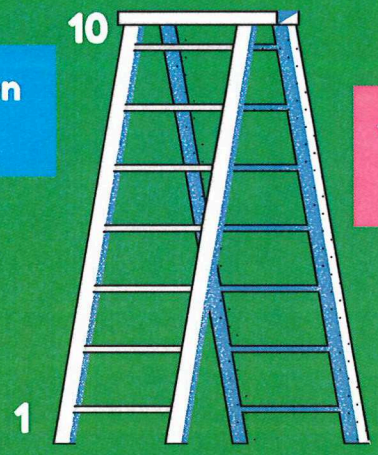
Geluksonderzoek De Liemers

49% 51%

1719 deelnemers

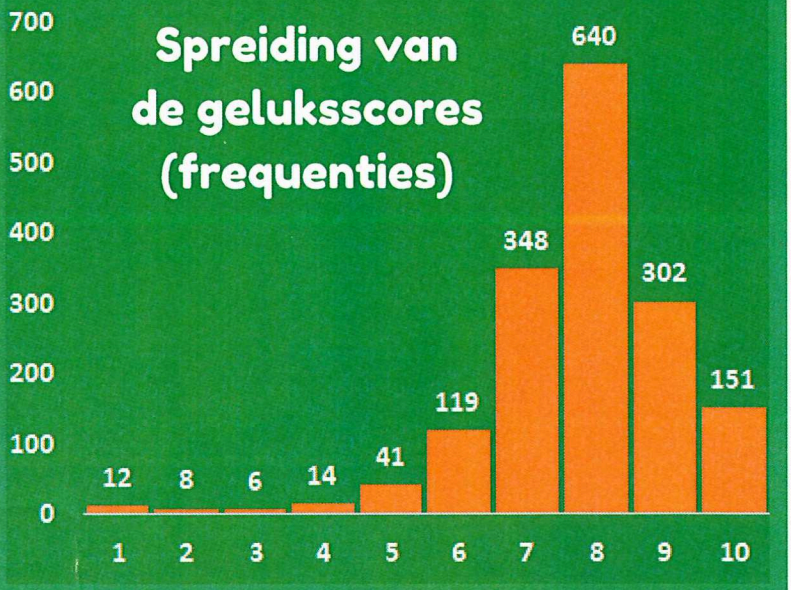
8 - 96 jaar

Hoe tevreden bent u met uw leven?

Mannen 8.01

Vrouwen 7.59

Welke omgevingsfactoren dragen bij aan uw geluk?

In meerdere mate

- Onderdeel van de gemeenschap zijn
- Veiligheid
- Kwaliteit van leven in uw gemeente

In mindere mate

- Buurtvoorzieningen
- Inzet voor duurzaamheid
- Mogelijkheden tot recreatie en buitenactiviteiten

Hope XXL

Geluksonderzoek De Liemers

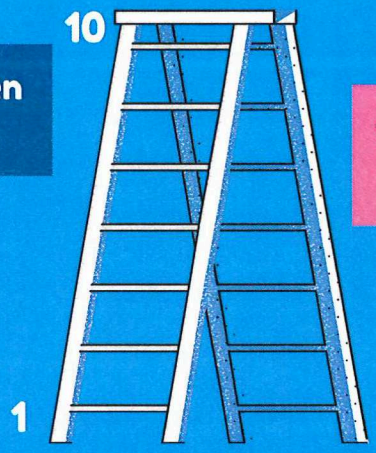
44% 56%

203 deelnemers

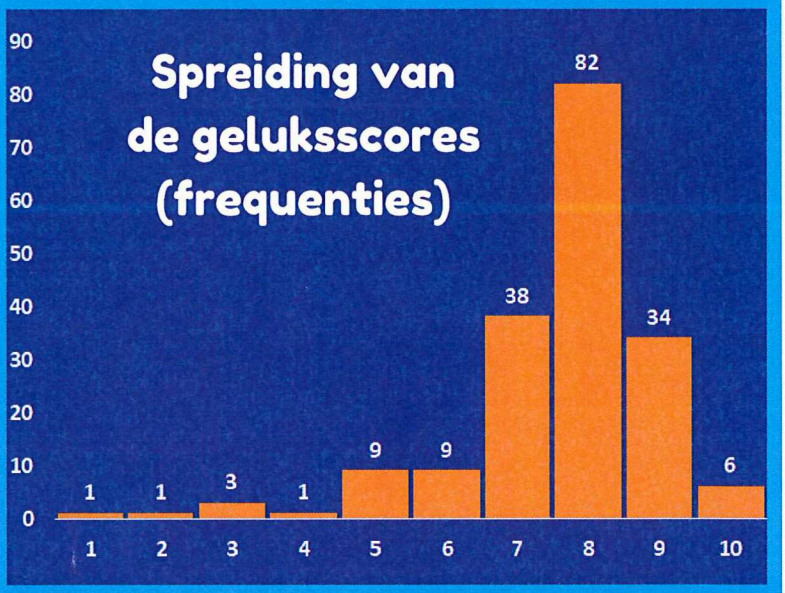
18 - 96 jaar

Hoe tevreden bent u met uw leven?

Mannen 7.93

Vrouwen 7.35

Welke omgevingsfactoren dragen bij aan uw geluk?

In meerdere mate

Kwaliteit van leven in uw buurt

Veiligheid

Kwaliteit van leven in uw gemeente

In mindere mate

Buurtvoorzieningen

Inzet voor duurzaamheid

Mogelijkheden tot recreatie en buitenactiviteiten

Kon pagina 1 uit document A13a. College van B&W - Kennisgeving Verdeelwijze incidentele middelen Jeugdzorg 2022 en gevolgen Voorjaarsnota 2021.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 2 uit document A13a. College van B&W - Kennisgeving Verdeelwijze incidentele middelen Jeugdzorg 2022 en gevolgen Voorjaarsnota 2021.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Directoraat-generaal
Directie Bestuur, Financiën en Regio's

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk

Contactpersoon
postbus gemeentefonds

postbus.gf@minbzk.nl

Kenmerk
2021-0000324897

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1

Datum 29 juni 2021

Betreft Verdeelwijze incidentele middelen jeugdzorg 2022

Geacht college,

Op 18 mei jl. heeft de Commissie van Wijzen uitspraak gedaan en advies gegeven[1] over het geschil tussen Rijk en gemeenten over de structurele financiering van de jeugdzorg. Naar aanleiding van de uitspraak is het Kabinet in gesprek gegaan met gemeenten waarna besloten is dat het Kabinet in 2022 € 1,314 miljard extra beschikbaar stelt aan gemeenten voor de tekorten vanwege de jeugdzorg[2]. Gemeenten committeren zich daarbij aan de invulling van een set aan maatregelen die in 2022 een besparing van € 214 miljoen opleveren. Het gaat deels over maatregelen waarover recentelijk (april 2021) ook al afspraken met gemeenten zijn gemaakt.

Daarnaast gaan Rijk en de VNG, in samenwerking met andere betrokken partijen (o.a. cliënten, aanbieders en professionals), aan de slag met het opstellen van een Hervormingsagenda. Deze agenda bestaat uit de combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd.

Omdat gemeenten duidelijkheid nodig hebben ten aanzien van het opstellen van hun begroting voor 2022 informeer ik u in deze brief over de wijze van verdeling van de extra middelen. Na consultatie met de VNG is besloten om, net zoals de eerder toegekende incidentele middelen jeugd, de verdeling volgens het huidige subcluster jeugdhulp in de algemene uitkering te laten plaatsvinden. In de bijlage bij deze brief is een indicatiebedrag per gemeente opgenomen. Komende septembercirculaire zal de daadwerkelijke verwerking van de € 1,314 miljard in de algemene uitkering van het gemeentefonds plaatsvinden. Door actualisatie van de maatstaven bij de septembercirculaire (en volgende circulaires), zal de nu gepresenteerde verdeling nog wijzigen.

Een nieuw kabinet zal moeten besluiten over de structurele financiën en noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdhulpstelsel om de jeugdzorg in de toekomst effectief en beheersbaar te houden. De uitspraak van de Commissie van

[1] Jeugdzorg: een onderwerp van aanhoudende zorg
[2] Kamerstukken II 2020/21, 31839, nr. 779

Directoraat-generaal
Directie Bestuur, Financiën en Regio's

Datum
29 juni 2021

Kenmerk
2021-0000324897

Wijzen dient daarbij als zwaarwegende inbreng. In de tussentijd zal ik met de VNG en het IPO in gesprek blijven over het toezicht op de begroting 2022.

Hoogachtend,

Mede namens de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

Directoraat-generaal
Directie Bestuur, Financiën en Regio's

Datum
29 juni 2021

Kenmerk
2021-0000324897

Bijlage indicatiebedragen incidentele compensatie jeugdhulp 2022

Gemeente		indicatiebedrag per gemeente
Aa en Hunze	€	1.380.575
Aalsmeer	€	1.554.552
Aalten	€	1.926.220
Achtkarspelen	€	3.027.665
Alblasserdam	€	1.854.411
Albrandswaard	€	1.453.193
Alkmaar	€	9.353.379
Almelo	€	7.847.296
Almere	€	21.084.962
Alphen aan den Rijn	€	7.779.946
Alphen-Chaam	€	427.477
Altena	€	3.548.026
Ameland	€	236.878
Amersfoort	€	13.602.542
Amstelveen	€	4.267.440
Amsterdam	€	65.797.717
Apeldoorn	€	13.128.853
Arnhem	€	16.590.823
Assen	€	7.042.706
Asten	€	860.169
Baarle-Nassau	€	445.425
Baarn	€	1.744.424
Barendrecht	€	2.893.074
Barneveld	€	4.155.177
Beek	€	959.991
Beekdaelen	€	2.362.708
Beemster	€	596.217
Beesel	€	872.502
Berg en Dal	€	2.382.879
Bergeijk	€	981.651
Bergen L	€	833.250
Bergen NH	€	1.289.566
Bergen op Zoom	€	5.339.788
Berkelland	€	2.638.418
Bernheze	€	1.847.954
Best	€	1.877.758
Beuningen	€	1.706.104
Beverwijk	€	3.655.698
Bladel	€	1.156.918
Blaricum	€	486.228
Bloemendaal	€	918.584
Bodegraven-Reeuwijk	€	1.819.327
Boekel	€	679.568
Borger-Odoorn	€	1.726.523
Borne	€	1.594.467

Directoraat-generaal
Directie Bestuur, Financiën en Regio's

Datum
29 juni 2021

Kenmerk
2021-0000324897

Bijlage indicatiebedragen incidentele compensatie jeugdhulp 2022

Gemeente		indicatiebedrag per gemeente
Borsele	€	1.469.593
Boxmeer	€	1.729.984
Boxtel	€	2.490.621
Breda	€	12.526.508
Brielle	€	818.825
Bronckhorst	€	1.824.518
Brummen	€	1.338.717
Brunssum	€	2.894.329
Bunnik	€	752.736
Bunschoten	€	1.399.918
Buren	€	1.404.569
Capelle aan den IJssel	€	5.857.220
Castricum	€	1.651.873
Coevorden	€	2.576.306
Cranendonck	€	1.258.554
Cuijk	€	1.978.983
Culemborg	€	2.078.648
Dalfsen	€	1.648.538
Dantumadiel	€	1.680.820
De Bilt	€	2.310.843
De Fryske Marren	€	3.242.105
De Ronde Venen	€	1.878.925
De Wolden	€	1.300.663
Delft	€	7.086.119
Den Helder	€	5.209.722
Deurne	€	2.125.638
Deventer	€	9.575.861
Diemen	€	1.849.023
Dinkelland	€	1.254.267
Doesburg	€	986.999
Doetinchem	€	5.218.135
Dongen	€	1.646.862
Dordrecht	€	11.073.835
Drechterland	€	1.257.055
Drimmelen	€	1.362.819
Dronten	€	3.187.614
Druten	€	1.446.599
Duiven	€	1.769.772
Echt-Susteren	€	2.217.169
Edam-Volendam	€	1.542.065
Ede	€	8.826.466
Eemnes	€	520.103
Eemsdelta	€	4.192.905
Eersel	€	1.084.437
Eijsden-Margraten	€	1.197.241

Directoraat-generaal
Directie Bestuur, Financiën en Regio's

Datum
29 juni 2021

Kenmerk
2021-0000324897

Bijlage indicatiebedragen incidentele compensatie jeugdhulp 2022

Gemeente		indicatiebedrag per gemeente
Eindhoven	€	17.213.384
Elburg	€	2.035.062
Emmen	€	10.348.135
Enkhuizen	€	1.670.290
Enschede	€	15.852.531
Epe	€	2.105.350
Ermelo	€	2.108.853
Etten-Leur	€	3.292.951
Geertruidenberg	€	1.413.917
Geldrop-Mierlo	€	2.831.411
Gemert-Bakel	€	2.043.276
Gennep	€	1.442.275
Gilze en Rijen	€	1.805.069
Goeree-Overflakkee	€	3.414.592
Goes	€	2.800.182
Goirle	€	1.521.093
Gooise Meren	€	2.959.471
Gorinchem	€	3.209.255
Gouda	€	5.437.770
Grave	€	852.111
Groningen	€	17.398.087
Gulpen-Wittem	€	713.776
Haaksbergen	€	1.432.076
Haarlem	€	11.874.596
Haarlemmermeer	€	9.599.831
Halderberge	€	1.779.638
Hardenberg	€	4.641.385
Harderwijk	€	4.240.075
Hardinxveld-Giessendam	€	1.204.238
Harlingen	€	1.483.333
Hattem	€	802.743
Heemskerk	€	2.667.541
Heemstede	€	1.221.831
Heerde	€	1.190.504
Heerenveen	€	3.963.782
Heerhugowaard	€	5.449.402
Heerlen	€	10.351.776
Heeze-Leende	€	715.722
Heiloo	€	1.184.693
Hellendoorn	€	2.629.497
Hellevoetsluis	€	2.904.925
Helmond	€	8.367.960
Hendrik-Ido-Ambacht	€	2.330.328
Hengelo O	€	6.660.230
Het Hogeland	€	4.297.531

Directoraat-generaal
Directie Bestuur, Financiën en Regio's

Datum
29 juni 2021

Kenmerk
2021-0000324897

Bijlage indicatiebedragen incidentele compensatie jeugdhulp 2022

Gemeente		indicatiebedrag per gemeente
Heumen	€	914.787
Heusden	€	2.725.396
Hillegom	€	1.501.682
Hilvarenbeek	€	682.559
Hilversum	€	6.092.291
Hoeksche Waard	€	4.852.776
Hof van Twente	€	1.891.798
Hollands Kroon	€	3.091.604
Hoogeveen	€	5.113.284
Hoorn	€	6.984.144
Horst aan de Maas	€	2.167.887
Houten	€	3.612.078
Huizen	€	2.595.378
Hulst	€	1.536.735
IJsselstein	€	2.633.216
Kaag en Braassem	€	1.235.744
Kampen	€	4.806.791
Kapelle	€	825.502
Katwijk	€	4.557.167
Kerkrade	€	4.890.130
Koggenland	€	1.172.467
Krimpen aan den IJssel	€	2.156.334
Krimpenerwaard	€	3.259.235
Laarbeek	€	1.358.165
Landerd	€	1.005.655
Landgraaf	€	3.703.507
Landsmeer	€	573.658
Langedijk	€	2.016.045
Lansingerland	€	4.006.193
Laren	€	412.469
Leeuwarden	€	12.028.727
Leiden	€	7.935.726
Leiderdorp	€	1.659.759
Leidschendam-Voorburg	€	4.941.544
Lelystad	€	8.189.272
Leudal	€	1.808.035
Leusden	€	1.779.094
Lingewaard	€	3.258.588
Lisse	€	1.296.662
Lochem	€	1.654.261
Loon op Zand	€	1.620.162
Lopik	€	822.201
Losser	€	1.713.527
Maasdriel	€	1.412.420
Maasgouw	€	1.385.574

Directoraat-generaal
Directie Bestuur, Financiën en Regio's

Datum
29 juni 2021

Kenmerk
2021-0000324897

Bijlage indicatiebedragen incidentele compensatie jeugdhulp 2022

Gemeente		indicatiebedrag per gemeente
Maassluis	€	2.427.952
Maastricht	€	8.812.916
Medemblik	€	3.260.409
Meerssen	€	1.110.088
Meierijstad	€	5.570.163
Meppel	€	3.197.105
Middelburg	€	3.881.445
Midden Drenthe	€	2.192.983
Midden-Delfland	€	836.026
Midden-Groningen	€	5.852.572
Mill en Sint Hubert	€	671.903
Moerdijk	€	2.325.781
Molenlanden	€	2.679.167
Montferland	€	2.443.252
Montfoort U	€	674.123
Mook en Middelaar	€	365.018
Neder-Betuwe	€	1.955.866
Nederweert	€	917.769
Nieuwegein	€	4.916.878
Nieuwkoop	€	1.394.345
Nijkerk	€	2.905.985
Nijmegen	€	15.016.760
Nissewaard	€	7.117.181
Noardeast-Fryslân	€	4.358.545
Noord-Beveland	€	419.421
Noordenveld	€	1.982.147
Noordoostpolder	€	3.836.178
Noordwijk	€	2.410.123
Nuenen c.a.	€	1.099.521
Nunspeet	€	2.165.474
Oegstgeest	€	1.282.080
Oirschot	€	866.068
Oisterwijk	€	1.784.211
Oldambt	€	3.793.704
Oldebroek	€	1.810.969
Oldenzaal	€	2.301.293
Olst-Wijhe	€	1.263.269
Ommen	€	1.191.610
Oost Gelre	€	1.734.422
Oosterhout	€	4.030.781
Ooststellingwerf	€	2.056.575
Oostzaan	€	496.200
Opmeer	€	629.540
Opsterland	€	2.307.751
Oss	€	7.411.908

Directoraat-generaal
Directie Bestuur, Financiën en Regio's

Datum
29 juni 2021

Kenmerk
2021-0000324897

Bijlage indicatiebedragen incidentele compensatie jeugdhulp 2022

Gemeente		indicatiebedrag per gemeente
Oude IJsselstreek	€	2.703.613
Ouder-Amstel	€	669.832
Oudewater	€	519.015
Overbetuwe	€	3.548.646
Papendrecht	€	2.398.640
Peel en Maas	€	2.396.052
Pekela	€	1.407.313
Pijnacker-Nootdorp	€	3.903.998
Purmerend	€	6.947.524
Putten	€	1.625.233
Raalte	€	2.462.138
Reimerswaal	€	1.820.146
Renkum	€	1.985.696
Renswoude	€	300.636
Reusel-De Mierden	€	808.543
Rheden	€	3.746.110
Rhenen	€	1.341.864
Ridderkerk	€	3.034.119
Rijssen-Holten	€	3.184.239
Rijswijk	€	4.499.952
Roerdalen	€	1.282.361
Roermond	€	5.127.067
Roosendaal	€	5.919.525
Rotterdam	€	62.108.692
Rozendaal	€	44.654
Rucphen	€	1.445.109
Schagen	€	2.952.502
Scherpenzeel	€	754.154
Schiedam	€	6.105.227
Schiermonnikoog	€	46.135
Schouwen-Duiveland	€	1.833.876
's-Gravenhage	€	49.721.498
's-Hertogenbosch	€	11.517.540
Simpelveld	€	766.284
Sint-Anthonis	€	714.240
Sint-Michielsgestel	€	1.656.993
Sittard-Geleen	€	8.085.552
Sliedrecht	€	2.556.224
Sluis	€	1.065.937
Smallingerland	€	5.814.466
Soest	€	2.891.551
Someren	€	958.008
Son en Breugel	€	902.057
Stadskanaal	€	3.259.683
Staphorst	€	1.039.938

Directoraat-generaal
Directie Bestuur, Financiën en Regio's

Datum
29 juni 2021

Kenmerk
2021-0000324897

Bijlage indicatiebedragen incidentele compensatie jeugdhulp 2022

Gemeente		indicatiebedrag per gemeente
Stede Broec	€	1.715.885
Steenbergen	€	1.361.532
Steenwijkerland	€	3.393.084
Stein	€	1.658.938
Stichtse Vecht	€	3.586.022
Sudwest Fryslan	€	6.864.585
Terneuzen	€	3.897.819
Terschelling	€	139.716
Texel	€	832.135
Teylingen	€	1.884.304
Tholen	€	2.167.031
Tiel	€	3.416.636
Tilburg	€	18.495.834
Tubbergen	€	1.170.041
Twenterand	€	3.143.563
Tynaarlo	€	2.162.947
Tytsjerksteradiel	€	2.484.405
Uden	€	3.204.886
Uitgeest	€	807.852
Uithoorn	€	1.988.200
Urk	€	1.712.745
Utrecht	€	26.018.929
Utrechtse Heuvelrug	€	2.816.960
Vaals	€	559.850
Valkenburg aan de Geul	€	921.867
Valkenswaard	€	1.932.772
Veendam	€	2.924.424
Veenendaal	€	6.003.491
Veere	€	980.256
Veldhoven	€	2.819.887
Velsen	€	5.076.619
Venlo	€	7.974.564
Venray	€	3.243.600
Vijfheerenlanden	€	4.369.988
Vlaardingen	€	6.299.057
Vlieland	€	62.057
Vlissingen	€	3.696.974
Voerendaal	€	772.392
Voorschoten	€	1.624.135
Voorst	€	1.458.125
Vught	€	1.759.480
Waadhoeke	€	3.827.324
Waalre	€	850.568
Waalwijk	€	3.300.433

Directoraat-generaal
Directie Bestuur, Financiën en Regio's

Datum
29 juni 2021

Kenmerk
2021-0000324897

Bijlage indicatiebedragen incidentele compensatie jeugdhulp 2022

Gemeente		indicatiebedrag per gemeente
Waddinxveen	€	1.893.310
Wageningen	€	2.236.436
Wassenaar	€	1.267.734
Waterland	€	881.944
Weert	€	3.336.413
Weesp	€	1.245.825
West Betuwe	€	2.874.754
West Maas en Waal	€	953.807
Westerkwartier	€	5.164.576
Westerveld	€	1.055.955
Westervoort	€	1.380.700
Westerwolde	€	2.086.691
Westland	€	6.375.927
Weststellingwerf	€	2.011.276
Westvoorne	€	429.767
Wierden	€	1.431.899
Wijchen	€	2.871.191
Wijdemeren	€	978.542
Wijk bij Duurstede	€	1.593.819
Winterswijk	€	2.175.838
Woensdrecht	€	1.101.729
Woerden	€	3.359.596
Wormerland	€	993.182
Woudenberg	€	1.046.648
Zaanstad	€	14.536.479
Zaltbommel	€	2.134.356
Zandvoort	€	1.157.019
Zeewolde	€	1.527.187
Zeist	€	4.810.632
Zevenaar	€	3.331.264
Zoetermeer	€	11.573.345
Zoeterwoude	€	644.617
Zuidplas	€	2.734.160
Zundert	€	1.053.464
Zutphen	€	4.954.352
Zwartewaterland	€	1.660.100
Zwijndrecht	€	4.046.116
Zwolle	€	12.261.141
Totaal	€	1.314.000.000

Voetbalvereniging Door Vriendschap Vooruit

Sportcomplex Hosterpark, Westsingel 35 6921 RX Duiven; Tel: 0316 – 281 707
Correspondentieadres: De Handboog 44, 6921 TJ Duiven
Bankrekeningnummer: NL52 ABO 0315 4860 90, T.n.v. Penningmeester DVV
K.v.K. nr. 40120888

Betreft : "de (trainings) grasvelden van DVV "

Duiven, 1 juli 2021

Geachte raad,

Zoals inmiddels bekend kampt de voetbalvereniging DVV, naast de matige kwaliteit van de (trainings-) grasvelden, reeds een aantal jaren met een structureel capaciteitsprobleem rond de benodigde trainingsvelden. Door overbelasting van de trainingsgrasvelden ontstaat al vroeg in het seizoen ook een kwaliteitsprobleem, d.w.z. een matige tot slechte conditie van deze velden. Met name de forse groei van de seniorenelftallen de laatste jaren vraagt om meer en betere trainingsfaciliteiten. Het in 2019 vervangen nieuwe kunstgrasveld is zeer positief ontvangen en wordt maximaal benut maar geeft ook een groot contrast binnen de vereniging m.b.t. de trainingsfaciliteiten. (lees onvrede). De Gemeente heeft gelukkig in 2020 gehoor gegeven aan de noodkreet van DVV en aan Green Engineers – Ede de opdracht gegeven onderzoek te doen. De bevindingen, met de nodige input van DVV o.a. zijn inmiddels opgetekend door hen in een rapport (21-08-20) Belangrijkste conclusie uit het rapport is dat DVV een overbelasting (**capaciteitstekort**) heeft van **1170 uur** voor de trainingen! Het advies is in dit rapport om een 1,5 extra trainingsveld te creëren en dan specifiek kunstgras. (trainingscapaciteit 1000 uur per seizoen versus 350 uur voor een normaal grastrainingsveld) Een forse investering. Dit betekent ook dat een nieuw kunstgrasveld moet worden voorzien van (LED) verlichting. Voor de oefenhoek is alleen kunstgras nodig, deze heeft reeds verlichting.

Uiteraard dient hierbij de toekomstige ontwikkeling van DVV meegenomen te worden d.w.z. hoe ziet de vereniging eruit qua grootte de komende 10 jaar. De vergrijzing in Duiven neemt toe, aanwas van jongens en meisjes (pupillen) stagneert enigszins daarentegen groeit het seniorenvoetbal in combinatie met een sterke groei van het damesvoetbal en aanvullend seniorenvoetbal. (35+ - 40 + en 60 + 'walking-football') Komend seizoen neemt DVV met maar liefst **68 teams** deel aan de KNVB-competities. (+2 elftallen in vergelijk met dit seizoen)

Voor de korte termijn (**seizoen 2021-2022**) is DVV enorm gebaat bij het besluit van de Gemeente met de uitbreiding van de verlichte trainingscapaciteit. Het aanbrengen van verlichting rondom een wedstrijdveld geeft extra mogelijkheden omdat met name de wat jongere jeugd daar naar kan uitwijken. (en er al meer ruimte komt in het strakke schema) Daarnaast heeft de Gemeente de gras trainingsvelden 5 en 6 onder de loep genomen en gekozen voor het weghalen van de beplanting en een ballenvanger ertussen geplaatst opdat er ook meer ruimte ontstaat om de velden te ontzien. De ervaringen (lees meerwaarde) zijn er nog niet vanuit DVV mede als gevolg van de coronamaatregelen.

In de constructieve gesprekken (en opgestelde notities) met de Gemeente over de lange termijn invulling, heeft DVV aangegeven het extra kunstgrasveld + verlichting te realiseren op het **HOOFDVELD**. Voor het komend seizoen betekent dit extra trainingscapaciteit (5 avonden maximaal 4 uur) waarbij door intensiever gebruik de kwaliteit van de grasmat een seizoen minder zal zijn wordt ingecalculeerd.
In het **seizoen 2022/2023** het hoofdveld voorzien van kunstgras kent vele + argumenten vanuit DVV om te realiseren:
*net als veld 7 permanent te bespelen voor trainingen en wedstrijden!
*trainingen op veld 1 (direct naast de kleedkamers) geef een veiliger gevoel voor de jongste jeugd. Veld 4 (oorspronkelijke keuze) ligt in een uithoek. Verlichting richting dit veld is er niet.
*materialen (doeltjes, pionnen, ballen etc.) hoeven maar op korte afstand te worden meegesleept.
*beheerders hebben zicht op de trainingsvelden. Dit verdwijnt als veld 4 (of veld 2 en 3) als trainingsveld gaat fungeren.
*alle trainingen vinden plaats rondom de kleedkamers en clubhuis.
*de jongste jeugd speelt nog geen competitie. Deze trainen alleen, waarbij ouders, opa's en oma's de trainingen massaal bezoeken en hoofdveld geeft vele faciliteiten incl. clubhuis. (kopje koffie)
*incidenteel kunnen KNVB-wedstrijden (en natuurlijk oefenwedstrijden) in de avonduren worden gespeeld. (Wedstrijdverlichting conform KNVB eisen voor officiële wedstrijden kan in de tijd altijd overwogen worden) Veld 7, kunstgras, is te allen tijde alternatief.
*de kwaliteit van de grasmat van het hoofdveld is geen issue meer en het onderhoud worden teruggebracht tot noodzakelijke invulling. (als veld 7)
*de maximale afmetingen conform KNVB-richtlijnen van het kunstgrasveld leveren, net als veld 7, geen belemmering op voor spelen van competitievoetbal.
*de langjarige discussie over kwaliteit van de grasmat hoofdveld versus noodzakelijk onderhoud verdwijnt.
*het hoofdveld kan in het weekend MAXIMAAL benut worden voor competitievoetbal, d.w.z. zowel op zaterdag en de zondag minimaal 3 competitiewedstrijden. (ook voor niet selectie-elftallen = goodwill)
*meer exposure en omzet in clubhuis, immers het hoofdveld grenst letterlijk aan het terras van clubhuis en heeft tribune.
*op langere termijn avondwedstrijden (regionale derby's etc.) in relatie tot noodzakelijke wedstrijdverlichting conform eisen KNVB (op verzoek DVV) nader bekijken (kosten-baten)

DVV is, zeker na een lastige en moeizame "coronatijd", blij dat het i.s.m. de Gemeente haar leden perspectief kan bieden voor komend seizoen en zeker het seizoen 2022/2023 met 1,5 kunstgrasveld extra! (Incl. de 'keepershoek' voorzien van kunstgras= ook, naast dagelijks trainen dan geschikt voor KNVB-pupillen wedstrijden)
Alle leden zullen met enthousiasme de meer mogelijkheden rond trainingscapaciteit begroeten en ook met name de lagere senioren en juniorenteams krijgen betere trainingsfaciliteiten, ook omdat de trainingsgrasvelden 5 en 6 minder intensief gebruikt hoeven te gaan worden!

Het Bestuur van DVV dankt de Gemeente voor de aanpak van de geschetste problematiek en de open en constructieve wijze van overleg op weg naar de noodzakelijke oplossingen!

"Voetbal, volkssport nummer 1, 'verbindt' heel veel mensen in de maatschappij."

In het vertrouwen U hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met sportieve groet

Namens Bestuur DVV

[redacted]
Voorzitter